

OBAVIJESTI VOJNOG ORDINARIJATA
Službeno glasilo Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj

Izdavač:

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj
Zagreb, Ksaverska cesta, tel: 01/46 70 660, 46 70 659, (37 84 489-MORH)
faks: 01/46 70 662
www.vojni-ordinarijat.hr
e-pošta: vojni.ordinarijat@morh.hr

Odgovara:

Mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij

Uredio:

Mladen Čobanović

ČESTITKA VOJNOG BISKUPA	5
SVETA STOLICA	6
“Krist uskrsnu, dođite i vidite!”	6
Papina propovijed na slavlju kanonizacije Ivana XXIII. i Ivana Pavla II.	7
Zajednička izjava pape Franje i ekumenskog patrijarha Bartolomeja I.	8
Komunikacija u službi istinske kulture susreta	10
Pitanja papinske diplomacije	12
Prenošenje Odjela za redovno upravljanje dobrima Apostolske Stolice na Tajništvo za ekonomiju	17
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	18
Izjava biskupa Vijeća biskupskih konferencija Europske unije (COMECE) o izborima za Europski parlament 2014.	18
Priopćenje s 48. plenarnog zasjedanja HBK	19
Priopćenje sa susreta članova Hrvatske biskupske konferencije s redovničkim provincijalima	21
Priopćenje s izvanrednog plenarnog zasjedanja HBK	22
VOJNA BISKUPIJA	23
DEKRETI I IMENOVANJA U VOJNOM ORDINARIJATU	23
IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI	23
Sastanak odbora za organizaciju hodočašća u Lourdes	23
Blagoslovljena kapela u sjedišta MORH-a i GS OS RH	24
Sastanak odbora za organizaciju hodočašća u Lourdes	25
Misa posvete ulja u Vojnom ordinarijatu	25
Uskrsni susret svećenika Vojnog ordinarijata u RH	27
Sastanak Koordinacijskog odbora za organizaciju hodočašća u Lourdes	28
22. hodočašće Hrvatske vojske i policije u Lourdes	29
Misa povodom Dana OS RH i HKoV	37
Oproštaj stn Jurice Hećimovića od službe u OS RH	38
Susret s vodstvom MMI-a	38
Susret djelatnika Vojnog ordinarijata u Valbandonu	39
Pogreb mons. Josipa Šantića	41
Misa zadušnica za mons. Josipa Šantića	49
LJETOPIS VOJNOG ORDINARIJATA	51
PROPOVIJEDI VOJNOG ORDINARIJA	65
Križni put na Lourdskoj kalvariji	105
Dan OS RH i HKoV	106
Predavanja mr. Ilije Jakovljevića sa susreta djelatnika Vojnog ordinarijata	109
O rastavi uz trajanje ženidbena veza	118

ČESTITKA VOJNOG BISKUPA MONS. JURJA JEZERINCA POVODOM BLAGDANA GOSPE VELIKOGA HRVATSKOG KRSNOG ZAVJETA, ZAŠTITNICE VOJNOG ORDINARIJATA, DANA POBJEDE I DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI I DANA HRVATSKIH BRANITELJA

Kronologija naše biskupije ovih dana bilježi oproštaj od mons. Josipa Šantića, prvog generalnog vikara Vojnog ordinarijata, čovjeka koji je marljivim radom zadužio sve nas koji djelujemo u Vojnom ordinarijatu kao i one zbog kojih je naša biskupija i ustanovljena. Nije žalio nikakva truda kada bi naslutio bilo kakvu mogućnost za učiniti dobro čovjeku. Zaslužio je don Joško iskrenu zahvalnost svih zbog kojih je naša biskupija i utemeljena. U lijepom vjerničkom ozračju, okupilo se veliko mnoštvo na ispraćaju don Joška u rodnim Postirama na otoku Braču. Radujemo se što su u začetku postojanja naše biskupije bili ljudi iskrene i jake vjere. Osnivač Vojnog ordinarijata, Ivan Pavao II., ove je godine u osmini blagdana Uskrsa, na Bijelu nedjelju proglašen svetim. Opraštajući se od don Joška, ne mogu nego misliti, željeti i moliti da se i on pridruži Crkvi proslavljenoj kojoj već pripada naš utemeljitelj.

Iza nas su mnoge aktivnosti i mnogo dobrog učinjeno na slavu Boga svemogućega i na dobro čovjeka. A pred nama su novi izazovi. Neka i ovaj broj *Obavijesti* bude ne samo čuvar sjećanja što bilježi ono što je već postalo dio povijesti, nego neka prije svega potiče na vjernost i angažman u danima koji dolaze.

Ljeto je samo po sebi vrijeme odmora, mirovanja i održavanja samo onoga što je redovito i najnužnije. Odlazimo na godišnje odmore. Posvećujemo se stvarnostima koje su dio našeg osobnog izbora. Ipak, ostaju neki radosni izazovi koje ne možemo zanemariti. Posebno skrećem pažnju svih koji su vezani uz Vojni ordinarijat na Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i Dan naše biskupije – na 5. kolovoza. Svake godine taj dan poziva na iskrenu zahvalnost Bogu i dobrim ljudima što su nam darovali mogućnost da živimo u slobodnoj domovini, svoji na svome te da stvaramo životne okolnosti prema vlastitim vrijednostima i izborima. Istina, ima dosta toga na čemu valja još strpljivo i ustrajno raditi kako bismo ostvarili društvo sretnih ljudi. Stoga blagdan koji ćemo i ove godine slaviti u Kninu 5. kolovoza služi i tome da nas osnaži u odluci da ne odustanemo pred bilo kojim izazovom.

Čestitajući vam blagdan Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja, želim vam ugodan i učinkovit odmor, uz blagoslov Boga svemogućega.

mons. Juraj Jezerinac,
vojni ordinarij

u Zagrebu, 16. srpnja 2014. godine

“Krist uskrsnu, dođite i vidite!”

Papina poruka Urbi et orbi, Uskrs 2014.

Draga braćo i sestre, sretan vam i svet Uskrs!

Crkvom se diljem svijeta razliježe anđelov navještaj ženama: “Vi se ne bojte! Ta znam: Isusa Raspetoga tražite! Nije ovdje! Uskrsnu... Hajde, vidite mjesto gdje je ležao” (Mt 28, 5-6).

To je vrhunac evanđelja, to je radosna vijest u pravom smislu riječi: Isus, raspeti, je uskrsnuo! Taj je događaj temelj naše vjere i nade: da Krist nije uskrsnuo, kršćanstvo bi izgubilo svoj pravi smisao i vrijednost; sveukupno bi poslanje Crkve izgubilo svoju vrijednost; cjelokupno bi poslanje Crkve izgubilo svoj zamašnjak, jer se u tome krije njegovo trajno ishodište. Poruka koju kršćani nose u svijet jeste ova: Isus, utjelovljena ljubav, je umro na križu za naše grijeha, ali Bog Otac ga je uskrisio i učinio Gospodarom života i smrti. U Isusu, ljubav je izborila pobjedu nad mržnjom, dobro nad zlom, istina nad laži, život nad smrću.

Zbog toga poručujemo svima: “Dođite i vidite!” U svakoj ljudskoj situaciji, označenoj krhkošću, grijehom i smrću, radosna vijest nije tek puka riječ, već je svjedočanstvo bezuvjetne i vjerne ljubavi: to znači izaći iz sebe i izaći ususret drugome, biti blizu onome koji je ranjen životom i dijeliti svoja dobra s onim kojem nedostaje i ono najpotrebnije, ostati uz onoga koji je bolestan ili star ili isključen... “Dođite i vidite!” Ljubav je jača, ljubav daje život, na tlu ljubavi i u pustinji procvate nada!

S tom radosnom sigurnošću u srcu danas se obraćamo tebi, Gospodine Uskrsli!

Pomozi nam tražiti te kako bi te svi mogli susresti, da shvatimo da imamo Oca i da nismo siročad; da te možemo voljeti i klanjati se tebi.

Pomozi nam pobijediti pošast gladi, pojačanu sukobima i golemim rasipanjima za koja smo često i mi sami odgovorni.

Daj nam snage da štitimo ranjive, prije svega djecu, žene i starije, koji su katkad izrabljeni i napušteni.

Daj da se skrbimo za braću i sestre pogođene epidemijom ebole u Gvineji - Conakry, Sierra Leoneu i Liberiji, i mnoge druge pogođene mnogim drugim bolestima, koje se šire također zbog nebrige i krajnjeg siromaštva.

Utješi one koji danas ne mogu slaviti Uskrs sa svojim najbližima jer su nepravedno odvojeni

od svojih najmilijih, kao i brojne osobe, svećenike i laike, koji su žrtve otmice.

Molimo te, utješi one koji su ostavili svoje zemlje i emigrirali u mjesta gdje se mogu nadati boljoj budućnosti, živjeti dostojanstveno svoj život i, nerijetko, slobodno ispovijedati svoju vjeru.

Molimo te, proslavljeni Isuse, da prestanu svi ratovi, sva neprijateljstva, bila ona velika i mala, stara ili nova!

Posebno te molimo za Siriju, da oni koji trpe posljedice sukoba prime potrebnu humanitarnu pomoć i da sukobljene strane više ne koriste silu kako bi sijale smrt, osobito protiv nenaoružanog stanovništva, već da se odvažno opredijele za mirovne pregovore, na koje se već predugo čeka!

Proslavljeni Isuse, molimo te da utješiš žrtve bratoubilačkog nasilja u Iraku i podupreš nade koje je pobudilo ponovno pokretanje pregovora između Izraelaca i Palestinaca.

Ponizno te molimo da se okončaju sukobi u Srednjoafričkoj Republici i da prestanu gnusni teroristički napadi u nekim krajevima Nigerije i nasilja u Južnom Sudanu. Molimo te da se ljudi u Venezueli okrenu pomirenju i bratskoj slozi.

Svojim uskrsnućem, koje ove godine slavimo s Crkvama koje slijede julijanski kalendar, molimo te prosvijetli i nadahni inicijative koje promiču mir u Ukrajini, da sve uključene strane, uz pomoć međunarodne zajednice, poduzmu sve napore da se spriječe nasilja te, u duhu jedinstva i dijaloga, grade budućnost te zemlje.

Gospodine, molimo te za sve narode na zemlji: ti koji si pobijedio smrt, daj nam svoj život, daj nam svoj mir!

Draga braćo i sestre, sretan vam Uskrs!

Pozdrav

Draga braćo i sestre, ponavljam želju za sretan Uskrs svima vama iz svih krajeva svijeta koji ste se okupili na ovome trgu. Uskrsnu čestitku protežem i na sve one koji su, u raznim zemljama, povezani sredstvima društvene komunikacije. Ponesite u svoje obitelji i svoje zajednice radosni navještaj da je Krist, naš mir i nada naša, uskrsnuo!

Hvala vam za vašu prisutnost, za vašu molitvu i hvala vam za vaše svjedočenje vjere. Poseban zahvalni pozdrav za dar prelijepog cvijeća koje dolazi iz Nizozemske. Svima sretan Uskrs! ■

Papina propovijed na slavlju kanonizacije Ivana XXIII. i Ivana Pavla II.

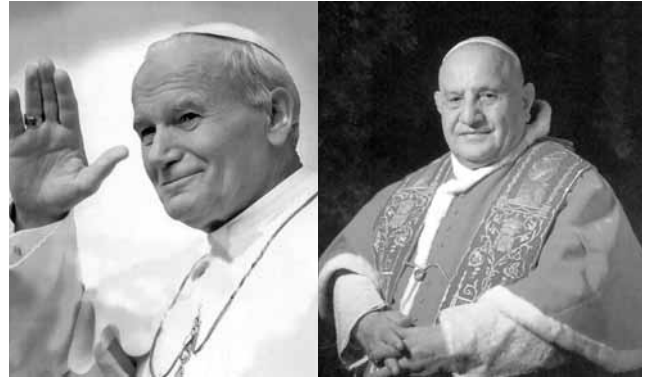
Trg sv. Petra u Vatikanu, u nedjelju 27. travnja 2014.

U središtu ove nedjelje kojom se zaključuje Vazmena osmina, a koju je sveti Ivan Pavao II. posvetio Božjem milosrđu, nalaze se slavne rane uskrslog Isusa. On ih je već pokazao kod prvog ukazanja apostolima, iste večeri, prvog dana nakon subote, na dan uskrsnuća. No, te večeri, kao što smo čuli, nije bilo Tome; a kad mu ostali rekoše da su vidjeli Gospodina, on je odgovorio da neće povjerovati ako ne vidi i ne dodirne te rane. Nakon osam dana, Isus se ponovno ukazao u dvorani Posljednje večere među učenicima: bio je ondje i Toma; Isus mu se obrati i pozva ga da mu dotakne rane. I tada je taj čovjek, iskren i naviknut sve osobno provjeriti, kleknuo pred Isusa i rekao: "Gospodin moj i Bog moj!" (Iv 20, 28).

Isusove su rane sablazan za vjeru, ali su i provjera vjere. Zbog toga u tijelu Krista uskrslog rana ne nestaje, nego ostaju kao trajni znak Božje ljubavi prema nama i neophodne su za vjeru u Boga, ali ne zato da se vjeruje da Bog postoji, već zato da se vjeruje da je Bog ljubav, milosrđe i vjernost. Sveti Petar, citirajući Izaiju, piše kršćanima: njegovom "se modricom izliječiste" (1 Pt 2, 24; usp. Iz 53, 5).

Sveti Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. imali su hrabrosti gledati Isusove rane, doticati njegove ranjene ruke i proboden bok. Nisu se stidjeli Kristova tijela; nisu se sablaznili njime, njegovim križem; nisu se sramili bratova tijela (usp. Iz 58, 7), jer su u svakoj osobi koja trpi vidjeli Isusa. Bila su to dva hrabra čovjeka, otvoreni pareziji Duha Svetoga, i Crkvi su i svijetu dali svjedočanstvo Božje dobrote i njegova milosrđa.

Bili su svećenici, biskupi i pape dvadesetog stoljeća. Upoznali su njegove tragedije, ali one ih nisu nadjačale. Jači je u njima bio Bog; jača je bila

vjera u Isusa Krista, Otkupitelja čovjeka i Gospodara povijesti; jače je u njima bilo Božje milosrđe koje se očituje u njegovim ranama; jača je bila Marijina majčinska blizina.

U ta dva čovjeka koji su kontemplirali Kristove rane i svjedočili njegovo milosrđe, prebivala je "živa nada", zajedno s "radošću neizrecivom i proslavljenom" (1 Pt 1, 3.8). Nada je to i radost koju uskrsli Krist daje svojim učenicima i koje im nitko ne može oduzeti; uskrsna nada i radost, koje su prošle kroz kušnju samoodricanja, samo-oplijenjenja, krajnje bliskosti s grešnicima, pa sve do mučne gorčine toga kaleža. To su nada i radost koje su dvojica svetih papa primili na dar od uskrslog Gospodina, i koje su obilno razdjeljivali Božjemu narodu, zbog čega su primili vječno priznanje.

Tom radošću i tom nadom odisala je prva kršćanska zajednica u Jeruzalemu, o kojoj govore Djela apostolska (usp. 2, 42-47), kao što smo čuli u drugom čitanju. To je zajednica u kojoj se živi bit evanđelja, tj. ljubav i milosrđe, u jednostavnosti i bratstvu.

To je slika Crkve koju nam Drugi vatikanski koncil stavlja pred oči. Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. surađivali su s Duhom Svetim kako bi Crkvi vratili njezinu prvobitnu sliku i osuvremenili je čuvajući pritom netaknutima njezine značajke, one značajke koju su joj davali sveci tijekom stoljeća. Nemojmo zaboraviti da upravo zahvaljujući svecima Crkva ide naprijed i raste. Prigodom sazivanja Koncila sveti Ivan XXIII. pokazao je posebnu poslušnost Duhu Svetom, prepustio se njegovu vodstvu i za Crkvu je bio pastir, vođa vođen Duhom Svetim. U tome se sastojalo njegovo veliko služenje Crkvi; stoga ga rado zamišljam kao papu poučljiva Duhu Svetom.

U tome služenju Božjemu narodu, sveti Ivan Pavao II. bio je pak papa obitelji. On sam je jednom prilikom rekao kako bi želio ostati zapamćen kao Papa obitelji. S posebnom radošću to ističem u vrijeme sinodskog hoda o obitelji i s obiteljima, kojeg on s Neba zacijelo prati i podržava.

Neka ova dva sveta pastira Božjega naroda posreduju za Crkvu da, tijekom dvogodišnjega sinodskog hoda, bude poslušna Duhu Svetom u pastoralnom služenju obitelji. Neka nas obojica pouče da se ne sablaznimo Kristovim ranama, da uronimo u misterij Božjega milosrđa koje se uvijek nada, uvijek prašta, jer uvijek ljubi. ■

Zajednička izjava pape Franje i ekumenskog patrijarha Bartolomeja I.

Apostolska delegacija, Jeruzalem, 25. svibnja 2014.

1. Kao što su se naši časni prethodnici, papa Pavao VI. i ekumenski patrijarh Atenagora, ovdje u Jeruzalemu susreli prije pedeset godina, tako smo se i mi, papa Franjo i ekumenski patrijarh Bartolomej, htjeli susresti u Svetoj zemlji, "gdje je naš zajednički Otkupitelj, Krist Gospodin, živio, naučavao, umro, uskrsnuo i uzašao na nebo, odakle je poslao Duha Svetoga na Crkvu koja se rađala" (Zajednička izjava pape Pavla VI. i patrijarha Atenagore, objavljena nakon susreta 6. siječnja 1964.). Ovaj naš susret, ponovni sastanak biskupa Crkve u Rimu i Crkve u Carigradu, koje su utemeljili braća, apostoli Petar i Andrija,

za nas je izvor snažne duhovne radosti, te nam pruža priliku da promišljamo o dubini i autentičnosti veza koje postoje među nama, a plod su hoda punog milosti kojim nas je Gospodin vodio, počevši od onoga blagoslovljenog dana prije pedeset godina.

2. Naš današnji bratski susret novi je i neophodan korak na putu prema jedinstvu prema kojem nas može voditi samo Duh Sveti: jedinstvu zajedništva u zakonitoj različitosti. Živom zahvalnošću spominjemo se koraka koje nam je Gospodin već dao da prijedemo. Zagrljaj što su ga razmijenili papa Pavao VI. i patrijarh Atenagora ovdje u Jeruzalemu, nakon mnogih stoljeća šutnje, pripremio je put gesti izvanrednoga značaja, uklanjanju iz spomena i iz Crkve odluka o međusobnom izopćenju iz 1054. godine. Slijedila je razmjena posjeta u njihovim sjedištima u Rimu i Carigradu, česta dopisivanja, a potom i odluka pape Ivana Pavla II. i patrijarha Dimitrija, obojice časne uspomene, da započnu teološki dijalog o istini između katolika i pravoslavnih. Kroz ove godine Bog, izvor svakog mira i ljubavi, naučio nas je da jedni druge smatramo članovima iste kršćanske obitelji, pod jedinim Gospodinom i Spasiteljem, Kristom Isusom, te da jedni druge ljubimo, te možemo ispovijedati svoju vjeru u isto Kristovo evanđelje kako su ga primili apostoli i kako je izraženo i nama preneseno po ekumenskim saborima i crkvenim ocima. Potpuno svjesni da nismo postigli cilj punoga zajedništva, danas potvrđujemo svoju zauzetost da nastavimo zajedno hoditi prema jedinstvu za koje je Krist Gospodin molio Oca, "da svi budu jedno" (Iv 17, 21).

3. Svjesni da se to jedinstvo pokazuje u ljubavi prema Bogu i u ljubavi prema bližnjemu, čeznemo za danom u kojem ćemo konačno zajedno sudjelovati na euharistijskoj gozbi. Kao kršćani imamo zadatak da se pripravimo za primanje toga dara euharistijskoga zajedništva, prema nuku svetog Ireneja Lionskoga, ispovijedanjem iste vjere, trajnom molitvom, nutarnjim obraćenjem, obnovom života i bratskim razgovorom (*Adversus haereses*, IV, 18, 5; PG 7, 1028). Stižući prema tome cilju prema kojem usmjeravamo svoje nade, pred svijetom pokazujemo Božju ljubav, te ćemo u tome svijetu biti prepoznati kao istinski učenici Isusa Krista (usp. Iv 13, 35).

4. S tim ciljem, temeljni doprinos potrazi za punim zajedništvom između katolika i pravoslavnih pružio je teološki dijalog Mješovite međunarodne komisije. U vrijeme papa Ivana Pavla II. te patrijarha Dimitrija, napredak koji su postigli naši teološki susreti bio je od bitne važnosti. Danas želimo izreći koliko duboko cijenimo postignute rezultate, kao i napore koji se sada poduzimaju. Nije riječ o tek teorijskom djelovanju, nego o djelovanju u istini i ljubavi, koje zahtjeva još dublje poznavanje tradicije jednih i drugih, kako bismo ih razumjeli i od njih učili. Stoga ponovno ističemo da teološki dijalog ne traži najmanji zajednički nazivnik na kojem će se moći postići kompromis, nego se temelji na proučavanju cjelovite istine koju je Krist darovao svojoj Crkvi i koju, pokrenuti Duhom Svetim, ne prestajemo sve bolje razumijevati. Zato zajedno naglašavamo da naša vjernost Gospodinu zahtjeva bratski susret i istinski dijalog. Ova zajednič-

ka potraga ne udaljava nas od istine. Naprotiv, po razmjeni darova, vodit će nas, pod vodstvom Duha, svoj istini (usp. Iv 16, 13).

5. Premda smo još na putu prema punom zajedništvu, odsada imamo obvezu pružiti zajedničko svjedočanstvo Božje ljubavi prema svima, surađujući u služenju ljudskom rodu, osobito s obzirom na obranu dostojanstva ljudske osobe u svakom stadiju života, kao i na obranu svetosti obitelji utemeljene na braku, na promicanje mira i općeg dobra, na odgovor na bijedu koja nastavlja pogađati naš svijet. Prepoznajemo da se neprestano trebamo suočavati s glađu, neimaštinom, nepismenošću, nejednakom raspodjelom dobara. Naša je obveza da učinimo napor te zajedno izgradimo pravedno i humano društvo u kojem se nitko neće osjetiti isključenim ili zanemarenim.

6. Duboko smo uvjereni da budućnost obitelji čovječanstva ovisi i o tome kako ćemo znati čuvati, mudro i s ljubavlju, s pravednošću i jednakošću, dar stvaranja što nam ga je Bog povjerio. Stoga s pokajanjem prepoznajemo nepravedno iskorištavanje našeg planeta, što predstavlja grijeh u Božjim očima. Naglašavamo svoju odgovornost i obvezu da gajimo osjećaj poniznosti i umjerenosti kako bi svi osjetili potrebu da poštuju stvorenje te ga brižno čuvaju. Usto, potvrđujemo i svoju zauzetost u buđenju savjesti s obzirom na očuvanje stvorenoga. Pozivamo sve muškarce i žene dobre volje da traže načine kako će živjeti uz manje rastrošnosti a s većom trezvenošću, pokazujući manje pohlepe a više veličnosti za očuvanje Božjega svijeta i za dobro njegova naroda.

7. Postoji i žurna potreba učinkovite i zauzete suradnje među kršćanima s ciljem očuvanja posvuda prava na javno priznavanje svoje vjere te da se prema nama odnosi s pravednošću kad nastojimo promicati doprinos koji kršćanstvo i dalje daje suvremenom društvu i kulturi. U tom smislu, potičemo sve kršćane da promiču istinski dijalog sa židovstvom, s islamom i s drugim religijskim tradicijama. Nezainteresiranost i međusobno nepoznavanje mogu samo voditi nepovjerenju, a nažalost i sukobu.

8. Iz ovoga Svetoga grada Jeruzalema, želimo izreći svoju zajedničku duboku zabrinutost za položaj kršćana na Bliskom istoku i za njihovo pravo da ostanu građani svojih domovina u punom smislu. S pouzdanjem upravljamo svoju molitvu svemogućem i milosrdnom Bogu za mir u Svetoj zemlji i na cijelom Bliskom istoku. Molimo osobito za Crkve u Egiptu, u Siriji i u Iraku, koje su mnogo trpjele zbog nedavnih događaja. Ohrabrujemo sve strane, bez obzira na njihova religijska uvjerenja, da nastave raditi na pomirenju i na pravednom priznavanju prava naroda. Duboko smo uvjereni da su jedino moguće sredstvo postizanja mira, ne oružje, nego dijalog, praštanje i pomirenje.

9. U povijesnom okruženju obilježenom nasiljem, nezainteresiranošću i egoizmom, toliki muškarci i žene danas se osjećaju izgubljenima. Upravo zajedničkim svjedočenjem radosne vijesti evanđelja, moći ćemo pomoći čovjeku našega vremena da ponovno nađe put koji ga vodi do istine, do pravde i do mira. Jedinostveni u nakani i spominjući se primjera koji su prije pedeset godina ovdje u Jeruzalemu dali papa Pavao VI. i patrijarh Atenagora, pozivamo kršćane, vjernike svih vjerskih tradicija i sve ljude dobre volje, da prepoznaju hitnost sadašnjega trenutka koji nas poziva da tražimo pomirenje i jedinstvo obitelji čovječanstva u punom poštovanju zakonitih različitosti, za dobro cijelog ljudskog roda i budućih naraštaja.

8. Dok proživljavamo ovo zajedničko hođočašće na mjesto gdje je naš jedini i isti Gospodin Isus Krist bio raspet, gdje je bio pokopan i gdje je uskrsnuo, ponizno povjeravamo zagovoru Presvete Marije i vazda Djevice buduće korake našega puta prema punom jedinstvu, te čitavu obitelj čovječanstva preporučujemo beskonačnoj ljubavi Božjoj.

“Neka te Gospodin licem svojim obasja, milostiv ti bude! Neka pogled svoj Gospodin svrati na te i mir ti donese!” (Br 6,25-26). ■

Komunikacija u službi istinske kulture susreta

Poruka pape Franje za 48. svjetski dan sredstava društvene komunikacije, 1. lipnja 2014.

Draga braćo i sestre, danas živimo u svijetu koji postaje sve “manji” i gdje bi se stoga moglo činiti da nam je svima lakše jedni drugima biti bližnji. Razvoj na polju transporta i komunikacijske tehnologije omogućuje nam približiti se jedni drugima i sve nas više povezuje, dok nas globalizacija čini sve više međuzavisnima. U svijetu, međutim, i dalje postoje podjele, koje su katkad vrlo duboke. Na globalnoj razini vidimo skandalozni jaz između izobilja koje uživaju najbogatiji i bijede u kojoj grcaju najsiromašniji. Često je dovoljno samo proći ulicama gradova da se vidi kontrast između ljudi koji žive na pločniku i blještavih izloga trgovina. Toliko smo se na to navikli da nas to više uopće ne uznemiruje. Naš svijet trpi od mnogih oblika isključivanja, marginalizacije i siromaštva, a da i ne govorimo o sukobima u kojima su isprepleteni ekonomski, politički, ideološki i, nažalost, također religijski uzroci.

U tome svijetu, mediji nam mogu pomoći osjetiti se bliže jedni drugima i stvoriti novi osjećaj jedinstva ljudske obitelji koji potiče na solidarnost i ozbiljno zauzimanje za dostojanstveniji

život. Dobra komunikacija nam pomaže da se sve više jedni drugima približimo i bolje se međusobno upoznamo, da budemo više ujedinjeni. Židovi koji nas dijele mogu se prevladati jedino ako smo spremni jedni druge slušati i jedini od drugih učiti. Trebamo pomiriti međusobne različitosti oblicima dijaloga koji nam pomažu rasti u razumijevanju i poštivanju. Kultura susreta zahtijeva da budemo spremni ne samo davati, već i primati od drugih. Mediji nam mogu uvelike u tome pomoći, pogotovo danas, kada su mreže komunikacije dostigle neslućeni napredak. Internet, na poseban način, pruža goleme mogućnosti susreta i solidarnosti među svima. To je zaista dobro, to je Božji dar.

To međutim ne znači da ne postoje određeni problemi: brzina kojom se prenose informacije nadilazi našu sposobnost razmišljanja i prosuđivanja i ne dopušta uravnotežen i ispravan oblik samoizražavanja. Različitost mišljenja može se promatrati kao bogatstvo, ali to također omogućuje ljudima da se zabarikadiraju iza izvora informacija koji odgovaraju samo njihovim željama i

idejama, ili također određenim političkim i gospodarskim interesima. Svijet komunikacija može nam pomoći kako proširiti svoja znanja tako i, naprotiv, navesti nas na pogrešan put. Želja za digitalnom povezanošću može imati za posljedicu da se izoliramo od naših bližnjih, od onih koji su oko nas. Ne smije se pritom previdjeti činjenicu da su oni koji, iz različitih razloga, nemaju pristup društvenim medijima izloženi opasnosti da budu isključeni.

Ta su ograničenja stvarna. Ipak, ona nam nisu opravdavanje da odbacimo društvene medije, nego nas podsjećaju da je komunikacija, u konačnici, više ljudsko no tehnološko postignuće. Što nam to, dakle, pomaže u digitalnom svijetu rasti u čovječstvu i uzajamnom razumijevanju? Moramo, primjerice, ponovno otkriti određeni osjećaj opuštenosti i staloženosti. Za to treba vremena i za to treba imati sposobnost šutnje i slušanja. Trebamo također biti strpljivi ako želimo shvatiti onoga koji je drukčiji od nas. Osoba potpuno otvoreno govori o sebi kada je se ne samo tolerira, već kada zna da je doista prihvaćena. Ako doista pažljivo slušamo druge, naučit ćemo također gledati svijet drukčijim očima i cijeniti bogatstvo ljudskog iskustva u obliku u kojem se očitovalo u različitim kulturama i tradicijama. Naučit ćemo također više cijeniti velike vrijednosti nadahnute kršćanstvom, kao što su shvaćanje čovjeka kao osobe, narav braka i obitelji, ispravno razlikovanje između vjerskoga i političkoga područja, načela solidarnosti i supsidijarnosti, i mnoge druge.

Kako dakle komunikacija može biti u službi istinske kulture susreta? I što za nas, Gospodinove učenike, znači susretati druge u svjetlu evanđelju? Kako, unatoč svim svojim ograničenostima i grijesima, možemo jedni drugima postati bližnji? Ta se pitanja sažimaju u ono pitanje koje je jednoga dana zakonoznanac, to jest komunikator, uputio Isusu: "A tko je moj bližnji" (Lk 10, 29). To nam pitanje pomaže promatrati komunikaciju kroz prizmu toga pojma "biti bližnji". To pitanje se može parafrazirati na ovaj način: kako možemo drugima biti "bližnji" u korištenju komunikacijskih sredstava i novom svijetu koje su stvorile digitalne tehnologije? Odgovor na to pitanje nalazim u prisposobi o dobrom Samarijancu, koja je također prisposoba o komunikatoru. Onaj tko komunicira, naime, postaje drugome bližnji. A dobri Samarijanac ne samo da se približio nego je i preuzeo na sebe brigu o onom čovjeku koji je polumrtav ležao uz cestu. Isus izokreće naše shvaćanje: nije, naime, riječ o tomu da u drugome vidim nekoga meni slična, nego o mojoj sposobnosti da budem drugome bližnji. Komunicirati dakle znači postati svjesni

da smo ljudska bića, djeca Božja. Sviđa mi se tu sposobnost komunikacije nazvati "bliskost".

Kadgod je glavna svrha komunikacije potaknuti na potrošnju ili manipulaciju ljudima, tada je riječ o silovitom napadu poput onoga kojem je bio izložen čovjek iz prisposobe kojeg su razbojnici pretukli i ostavili uz cestu. U njemu levit i svećenik ne vide svog bližnjeg, već stranca od kojeg se bolje držati podalje. U to je doba njihova reakcija bila uvjetovana pravilima o obrednoj čistoći. Danas postoji opasnost da neki mediji toliko uvjetuju naše odgovore da propuštamo vidjeti našeg stvarnog bližnjeg.

Nije dovoljno jednostavno proći "digitalnim" putovima, to jest jednostavno biti "na vezi": potrebno je da ta povezanost preraste u istinski susret. Ne možemo živjeti sami, zatvoreni u same sebe. Nosimo u sebi potrebu da volimo druge i da budemo voljeni. Trebamo nježnost. Komunikacijske strategije ne jamče ljepotu, dobrotu i istinitost komunikacije. Svijetu medija ne smije biti tuđa briga za čovječanstvo, pozvan je pokazati nježnost. Digitalna mreža može biti mjesto bogato čovječnošću; mreža ljudi a ne mreža žica. Nepristranost medija je samo prividna: jedino onaj koji u komunikaciju uključuje samoga sebe može predstavljati istinsku referentnu točku za druge. Osobno je uključivanje temelj vjerodostojnosti komunikatora. Kršćansko svjedočenje, zahvaljujući internetskoj mreži, može time doprijeti do periferija ljudske egzistencije.

Kao što sam više puta ponovio: ako moram birati između Crkve pune modrica koja izlazi na ulice i Crkve koja boluje od autoreferencijalnosti, onda radijem biram ovu prvu. A te su ulice svijet gdje ljudi žive i gdje se može do njih stvarno doprijeti i iskazati im ljubav. Digitalni su putovi jedni od tih putova, prepuni ljudi koji su često ranjeni, muškaraca i žena koji traže spasenje ili nadu. Također zahvaljujući internetu, kršćanska se poruka može pronijeti "sve do kraja zemlje" (Dj 1, 8). Držati vrata naših crkava otvorenima znači također držati ih otvorenima i u digitalnom svijetu bilo zato da ljudi, u kojoj god da se životnoj situaciji nalazili, mogu ući bilo pak zato da evanđelje može izaći van i doprijeti do svih. Pozvani smo svjedočiti da je Crkva dom svih ljudi. Jesmo li sposobni komunicirati sliku takve Crkve? Komunikacija pridonosi oblikovanju misijskog poziva čitave Crkve, a društvene mreže danas predstavljaju jedan od načina na koji ljudi mogu iskusiti taj poziv na ponovno otkrivanje ljepote vjere, ljepote susreta s Kristom. I na području komunikacija trebamo Crkvu koja je kada donijeti toplinu i zapaliti srca.

Kršćansko se svjedočanstvo ne daje zasiapanjem vjerskim porukama, nego željom da sebe

darujemo drugima kroz "spremnost darovati samoga sebe drugima na način da se strpljivo i s poštivanjem zanimamo za njihova pitanja i sumnje s kojima se susreću na svom putu traženja istine i smisla ljudskog postojanja" (Benedikt XVI., Poruka za Svjetski dan sredstava društvene komunikacije 2013.). Sjetimo se učenika iz Emausa. Treba znati ući u dijalog s današnjim muškarcima i ženama da bismo shvatili njihova očekivanja, sumnje, nade i pružili im evanđelje, to jest Isusa Krista, utjelovljenog Boga, koji je umro i uskrsnuo zato da nas oslobodi od grijeha i smrti. Naš se izazov sastoji u tome da budemo duboke osobe, pozorne na ono što se oko njih događa i duhovno osjetljive. Voditi dijalog s nekim znači biti uvjeren da drugi ima nešto vrijedno za reći, dati prostora za njegovo stajalište i njegove prijedloge. Voditi dijalog ne znači odreći se vlastitih ideja i tradicija, već težnje da su one jedine i apsolutne.

Neka nam slika dobrog Samaritanca, koji liječi rane izranjenog čovjeka izlijevajući na njih

ulje i vino, bude vodilja i nadahnuće. Neka naša komunikacija bude miomirisno ulje koje ublažava bol i dobro vino koje razveseljuje srce čovječje. Neka svjetlo koje donosimo drugima ne bude plod vještine uljepšavanja ili specijalnih efekata, već naše bliskosti – ispunjene ljubavlju i nježnošću – s onima koje susrećemo na svom životnom putu. Ne plašimo se postati građani digitalnog svijeta. Važno je da se Crkva pobrine da bude prisutna u svijetu komunikacije, da bi stupila u dijalog s današnjim čovjekom i pomogla mu da susretne Krista. Ona treba biti Crkva na strani drugih, Crkva koja je kadra pratiti sve ljude na njihovu životnom putu. U tome kontekstu revolucija koja se događa u komunikacijskim medijima i informacijskim tehnologijama predstavlja veliki i uzbudljiv izazov, koji zahtijeva svjež snage i novu imaginaciju za prenošenje Božje ljepote drugima. ■

Iz Vatikana, 24. siječnja 2014., na blagdan svetog Franje Saleškog

Pitanja papinske diplomacije

Predavanje apostolskog nuncija nadbiskupa Alessandra D'Errica u povodu Dana hrvatske diplomacije, Hrvatski diplomatski klub, Zagreb, 10. lipnja 2014.

Gospodine predsjedniče diplomatskog kluba, gospodo veleposlanici, dame i gospodo, vrlo sam zahvalan veleposlaniku Ivanu Sergeju Moršanu, predsjedniku Hrvatskoga diplomatskog kluba, na pozivu koji mi je uputio da održim ovu Konferenciju za članove i prijatelje HDK-a, u prigodi obilježavanja Dana hrvatske diplomacije, koji je proslavljen 7. lipnja. Rado sam prihvatio poziv, jer imam visoko mišljenje o Klubu, ali i zbog toga jer je 7. lipanj važan datum i za odnose između Svete Stolice i Republike Hrvatske. Upravo na taj dan davne 879. godine papa Ivan VIII uputio je pismo knezu Branimiru, u kojem mu je poslao svoj blagoslov, a to se - kako vam je poznato - smatra prvim priznanjem Hrvatske u srednjem vijeku.

Podijelit ću ovo svoje izlaganje u dva dijela. U prvom dijelu želim iznijeti u glavnim crtama nekoliko načela prema kojima se ravna vatikanska diplomacija; zatim ću prijeći na onaj dio koji se više odnosi na naše diplomatske djelatnosti u Hrvatskoj.

Ali najprije, kao uvod, čini mi se da je važno pojasniti što se podrazumijeva pod nazivom Sveta Stolica i Država Grada Vatikana. U međunarodnom pravu i praksi, pojam Sveta Stoli-

ca označava središnju upravu Katoličke Crkve, kojoj se priznaje potpuni i apsolutni suverenitet u njezinu duhovnom poslanju, a iz toga proizlazi pravo aktivnog i pasivnog izaslanstva, poput jedne države. Trenutačno Sveta Stolica ima diplomatske odnose sa 180 zemalja (posljednji je uspostavio službene odnose Južni Sudan, 22. veljače 2013.); ali tom broju valja dodati još nešto, o tome ću govoriti malo kasnije. Osamdeset i jedna od zemalja koje imaju diplomatske odnose sa Svetom Stolicom imaju svoja veleposlanstva u Rimu.

Koji su to razlozi kojima se opravdava ovo priznanje, trenutačno jedinstveno u povijesti međunarodnog prava i diplomacije? Postoje različite teorije na međunarodnom planu, koje ne mogu ovdje objašnjavati zbog kratkoće vremena. Ipak ću se ukratko osvrnuti na ključni dokument u vezi s time, a to je Lateranski ugovor s Italijom iz 1929. Njime je - nakon propasti papinskih država - Papi priznat puni i apsolutni suverenitet u njegovu duhovnom poslanju (kao državnom poglavaru); istovremeno priznata mu je suverena vlast na malom teritoriju Rima, oko Vatikanskog brežuljka. Tako je rođena Država Grada Vatikana (SCV). Dakle pod Državom Grada Vatikana podrazumijevamo mali teritorij (od 44 hektara) koji je priznat kao država, kako bi se osigurala neovisnost i suverenost Svete Stolice, te olakšalo njezino duhovno poslanje, ali i međunarodno.

Dakle, što je subjekt međunarodnog prava, odnosno predmet papinske diplomacije? Sveta Stolica ili Država Grada Vatikana? Odgovor je da su i jedna i druga subjekti međunarodnog prava; a obje imaju i istog poglavara, a on je Papa. Ali Država Grada Vatikana je zasigurno atipična u svojoj suverenosti, jer je ona u službi suverenosti Svete Stolice.

Slijedom toga, reći diplomacija Države Grada Vatikana ili veleposlanstvo Države Grada Vatikana imalo bi tek vrlo ograničeno značenje. Papinska diplomacija je diplomacija Svete Stolice; onaj koji vam sada govori veleposlanik je Svete Stolice. Isto tako, naša putovnica je putovnica Svete Stolice; u Diplomatskoj listi svih zemalja s kojima imamo diplomatske odnose, vodimo se pod nazivom "Sveta Stolica".

Ipak, rekao bih da je ispravno govoriti i o vatikanskoj diplomaciji, ako pod "Vatikanom" podrazumijevamo, ne samo Državu Grada Vatikana, nego u širem smislu riječi mislimo na "Svetu Stolicu", kao moralni i duhovni autoritet u međunarodnoj zajednici.

Za potvrdu toga, volio bih podsjetiti da na popisu zemalja koji svake godine objavljuje OUN, nazivu "Sveta Stolica", dodaje se jedna

napomena, specifikacija; naime, radi se o tome da OUN mora upotrebljavati ime "Sveta Stolica" uvijek, osim u slučaju kad se radi o Međunarodnoj uniji telekomunikacija i Univerzalnoj poštanskoj uniji, tada treba koristiti termin Država Grada Vatikana.

Prelazeći sada na glavna načela koja nadahnjuju papinsku diplomaciju, rekao bih da je prvo:

1. načelo Sveta Stolica je posvema svjesna svoje posebne uloge u međunarodnoj zajednici: radi se o duhovnom, moralnom autoritetu, a ne vremenitom. Autoritetu koji ima Papa jer je on poglavar Katoličke Crkve. Pape su često govorili o ulozi Svete Stolice kao "stručnjaku za humanost", "moralnoj savjesti", čovječanstva. To je prava domena nadležnosti Svete Stolice: ne pitanja od ekonomskog ili vojnog interesa, niti pitanja političkog poretka.

Naravno da smo svjesni da ponekad nije lako sudjelovati u multilateralnoj diplomaciji ili u bilateralnim pregovorima, bez vojne ili gospodarske suradnje koju bismo mogli za uzvrat ponuditi. Ali, mi čvrsto vjerujemo u snagu ideja i argumenata. U tome smo ohrabreni rezultatima, ponekad iznenađujućima, koje smo postigli svojom nenaoružanom diplomacijom: kao na primjer oni za vrijeme pregovora između Argentine i Čilea (počevši od 1979.); ili ako se prisjetimo i uloge koju je imala Sveta Stolica - a o tome se često govori - u padu komunističkog režima u prošlom stoljeću.

Ponekad to ide malo teže. Ali postoji i "mučeništvo strpljivosti" u kojem se valja vježbati, kako je znao reći veliki kardinal Casaroli, koji je bio prvi državni tajnik pape Ivana Pavla II., i ostao dugi niz godina. Strpljivo nastavljamo predlagati svoje ideje, i očekivati bolja vremena.

2. načelo U središte i u temelj svoje diplomacije, stavljamo ljudsku osobu, bez obzira na rasu, kulturu ili religiju; i, slijedom toga, temeljna prava osobe. Navest ću nekoliko naših najčešćih intervencija - vezani uz pravo na život, odgoj, slobodu, na sudjelovanje u političkom životu. Posebnu važnost pridajemo slobodi savjesti i vjere: svaka osoba mora imati slobodu iznošenja onoga što joj nadahnjuje ili nalaže vlastita savjest; i mora biti slobodna u izboru i prakticiranju vlastite vjere, ne samo privatno nego i u javnom i društvenom životu. Stoga, bez obzira o kakvom se političkom, pravnom ili ekonomskom poretku radi, smatramo da oni trebaju biti u službi ljudske osobe a nikada ne "iznad" ili "protiv" nje.

3. načelo Na razini spajanja skupina i naroda, smatramo da nema stereotipnih modela koji bi se mogli ponuditi. Protivimo se bilo kakvom obliku neokolonijalizma, političkog i kultural-

nog, koji nastoji nametnuti nekakav sustav koji dobro funkcionira u posve drugačijim gospodarskim, političkim i povijesnim uvjetima. Drugim riječima, ne predlažemo nikakav politički ili ustavni poredak kao apsolutno najbolji. Međutim, govoreći općenito, smatramo da demokratski ideali bolje jamče sudjelovanje građana u političkom procesu i bolje osiguravaju potrebnu suodgovornost za sudbinu vlastite zemlje.

4. načelo Na razini međunarodnih odnosa, podržavamo napore multilateralne diplomacije i poštovanje međunarodnog prava. S naše točke gledišta, poput pojedinačnih odnosa, isto tako i odnosi među državama moraju se uređivati pravičnošću, solidarnošću, razumno, prema pravednim zakonima; a ne nasiljem i moću, zastrašivanjem i pritiskom.

To je razlog zbog kojeg je Sveta Stolica uvijek podupirala ulogu UN-a. I zato su pape uvijek posjećivale UN. Naravno UN ne smatramo birokratsko-administrativnim središtem, nego moralnim centrom, gdje sve zemlje i svi narodi svijeta razvijaju svijest o, recimo tako, velikoj obitelji, obitelji naroda. A to zahtijeva poštovanje, povjerenje, uzajamnu podršku, osobito najsiromašnjim i najslabijim zemljama, slično onom što se događa u obitelji.

5. načelo U svjetlu svega navedenoga, smatramo da rat nije rješenje za sukobe, koji se nažalost pojavljuju na međunarodnoj sceni u redovitim intervalima. Rat uvijek valja izbjeći i spriječiti, jer je upotreba sile, ponovljeno nasilje. Dovoljno se sjetiti onoga što je rekao Benedikt XV. da bi se spriječio Prvi svjetski rat; apel Pija XII: "Mirom ništa nije izgubljeno, ratom se može sve izgubiti" (Radio poruka, 24. kolovoza 1939.); Tjeskobni krik Pavla VI. Ujedinjenim narodima (4. listopada 1965.): "Jamais plus la guerre, jamais plus la guerre!" - "Nikad više rata, nikad više rata"; zatim zauzimanje Ivana Pavla II. prije sukoba u Iraku: slao je brojne pozive da bi prevladali diplomatski pregovori umjesto pribjegavanja ratu. O papi Franji ću kasnije govoriti.

Drugim riječima, mi vjerujemo u snagu i mogućnost dijaloga i pregovora te predlažemo da se uvijek poduzme sve što je moguće da bi se došlo do potpune pomirbe među sukobljenim stranama, prikladnim diplomatskim putem.

Stoga, osuđujemo terorizam i svaki oblik upotrebe nasilja za ostvarenje vlastitih prava. U iznimnim slučajevima, kada je neizbježno pribjeći upotrebi oružja, u ispunjavanju obaveze obrane države ili međunarodne zajednice (pravo na obranu), takva upotreba sile mora biti jasno definirana i ograničena određenim humanitarnim kriterijima. A sve to da bi se izbjeglo - toliko samo da budemo jasni - zloporabe i zločine koji

su se nedavno dogodili i u Europi, također i u Hrvatskoj i u susjednim zemljama.

U pozitivnom smislu, smatramo da je potrebno uvijek promicati - na preventivnoj razini - potrebne uvjete za pravedan mir i solidaran sklad, na socijalnom i međunarodnom planu. Drugim riječima, mir koji ne znači samo odsutnost rata, već niz pozitivnih uvjeta koji jamče pojedincima, zajednicama i državama, da se ne smetano izjašnjavaju i razvijaju, u poštivanju dostojanstva ljudske osobe, u skladu s drugima, u odnosima zasnovanim na načelima pravednosti i solidarnosti.

6. načelo Promičemo kulturu koja daje prednost dijalogu kao osnovi i temelju društvenih i međunarodnih odnosa. U tom pogledu jasne su upute naučavanja posljednjih papa koje su u papi Franji našle uvjerenog i upornog pobornika.

Što se tiče međunarodnih odnosa, dovoljno je spomenuti ono što je rekao Diplomatskom zboru akreditiranom pri Svetoj Stolici 13. siječnja ove godine: "Za rješavanje otvorenih pitanja, bilo gdje, treba upotrijebiti put diplomatskog dijaloga". Taj je učiteljski put lucidnom jasnoćom naznačio već papa Benedikt XV. kada je pozvao čelnike europskih naroda da učine sve kako bi "moralna snaga zakona" prevladala onu "materijalnu oružanu", kako bi stala na kraj tom "beskorisnom pokolju" (vidi Benedikt XV., Pismo čelnicima zaraćenih naroda [1. kolovoza 1917.] AAS 9 [1917.], 421-423), to jest Prvom svjetskom ratu, čija stota obljetnica pada ove godine".

Pored toga, papa Franjo često ponavlja da je za Crkvu prioritetan "put dijaloga" u svim odnosima i u svim djelatnostima. Tako na primjer, u Evangelii gaudium u broju 238 doslovno piše: "Za današnju Crkvu postoje napose tri područja dijaloga u kojima mora biti prisutna da bi promicala puni razvoj ljudskog bića i težila općem dobru: to su dijalog s državama, s društvom - koji obuhvaća dijalog s kulturama i znanostima - te dijalog s drugim vjernicima koji ne pripadaju Katoličkoj Crkvi". Drugim riječima, Papa je uvjeren da je neophodno uvijek slijediti put konstruktivnog dijaloga sa svima. I neprestano poziva kršćanske zajednice da uvijek budu mjesta prihvaćanja, mjesta otvorene i smirene konfrontacije, uvijek otvorenih vrata, da se zalažu za pomirenje, za mir, za kulturu susreta; ali dakako da pri tome ne zanemare vjernost i posebni identitet Crkve. On također ističe: "Crkva ne raspolaže rješenjima za sva pojedina pitanja; ipak, zajedno s raznim društvenim snagama, podupire prijedloge koji mogu bolje odgovoriti na dostojanstvo ljudske osobe i opće dobro" Ev. G. 241).

Ovo su najvažnija načela kojima se nadah-

njuje diplomacija Svete Stolice. Ova su načela vodila i vode papinsku diplomaciju i u Hrvatskoj.

Kao što vam je poznato, Sveta Stolica priznala je neovisnost Hrvatske 13. siječnja 1992. Diplomatski odnosi uspostavljeni su 8. veljače, a nakon nekoliko tjedana, 29. veljače, imenovan je prvi nuncij. Čini mi se da bi ovdje bilo prikladno dati jedno pojašnjenje. Često se govori da je Sveta Stolica, kao pravni međunarodni subjekt, prva priznala Hrvatsku. To nije točno, jer ju je prva priznala Slovenija 1991., a onda su uslijedile Island, Litva, Irska i Njemačka. Priznanje Svete Stolice bilo je početkom 1992., dva dana prije slavnog 15. siječnja 1992., kada su ostale zemlje članice Europske zajednice priznale neovisnost Hrvatske.

Bile su teške one godine koje su uslijedile nakon pada Berlinskog zida (9. studenoga 1989.) Europski zapad proživljavao je te godine zauzimajući različite stavove. Prva reakcija bilo je oduševljenje zbog pada komunizma; ali postojala je i velika nesigurnost u pogledu budućnosti. Poput svih velikih i naglih promjena, napor uložen u izgradnju novog političkog, gospodarskog i humanog poretka (uređenja), bio je dug i težak. To pokazuje i ono što se dogodilo u Hrvatskoj. Ovdje, nakon veselja zbog pobjede ne-komunističkih stranaka na izborima 1990., pružen je veliki otpor promjenama, sve do izbijanja rata koji je potrajao do 1995. godine s mnoštvom žrtava i razaranja.

Da je Ivan Pavao II. (tadašnji papa) pokazivao posebnu pažnju prema hrvatskom narodu, pokazuju i tri pastoralna pohoda kao i brojna zauzimanja na pastoralnom i diplomatskom planu. Ali, mora biti jasno da priznanje Hrvatske i Slovenije - čiji su se narodi demokratskim putem opredijelili za samostalnost, što je bilo dopušteno i prema jugoslavenskom ustavu iz 1974. - a to je i Papa stalno naglašavao, nije bilo usmjereno protiv bilo koga. Štoviše, pred žalosnim ratnim prizorima Ivan Pavao II. smatrao je da bi međunarodno priznanje dviju republika moglo stati na kraj oružanom sukobu. Dakle, nakon što je dao precizne upute svom državnom tajniku, zatražio je da svaki pothvat prati pojašnjenje: priznanje novih republika od strane Svete Stolice nije zamišljeno kao proširenje neprijateljstava, nego njihovo zaustavljanje.

Između ostalog - pred neodlučnošću međunarodne zajednice - kardinal Sodano pozvao je veleposlanike OEES-a 26. studenoga 1991. te im uručio memorandum, koji je ukazivao na neka načela međunarodnog prava, a posebno na osmo načelo Završnoga helsinškog dokumenta: "Jednakost u pravima i u samoodređenju naroda"; kao i na deseto načelo koje se odnosi na ispunjavanje, in buona fede (u dobroj vjeri), obveza

koje proizlaze iz međunarodnog prava. Za Svetu Stolicu - kardinal je bio vrlo jasan - bilo je bitno da priznanje dviju republika bude koordinirano i da bude uvjetovano s deset načela Helsinškoga dokumenta.

Kardinal je također istaknuo dužnost novih neovisnih republika da poštuju temeljna ljudska prava i demokraciju, te da se osigura zaštita nacionalnih manjina, u skladu s načelima OEES-a. I tako je Sveta Stolica, Notom od 20. prosinca 1991., tražila da se uz priznanje umetne klauzula prema kojoj je nova Republika Hrvatska morala prihvatiti provjeru Odbora visokih dužnosnika OEES-a o naputcima za nacionalne manjine.

Minulih dana, u prigodi kanonizacije Ivana Pavla II., slušali smo i čitali mnogo toga što je još više osvijetlilo ulogu koju je odigrao u izgradnji nove europske stvarnosti "s dva plućna krila" - kako je često ponavljao - a posebno u tijeku procesa neovisnosti Hrvatske. Dopustite mi da ovdje iznesem svoje osobno svjedočenje, jer sam tih godina bio na službi, najprije u Rimu (do 1992.), a zatim u Varšavi (do 1999.), njegovoj ljubljenoj domovini. Puno sam ga puta čuo kako izražava svoju ogorčenost i svoju zabrinutost onime što se događa ovdje, u Hrvatskoj i u susjednim zemljama, pri kraju dvadesetoga stoljeća, u srcu Europe. Zato nije oklijevao neprestance podizati svoj glas, kako bi skrenuo pozornost svijeta i odgovornih u međunarodnoj zajednici. Zbog toga je osjetio svojom dužnošću posegnuti za najboljim sredstvima papinske diplomacije, kako bi Papin glas imao željeni odjek. I, kao što vam je dobro poznato, bio je gorljiv u osobnome praćenju onoga što su poduzimale katoličke karitativne organizacije, da bi duhovna blizina bila pretočena u inicijative i konkretne geste solidarnosti. Mogao bih reći ukratko da je on na primjeran način združio slavensku osjetljivost svoga poljskog podrijetla s odgovornošću vrhovnoga pastira Katoličke Crkve.

Čini mi se da je važno naglasiti još jednu stvar. Srdačni i bliski odnosi Svete Stolice s hrvatskim narodom imaju višestoljetnu povijest. Kao što sam spomenuo, davne 879. godine - prije više od jedanaest stoljeća - papa Ivan VIII. u pismu upućenom knezu Branimiru obavještava ga da je upravio molitve Gospodinu da "principatum terrenum, quem habes, prospere et securiter reggere possis" (zemaljskom kneževinom koju posjeduješ uzmogneš vladati uspješno i sigurno). Ova gesta pape Ivana VIII smatra se prvim međunarodnim priznanjem Hrvatske, jer je priznanje Pape - koji je tada bio najveći crkveni i politički autoritet - bilo nešto poput današnjeg pristupanja u Ujedinjene narode. Osim toga, dobro su dokumentirani i raniji kontakti između Svete

Stolice i ovih zemalja, još iz vremena svetog Pavla (2 Tim 4, 10).

Ove snažne veze između Hrvatske i Svete Stolice nisu oslabile tijekom stoljeća, te su bile nadahnuće za odnose koji su se događali i od 1992. do danas.

Opipljiv znak izvrsnih odnosa između Republike Hrvatske i Svete Stolice su četiri Ugovora potpisana i ratificirana između 19. prosinca 1996. i 14. prosinca 1998. godine. Prvi se odnosi na pravna pitanja; drugi je o suradnji na području odgoja i kulture; treći o dušobrižništvu katoličkih vjernika pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske; četvrti o gospodarskim pitanjima.

Ideja o ta četiri Ugovora rođena je ubrzo nakon osamostaljenja Hrvatske, jer su državne i crkvene vlasti uvidjele potrebu za rješavanjem otvorenih pitanja od zajedničkog interesa u odnosima između Crkve i države, koja nisu bila riješena ni u vrijeme Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (1945.-1991.), ni u vrijeme Kraljevine Slovenaca, Hrvata i Srba (1918.-1929.), a ni u vrijeme Kraljevine Jugoslavije (1929.-1940.). Osim toga, sve je više dozrijevala svijest o potrebi sustavnog rješavanja odnosa između Crkve i države u jasnom i stabilnom zakonskom okviru, na način sličan onome u drugim demokratskim zemljama, koje se mogu usporediti s Hrvatskom po kulturi, povijesti i vjerskom sastavu.

Osamnaest godina nakon potpisivanja prva tri Ugovora i šesnaest godina od potpisivanja Ugovora o gospodarskim pitanjima, može se ustvrditi da je njihova primjena u biti bila pozitivna. Ugovor, koji još uvijek zahtijeva veću primjenu je onaj o gospodarskim pitanjima, u onom dijelu koji se odnosi na povrat oduzetih dobara za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine.

U pogledu ovog posljednjeg Ugovora, želio bih iznijeti nekoliko osvrta o financijskoj potpori koju Republika Hrvatska jamči Katoličkoj Crkvi. Na prvom mjestu, kao što se spominje u članku 6. stavak 1., razlog te financijske potpore valja tražiti u doprinosu koji Katolička Crkva daje u promicanju općega dobra, koje država priznaje kao "društveno vrijedan rad... u službi građana na kulturnom, odgojnom, društvenom i etičkom polju". Na drugom mjestu, želio bih pojasniti da - suprotno onome što se često čita u

medijima - uplaćeni godišnji iznos - prema podacima iz 2012. godine, što sam mogao provjeriti - iznosi 0,21% od godišnjega Državnog proračuna. Konačno, želim istaknuti da je analogan doprinos osiguran i ostalim vjerskim zajednicama. U tom smislu, možemo reći da su Ugovori između Svete Stolice i Republike Hrvatske imali i za njih pozitivne učinke. A to se odnosi ne samo na ekonomsko polje, već i na ono pravno, jer su tijekom ovih godina potpisani Ugovori sa 17 vjerskih zajednica.

Dopustite mi na kraju također ukratko spomenuti još jednu važnu temu. U kontekstu stoljetnih i stabilnih odnosa s hrvatskim narodom i u viziji Europe s dva plućna krila - što sam spomenuo maloprije - nije začuđujuće što je Sveta Stolica pružila Hrvatskoj bezuvjetnu podršku u procesu europske integracije.

S naše točke gledišta, Hrvatska je - po svom povijesnom i zemljopisnom položaju - uvijek bila dio europske civilizacije. U tom smislu, nadbiskup Dominique Mamberti - naš "ministar vanjskih poslova" (tajnik za odnose s državama) - 30. lipnja 2013., uoči ulaska Hrvatske u Europsku uniju, javno je izjavio da zahvaljuje Bogu "za značajnu prekretnicu u povijesti hrvatske nacije" (homilija u hrvatskoj crkvi svetog Jeronima u Rimu). Ali, on je ustvrdio da tu prekretnicu ne treba smatrati kao postizanje cilja, nego kao polazišnu točku za novo poslanje: "To je obveza za još intenzivniju izgradnju zajedničke kuće, to jest našeg kontinenta... gledajući je kao prigodu, ne samo za napredak i prosperitet vlastite domovine, nego također za izgradnju Europe kao zajedničkog doma naroda s jednakim dostojanstvom". A onda je nadodao: "Ako Hrvatska danas ima zadatak, ako postoji obaveza koju danas treba s povjerenjem povjeriti Hrvatskoj, to je zadaća da u Europi ponovno oživi svijest o kršćanskim korijenima, svjedočenjem vrijednosti kojih je ona sama nositeljica."

Dakle, gledajući prema europskoj budućnosti Hrvatske, želja nam je da, poput ostalih naroda s dubokim kršćanskim korijenima, uzmogne dati Europi poseban doprinos duhovnih i moralnih vrijednosti; to jest, onih vrijednosti koje su stoljećima oblikovale osobni i nacionalni identitet njezine djece.

Zahvaljujem vam na pažnji. Ostajem na raspolaganju za eventualna pojašnjenja. Hvala. ■

Prenošenje Odjela za redovno upravljanje dobrima Apostolske Stolice na Tajništvo za ekonomiju

Apostolsko pismo u obliku motu propria

Potvrđujući višestoljetnu tradiciju, Drugi vatikanski sabor istaknuo je potrebu da se uređenje Svete Stolice uskladi s potrebama vremena, prilagođujući nadasve ustroj dikasterija Rimske kurije, njihov broj, naziv i nadležnost, kao i njihov način djelovanja i uzajamnoga usklađivanja sa stvarnim potrebama Crkve u svakom trenutku.

Konkretni je rezultat tih načela objavljivanja, 24. veljače ove godine, apostolskoga pisma u obliku motu propria „Fidelis dispensator et prudens“ kojim sam ustanovio Tajništvo za ekonomiju kao dikasterij Rimske kurije. Vodeći računa o onome što je odredilo Vijeće za ekonomiju, u nadležnost Tajništva spada provoditi ekonomsku kontrolu i nadzor nad uredima Rimske kurije, ustanovama povezanim sa Svetom Stolicom i nad upravom Države Grada Vatikana.

U takvim okolnostima, i prihvativši mišljenje pročelnika dotičnih dikasterija, smatrao sam prikladnim da Tajništvo za ekonomiju već od sada prihvati među svoje institucionalne nadležnosti, sukladno načinu i vremenu koje odredi dotični kardinal pročelnik, one zadaće koje su do sada bile u nadležnosti „Odjela za redovno upravljanje“ dobrima Apostolske Stolice te, dakle, na spomenuti dikasterij prenese nadležnosti koje su apostolskom konstitucijom „Pastor Bonus“ od 28. lipnja 1988. godine bile povjerene tom Odjelu Uprave dobrima Svete Stolice. Slijedom toga, Uprava dobrima Svete Stolice neće više biti podijeljena na odjele, a ubuduće će obavljati samo zadaće koje su do sada bile u nadležnosti Odjela za izvanredno upravljanje.

Članak 1

Tekst članka 172, apostolske konstitucije Pastor Bonus u cijelosti se zamjenjuje slijedećim tekstom:

§1. U nadležnost ovoga ureda spada uprav-

ljanje dobrima Svete Stolice koja trebaju pružiti potrebna sredstva za obavljanje službi Rimske kurije.

§2. Ured upravlja i pokretnim dobrima koja mu povjeravaju ostala tijela Svete Stolice.

Članak 2

Tekst članka 173, apostolske konstitucije Pastor Bonus u cijelosti zamjenjuje pak sljedeći tekst:

Uredom predsjedka kardinal, a u njegovoj mu službi pomaže određeni broj kardinala i jedan prelat tajnik.

Članak 3

Stavljaju se izvan snage članci 174 i 175 apostolske konstitucije Pastor Bonus.

Članak 4

Pročelnik Tajništva za ekonomiju osnovati će Tehničko povjerenstvo s ciljem olakšanja prenošenja nadležnosti koje su dosad pripadale Odjelu za redovno upravljanje dobrima Apostolske Stolice i odredit će, počevši od današnjega dana, kako se imaju rješavati neriješena pitanja pri spomenutom Odjelu za redovno upravljanje sve do konačnoga prenošenja obaveza.

Sve to što sam ovim Apostolskim pismom u obliku motu propria odlučio određujem da se primjenjuje u cijelosti, unatoč bilo kojoj protivnoj stvari, pa bila ona i vrijedna posebna spomena, i određujem da se objavi u dnevniku „L'Osservatore Romano“, stupajući na snagu na sam dan objavljivanja. ■

*Dano u Rimu, pri Svetom Petru, 8. srpnja
2014. godine, druge godine pontifikata.
Papa Franjo*

Izjava biskupa Vijeća biskupskih konferencija Europske unije (COMECE) o izborima za Europski parlament 2014.

Katolički biskupi Europe objavili su Izjavu uoči nadolazećih europskih izbora. U njoj potvrđuju svoju potporu europskom projektu te ohrabruju sve građane Europske unije da od 22. do 25. svibnja iziđu na birališta, kao i da se kroz predizbornu kampanju počnu uključivati u konstruktivan dijalog sa svojim zastupnicima u Europskom parlamentu i kandidatima za zastupnička mjesta. Tekst Izjave:

Izbori za Europski parlament održat će se 22. - 25. svibnja 2014. godine. Njihov ishod oblikovat će zakonodavstvo Europske unije kroz sljedećih pola desetljeća te će imati veliki utjecaj na one koji će kroz nadolazeće godine voditi Uniju.

Bitno je da građani Europske unije sudjeluju u demokratskom procesu dajući svoj glas na dan izbora. Što više građana iziđe na izbore, snažniji će biti i novi sastav zakonodavnog tijela.

Predizborna kampanja pruža priliku da cijelo europsko društvo provede raspravu o središnjim društvenim i gospodarskim pitanjima koja će oblikovati Uniju u godinama pred nama.

Osjećamo da je naša dužnost, kao biskupa Vijeća biskupskih konferencija Europske unije, da ponudimo smjernice glasačima u Europskoj uniji, koje će im pomoći u oblikovanju savjesti, a to želimo učiniti tako što ćemo istaknuti važna pitanja i vrednovati ih kroz prizmu katoličkog socijalnog nauka.

Čak i ako se obraćamo, u prvom redu, samo onim građanima Europske unije koji su katolici, naša je nada da će naš savjet naći blagonaklonost i u muškarcima i ženama dobre volje kojima je stalo do uspjeha europskog projekta. Nadamo se da će naš glas čuti i oni koji se natječu za mandat kako bi služili u Europskom parlamentu.

Započet ćemo svraćajući pozornost na neka opća pitanja:

1. Pravo je i dužnost svakoga građanina i građanke Europske unije da dade svoj glas. Mnogi milijuni mladih građana prvi će put izići na glasačka mjesta, neki od njih još uvijek u sustavu obrazovanja, drugi na tržištu rada, a mnogi, nažalost, nezaposleni. Potičemo naše mlade da se uključe u političku raspravu, prije svega glasujući, te tako postignu da se njihov glas čuje.

2. Važno je da oni koji žele dobiti zastupnički mandat ili se žele vratiti u Europski parlament budu svjesni kolateralne štete bankarske

i gospodarske krize koja je počela 2008. godine. Papa Franjo privukao je pozornost javnosti na neprilike onih koji su već siromašni i ranjivi, na mlade i osobe s teškoćama, ne zaboravljajući one koji su nedavnom krizom gurnuti u siromaštvo. Broj "novih siromaha" alarmantno raste.

3. Kršćanska poruka jest poruka nade. Naše je uvjerenje da je europski projekt nadahnut plemenitom vizijom čovječanstva. Pojedini građani, zajednice, pa i nacionalne države moraju imati sposobnost da zanemare svoj partikularni interes u izgradnji općega dobra. Pobudnica Ecclesia in Europa pape Ivana Pavla II. iz 2003. godine bila je pobudnica nade, a Crkva s čvrstom vjerom u bolju budućnost pristupa europskom izazovu.

4. Umjerenost je jedna o naravnih kreposti u srcu kršćanske duhovnosti. Kultura suzdržavanja mora oblikovati socijalna pitanja, tržišno gospodarstvo i očuvanje okoliša. Moramo naučiti živjeti s manje, ali u isto vrijeme i providjeti pravedniju podjelu u korist onih koji su pogođeni stvarnim siromaštvom.

Neka su specifična područja u politici Europske unije na koja bismo također željeli svratiti pozornost svojih sugrađana:

1. Važno je da sve snažniji pokreti prema jedinstvu unutar Europske unije ne dovedu u pitanje načelo supsidijarnosti koje je temeljni stup jedinstvene obitelji nacionalnih država kakvu predstavlja Europska unija, niti da se naštetiti dugotrajnim tradicijama koje vladaju u tolikim državama članicama.

2. Drugi stup Unije ali i načelo koje je u temelju katoličkog socijalnog nauka jest solidarnost. Ona mora vladati u politici na svakoj razini u Europskoj uniji, među narodima, regijama i skupinama stanovništva. Trebamo izgraditi drukčiju Europu, sa solidarnošću u njezinu središtu.

3. Bitno je podsjetiti se da sva područja socijalne i gospodarske politike podupiru viđenje čovjeka ukorijenjena u duboku poštovanju prema ljudskom dostojanstvu. Čovjekov život mora biti zaštićen od trenutka začeća do njegove naravne smrti. Obitelj, kao temeljni kamen društva, mora također uživati zaštitu koja joj je potrebna.

4. Europa je kontinent u pokretu i migracije – unutarne i vanjske – utječu na život pojedinaca i društva. Europska unija ima zajednič-

ku vanjsku granicu. Odgovornost za prihvat i integraciju imigranata i tražitelja azila mora biti proporcionalno podijeljena među državama članicama. Od životnog je značenja da odnos prema imigrantima u trenutku ulaska bude human, da njihova ljudska prava budu strogo zaštićena, te da se potom poduzme sve što je moguće, i od strane Crkava, kako bi se jamčilo uspješno uključivanje u društvo unutar Europske unije.

5. Čuvari smo svega stvorenoga i moramo produbiti svoju odluku da poštujemo i da se pridržavamo zacrtanih ciljeva u emisiji ugljičnog dioksida, da promičemo međunarodnu svijest o klimatskim promjenama, da se opredijelimo za očuvanje prirode, te ustrajemo da održivost bude temeljni čimbenik svake politike rasta i razvoja.

6. Vjerska sloboda temeljna je odlika tolerantnog, otvorenog društva. Ova sloboda podrazumijeva pravo na javno izražavanje svoga vjerovanja. Pozdravljamo smjernice Europske unije o promicanju i zaštiti slobode vjere i vjerovanja, te se nadamo da će novi Europski parlament pojačati rad na tom važnom pitanju.

7. Podržavamo sve mjere oko zaštite općeprihvaćenog tjednog dana odmora u nedjelju.

8. Kroz nekoliko sljedećih godina demo-

grafske promjene izvršit će snažan utjecaj na život u Europskoj uniji. Zalažemo se u ime starijih građana za onu razinu i kvalitetu skrbi koja im pripada, ali se zalažemo i za politiku koja će stvarati nove mogućnosti za mlade.

Europska unija nalazi se na prekretnici. Gospodarska kriza, izazvana bankarskim kolapsom 2008. godine, te teret javnog duga, otežali su odnose među državama članicama, predstavljaju izazov temeljnom načelu solidarnosti unutar Unije, a na svome početku doveli su do povećanog siromaštva velikog broja građana i uništenja izgleda za budućnost mnogih naših mladih. Stanje je dramatično, a za mnoge i tragično.

Mi, katolički biskupi, htjeli bismo se založiti da se europski projekt ne nađe u opasnosti niti da u sadašnjim teškoćama bude napušten. Bitno je da svi mi – političari, kandidati za mandat, svi koji imaju utjecaja – konstruktivno pridonesemo oblikovanju budućnosti Europe. Previše toga možemo izgubiti ako bi europski projekt isključio s tračnica.

Bitno je da svi mi koji smo građani Europe iziđemo na birališta 22. - 25. svibnja. Mi, biskupi, potičemo da glasovanje bude odgovor na poticaje informirane savjesti. ■

Priopćenje s 48. plenarnog zasjedanja HBK

Plenarno 48. zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije održano je od 13. do 15. svibnja u sjedištu HBK-a u Zagrebu na Ksaverskoj cesti 12a. Na zasjedanju su sudjelovali apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico, izaslanici biskupskih konferencija Bosne i Hercegovine i Slovenije pomoćni banjolučki biskup Marko Semren i pomoćni ljubljanski biskup Anton Jamnik te gosti srijemski biskup Đuro Gašparović i subotički biskup Ivan Penzeš. Zbog hodočašća u Lurd bio je izočan vojni ordinarij Juraj Jezerinac.

Pozdravljajući nazočne, nadbiskup Željimir Puljić čestitao je 25. obljetnicu biskupstva kardinalu Josipu Bozaniću, biskupima Slobodanu Štambuku i Ivanu Penzešu, kao i 50. obljetnicu svećeničkoga ređenja Mili Bogoviću, Anti Ivasu i Ivanu Milovanu. Ukratko prikazavši glavne teme zasjedanja, nadbiskup Puljić osvrnuo se na razdoblje od prethodnoga zasjedanja koje su obilježila dva velika događaja na planu opće i naše domovinske Crkve - kanonizacija papa Ivana XXIII. i Ivana Pavla II. te Susret hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku. Govoreći o kanonizaciji papa, nadbiskup Puljić istaknuo je da je sv. Ivan XXIII. otvorio Drugi va-

tikanski koncil i time pokrenuo cijeli katolički svijet. A sv. Ivan Pavao II. nastojao je na svojim putovanjima donijeti koncilske ideje u dijelove svijeta gdje prije toga nisu stigle. U isto vrijeme u Dubrovniku je održan deveti Susret hrvatske katoličke mladeži na kojem se okupio dosada najveći broj mladih hrvatskih vjernika, pod geslom "Na slobodu pozvani". Oko 35 tisuća mladih, usprkos oblačnom i kišnom vremenu, svojim mladenačkim osmijehom ostavilo je pozitivnu sliku na stanovništvo Dubrovačke biskupije. Osjetilo se da su kao hodočasnici došli u grad svetoga Vlaha družiti se, moliti i pjevati.

Nadbiskup Puljić osvrnuo se i na izbore za Europski parlament koji će se održati od 22. do 25. svibnja. Istaknuo je da, imajući u vidu pravo i dužnost svih izići na izbore, biskupi potiču vjernike neka prema savjetu iz Staroga zavjeta "biraju ljude sposobne, bogobožne i pouzdane" (Izl 18, 21). "Jer, ako se ne izvršava dužnost biranja i glasovanja, onda se neodgovorno prepušta drugima da odlučuju o pitanjima koja se tiču zajedničke budućnosti. Biskupi stoga pozivaju sve neka pristupe izborima s moralnom i društvenom sviješću i odgovornošću. Time, naime, daju učinkovit doprinos daljnjem razvoju

naše domovine Hrvatske i EU-a", zaključio je nadbiskup Puljić.

U radnom dijelu zasjedanja biskupi su razmotrili neka katehetska pitanja. Prihvaćen je i odobren Plan i program katoličkoga vjeronauka za trogodišnje srednje škole koji je izradio Nacionalni katehetski ured HBK. Razmotren je i radni tekst Smjernica katehetskim uredima pri podjeljivanju i opozivu kanonskoga mandata te je poslan na daljnju doradu. Istaknuta je i važnost pastoralno-katehetskih kolokvija za svećenike koji poprimaju svoju strukturu i postaju prepoznatljivi u našoj pastoralnoj i katehetskoj javnosti. Dogovoren je termin idućega kolokvija koji će se održati početkom ožujka 2015. godine s temom "Pastoral zaručništva i pastoralno-katehetska priprava za brak". Prihvaćen je i prijedlog da Hrvatska biskupska konferencija iduće godine bude domaćin susreta ravnatelja katehetskih ureda iz cijele Europe.

Biskupi su se osvrnuli na neumjesne i agresivne napise koji su se posljednjih tjedana pojavili u medijima o djelovanju Crkve u sklopu vjeronauka u školi. Upozoreno je na grube neistine o hvalevrijednom radu i doprinosu vjeroučitelja čitavom odgojno-obrazovnom sustavu u Republici Hrvatskoj te je izraženo žaljenje što se ni jedna institucija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ili Agencija za odgoj i obrazovanje, nije javno očitovala povodom takvih napisa. Ujedno su poručili vjeroučiteljima neka nastave raditi u duhu svoga poziva, svjesni trenutka u kojemu se svi zajedno nalazimo.

Sa zasjedanja je upućen i poziv svima kojima je stalo do cjelovitoga i kvalitetnoga odgoja i obrazovanja učenika neka se uključe u javnu raspravu o nastavnom planu i programu građanskoga odgoja, kao i u preispitivanje sadržaja koji vode k razgradnji osobnoga i nacionalnoga identiteta.

Ususret izvanrednoj sinodi biskupa, koja će se u listopadu ove godine održati u Rimu, biskupi su upoznati sa sažetim prikazom odgovora na pitanja o pastoralu obitelji koja je HBK poslao u generalno tajništvo sinode na temelju prispjelih materijala iz pojedinih nad/biskupija. U tom kontekstu na zasjedanju je podsjećeno i na glavne poruke temeljnoga dokumenta o pastoralu obitelji, pobudnice sv. Ivana Pavla II. "Familiaris consortio" koja je bila plod sinode biskupa iz 1980. godine o temi kršćanske obitelji. Kako bi u raspravi o toj temi mogli bolje oslušnuti koja su očekivanja obitelji od Crkve danas, na zasjedanju je jedan angažirani vjernički bračni par iznio svoja konkretna očekivanja, ponudivši pri tome i neke prijedloge koji mogu poslužiti u poboljšanju pastorala obitelji.

Zbog sve prisutnijega nametanja i promoviranja rodne ideologije, koje se provodi na razne načine u našem društvu, biskupi su na ovom zasjedanju razmotrili radni dokument priređen na tu temu. Nakon plodne rasprave tijekom koje su dani prijedlozi odlučeno je da se dokument doradi u suradnji sa stručnjacima za to područje.

U želji da ujedine djelovanje medijskih ustanova i da se na učinkovit način iskoriste mogućnosti suvremenih načina komuniciranja hrvatski su biskupi osnovali Hrvatsku katoličku mrežu. Radi se o središnjoj medijskoj ustanovi Hrvatske biskupske konferencije u koju će biti uključeni Informativna katolička agencija, Hrvatski katolički radio, Tiskovni ured i odjel za nove medije. Za prvoga ravnatelja Hrvatske katoličke mreže imenovan je dosadašnji urednik Hrvatskoga katoličkoga radija Anto Mikić, a njezino sjedište bit će u novoj zgradi HBK.

Nakon što su prošle godine na jesenskom zasjedanju prihvatili Opće odredbe o Katoličkim školama u RH, biskupi su osnovali Nacionalni ured HBK-a za katoličke osnovne i srednje škole kojemu će biti zadaća pratiti i usklađivati ciljeve i strukturu obrazovanja u katoličkim školama, kao i njihov identitet u vjernosti crkvenom poslanju. Za voditeljicu toga Ureda imenovana je Ivana Petrak.

Biskupi su upozorili da se Hrvatska radiotelevizija ne drži važećega sporazuma koji je sklopila s Hrvatskom biskupskom konferencijom te ponovno izrazili spremnost da se zajedničkim dogovorom dođe do prihvatljivoga rješenja.

Najavljeno je zajedničko hodočašće hrvatskih i slovenskih vjernika koje će se ove godine održati 6. rujna u svetištu Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu. Svečano euharistijsko slavlje predvodit će kardinal Josip Bozanić.

Na kraju prvoga dana zasjedanja na blagdan Gospe Fatimske, 13. svibnja, slavljena je svečana misa zahvalnica povodom proglašenja svetima Ivana XXIII. i Ivana Pavla II. u zagrebačkoj prvostolnici koju je u zajedništvu s hrvatskim biskupima predvodio apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Alessandro D'Errico. Nakon mise predstavljena je knjiga kardinala Josipa Bozanića "Ivan Pavao II. - papa hrvatske nade". O knjizi su govorili urednik knjige mons. Nedjeljko Pintarić i riječki nadbiskup Ivan Devčić, a prikazan je i sažeti videozapis o tri pastirska pohoda sv. Ivana Pavla II. našoj domovini. ■

*Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije
Zagreb, 15. svibnja 2014.*

Priopćenje sa susreta članova Hrvatske biskupske konferencije s redovničkim provincijalima

Redoviti godišnji susret biskupa, članova Hrvatske biskupske konferencije, s redovničkim provincijalima, članovima Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica, koji imaju sjedište na području HBK održan je 2. lipnja 2014. u Zagrebu, u sjedištu HBK, Ksaverska cesta 12a. Na početku susreta nazočne su pozdravili predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić i predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica o. Vinko Mamić.

U prvoj točki radnog dijela susreta biskupi i redovnički poglavari promišljali su o pastoralnim smjernicama pape Franje o čemu je uvodno izlaganje održao dr. Marijan Steiner DI. Papa se ističe kao poglavar cijele Crkve kojemu je jako stalo do snage, uvjerljivosti, raznolikosti, i uspješnosti pastoralna u čijem je središtu naviještanje Radosne vijesti, istaknuo je dr. Steiner, sažimajući glavne naglaske papinih govora, propovijedi, intervju a i dokumenata. Kod Svetog Oca jasno se nazire određeni crkveni i pastoralni put, čija je okosnica ključna riječ: milosrđe. U viziji pape Franje Crkva treba biti prepoznatljiva kao kuća milosrđa, koja u dijalogu između slabosti ljudi i Božje strpljivosti pomaže pronaći radosnu vijest velike kršćanske nade. Sveti Otac neumorno preporučuje evangelizaciju svima, počevši od biskupa i svećenika, koji su pozvani prihvaćati i služiti, osokoljeni da se ne boje ići prema granicama i periferijama života, tamo gdje su siromašni, marginalizirani, posljednji. Siromašna Crkva za siromašne - misao je vodilja pape Franje, primijetio je dr. Steiner, koja usmjerava i određuje u evanđeoskom smislu opredjeljenje za siromaštvo i služenje siromašnima. Time ona ne pruža samo konkretnu, stalnu i velikodušnu solidarnost, već preuzima djelatnu brigu također oko potvrđivanja dostojanstva osobe, postizanja pravde kao i izgrađivanja civilizacije koja se s punim pravom može nazvati humanom.

Dr. Steiner upozorio je i na najčešće riječi pape Franje koje se odnose na pastoral kao što su: briga za siromašne, biti na granicama, radošno naviještanje, misionarska Crkva, milosrđe s nježnošću, otvorenost, prihvaćanje, izlazak... Sažeto rečeno: pokret i dinamizam. Zaključeno je da Sveti Otac daje vrlo važne poticaje, naznačuje putove, korigira stavove i hrabro označuje moguće prepreke na putu Crkve prema njenoj preobrazbi i evangelizacijskoj službi u današnjem svijetu.

Kako mnoge biskupije i redovničke zajed-

nice preko svojih osnovnih i srednjih škola daju važan doprinos na području odgoja i obrazovanja te se na tom području susreću s mnogim izazovima, na zasjedanju se o toj tematici promišljalo na temelju Odredaba o osnovnim i srednjim katoličkim školama koje je HBK odobrila u listopadu 2013. godine. Govoreći o glavnim naglascima toga dokumenta predsjednik Vijeća HBK za odgoj i obrazovanje požeški biskup Antun Škvorčević istaknuo je da je njegovo glavno polazište temeljno demokratsko pravo roditelja, zajamčeno međunarodnim dokumentima i Ustavom Republike Hrvatske, da odgajaju djecu po vlastitoj savjesti i sukladno svojim vjerskim uvjerenjima, iz čega proizlazi i njihovo zauzimanje da javne i druge škole osiguraju katolički odgoj njihovoj djeci te da se osnivaju katoličke škole. Posebnost katoličkih škola je u tome što s jedne strane imaju značajke zajedničke sa svakom drugom školom dok su s druge strane one kršćanske zajednice koje provode odgojno obrazovni projekt utemeljen u Kristu i njegovu Evanđelju. One su i odgojno obrazovne ustanove i mjesto evangelizacije, apostolata i pastoralnog djelovanja.

Katoličke škole ostvaruju jedinstveni odgojno obrazovni projekt čije je osnovno obilježje sinteza vjere i kulture, znanja i mudrosti te potraga za istinom. Biskup Škvorčević je naglasio važnost stalnog usavršavanja plana i programa katoličkih škola koji na poseban način treba odražavati njihovu posebnost kao i potrebu trajne formacije i stručnog osposobljavanja učitelja jer se kroz njih zrcali identitet katoličkih škola u kojima oni nisu samo puki namještenici nego vrše važno crkveno poslanje. U Hrvatskoj trenutno djeluju tri osnovne i 12 srednjih katoličkih škola, a od jeseni bi trebala započeti s radom još jedna katolička osnovna škola. Na kraju je biskup Škvorčević zaključio da treba još mnogo učiniti oko osnivanja novih kao i oko profiliranja postojećih katoličkih škola i jasnijeg definiranja njihovog statusa unutar školskog sustava te je izrazio zahvalnost biskupima i provincijalima koji su unatoč brojnim poteškoćama imali hrabrosti upustiti se u osnivanje škola. Uslijedila je bogata rasprava u kojoj je izražena radost zbog ovakvog susreta kao i svijest o zajedničkoj odgovornosti svih ordinarija, biskupa i provincijala, za boljitak i napredak kako Katoličke Crkve tako i cjelokupnog hrvatskoga društva u kojem je Crkva duboko prisutna.

U nastavku zasjedanja bilo je govora o dokumentu koji su biskupi izradili prema uputa-

ma Kongregacije za nauk vjere pod naslovom: Smjernice za postupanje u slučajevima spolnoga zlostavljanja maloljetnika. Smjernice su predviđene kao pomoć crkvenim poglavarima u traženju istine i pravde, kažnjavanju počinitelja te liječenju nanesenih rana. One su također izraz brige koju Crkva pokazuje prema žrtvama spolnog zlostavljanja i prema svakom drugom obliku nasilja i iskorištavanja. Smjernice su poslone mjerodavnoj Kongregaciji na odobrenje.

Svoj zajednički susret biskupi i redovnički poglavari iskoristili su i za razmatranje prijedloga kako u Hrvatskoj obilježiti Godinu posveće-

nog života koja će po odluci pape Franje biti proslavljena slijedeće godine. Naime, 2015. godine bit će jubilara 50. obljetnica donošenja Dekreta Drugog vatikanskog sabora o obnovi redovničkog života Perfectae caritatis. Između ostaloga odlučeno je da se održi nacionalni susret redovnika, redovnica i Bogu posvećenih laika, kao i laika povezanih s redovničkim zajednicama preko svjetovnih redova, u Mariji Bistrici, 14. ožujka 2015. ■

*Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije
Zagreb, 2. lipnja 2014.*

Priopćenje s izvanrednog plenarnog zasjedanja HBK

Pomoć stradalima na poplavljenim područjima bila je tema izvanrednog plenarnog zasjedanja Hrvatske biskupske konferencije koje je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića održano 2. lipnja 2014. u sjedištu HBK u Zagrebu.

O razmjerima stradanja izvijestili su biskupi onih biskupija čiji su vjernici i župe zahvaćeni katastrofalnim poplavama. Biskupi s pogođenih područja zahvalili su na kolegijalnosti, brizi i solidarnosti koju su pojedine biskupijske zajednice pokazale prema najteže stradalima na području njihovih biskupija.

Istaknuta je zauzetost župnika poplavljenih župa koji su se snažno angažirali u pomaganju svojim župljanima i drugim sumještanima kao i velikodušni angažman mnogih svećenika, redovnika i redovnica, vjeroučitelja i vjernika laika diljem Hrvatske i iseljeničtva u molitvi i prikupljanju pomoći.

Hrvatski su biskupi odlučili darovati za pomoć stradalima u poplavama 12 milijuna kuna.

Na zasjedanju je istaknuto da je do sada Katolička Crkva u Republici Hrvatskoj za pomoć ugroženim područjima izdvojila više od 6,5 milijuna kuna od čega je dio usmjeren Caritasima u Bosni i Hercegovini i Srbiji.

Osim toga Hrvatski Caritas je 17. svibnja ove godine pokrenuo akciju prikupljanja pomoći u kojoj je do sada prikupljeno preko 3,2 milijuna kuna. Akcije prikupljanja novčane po-

moći na svojim područjima provode biskupijski i župni Caritasi. Tim je putem na poplavljena područja upućena i pomoć od nekoliko stotina tona različite robe.

Budući da je sada važno ne samo hitno intervenirati, nego i strateški planirati i promišljati kako najbolje pomoći onima koji su najpotrebniji, Hrvatski Caritas je uputio poziv nadležnim državnim institucijama za osnivanje tijela za bolju koordinaciju aktivnosti u pružanju pomoći.

Hrvatski biskupi zahvaljuju svima koji su se uključili u akciju pomoći stradalima te i dalje pozivaju i potiču vjernike kao i sve ljude dobre volje da sudjeluju u prikupljanju pomoći:

- pozivom na donacijski telefon 060 90 10
- uplatom na žiro-račun Hrvatskog Caritasa: IBAN HR05 2340 0091 1000 8034 0, poziv na broj 175
- priložima u svojim župama.

Pojedinosti o aktivnostima koje poduzima Katolička Crkva za pomoć stradalima od poplava mogu se pratiti na mrežnoj stranici www.caritas.hr ■

*Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije
Zagreb, 2. lipnja 2014.*

DEKRETI I IMENOVANJA U VOJNOM ORDINARIJATU

Obavijest iz Ureda Vojnog ordinarijata o imenovanjima i razrješenjima u Vojnom ordinarijatu

Stn Jurica Hećimović, pomoćnik vojnog kapelana u Vojnoj kapelaniji „Bl. Ivan Merz“ u Slunju, 31. svibnja 2014. godine razriješen je službe zbog odlaska u mirovinu. Vojni ordinarij zahvaljuje stn Hećimoviću na 14 godina djelovanja u sklopu Vojnog ordinarijata.

IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI

Sastanak odbora za organizaciju hodočašća u Lourdes

U četvrtak 3. travnja u Vojnom ordinarijatu održan je drugi sastanak Koordinacijskog odbora za organizaciju 22. hodočašća Hrvatske vojske i policije u Lourdes.

Sastankom su uz vojnog ordinarija mons. Jurja Jezerinca koordinirali don Josip Stanić, biskupski vikar za pastoral, i bojnik Petar Klarić, načelnik Samostalnog odjela MORH-a za potporu Vojnom ordinarijatu, te su nazočni upoznati s novostima u organizaciji i s aktivnostima provedenim od prošlog susreta Odbora. O prijavama hodočasnika izvijestio je natporučnik Vladimir Krpan, a prijave traju do 20. travnja. Izražena je zahvala Ministarstvu pravosuđa koje je prihvatilo zamolbu Vojnog ordinarijata da se u organizaciju hodočašća uključi i 10 službenika Pravosudne policije koji će biti angažirani u poslovima osiguranja.

Budući da je Republika Hrvatska članica Europske unije, hodočasnici na putovanju trebaju imati putovnicu ili osobnu iskaznicu. Važno je da putovnicu ili osobnu iskaznicu koju će ponijeti sa sobom navedu u obrascu prijave. Preporučeno je da si hodočasnici izrade europsku zdravstvenu iskaznicu.

U nastavku su predstavnici odbora iz ministarstava, uprava i

službi koje se uključuju u hodočašće iznijeli aktualnosti te preuzeli daljnja zaduženja.

Hodočašće se održava od 13. do 20. svibnja i dio je 56. međunarodnog vojnog hodočašća u Lourdes.

Sastanku su nazočili pukovnik Dražen Budinski (HKO V), kancelar Vojnog ordinarijata Robert Stipetić, djelatnici Samostalne službe MUP-a za suradnju s Vojnim ordinarijatom Branko Šarkanj i Darko Šantek, osobni tajnik vojnog ordinarija Marinko Nikolić, predstavnik Ministarstva branitelja Mirela Buterin, predstavnik Ministarstva pravosuđa - Pravosudne policije Ivan Vukojević te pomoćnik vojnog kapelana stn Srećko Žmalec. ■

Blagoslovljena kapela u sjedišta MORH-a i GS OS RH

U administrativnom središtu MORH-a i GS OS RH u Zagrebu, u Vojnoj kapelaniji "Gospa Snježna" u ponedjeljak 7. travnja blagoslovljena je kapela bl. Ivana Pavla II. Novu kapelu blagoslovio je mons. Alessandro D'Errico, apostolski nuncij u RH.

Na svetoj misi, koju je predvodio apostolski nuncij, propovijedao je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac. Uz generalnog vikara Vojnog ordinarijata o. Jakova Mamića, savjetnika nuncija mons. Jeana Francois Lantheaumea koncelebriralo je desetak vojnih i policijskih kapelana te drugih svećenika.

Na misi su nazočili ministar obrane Ante Kotromanović, zamjenica ministra Višnja Tafra kao i načelnik GS OS RH general zbora Drago Lovrić sa zamjenicima viceadmiralom Antom Urličem i general bojnikom Matom Pađenom, izaslanstvo Grada Zagreba, te mnogi drugi uzvanici, generali, visoki časnici i djelatnici Ministarstva.

Prije mise okupljenima se obratio vojni kapelan fra Marko Medo uputivši riječ dobrodošlice te se zahvalivši apostolskom nunciju, vojnom ordinariju, ministru obrane i zamjenici ministra naglasivši da Bog preko sakramenta Euharistije čini da postajemo braća i sestre "pred čiji pogled ljubavi stavljam sve vas, vaše obitelji, sve djelat-

nike ove ustanove i cijelu Domovinu".

Potom je apostolski nuncij iskazao radost da je prisutan u ovakvoj prigodi, zahvalivši se svima koji su to omogućili. Nuncij je naglasio da je svojim dolaskom htio iskazati poštovanje Ministarstvima obrane i unutarnjih poslova. "Pozivam vas da budemo jedna duša kako bi iz ovog događaja obnovili pozitivnu snagu za suradnju u vašoj zajedničkoj službi", naglasio je apostolski nuncij.

Biskup Jezerinac je u homiliji istaknuo važnost prostora mira, bogoštovlja i molitve za sve vjernike unutar Oružanih snaga u kojemu će na osobit način moći obnoviti svoju vjeru i pronaći oduševljenje za ustrajnost u dobru i sluzenju bližnjima.

Po završetku euharistijskog slavlja nazočnima se obratio mons. D'Errico. Još jednom se zahvalio ministru obrane i njegovim suradnicima, ističući kako mu je ova posveta kapele, uz onu od prije nekoliko godina iz vremena kada je bio apostolski nuncij u Pakistanu i Afganistanu, jedna od najemotivnijih koje će ostati u njegovu srcu. "Danas sam na ovoj euharistiji osjetio jedno srce i jednu dušu vas djelatnika OS RH, i to je put kojim vam je ići, usprkos svih problema i poteškoća koji su pred vama". ■

Sastanak odbora za organizaciju hodočašća u Lourdes

U Vojnom ordinarijatu u srijedu 16. travnja održan je treći sastanak Koordinacijskog odbora za pripremu 22. hodočašća Hrvatske vojske i policije u Lourdes.

Sastankom je nakon pozdrava vojnog ordinarija mons. Jurja Jezerinca koordinirao bojničnik Petar Klarić. Ovogodišnji zapovjednik hodočašća brigadni general Mladen Fuzul istaknuo je da je ministar obrane donio Odluku o sudjelovanju djelatnika MORH-a i pripadnika Oružanih snaga RH na 56. međunarodnom vojnom hodočašću u Lourdesu te je u pripremi zapovijed Načelnika Glavnog stožera OS RH. Natporučnik Vladimir Krpan izvijestio je o prijavama hodočasnika, a one traju do 20. travnja. Potom je izviješteno o aktivnostima i zadaćama izvršenim od zadnjeg susreta odbora. S predstavnicima župe sv. Križa na zagrebačkom Sigetu dogovoreno je da će Vojnom ordinarijatu i hodočascima biti ustupljena crkva za svetu misu na početku hodočašća te za zahvalnu molitvu po povratku.

Na ovogodišnjem međunarodnom vojnom hodočašću hrvatska delegacija glavni je nositelj u organizaciji Procesije sa svijećama na kojoj sudjeluje oko 50.000 hodočasnika, te će procesiju uz zbor PMI, glazbom i pjesmom uveličati Orkestar

Oružanih snaga RH, kao i klapa HRM „Sv. Juraj“.

Hodočašće se održava od 13. do 20. svibnja i dio je 56. međunarodnog vojnog hodočašća.

Sastanku su nazočili kancelar Vojnog ordinarijata Robert Stipetić, djelatnici Samostalne službe MUP-a za suradnju s Vojnim ordinarijatom Josip Zagorščak, voditelj službe, i Darko Šantek, osobni tajnik vojnog ordinarija Marinko Nikolić, predstavnik Ministarstva branitelja Gorana Marić, predstavnik Ministarstva pravosuđa - Pravosudne policije Ivan Vukojević te pomoćnik vojnog kapelana stn Srećko Žmalec. ■

Misa posvete ulja u Vojnom ordinarijatu

Na Veliki četvrtak, 17. travnja, u kapeli Vojnog ordinarijata na zagrebačkom Ksaveru vojni biskup mons. Juraj Jezerinac predvodio je misu posvete ulja u kojoj su, uz generalnog vikara o. Jakova Mamića, OCD, sudjelovali pastoralni vikar don Josip Stanić, vojni i policijski kapelani iz cijele Hrvatske, pomoćnici vojnih i policijskih kapelana te djelatnici odjela MORH-a i službe MUP-a za potporu i suradnju s Vojnim ordinari-

jatom, kao i djelatnici ordinarijata.

Prije svete mise biskup je poručio vikarima i svećenicima da ovo misno slavlje "najbolje očituje zajedništvo biskupa i svećenika, koji vrše službu liturga, učitelja vjere i upravitelja vjerske zajednice. Danas, na Veliki četvrtak, spominjemo se ustanove euharistije koja, zajedno s krštenjem i potvrdom, zauzima središnje mjesto u kršćanskoj inicijaciji i predstavlja izvor samoga

života Crkve. Ona je srce Crkve. Bez euharistije nema Crkve ali ni euharistije bez Crkve. Danas se spominjemo i velike Isusove zapovijedi ljubavi. Veliki četvrtak je dan kada se posvećuje ulje koje se koristi za krizmu i bolesničko pomazanje. Veliki četvrtak je dan svećeničkih obećanja, koje ćemo danas obnoviti. Molimo kod ove sv. mise

za naše svećenike da ostanu vjerni svome zvanju. Molimo i za mons. Joška Šantića i mons. Ivu Jurasica. Nedavno je preminuo o. Ante Vukoja. Dobri Bog neka mu bude milostiv! Preporučam vam u molitve fra Božu Ančića koji se nalazi u Afganistanu da sretno i s blagoslovom kao svećenik obavi svoju službu", poručio je biskup. ■

Čestitka generalnog vikara o. Jakova Mamića biskupu Jezerincu

Poštovani i dragi oče biskupe, draga braćo svećenici, poštovani djelatnici Vojnog ordinarijata, MORH-ova Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu kao i MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom.

Danas, na dan našeg euharistijskog zajedništva u kojem se prepoznajemo kao Isusovi svećenici i učenici, ulazimo u sveto trodnevje Isusovog života: u događaj njegove patnje, njegove smrti i njegovog uskrsnuća od mrtvih. Dok je njegova patnja i smrt događaj koji ima svjedoke te su povijesno dodirljivi, njegovo uskrsnuće je otajstvo vjere i u tom se moramo osloniti na povjerenje do kojeg smo došli drugujući s Isusom i njegovom riječju, na iskaz žena i učenika. Drugih oslonaca nemamo.

Dragi oče biskupe, htio bih u ime svih ovdje nazočnih, kao i odsutnih kapelana i pomoćnika Vojnog ordinarijata, izreći Vam čestitku sretnog Uskrsa. Kako je teško o velikim otajstvima jednostavno govoriti. Mislim da je svatko od nas osjetio tu nemoć.

Oče biskupe, želimo da Vama i nama Uskrs bude veliko otajstvo vjere: oslonac koji neće popustiti ni u najvećim navalama zla. Že-

lim Vama i nama da nam Uskrs bude oslonac u našim slabostima, snaga u našoj malaksalosti, zov u našem oklijevanju, nada u našoj praznini, budućnost prema kojoj kročimo smireno i s povjerenjem.

Oče biskupe, svjesni smo i vremena i stanja u kojem ova ustanova živi i nalazi se. Bogu hvala, sačuvali smo crkvenost i čistu savjest. Ostaje ono što smo učinili snagom ljubavi i našeg međusobnog razumijevanja i podržavanja. Živjeli smo i živimo rane od kojih trpe neki naši suradnici, ali je važno da ih nismo izdali u podršci i zalaganju da im bude lakše. Znajte da činimo sve kako bi Vojni ordinarijat bio mjesto na kojem će svaki umorni čovjek vojske i policije naći čovjeka razumijevanja i suputnika. Nije lako. Svi mi imamo to iskustvo i često se pitamo „Zašto?“. Neka odgovore dadne povijest, a mi ostanimo Isusovi, ako je moguće, do kraja.

Dragi naš biskupe, sretan Vam Uskrs! Isus Krist bio Vam osloboditelj od svih mučnih situacija kako biste kao pastir ove Crkve sigurno kročili pred svojim stadam. Hvala Vam, dragi naš biskupe, za čovječnost i neposrednost, jednostavnost i iskrenost.

Uskrсни susret svećenika Vojnog ordinarijata u RH

U vazmenom tjednu od utorka 22. do petka 25. travnja svećenici Vojnog ordinarijata u RH predvođeni vojnim ordinarijem u RH mons. Jurjem Jezerincem, generalnim vikarom o. Jakovom Mamićem i biskupskim vikarom za pastoral don Josipom Stanićem, okupili su se na uskrsnom susretu u Duhovnom centru „Karmel sv. Ilije“ u Zidinama na Buškom blatu. Sudjelovali su vojni i policijski kapelani iz cijele Republike Hrvatske.

Vojni ordinarij istaknuo je vrijednost svećeničkih susreta kao bratskog okupljanja ali i kao priliku za zajedničko promišljanje o poslanoj svećenika u današnjem svijetu.

U četverodnevnom programu, svećenici su pratili predavanja o temi „Vojni ordinarijat i obiteljski pastoral“. Predavanja je održao fra Žarko Relota, kapelan Policijske kapelanije „Sv. Mihovil“ u PU splitsko-dalmatinskoj, a teme su bile: „Policijski i vojni kapelan u službi promocije biblijskog nauka o braku i obitelji“, „Policijski i vojni kapelan pred izazovima gender-revolucije“ te „Policijski i vojni kapelan - čimbenik stabilnosti braka i obitelji u svojoj vjerničkoj zajednici“.

Istoga dana na blagdan sv. Jurja mučenika vojni i policijski kapelani čestitali su vojnom ordinariju rođendan i imendan uz prigodno

slavlje.

Trećeg dana susreta svećenici su posjetili franjevački samostan i muzej „Fra Jozo Križić“ u Tomislavgradu, te Kupres i tamošnju crkvu Svete Obitelji u kojoj je vojni ordinarij u zajedništvu s vikarima i svećenicima Vojne biskupije u RH predvodio sveto misno slavlje. Domaći župnik preč. Marko Tomić upoznao je biskupa i svećenike s poviješću kupreškog kraja, a posjet Kupresu završen je obilaskom spomen-obilježja braniteljima poginulima u Domovinskom ratu te prigodnom molitvom. U popodnevnim satima nastavljen je radni susret na kojemu su svećenici oformili radnu skupinu za izradu pastoralnog programa Vojnog ordinarijata u RH.

Posljednjeg dana susretu se pridružio vojni ordinarij u BiH mons. Tomo Vukšić te u zajedništvu s mons. Jezerincem i kapelanima slavio svetu misu. Svećenici su upoznati s aktualnostima u radu Vojnog ordinarijata u RH i s pripremama za 22. vojno-redarstveno hodočašće u Lourdes. Preuzeta su zaduženja za voditelje i animatore u autobusima, određeni su svećenici koji će propovijedati na misama, predvoditelji molitvi na križnom putu u Lourdesu te svećenici za liturgijsku provedbu marijanske procesije. ■

Sastanak Koordinacijskog odbora za organizaciju hodočašća u Lourdes

U Vojnom ordinarijatu u utorak 29. travnja održan je završni četvrti sastanak Koordinacijskog odbora za organizaciju i provedbu 22. hodočašća Hrvatske vojske i policije u Lourdes koje se održava od 13. do 20. svibnja. Ono je sastavni dio hodočašća vojnika iz Europe i svijeta koje se već 56 godina održava u Lourdesu u Francuskoj, a započelo je susretom francuskih i njemačkih vojnika nakon Drugoga svjetskog rata i njihovom zajedničkom molitvom za mir u svijetu.

Vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac pozdravio je okupljene, zahvalio im na dosadašnjem sudjelovanju u pripremama hodočašća i naglasio kako je dobra organizacija bitna za kvalitetnu provedbu svih zadataka koje stoje pred nama, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini. Generalni vikar o. Jakov Mamić naznačio je tri naglaske bitna za razumijevanje i ostvarenje hodočašća: vjerničko-duhovnu dimenziju koja nas iz individualizma usmjeruje prema zajedništvu i služenju drugima, društvenu dimenziju koja želi razbijati okvire separacije i u nama graditi bogatstvo povjerenja te nacionalnu dimenziju koja nas predstavlja kao narod u zajednici s drugim europskim narodima i ujedno predstavlja i afirmira kulturu naše zemlje.

Duhovna dimenzija okosnica je samog hodočašća te su svi hodočasnici pozvani njegovati ju. Pozvani su pridržavati se i plana putovanja te programa boravka na hodočašću u Lourdesu koji su navedeni u hodočasničkom vodiču.

Zapovjednik hodočašća brigadni general Mladen Fuzul izrazio je uvjerenje da su potrebne predradnje već izvršene te naglasio potrebu dobre opremljenosti sastavnice koja će boraviti u vojnom taboru. Zapovjedno reguliranje hodočašća je izvršeno. Za zamjenika zapovjednika ime-

novan je komodor Predrag Stipanović.

Republika Hrvatska ove je godine od strane PMI-a zadužena za organizaciju marijanske procesije sa svijećama na kojoj se očekuje sudjelovanje oko 45.000 hodočasnika. Istu će animirati Orkestar Oružanih snaga RH i klapa „Sv. Juraj“ HRM-a. Želja je Vojnog ordinarijata u procesiju uključiti što više naroda i kultura kroz zajedničku pjesmu, molitvu, hod i svijeće.

Na drugom dijelu sastanka sudjelovali su djelatnici MORH-ova Samostalnog odjela za potporu, djelatnici MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom te pomoćnici vojnih kapelana koji su preuzeli zaduženja za tehničku provedbu hodočašća.

Na hodočašće se polazi u utorak 13. svibnja sa zagrebačkog Sigeta nakon svete mise koju će za hodočasnike u crkvi Sv. Križa predvoditi vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac u zajedništvu s vojnim i policijskim kapelanima, a isto mjesto određeno je za povratak 20. svibnja.

Sastanku su nazočili biskupski vikar za pastoral don Josip Stanić, časnik za vezu pukovnik Dražen Budinski, predstavnik MUP-a Ivica Franić, voditelj MORH-ova Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu bojnik Petar Klarić, voditelj Samostalne službe MUP-a za suradnju s Vojnim ordinarijatom Josip Zagorščak i djelatnik službe Darko Šantek, kancelar Vojnog ordinarijata Robert Stipetić, osobni tajnik vojnog ordinarijata Marinko Nikolić, policijski kapelan don Marin Drago Kozić, osobni tajnik generalnog vikara natporučnik Vladimir Krpan, predstavnik Ministarstva branitelja Gorana Marić, predstavnik Pravosudne policije Ivan Vukojević, zapovjednik Orkestra OS bojnik Miroslav Vukovojac-Dugan te pomoćnici vojnih kapelana. ■

22. hodočašće Hrvatske vojske i policije u Lourdes

Euharistijskim slavljem i blagoslovom hodočasnika u crkvi Svetoga Križa u novozagrebačkom naselju Siget u utorak 13. svibnja započelo je 22. hodočašće Hrvatske vojske i policije u Lourdes, gdje će se priključiti 56. međunarodnom vojnom hodočašću koje se održava pod geslom "Sluge Krista - sluge mira". Misu je u zajedništvu s generalnim vikarom Vojne biskupije o. Jakovom Mamićem, OCD, vikarom za pastoral don Josipom Stanićem, SDB, i vojnim i policijskim kapelanima predvodio vojni biskup mons. Juraj Jezerinac.

Među hodočasnicima bili su i zapovjednik hodočašća general Mladen Fuzul, i njegov zamjenik komodor Predrag Stipanović, zamjenica ministra branitelja Vesna Nađ i zamjenik ministra unutarnjih poslova Evelin Tonković.

U homiliji biskup Jezerinac podsjetio je na početke međunarodnoga vojnog hodočašća, kao i na uključenje Hrvatske u njih. Cilj je našega hodočašća pridružiti se vojskama svijeta i učvrstiti zajedno s njima vjeru u Boga Isusa Krista, posvjedočiti svoju vjeru u njega i izmoliti od Lourdske Gospe duševne i tjelesne milosti, moleći se za obraćenje grešnika, mir u domovini i u svijetu, a iznad svega razumjeti sebe kao "sluge Krista"

kako bismo mogli u svojoj slobodi biti "sluge mira", istaknuo je biskup.

"Zar nije apsurdno da netko danas govori o promjeni društva, o miru među ljudima, onaj koji nasilno oduzima drugome pravedno stečenu imovinu, koji olako prelazi preko Božjih zapovijedi, koji unosi nemir u srce čovjeka i obitelji, koji diskriminira ljude po ideološkoj opredijeljenosti, ili koji ne priznaje zločine i osude istih bez obzira u kojim su se režimima ili ratovima zbili", upitao je biskup. "Vi ste na neki način privilegirani, počašćeni, sretnici, da idete na ovo hodočašće vojske i policije u Lourdes. Ne zaboravimo: mi smo ne samo predstavnici Hrvatske vojske i policije, nego i predstavnici hrvatskoga naroda, kojima je stalo do mira, zajedništva i ljubavi u svijetu. Sama pomisao na to potaknut će nas da se na ovom hodočašću u tom duhu i ponašamo. Put neće biti odviše ugodan, jer je dalek, ali se isplati žrtvovati u duhu vjere i plemenitosti ideala", posvijestio je biskup važnost hodočašća.

Nakon popričesne molitve, biskup Jezerinac blagoslovio je hodočasnike, a nazočnima se obratio i zapovjednik hodočašća. Euharistijsko slavlje pjevanjem je animirala klapa HRM "Sveti Juraj".

Euharistijsko slavlje u Carcassonneu

Na putu prema Lourdesu, sudionici 22. hodočašća Hrvatske vojske i policije su u srijedu u jutarnjim satima razgledali papinsku palaču i park u Avignonu, a potom nastavili prema Carcassonneu gdje su u tamošnjoj katedrali nazočili euharistijskom slavlju.

Hodočasnici iz Hrvatske pridružili su se hodočasnici Hrvati-katolici u oružanim snagama Federacije Bosne i Hercegovine predvođeni vojnim biskupom mons. Tomom Vukšićem koji je u zajedništvu s vojnim i policijskim kapelanima iz Hrvatske i BiH predvodio misu.

Na početku mise, biskup je vjernike pozvao da upute molitvu Nebeskoj Majci kako bi po njezinu zagovoru bili autentični sinovi Nebeskoga Oca, te tako pokažu i iskažu pripadnost katoličkoj vjeri.

U propovijedi vojni kapelan don Donald Marković je naglasio kako se na hodočašću unatoč naporu osjeća radost, a prema iskustvu ranijih godina ovakvih hodočašća "tuga" je na povratku, jer čovjek ostavlja lijepo ozračje, i ide u svoju svakodnevicu. No, osvrćući se na misna čitanja don Marković je posebno istaknuo primjer sv. Matije koji je bio izabran. Naglasio je kako je to Božji plan, jer u našim životima ništa nije slučajno. Slučajnost ne postoji, postoji samo Božji

prst, Božja volja, ali je važno da čovjek surađuje s Bogom, da mu se otvori, a Bog će tada učiniti velika djela.

Sa svim svojim nepravilnostima, ako se darujemo Bogu on će od našeg života učiniti nešto savršeno, rekao je propovjednik, te hodočasnike potaknuo da se stvarno nastoje otvoriti Bogu, kako bi on ušao u naš život, da poput sv. Matije otvoreni pristupimo Bogu, te se radosni vratimo.

Pjevanjem je euharistijsko slavlje animirala Klapa HRM "Sv. Juraj" uz orguljsku pratnju Ivana Bosnara.

Misa pred Spiljom ukazanja

Sudionici hodočašća iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine predvođeni biskupima Jurjem Jezerincem i Tomom Vukšićem okupili su se u četvrtak na euharistijskom slavlju pred Spiljom ukazanja. Na misi su nazočili i drugi hodočasnici pristigli u Lourdes.

U homiliji predvoditelj slavlja biskup Jezerinac je, posvješćujući geslo PMI-a „Sluge Krista - sluge mira“, naglasio kako "je svijet postao poprište neprestanih sukoba, sebičnih interesa, grube moći, čudnih ideologija, pokazivanja snage, tvornica ratova, bezobzirne otimačine, ali i borbe za egzistenciju i biološko preživljavanje pojedinaca i naroda", te ustvrdio da "tamo gdje

nema tolerancije, nema ni ljubavi, koja je osnovni temelj suživota. A gdje nema ljubavi, nema ni mira. Mir dolazi od ljubavi”.

„Mi kao vjernici znamo da se ljudska povijest mira i rata, tolerancije i prezira odvija prije svega u čovjekovoj savjesti. Stoga je veoma važno ulaziti u to svetište čovjeka, koje se zove savjest i pitati se što se u njoj događa“, naglasio je biskup te nastavio “u našem srcu začinju se, rastu i dozrijevaju sve naše odluke i djela. Važna je higijena savjesti. Potrebno je, osobito u ovakvim okolnostima hodočašća, isprati savjest od grijeha i neodgovornosti”.

Nadalje je naglasio, kako čovjek koji je u miru s Bogom stvara oko sebe svijet mira, a da bi čovjek mogao doći do mira “Isus Krist nam je dao svoju Majku, dok je umirao na križu, da nam bude posrednicom mira i svih drugih milosti koje nam je Isus zaslužio svojim križem. Upravo mi hodočasnici trebamo ovdje sa zahvalnošću primiti taj dar Majke.”

Ovo međunarodno hodočašće i naše hrvatsko neka nam to posvijesti, a Marija Kraljica mira, koju ovdje posebno štuje cijeli katolički svijet, posebno vojno-redarstveni, neka nam svima bude zagovornicom i pomoćnicom da se taj mir ostvari u našim srcima, savjestima, među obiteljima i u svijetu, riječi su kojima je biskup Jezerinac zaključio homiliju.

Nakon mise vojni ordinariji predvodili su križni put na lourskoj kalvariji. Kod posljednje, 14. postaje prigodan nagovor održao je generalni vikar Vojnoga ordinarijata o. Jakov Mamić, OCD.

Štujući vjerom Isusov križni put prepoznajemo snagu i smisao svakog križnog puta Crkve, čovjeka, naroda: biti uz osuđenog Boga u nedužnom licu čovjeka. No, ovdje smo jer vjerujemo da je upravo taj Isus Krist jedini Spasitelj svih križnih putova svijeta, rekao je o. Mamić, te je u nastavku, osvrćući se na svakodnevnicu naglasio “poučeni Isusovim križnim putem, danas s ove kalvarije prepoznajemo ogromne mase ljudi obi-

lježenih licem Sina Božjega patnika: to su ugroženi i obespravljeni, ranjeni i prezreni, uskraćeni i u svojim temeljnim ljudskim potrebama i pravima. Mnogi od njih, kao što su branitelji u našem Domovinskom ratu, u svojim teškim patnjama i smrtnim opasnostima vjerovali su Kristovoj riječi i riječi Crkve o njegovoj poruci mira, pravde, slobode i dostojanstva”.

Ukazujući na negativnosti i nepravdednosti u našem društvu, o. Mamić je rekao “blago svima nama ako smo sačuvali nadu! Ne dajte da vam nada bude ukradena i ne kradite nadu drugima”, jer stanje koje sada prolazimo je križni put nacije, Crkve, obitelji i čovjeka. Ustrajmo u nadi. Aktivirajmo političku i društvenu odgovornost i poštenje. Bit će drugačije.”

Ohrabrujući hodočasnike, o. Mamić je na kraju rekao “Sursum corda’, i vjerujete da mi ipak pripadamo onim ljudima koji stoje pred praznim grobom Sina Božjega i u taj smo grob položili svoju nadu. Ona je uskrsla s njime! Učimo se čekati i ne posustati u vjeri u Sina Božjega.”

Po završetku pobožnosti, kod Spilje ukazanja upaljene su zavjetne svijeće koje su na križnom putu nošene uz stjegove. Zavjetnu svijeću hrvatskih hodočasnika zapalio je zapovjednik hodočašća general Mladen Fuzul, a svijeću hodočasnika iz Bosne i Hercegovine biskup Tomo Vukšić. Zavjetnu svijeću upalila je i Zrinska garda.

Hrvatska misa u bazilici Svete krunice

Euharistijsko slavlje u bazilici Svete krunice u petak u zajedništvu s vojnim ordinarijem u Bosni i Hercegovini i vojnim i policijskim kapelanima predvodio je vojni ordinarij Juraj Jezerinac. Uz sudionike iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, misi su nazočili i hrvatski hodočasnici iz Zagreba i Njemačke.

Na početku mise, biskup Jezerinac je podsjetio kako je prvo hrvatsko, narodno hodočašće bilo 1909. godine, i da od tada Hrvati rado hodočaste

u Lourdes i ulaze u ovu baziliku. Ona nas podsjeća i na naše krunice koje smo molili u vrijeme agresije na Hrvatske, rekao je biskup, te uputio na riječi kardinala Stepinca o zazivu "Kraljice Svete krunice", kojim nas je Crkva htjela upozoriti da je BDM dala u ruke izvanredno, praktično, moćno i utješno "oružje". Je li moguće da bi Marija izdala svoje štovatelje i ostavila nas na cjedilu. To je nemoguće, naglasio je riječi kardinala Stepinca, a vjernike ohrabrio da im krunica bude svakodnevna molitva, barem jedna desetica na dan.

U prigodnoj homiliji, biskup Vukšić je prisutne pozvao na promišljanje o temi, kako je naglasio, "koja je sržna u našoj kršćanskoj vjeri, a koja je nekako vrlo rijetka, ne samo u svećeničkim propovijedima, nego uopće rijetka kao tema u našim kršćanskim razmišljanjima, razgovorima. A ta tema jest nada."

Došli smo na ovo hodočašće, kao i mnogi drugi koji dolaze na ovo i slična mjesta vođeni izvorno upravo nadom. Došli smo u nadi da zagovoru BDM preporučimo svoje tjeskobe, svoje nedaće, probleme, svoje bolesti, svoje nespornizume s drugima, svoje muke, u nadi da će Božje milosrđe uslišati zagovor BDM. Došli smo također da izrekne svoju zahvalnicu, opet u nadi da će dobri Bog primiti naše zahvalne molitve za sve one lijepe trenutke u našem životu, za sve trenutke blagoslova, sreće, radosti, za sve ono za što smo ponosni u našim životima, i za sve ono što bismo željeli da stalno traje, rekao je biskup Vukšić, te upitao "što je to kršćanska nada". Je li to nešto što je istovjetno običnoj ljudskoj nadi, je li to nešto što je možda njoj suprotstavljeno, je li to nešto što se na ljudsku nadu naslanja, pa iz nje izrasta i razvija se dalje, što je kršćanska nada?

Prije svega: niti je suprotstavljena, niti je drukčija od ljudske nade, niti se s njom poistovjećuje, ali drže se ruku pod ruku, dapače, ova kršćanska nada neka je vrsta nadgradnje, iskoraka iz ove ljudske na koju se naslanja i bez koje ne ide. Kršćanin koji se nada ponajprije je čovjek, čovjek kao takav živi na način bića koje je upućeno

prema vlastitoj budućnosti.

Nadalje, kako je propovjednik naglasio, kršćanin je poslanik radosti, a kršćanstvo kao takvo jest poslanstvo radosnoga svjedočenja, i to radosnoga upravo zato što je frustracija svih frustracija Isusovim uskrsnućem zauvijek pobijeđena. Tu je korijen, tu je mjesto svih kršćanskih radosti, tu je klica kršćanske vjere u nadi da ćemo zauvijek živjeti. Ali dok se nadamo, dok vjerujemo moramo biti svjesni toga da naša vjera nije rješenje svjetskih problema. No, koliko god da nam vjera bila jaka bilo kod pojedinca ili zajednice, nećemo ugasiti mrak nasilja, mrak nemoralna, mrak problema, mrak ratova, mrak činjenice da nema dovoljno radnih mjesta, mrak siromaštva, nećemo ugasiti nedaće ovoga svijeta jednostavno zato što je ta vjera naša, ljudska vjera i kao takva nije došla rješenju svih problema.

Biskup je upozorio, kako u konačnici to nije ni njeno poslanje, pa stoga kršćanin nema prvenstveno zadaću kukati nad problemima koji postoje, nema zadaću da osuđuje, nego mu je prva zadaća da unosi radost tamo gdje su problemi, da unosi nadu gdje prevladava beznade. Njegova je zadaća da pali svjetlo u mraku, a ne da kuka zbog mraka. No, biskup Vukšić je upozorio kako to nikako ne znači da kršćanin nema obvezu biti realista i vidjeti mrak, vidjeti sve nedaće, ali "taj realizam ne smije nikada u nama ugasiti nadu zbog koje je naša prva zadaća paliti svjetlo u mraku".

Paleći svjetlo u mraku nećemo ugasiti mrak, samo ćemo oko sebe u mjeri u kojoj je naša nada jaka odmaknuti mrak koji nastavlja postojati na drugim stranama. Stoga je kršćanska vjera, i kršćanin u mjeri u kojoj živi svoju nadu prisposobiv noćnoj svjetiljki koju putnik kroz mrak nosi i drži upaljenu ne zbog toga da ugasi mrak, nego da ona pokazuje pravi put prema cilju kojega se ima, da spriječi nepotrebno posrtanje i da se zauvijek može ostati na pravom putu, rekao je na kraju homilije biskup Vukšić, te još jednom vjernike pozvao da gaje kršćansku nadu.

Procesija s Presvetim

Poslijepodne su se sudionici hodočašća okupili na prostoru ispred bazilike Svete krunice gdje je izneseno Presveto. Potom je procesija s Presvetim oltarskim sakramentom krenula od Trga Esplanade prema bazilici Sv. Pija X. U procesiji u kojoj su bili predstavnici vojski i izaslanstava Presveto je nošeno u posebnoj pratnji Švicarske garde. Po završetku procesije, u bazilici su prisutni vojni biskupi Presvetim blagoslovili sve prisutne vojnike i policajce i članove njihovih obitelji, kao i bolesnike.

Svečano otvorenje

Svečanom povorkom orkestar, stjegova i izaslanstava četrdesetak zemalja u petak navečer u bazilici Sv. Pija X. započelo je 56. međunarodno vojno hodočašće. Na hodočašću sudjeluje 12 tisuća vojnika i policajaca iz cijeloga svijeta.

Sve hodočasnike pozdravili su francuski vojni biskup Luc Ravel i direktor hodočašća vlč. Blaise Rebotier. Na otvorenju je pročitana poruka pape Franje koji je svim hodočasnici uputio svoj apostolski blagoslov. U poruci se ističe kako je Sveti Otac ujedinjen u molitvi vojnika i policajaca iz cijeloga svijeta i njihovih obitelji koji su došli Gospi Lourdskej moliti mir za naše vrijeme. Papa podsjeća kako se nalazimo jedno stoljeće nakon izbijanja Prvog svjetskog rata koji je prouzrokovao mnoge nedaće te se neophodno toga prisjetiti i naglasiti važnost mira, ali i posvijestiti njegovu krhkost. U tom kontekstu, Papa ističe, kako vojnici imaju nezamjenjivu ulogu u stvaranju mira, jer se stavljaju u službu naroda i čuvanja mira i čuvanju sigurnosti svake osobe što se danas očituje u mnogim dijelovima svijeta. Zahvalivši im na tome, Papa ističe kako služiti Kristu izravno vodi službi mira, a to pak nas vodi da postanemo braća sposobni da razgovaramo i oprostimo. Vi ovdje svjedočite vašu vjeru kao oni koji mogu otvoriti svoje srce i prihvatiti pravi,

istinski mir, a Krist je onaj koji vam daje autentičnost, ističe Papa. Na kraju poruke Papa moli Djevicu Mariju da svaki hodočasnik susretne njezinog Sina, te da bude bezinteresno spreman prihvatiti ulogu na zbližavanju pojedinaca i zajednica, te da bude nositelj svjetla nade. Na kraju svečanosti, sudionici su se uputili pred Spilju na bdijenje.

Misa za slavenske narode

Euharistijsko slavlje za sudionike iz slavenskih zemalja u subotu u bazilici Sv. Pija X. predvodio je biskup Tomo Vukšić. U koncelebraciji su bili i drugi vojni biskupi: hrvatski Juraj Jezerinac, slovački František Rabek i ukrajinski Mychail Koltun. Koncelebrirali su i vojni i policijski kapelani iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Slovačke i Ukrajine, kao i hrvatski dušobrižnici u Njemačkoj i Švicarskoj koji u Lourdes hodočaste sa svojim vjernicima.

U homiliji biskup Vukšić se posebno osvrnuo na geslo hodočašća "Sluge Krista - sluge mira". Naglasio je kako se postavlja pitanje "što znači biti sluga Kristov, da bi se polazeći od toga moglo biti sluga mira na Kristov način". Vjerojatno bismo na to mogli ponuditi mnogo odgovora, no pravi odgovor nam na to daje Isus u misnom evanđelju, tj. dijelu njegova govora za vrijeme Posljednje večere. Rekli bismo, neka vrsta Isusove oporuke. No, znamo da i u običnom ljudskom življenju znači mnogo više negoli ijedna ljudska riječ, jer se posljednju želju onoga koji je otišao s ovoga svijeta nastoji ispoštovati. Mi vjernici koji smo duhovni potomci Isusa Krista moramo biti osobito osjetljivi prema svakoj riječi koju je izgovorio, a na osobit način prema riječima njegove oporuke. Biskup je podsjetio kako nam na Posljednjoj večeri Isus tumači što znači biti sluga, i poručuje nam "tko vjeruje u mene činit će djela koja ja činim".

Biti sluga Kristov znači samo to, sve to i ništa više od toga: vršiti djela koja je on vršio i na način kako je on vršio, naglasio je, te uputio na

ulogu kvasca "da cijelo tijesto u procesu preobrazi i učini kruhom. Uloga je sluga Kristovih preobražavati i nuditi ovom svijetu istu onu istinu, istu onu Radosnu vijest koju je Isus nudio". U tom kontekstu je naglasio kako je kršćanska vjera osobna, a nikako privatna na način vlasništva koje bi trebali ljubomorno čuvati samo za sebe. Biti sluga Kristov znači dijeliti taj dar svima. Kršćanska vjera raste u mjeri u kojoj se dijeli drugima. To je vjerojatno jedini dar, jedino bogatstvo koje raste proporcionalno s količinom dijeljenja. Biti sluga Kristov znači činiti djela koja je on činio. Stoga, iz takvog stava svjedočenja iz uvjerenja proizlazi obveza da se bude sluga mira, ali na Kristov način, posvijestio je biskup Vukšić.

Nadalje, naglasio je važnost društvenoga mira, za kojega pak je pretpostavka biti u miru sa samim Bogom i sa svojom savješću. Iz nemirnih odnosa sa samim Bogom proizlaze i društveni nemiri. Stoga dok se danas u ovoj misnom molitvi preporučamo Gospodinu, Kralju mira da vrati mir u sve dijelove svijeta gdje je on ugrožen, posebice u Ukrajini, molimo toga istoga Boga da ponajprije vrati mir u savjesti, vrati mir među ljude u obliku svoga blagoslova, u obliku blagoslova koji nije ništa drugo doli biti "sluga Božji, vršiti djela koja je on činio".

Za vrijeme mise, čitanja kao i molitva vjernika čitala su se na jezicima prisutnih, a pjevanjem je misu uveličala Klapa HRM "Sveti Juraj" uz orguljsku pratnju Ivana Bosnara, koja je za ovu prigodu izvela i nekoliko skladbi na staroslavenskom.

U popodnevnim satima i prema tradiciji

drugoga dana Međunarodnog vojnog hodočašća izaslanstva zemalja članica odaju počast svim poginulim vojnicima. U ovaj čin uključen je i spomen na hrvatske branitelje. Tako su se i ove godine na Trgu Peyramale okupila izaslanstva zemalja sudionica vojnog hodočašća. Cvijeće kod spomenika palim vojnicima položio je francuski vojni biskup.

Marijanska procesija u Lourdesu

Marijanska procesija s kipom Gospe Lourdske i velikim križem sa svijećama na kojoj su sudjelovali sudionici hodočašća održana je u subotu, a organizirala ju je Hrvatska.

Procesija je započela na lourdskoj preriji s drugu stranu rijeke Gave, preko puta Spilje ukazanja molitvom i blagoslovom vojnog ordinarija Jurja Jezerinca.

Za vrijeme hoda, molitveno-glazbeni dio odvijao se ispred bazilike Svete krunice, a sudjelovala je Klapa HRM "Sveti Juraj", Simfonijski orkestar HV, kao i predstavnici 15 naroda koji su predmolili krunicu na svojim jezicima.

Na sam prostor ispred bazilike križ su donijeli članovi Zrinske garde u pratnji hrvatskih policajaca i kadeta, a kip Gospe Lourdske donijeli su članovi počasne postrojbe Hrvatske vojske u pratnji Švicarske garde.

U prisutnosti dvadesetak biskupa, završnu molitvu izmolio je francuski vojni biskup Ravel.

Sama procesija obuhvatila je nekoliko elemenata. Ponajprije onaj duhovni kojim se željelo istaknuti značenje Crkve na putu, tj. da se izrazi

zajedništvo i katolicitet Crkve unutar procesije. Posebno se pak vodila briga da se sačuva smisao hoda unutar procesije, a to je definitivna preobrazba Crkve koja se događa snagom Isusovog uskrsnuća u nama, snagom vjere. Taj element se predočio kroz 56 upaljenih baklji koje su nosili hrvatski vojnici, te ih uzdigli na vrhu bazilike, podno krune. Ovim se željelo pokazati da je vjera svjetlo koje vodi u preobrazbu osobe, obitelji, Crkve i društva.

Vrhunac hodočašća

Svečano euharistijsko slavlje 56. međunarodnog vojnog hodočašća slavljeno je u nedjelju u bazilici Sv. Pija X. Na misi koju je u zajedništvu s više od dvije stotine svećenika i desetak biskupa predvodio francuski vojni biskup Luc Ravel sudjelovalo je oko 12 tisuća hodočasnika vojnika i policajaca i njihovih obitelji iz četrdesetak zemalja.

U prigodnoj homiliji biskup Ravel se osvrnuo na misno evanđelje, s naglaskom na riječi „Ja sam put (...) nitko ne dolazi Ocu osim po meni (...) jer ste mene upoznati, upoznali ste Oca“. U tom kontekstu upozorio je na reakciju jednoga od apostola, Filipa, koji kaže „Gospodine pokaži nam Oca“, te naglasio kako je to pitanje našeg života: što je između Isusa koji se zove Krist i Oca.

No, također je biskup ukazao na dvije Fili-pove pogreške: prva je prirodne naravi, a druga na razini vjere. Kao i uvijek, razum i vjera, kao dva krila međusobno se snaže i nadupunjuju.

U pogledu prve pogreške, biskup Ravel je istaknuo kako Filip zaboravlja smisao puta, zaboravlja radost na putu prije postizanja cilja. Za čovjeka put je jednako važan kao i cilj, rekao je biskup te podsjetio, kako npr. svi oni koji krenu na put prema Santiago de Campostela to brzo osjete. Nadalje, istaknuo je drugu pogrešku Filipa koja se veže uz nadnaravni osjećaj vjere u Boga. Tražiti Boga bez njega, to je već miješanje s idolom. Uistinu, Bog nadnaravan i transcendentan ne može doći na put na kojem ga nema. Bog je pravi put za čovjeka, rekao je biskup te prisutne pozvao da nastoje koračati Božjim tлом popločenim ljubavlju i svjetlošću uronjeni u evanđelje.

Mimohod zatvaranja hodočašća

Svečanim mimohodom vojski četrdesetak zemalja iz cijeloga svijeta popodne u nedjelju u bazilici Sv. Pija X. zatvoreno je 56. međunarodno vojno hodočašće. U završnom obraćanju francuski vojni biskup i direktor hodočašća vlč. Blaise Rebotier naglasili su potrebu djelovanja u duhu gesla „Sluge Kristove – sluge mira“ i nakon hodočašća, te tako pozvali sudionike da budu nositelji mira, svjetla i nade u svijetu.

Na ovogodišnjem hodočašću sudjelovalo je oko 12000 vojnika i policajaca, te članova njihovih obitelji iz četrdesetak zemalja iz cijeloga svijeta. Među sudionicima bilo je i oko 650 sudionika iz Hrvatske predvođenih vojnim biskupom Jurjem Jezerincem, te četrdesetak iz Bosne i Hercegovine s vojnim biskupom Tomom Vukšićem.

Priznanje biskupu Jezerincu

Na prigodnom primanju koje, po zatvaranju Međunarodnog vojnog hodočašća, priređuje hrvatsko izaslanstvo okupili su se predstavnici drugih vojnih izaslanstava, predstavnici uprave Svetišta, kao i organizatori predvođeni francuskim vojnim biskupom, te predstavnici žandarmerije. Tom prigodom biskup Ravel je biskupu Jezerincu darovao zlatnu medalju Međunarodnoga vojnog hodočašća.

U obraćanju mons. Jezerinac istaknuo je kako geslo „Sluge Krista - sluge mira“ najbolje tumači zvanje vojnika i policajca i svih nas: biti u službi mira. Biskup je podsjetio kako se hrvatski se narod opredijelio za mir davne 879. godine preko hrvatskih vladara koji su sklopili savez s Papom da nikada neće tuđe osvajati, ali da će svoje braniti. I toga smo se držali sve do danas.

Zapovjednik 22. hodočašća hrvatske vojske i policije general Mladen Fuzul zahvalio je organizatorima hodočašća na potpori. Zamjenik ministra unutarnjih poslova RH Evelin Tonković je naglasio, kako je MUP prepoznalo značaj ovog svetog mjesta, te istaknuo kako je ministarstvo dosad, a tako će i ubuduće, podupiralo dolazak hrvatskih policajaca. Zamjenica ministra branitelja Vesna Nađ je naglasila kako smo mala zemlja,

nismo bogati, ali smo donijeli srce.

Biskup Ravel je pozdravljajući prisutne, a posebno hrvatske branitelje u kolicima, istaknuo kako su u centru hodočašća bolesnici i ranjenici, pa je stoga ove godine organizirana utrka vojnika i ranjenika. Nadalje, upozorio je na složenost situacije u Europi, posebice s obzirom na situaciju u Ukrajini, te ističući kršćanske korijene Europe naglasio potrebu molitve.

Hodočasnici na grobovima velikih svetaca

Na povratku iz Lourdesa sudionici hodočašća iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine imali su pauze u Nici, gdje su slavili euharistijsko slavlje koje je predvodio biskupski vikar za pastoral don Josip Stanić i u Padovi u svetištu sv. Leopolda Bogdana Mandića gdje je misu predvodio vojni kapelan vlč. Željko Savić.

Po završetku mise, hodočasnici su se pomolili na grobu sv. Leopolda Bogdana Mandića, kao i u ćeliji u kojoj je ispovijedao, a potom se uputili i na grob „Sveca svega svijeta“, sv. Antuna Padovanskoga.

Zahvalna molitva u Zagrebu

Zahvalnom molitvom koju je u crkvi Svetoga Križa u Zagrebu u ime vojnoga ordinarija predvodio generalni vikar o. Jakov Mamić, u utorak predvečer završeno je hodočašće.

O. Mamić je podsjetio kako je geslo hodočašća bilo „Sluge Krista - sluge mira“, te naglasio kako je „povod ove misli vodilje potreba da se mi kršćani snagom Evanđelja sve više približimo Kristu, izvoru mira u ovom vremenu, tj. da ne budemo mjesta ni prenositelji diskriminacije, nego uvažavanja drugim govorom evanđelja; da budemo zagovornici čovjekove slobode i dostojanstva, a ne ropstva i sluganstva, da budemo ljudi koji će i u životu i u javnom djelovanju promicati novu pravednost koja je odraz Božjeg odnosa prema čovjeku i svijetu, a ne prenositelji stavova ljudskih mjera i sebičnih interesa“.

O. Mamić je izrekao zahvalu svim hodočasnicima na sudjelovanju, nesebičnom držanju, kršćanskom ponašanju i uzornom odnosu prema svemu što je sveto. Posebnu zahvalu izrekao je zapovjedniku hodočašća, njegovom zamjeniku, kao i generalu Ivici Kinderu. Zahvalu je izrekao i tiskovnim i elektroničkim medijima.

General Fuzul je izrekao zahvalu svima koji su sudjelovali u organizaciji hodočašća, a samim hodočasnicima je zahvalio na načinu na koji su predstavljali Republiku Hrvatsku i Oružane snage na hodočašću. Također, riječ zahvale uputio je i glavni policijski savjetnik Ivica Franjić. ■

Misa povodom Dana OS RH i HKoV

Povodom Dana Oružanih snaga RH i Hrvatske kopnene vojske vojni biskup mons. Juraj Jezerinac predvodio je euharistijsko slavlje u srijedu 28. svibnja u svetištu Sveta Mati Slobode u Zagrebu. U koncelebraciji su bili generalni vikar Vojnoga ordinarijata o. Jakov Mamić, OCD, vikar za pastoral don Josip Stanić, SDB, župnik Svete Mati Slobode o. Ante Vasilj, SDB, te vojni i policijski kapelani. Na misi su bili predsjednik Hrvatskoga sabora Josip Leko, izaslanik predsjednika RH Zlatko Gareljić, zamjenica ministra obrane Višnja Tafra, načelnik GS OS RH general zbora Drago Lovrić, načelnik PUZ-a Goran Burušić, drugi saborski zastupnici, generali, visoki časnici i branitelji.

Pozdravljajući nazočne na početku misnog slavlja, biskup Jezerinac pozvao je na molitvu za branitelje koji su dali život u obrani Domovine.

„Ovdje smo danas da kao hrvatske oružane snage, muševci i žene vojnog poziva, učimo kako snagu oružja još intenzivnije usmjeriti prema vrijednosti mira“, rekao je u homiliji generalni vikar Mamić, istaknuvši da je obrana zemlje bila i ostaje imperativ života. „Hrvatski branitelji su ga savršeno ostvarili i sačuvali su dostojanstvo, čistu i zlom neopterećenu savjest, spremnost oprosta. Ljubav prema domovini, građena i hranjena snagom vjere i pobožnosti, nije OS RH-a dopuštala da se pretvore u osvete i ubojice života. Zato su oni preživjeli i danas puni mira i nutarnje slobode, a poginuli postaju znakom snage ljubavi,

rekao je Mamić.

„Danas, kada slavimo Dan Oružanih snaga i Kopnene vojske RH, ne trebamo se ni sramiti niti zaboravljati snagu križa kojega je svaki naš vojnik na svojoj krunici nosio u svojim najtežim danima obrane. Neka i nama taj znak bude znakom nesebične ljubavi i čiste savjesti u obrani i izgradnji svoje zemlje. Neka nam taj znak postane mjestom koje će nas uvoditi u razumijevanje stravične snage zla, ali i ispravnog opiranja zlu; neka nas osposobi za plemenitu uzajamnost i solidarnost koja se pod križem stvara.

Svoju propovijed zaključio je riječima: „U ovom času nam je potrebno zajedništvo mira, nacionalna solidarnost, vjernička i ljudska povezanost, velika odgovornost za zemlju koju ubija nezaposlenost i ekonomska nemoć. Zato stvarajmo vrednote koje će biti oslonac nadolazećim naraštajima. Ti naraštaji neće imati povijesno iskustvo koje su hrvatski branitelji prošli, ali ne uskratimo im spoznaju o snazi i ulozi ‘križa’ u oslobađanju i spašavanju Domovine. Učimo ih da se nadahnu na njemu u izgradnji novog svijeta i ‘nove zemlje’. Ne lišimo ih poruke koju će im križ u vremenima zla pokazati kao lijek života. Ostavimo im solidarnost, ljubav prema slobodi zemlje i nesebičnost vlastitog uloga, odlučnost i žrtvu u izgradnji zemlje i odnosa koji ne uvjetuju; nemojmo ih lišavati duboke poveznice s Bogom“.

Euharistijsko slavlje pjevanjem je animirala Klapa HRM „Sveti Juraj“. ■

Oproštaj stn Jurice Hećimovića od službe u OS RH

Satnik Jurica Hećimović, pomoćnik vojnog kapelana u Vojnoj kapelaniji "Bl. Ivan Merz" u Središtu za borbenu obuku HKoV-a na Slunju, oprostio se od djelatnika Vojnog ordinarijata i službe pomoćnika vojnog kapelana u Vojnoj biskupiji i OS RH nakon 23 godina vojne službe. Ovom prigodom slavljen je i misno slavlje u petak 30. svibnja u slunjskoj župi Presvetog Trojstva. Misno slavlje predvodio je generalni vikar o. Jakov Mamić, koji se prigodno zahvalio satniku Hećimoviću na službi pomoćnika kapelana.

Na misi su uz župnika mons. Milu Pecića koncelebrirali i pastoralni vikar don Josip Stanić te vojni i policijski kapelani, a nazočili su general Mladen Fuzul, komodor Predrag Stipanović, djelatnici Ordinarijata, MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom i MORH-ova Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu te pomoćnici vojnih i policijskih kapelana.

U ime Oružanih snaga RH riječ zahvale uputio je pukovnik Dražen Budinski, a potom se i stn Hećimović zahvalio na službi u Vojnom ordinarijatu, „najljepšim godinama svoje vojničke karijere“, dodajući da biskupija na njega može uvijek računati.

Nakon mise stn Hećimoviću se posebno zahvalio njegov kapelan don Vladislav Mandura koji je za Juricu rekao da ga je "uveo" u posebnosti službe vojnog kapelana i vojni sustav koji je kapelanu na početku službe bio nepoznanica. Kapelani i pomoćnici kapelana prigodno su darovali stn Hećimovića.

Satnik Hećimović dragovoljac je Domovinskog rata od 1991. i ratište je proveo u 9 gbr "Vukovi". Nosilac je više odlikovanja iz Domovinskog rata i Spomenice Oluje. Otac je troje djece i živi u Gospiću. ■

Susret s vodstvom MMI-a

Vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac i biskupski pastoralni vikar don Josip Stanić susreli su se s predstavnicima MMI - Military Ministries International, međunarodne organizacije koja okuplja preko 140 zemalja u Vojnom ordinarijatu u petak 6. lipnja. MMI je međunarodna volonterska kršćanska organizacija koja okuplja aktivne i umirovljene časnike i vojnike s ciljem promicanja kršćanskih vrijednosti u vojsci kroz konferencije, etičke seminare, duhovne vježbe, retreat treninge. U posjetu Vojnoj biskupiji došli su umirovljeni komodor vojske Velike Britanije Brian Parker, glavni tajnik AMI organizacije (Apostolat Militaire International) i potpredsjednik Asocijacije vojnog kršćanskog bratstva, te Grozdan Stoevski, vođa MMI tima za Europu.

Vojni ordinarijat u RH surađuje s MMI-om na projektima "Biblijskog kampa za mlade časnike i kadete" koji se svake godine održavaju u Litvi pod pokroviteljstvom Litvanske Vojne biskupije, te retreat projektima za kadete Hrvatske vojske i pitomce Policijske akademije.

Gosti su ponovili pozive Vojnoj biskupiji u RH za sudjelovanje kadeta Hrvatske vojske i pi-

tomaca Policijske akademije u "Biblijskom kampu" kao i retreat programu na obali Crnog mora u Bugarskoj u kolovožu. Uz sudjelovanje kadeta i pitomaca na retreatu, Vojna biskupija u RH će razmotriti i mogućnost sudjelovanja i jednoga vojnog ili policijskog kapelana na ovome susretu kadeta i pitomaca iz cijele Europe.

Sudionici su razgovarali i o stanju vojnog dušobrižništva u Europi i svijetu. ■

Susret djelatnika Vojnog ordinarijata u Valbandonu

Od ponedjeljka 9. lipnja do četvrtka 12. lipnja održan je susret djelatnika Vojnog ordinarijata, djelatnika MORH-ova Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu, MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom te pomoćnika vojnih i policijskih kapelana u Uslužnoj jedinici MUP-a u Valbandonu. Voditelj susreta bio je don Josip Stanić, biskupski vikar za pastoral u Vojnom ordinarijatu.

Prema programu održana su predavanja iz pastoralne teologije, koja je održao vlč. Ilija Jakovljević, policijski kapelan u kapelaniji „Sv. Mauro“ u PU istarskoj o temama: „Biblijsko shvaćanje braka i obitelji“ i „Crkveno učiteljstvo o braku i obitelji“.

Nakon predavanja u kapeli Ivana Pavla II.

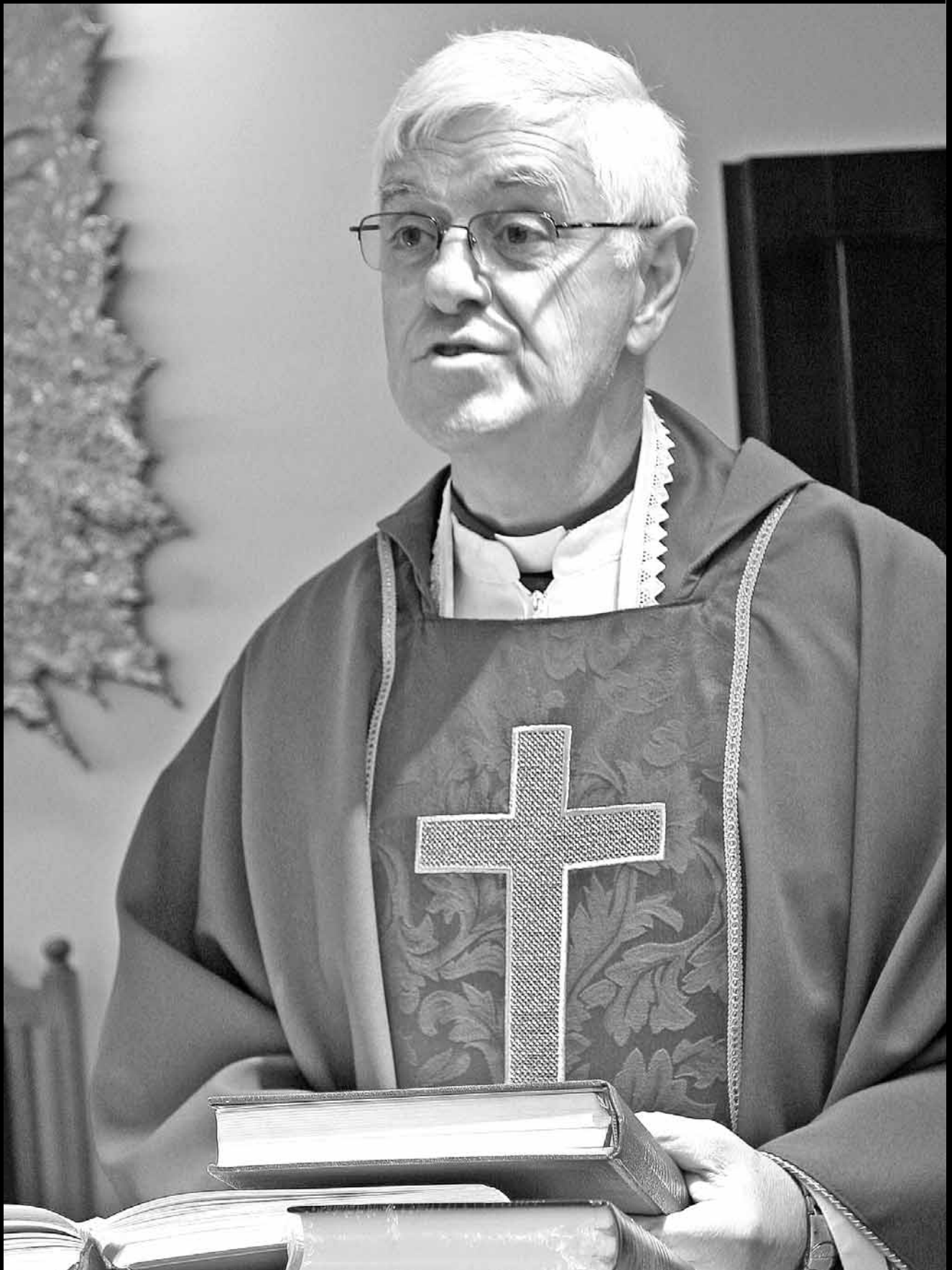
Koja se nalazi u sklopu odmarališta slavljeno je sveto misno slavlje koje je predvodio umirovljeni biskup porečko-pulski mons. Ivan Milovan, u zajedništvu s predavačem i biskupskim vikarom. Biskup Milovan je predvodio misno slavlje i zadnji dan susreta.

U sklopu susreta, djelatnici su također posjetili i Nacionalni park Brijunsko otočje gdje je, također, unutar vojarne slavljeno sveto misno slavlje na otvorenom. Predvodio ga je vlč. Jakovljević u zajedništvu s don Josipom.

Zadnjeg dana susreta obrađena su aktualna pitanja iz života i djelovanja Vojnog ordinarijata u RH, kao i dane sugestije i prijedlozi djelatnika o poboljšanju i razvitku obiteljskog pastorala u Vojnom ordinarijatu. ■

IN MEMORIAM

JOSIP ŠANTIĆ
1946 - 2014

Pogreb mons. Josipa Šantića

Generalni vikar Vojnoga ordinarijata u Republici Hrvatskoj u miru mons. Josip Šantić pokopan je u petak 11. srpnja u rodnoj župi sv. Ivana Krstitelja u Postirima na Braču. Mons. Šantić preminuo je u utorak 8. srpnja u svome domu nakon duge i teške bolesti u 69. godini života i 45. godini svećeništva. U njegovu ispraćaju sudjelovalo je veliko vjerničko mnoštvo, prijatelja i poštovatelja, koje je pristiglo sa svih strana Hrvatske.

Misu zadušnicu u postirskoj crkvi sv. Ivana Krstitelja slavio je hvarski biskup mons. Slobodan Štambuk u zajedništvu s vojnim biskupom mons. Jurjem Jezerincem, dubrovačkim biskupom mons. Matom Uzinićem, zatim generalnim vikarom Hvarske biskupije mons. Stankom Jerčićem, generalnim vikarom Vojne biskupije o. Jakovom Mamićem, dekanom bračkim Tonijem Plenkovićem, hvarskim Emilom Pavišićem, viškim Paulinom Bjaževićem, zatim vojnim i policijskim dekanima i kapelanima i više od pedeset drugih svećenika.

“Ovom misnom žrtvom želim dobrom Bogu preporučiti dušu pokojnog svećenika Josipa. Vječni neka ga nagradi za marni rad u Hvarsko-bračko-viškoj biskupiji i za sve dobro koje je po njegovim rukama učinjeno braći ljudima”, rekao je na početku mise biskup Štambuk, ustvrdivši da je mons. Šantić volio Crkvu i činio dobro ljudima. “U zvjezdane godine njegova života spadaju one godine kada je vodio Caritas naše biskupije i pribavljao u gorkim danima rata hranu za brojne prognanike i izbjeglice. Tih ratnih dana

naši vojnici – branitelji bili su na raznim crtama bojišnice svjedoci njegove gorljive ljubavi i pomaganja. Sve župe u kojima je djelovao vjerujem da će ga pamtiti po dobru, u duhovnom i materijalnom smislu”, istaknuo je hvarski biskup, podsjetivši da je mons. Šantić obavljao različite dužnosti i zaslužio primio visoka priznanja. “Bilo da je riječ o djelovanju na tlu naše biskupije, bilo da govorimo o godinama provedenima u službi Vojnoga ordinarijata, ostavio je iza sebe dobre tragove i pozitivne uspomene”, rekao je mons. Štambuk.

Nakon evanđelja koje je navijestio hvarski dekan preč. Pavišić, biskup Jezerinac izrekao je u homiliji u ime svih svećenika i djelatnika Vojnoga ordinarijata, bivših i sadašnjih, zatim u svoje osobno ime, kao i svih nazočnih svećenika i vjernika sućut biskupu Štambuku, te bratu i sestrama preminuloga mons. Šantića. “Isus je svoje apostole odgajao i osposobljavao da budu svjedoci novoga svijeta u kojemu je glavna crta bila ljubav. Ljubav koja nikada ne prestaje. Sva vlast Crkve je u ljubavi koja je nenametljiva i ne traži svoje. Tu je ovlast primio i pokojni mons. Šantić. Prije toga, kao mladić, osjetio je u sebi Kristov poziv. Isus Krist poziva u svoju službu one koje sam hoće da budu s njime i šalje ih propovijedati narodima. I on se odazvao tomu Božjemu pozivu i posvetio se velikoj obitelji koja se zove Crkva. Program mu je bio pokazati lice Božje, lice Sina Božjega suvremenome čovjeku, vojniku i policajcu”, rekao je biskup Jezerinac, ustvrdivši da

je mons. Šantić uprisutnjivao Krista naviještajući Božju riječ i slaveći svete tajne vjere. "Svojim naviještanjem budio je vjeru u dušama ljudi koji ne vjeruju, a u srcima vjernika hranio je njihovu vjeru. Svojim ljudskim i neuvjetovanim pristupom znao je kroz običnu riječ i gestu poslužiti Božju snagu i milost, toplinu i oprost", istaknuo je vojni ordinarij.

Ustvrдио je kako je mons. Šantić vjerovao riječima evanđelja da je Isus uskrsnuće i život, te da se za taj susret pripremao, živio i dočekaо ga pun mira. "Hvala ti za ljubav kojom si se trošio u oblikovanju Vojnoga ordinarijata. Hvala ti za mudrost kojom si mi pomagao prevladati mnoga i teška pitanja Vojne biskupije. Hvala ti za gorljivost kojom si ulazio u ostvarivanje svojega poslanja generalnoga vikara Vojnoga ordinarijata. Oprosti ako si me nekad doživio neraspoloženim za tvoju misao ili postupak", rekao je vojni biskup.

U molitvi vjernika upućeni su, uz ostalo, zazivi za ministarstva u kojima je mons. Šantić svojim djelovanjem širio riječ evanđelja, te za bolničko i medicinsko osoblje da i nadalje svoju službu vrši u snazi ljubavi.

Generalni vikar mons. Jerčić u oproštajnoj riječi upućenoj u ime biskupijskih svećenika, istaknuo je karitativni rad i djelovanje mons. Šantića u ratu i poraću, zahvalivši mu i na primjeru pastoralnoga rada koji je dao ostalim svećenicima. Katedralni župnik u Hvaru Mili Plenković oprostio se od pokojnika u ime katedralne župe u kojoj je mons. Šantić dugo djelovao. "Hvala za Vaš odgojni stil. Hvala što ste nas naučili što znači odgovorno se služiti darom slobode, povezivati prava i dužnosti. Trudili ste se poticati nas na uključivanje u pastoralne i karitativne aktivnosti. Osim pastoralnoga rada, dali ste svoj doprinos društveno-političkom, ali i kulturnom životu grada Hvara", istaknuo je vlč. Plenković, podsjetivši da je mons. Šantić oživio u Hvaru i bratovštine, te poticao uključivanje laika u župni pastoral. Posebno je istaknuo njegov angažman na materijalnom planu i svestranu obnovu hvarske katedrale.

Izaslanik vrhovnoga zapovjednika Oružanih snaga u RH predsjednika dr. Ive Josipovića načelnik Glavnoga stožera dr. Drago Lovrić ustvrдио je da je mons. Šantić dao nemjerljiv doprinos u izgradnji duhovnoga identiteta hrvatskoga vojnika, kao i doprinos u afirmaciji hrvatskih vojnika na međunarodnom planu, posebno kroz međunarodna hodočašća vojske i policije u Lourdes. "Bili ste sol ove zemlje i naroda ustrajno prenoseći Božju riječ. U mislima će nam ostati vaši savjeti, riječi utjehe i ohrabrenja koje ste imali za nas pripadnike oružanih snaga", poručio je general Lovrić.

Obrednu molitvu i iskazivanje počasti preminulom mons. Šantiću predvodio je mjesni župnik mons. Ante Jelinčić.

Uz pripadnike vojske i policije, Hrvatske ratne mornarice i ostalih visokih vojnih dužnosnika, na ispraćaju mons. Šantića bili su i izaslanica ministra obrane Ante Kotromanovića zamjenica Višnja Tafra i ministar uprave Arsen Bauk, mnogi generali i visoki časnici, predstavnici policije i braniteljskih udruga. Svog prijatelja došli su ispratiti i bivši ministri Berislav Rončević i Božo Biškupić. U svojim odorama ispraćaju su nazočili i članovi dviju hvarskih bratovština: Sv. Križa i Sv. Nikole. Na misi je pjevao župni zbor "Karmel", a od pokojnika se oprostila i klapa "Sveti Juraj" HRM.

Mons. Josip Šantić imao je čin brigadnog generala te je ispraćen s vojnim počastima. Hrvatski stijeg koji se nalazio na lijesu vojnici su na kraju uručili bratu mons. Šantića Ivanu koji ga je cijelo vrijeme njegove bolesti njegovao i služio. Lijes sa zemnim ostacima pokojnika položen je u obiteljsku grobnicu nakon čega su pripadnici vojske i policije te Hrvatske ratne mornarice položili vijence. ■

Mons. Josip Šantić rođen je u Postirama na Braču 25. ožujka 1946. godine kao deveto od dešetero djece obitelji Šantić. Završava sjemenišnu gimnaziju u Zadru 1964., te iste godine upisuje teologiju u Splitu. Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1970. godine u Komiži na otoku Visu. Odmah nakon ređenja postaje kapelanom župniku don Anti Marušiću u rodnim Postirama, a posluhuje i malu župu Splitsku, da bi 1971. godine bio imenovan župnikom Vrsnika i Pilava, te katehetom srednjoškola u Jelsi. Već 1977. godine imenovan je rektorom Centralnog bogoslovnog sjemeništa u Splitu i na tom mjestu ostaje pet godina. 1982. godine tadašnji ga hvarski biskup moli da se vrati na Hvar, gdje ga imenuje generalnim vikarom hvarske biskupije i katedralnim župnikom. Te dvije dužnosti nastavlja obavljati i nakon 30. travnja 1989. godine, kad je mons. Slobodan Štambuk imenovan hvarskim biskupom.

U razdoblju od 15 godina djeluje kao kateheta otoka i grada Hvara, u pastoralu obitelji i mladih, a radi i na obnovi hvarska katedrala, župne crkve u Vrsniku, te na obnovi bogoslovije u Splitu.

Kao svećenik i dragovoljac bez oružja sudjeluje u Domovinskom ratu na bojišnicama Velebita, Novigrada Zadarskog i na rtu Pelegrinu (Hvar), svjestan koliko je bilo potrebno biti blizu našem vojniku.

Kad se 1997. godine osnovala Vojna biskupija u RH, biskup Jezerinac poziva ga u Zagreb za generalnog vikara, na što se odlučuje šest mjeseci kasnije. Službu generalnog vikara Vojnog ordinarijata vršio je do umirovljena 2011. godine.

Sveti Otac imenovao ga je osobnim prelatom Njegove Svetosti. Nositelj je odlikovanja Lourdskeg svetišta "počasnog kapelana" s pravom nošenja prsnog križa. Ovo odlikovanje ustanovio je papa Pio X. prigodom 100. obljetnice lourdskih ukazanja, i koliko je nama poznato mons. Šantić jedini je Hrvat njime odlikovan.

Mons. Josip Šantić je začasni kanonik hvarskog kaptola. Zrinska garda iz Čakovca proglasila ga je počasnim članom. Počasni je član Antropološkog društva Hrvatske. Nositelj odličja sa zlatnim zmajem Braće hrvatskoga zmaja. Također je nositelj odličja Splitsko-dalmatinske županije te Grada Hvara. Od dolaska u Zagreb, njegov moto je: "Približiti Isusa Krista hrvatskom vojniku, hrvatskom časniku i hrvatskom policajcu." Predsjednik Republike Hrvatske dr. Ivo Josipović 2011. godine odlikovao ga je Redom kneza Branimira s ogrlicom za osobite zasluge stečene promicanjem međunarodnog položaja i ugleda Republike Hrvatske.

Kardinal Josip Bozanić

Zagreb, 9. srpnja 2014.

Preuzvišeni gospodin
Mons. Juraj JEZERINAC
Vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj
Ksaverska cesta bb
10000 ZAGREB

Preuzvišeni gospodine Biskupe!

Saznavši da je umro mons. Josip Šantić, donedavni generalni vikar Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj i Vaš bliski suradnik, izražavam iskrenu kršćansku sućut Vama i Vojnom ordinarijatu za dušobrižništvo katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske.

Moleći za pokoj njegove plemenite duše, zahvaljujemo Bogu za dar života i svećeničkog služenja mons. Josipa Šantića. U zajedničkom hođu na dijelu ovozemaljskog puta, svojim dušobrižništvom u Vojnom ordinarijatu zadužio je mnoge svjedočeci ljepotu Evandjelja, rodoljublje i osmoljublje. Neka mu Gospodin bude blag i milosrdan sudac te, oslobođen svake krivnje, primi nagradu nebeskog zajedništva sa svima svetima.

U kršćanskoj nadi uskrsnuća, srdačno Vas u Kristu pozdravljam.

Kardinal Josip Bozanić
Kardinal Josip Bozanić
nadbiskup metropolit zagrebački

REPUBLIKA HRVATSKA
PREDSJEDNIK

Zagreb, 8. srpnja 2014.

VOJNI ORDINARIJAT U
REPUBLICI HRVATSKOJ
Mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij

Podričani prijatelji i suradnici vojnog ordinarijata

Naprasito nam je monsignor Josip Šantić. Čovjek široke duše i člana. Monsignor Šantić je svojim preuzvišenim znanjem i principima pokretanja moralnih i teoloških normi čiao veliki doprinos razvoju dušobrižništva u Obiteljnim sinagama Republike Hrvatske i hrvatske policije.

Solidarnost s ljudima, znanostju s drugim vjerskim zajednicama, poštovanje ljudskih i građanskih prava i slabostu te otomoljbuja izražavao angažiranjem u Domovinskom ratu u kojemu je sudjelovao kao svećenik i dragovoljac bez oružja. On svetodostojno kaže je monsignor Šantić živio i propovijedao.

U ime svih građana Republike Hrvatske, svih neglađanih i oslobođenih prijatelja i suradnika i obitajničkih snaga Republike Hrvatske, i osobito, izražavam najdublju sućut zbog odlaska velikog čovjeka i obitajnika.

S poštovanjem.

Mons. Juraj Jezerinac, vojni biskup
Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj
Zagreb

Zagreb, 8. srpnja 2014.

Preuzvišeni oče biskupe!

Oraj duh Kristove Crkve, koji je na zemlji, danas je ostao bez don Joška Šantića, svetog vrijednoga i zaslužnoga svećenika, koji je svoje svećeničko služanje proveo kao duhovnik u župnom pastoralu, odgovorniji budućih svećenika i generalni vikar naprije hrvatskoga biskupa a kasnije i kao dugogodišnji Vaš generalni vikar.

Molimo se Božjom milošću, dragom Bogu preporučimo ovoga Njegovu vjernoga svećenika i vjeren da se onaj dio hrvatske Crkve, koji je na nebesima, radije čim Joškom dolasku i, zajedno s njim, savi Boga koji je na Nebesima.

Neka ga bpsuditej svih ljudi i svihoga stvaranja nagradi svojom vječnom blizinom!

Vama, oče biskupe, svim biskupim i sadašnjim vojnim kapelanima Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, i svim ostalim suradnicima pokojnoga don Joška, Hrvatskoj biskupiji i njezinim biskupim i svećenicima, te obitelji iz koje je don Joško izrastao, izražavamo najiskrenije ljudske suosjećanje i obožavani vjerničku blizinu i molitvu.

Neka počiva u miru Božjama!

S nesobitnim poštovanjem, i u molbi da anđeli duša njegova postanu pred lice Svevišnjega.

Don Tomo Vučković
vojni biskup u BiH

Sarajevo, 8. srpnja 2014.

Preuzvišeni,

Prišli smo vijest da je Gospodar života i smrti pozvao u svoje vječno kraljevstvo mons. Josipa Šantića, svećenika u službi Generalnog vikara Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj. Ovim putem izražavamo svoje ljudske i vjerske blizine i suosjećanje svima ožalošćenima zbog smrti pokojnog Josipa.

U radi uskraćena i vjeri kako se njegovim vjericima život mijenja, a na odzina, duša pokojnog Josipa preporučujemo Božjoj dobroti.

Neka mu Gospodin bude vječna nagrada.

Pozdrav u Gospodinu.

VOJNI ORDINARIJAT U RH
Mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij

Split, 11. srpnja 2014.
Br. 228/2014

Preuzvišeni gospodin
MONS. JURAJ JEZERINAC
Vojni ordinarij u RH

Poštovani oče Biskupe!

Beu nas je pogodila, ali ne i iznemogla, smrt pokojnog mons. Joška Šantića. Don Joško je dugo bolovao, pa i umirao, ali kršćanski, vjerski pun optimizma i nade. Time je bio satan kao čovjek i kao svećenik. Kao je bio zdrav, bio je vjestan da je naš ljudski život određen Kristovim križem i uskrsnućem. Živom ljudavi. Bio je svjestan da življenju se ljudi zamaraju živ. Vidio je ljudski život kao borbu u vojničko služanje, služanje dobru, miru, pravdi, slobodi, Bogu i ljudima. S ovim pogledom života obilježio je ustanovu i rad našeg Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj. Njegove su zasluge našli mnogi i očali mu priznanje ali ora kouzina nagrada i priznanje. „Stoga doba i njom, dnu i radost Gospodara smrti“ – kojoj je don Joško pridodao sae svoj život, najvažnija je.

Don Joško, Zao mi je da zbog sjajnice Sadržaja vi eda HNK ne mogu biti danas na ispraznu i Vojnom Postrema ali sam siguran da će ti, sine Trostoje biskupije, koji si imao širinu demokratske i univerzalne Katoličke Crkve, nbi u radost zajedništva ljubavi Troosobnog Boga, Oca i Sina i Duha Svetoga.

Počiva u miru Božjama!

Martin Barišić
Namjstak episkopsko-biskupska

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Broj: 611-01-01-01/2014
Zagreb, 9. srpnja 2014.

VOJNI ORDINARIJ MONS. JURAJ JEZERINAC

Poštovani oče biskupe!

povodom smrti mons. Josipa Šantića, umirajućeg generalnog vikara Vojnog ordinarijata u RH, u imenu Ministarstva unutarnjih poslova i vojske osobno, Vama i njegovim obitelji izražava naše iskrenije sažalje.

Većina čovjeka ne misli se materijalnim bogatstvom, već željama koje je uobio za života.

Mons. Joško svakako to ne ali upisan u povjest Vojnog ordinarijata u RH kao čovjek koji je zaslužniji za uspjeh dušobrižništva u Ministarstvu unutarnjih poslova ome se svakom našem djelatniku. Činovnika njihovih obitelji činja riječ poštenje i blizina dostupnija.

S tugom i poštovanjem sjećamo se njegovog neumornog rada za dobrobit obitelji naših djelatnika, njegovo iskrenost i energije pri organizaciji i provedbi međunarodnog vojno-političkog hodočastja u Lourdes i nacionalnog hodočastja u Vratu biskupije.

Njegovu odlučnost i predanost Crkvi i službi koja mu je bila povjerenja, osobito je skazano za vrijeme ratnog Demokratskog rata, osobitno bitka za dobro svakog čovjeka, putokazom miru i u radu, za opće dobru.

POTPREDsjedNIK VLADE RH I
MINISTAR UNUTARNJIH POSLOVA

Ranko Ostojić

Military Ordinariate of Croatia
Mons. Juraj Jezerinac

Mons. Juraj Jezerinac
Kovarska cesta 101
HR 10000, Zagreb

Ar. Bismarckstr. 2
10000 Zagreb
Telefon: 011 3341 917
Telefax: 011 3341 917
E-mail: vojvodina@krc.ki.hr

Datum: 10.07.2014

Kr. 16. srpnja 2014.

VOJNI ORDINARIJAT U REPUBLICI HRVATSKOJ
Kovarska cesta bb.
10000 ZAGREB

Uredništvo: 011 3341 917; E-mail: vojvodina@krc.ki.hr

BRZOTAV SUČUTI

počudom preminuta moga Josipa Šantića

Excellent, dear bishop Jezerinac,

I was deeply saddened to hear about the death of Magn. Josip Šantić.
We will remember him as the vicar general of the Military Ordinariate of Croatia and always will keep him in good memories.
As the vicar general of the German military chaplaincy I would like to transmit, a warm word of mourning and I assure you of our prayers.
I offer my deepest apologies for your loss even after this long illness.
Please know that you are in my thoughts and prayers during this difficult times.

May God bless you.

Yours sincerely,

Magn. Reinhold Bartmann

Preuzvišenom mons. Juraju Jezerinacu i svim djelateljima Vojnog Ordinarijata RH-e u svoje štuci i u ime krškog klera izražavam kršćansku sućut.

Moga obuze ruka od dopustile prisustvovati ubredima u koje ti dragi pokojnika.
Hvala na razumijevanju.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine i svijetlost vječna svjetla njemu.
Povizvo u domu!

Tomislav Vukobratović
biskop krški

Mons. mr. sc. Tomo Knežević
Josipa Stadlera 5
BIH-71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387 33 441-917
E-mail:

Sarajeva, 10. srpnja 2014.

P.4.
VOJNI ORDINARIJAT U REPUBLICI HRVATSKOJ
n.r. mons. Juraj Jezerinac, vojni biskup
Kovarska cesta bb
HR-10000 ZAGREB
Republika Hrvatska

Veljevanik Republike Hrvatske
Tel. Aviv

Tel Aviv, 11. srpnja 2014.

Monsignor Juraj Jezerinac, vojni biskup
Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj
Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj

Vaša Ekscelencijo,

S dubokom tugom primio sam vijest o odlasku našega dragoga monsignora Josipa Šantića, generalnog vikara Vojnog ordinarijata Republike Hrvatske u miru. Upućujem izraze svoje najiskrenije sućuti. Vama, generalnom vikaru profesoru Jakovu Mamiću, cijelom Vojnom ordinarijatu, obitelji i prijateljima monsignora Šantića.

Ljubav, vjera, duhovnost i toplina koje je odašiljao i kojima je zradio don Josko oplemenile su svakoga koga su se dotakle. Našim vojnicima i svima nama bio je pastir i prijatelj.

Neka je našem don Josku laka hrvatska i bračka zemlja, koju je toliko volio, ostat će zauvijek sa nama, u našim molitvama i sjećanjima.

S velikom žalošću, i osobitim poštovanjem,

Pjer Šimunović
Veljevanik Republike Hrvatske u Državi Izrael

Preuzvišenom mons. biskupu

U ime vašeg a surd. Vašeg svećenika, prop. i dopredložak biskop, u ime, dragi osobnoga prijatelja i velikog prijatelja hrvatskoga naroda, na bismarckovogovosadkim prostorima, omilavljao generalnog vikara mons. Josipa Šantića, nekadašnji biskop, u vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj. Štoga don Josko vjero bita je obila i karkavna, u svim službama i na svim mjestima koja su mu pripadala njegovi pogledi u U svim aspektima svećenika i predaju u svim mjestima i na svim mjestima, ali i tijekom čuje i čisto bolshi kod don Josko nije bilo nikakvog beznađa, nikakve polavnozari nikakvog kolebanja. Međim, najvažniji važni bogoljublja, ozbiljstva i čovkoljublja, pokazao je prema našim hrvatskim braniteljima s krunicom, u svim na bojniim ratilišima, rjeke: Darnovost, rana u Republici Hrvatskoj, Izraelu, i u dogana povni svjete kraj je uvijek davala devotijne svoje Josi.

I u ime iz Hrvatske i Hercegovina izrazilo smo osjetili i doživjeli sva ljubav i širina don Josko Šantića godke zadržavanja zadržavljaka i priganika tiškom rana, na busancko-boragovosadkim prostorima, a na posebn način svetovosno povratu Uredu koje drago crkabhrižnima, prvi i edalning, u zlatu Mianstastosa obrate Bill, tijekom, igaracu u dulebrižnima, ve aka, peljaje, pibosra i zuzvora u Bari i Hecegovini. Uv blagor av svoga ocilavija mons. Juraj Jezerinac vrata rana, rane i svit i ude za sve naše vjare supljane, prijadnike oržanima i policijskih, rana Bill bila su uvijek avoceno. Spremnost je bila tako velika da se zbog ruzeg čovna bismarckovosadkim rana študi kod oznamitavija rezultit dulebrižnima. Uredit naš don Josko velika Ti vokal! Neka Te dobiti Bog, nagradi vjeterim, zastatim i živoran u svome kraljevstvu. Ijone molitve, završiti i neznaniti prijatelja bit će prisuzene za Tebe kao štiti i karkavni znak naše ljudske, hrvatske, krievatske i vesćenike zahvalnosti.

U ime preuzvišenom mons. biskupa karkavni štiti Vama, Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj, svim vojnim kapeljima, sjernicima i svim vojnim pripadnicima Ministarstva obrane i vojnici, posluva u Republici Hrvatskoj. U ime, veljevanik dr. izraelim, svovodu rana, u Vama vjeterim i pomizno molitve. Pokoj vjeterim daruj mu Gospodine!

Poštovana obitelji Šantić,

tužna vijest o odlasku našeg dragog don Joška ražalostila je sve nas koji smo ga poznavali. Kada je otišao u zasluženu mirovinu, nedostajao nam je žar s kojim je godinama predano služio u Vojnom ordinarijatu kao generalni vikar.

Nedostajat će nam i njegova osebujuća osobnost, ali nam u spomen ostaje sjećanje na čovjeka koji je svojom snagom vjere rado širio na sve oko sebe, napose na naše vojnike, kako tijekom Domovinskog rata, tako i u bremenitom vremenu koje je uslijedilo. Posebno se s radošću sjećamo zajedničkih odlazaka na Međunarodno vojno hodočašće u Lourdes, kao i mnogih njegovih hvalevrijednih inicijativa kojima je obogatio rad i život u Vojnom ordinarijatu pa i šire, a jedna od takvih je i osnivanje Klape HRM-a „Sveti Juraj“.

Izražavajući vam u ime svih djelatnika MORH-a i pripadnika OS RH te svoje osobno najdublju sućut povodom odlaska u vječnost vašeg i našeg dragog don Joška, želim vam poručiti kako smo, iako tužni što smo ga trajno izgubili, ujedno ponosni što smo ga u svojim redovima imali.

Ministar obrane Ante Kotromanović

Preuzvišeni oče biskupe,

s velikih smo žaljenjem primili tužnu vijest o smrti generalnog vikara Vojnog ordinarijata u RH mons. Josipa Šantića.

Mons. Šantić dao je nemjerljivo doprinos naporima crkvene zajednice u duhovnom osnaživanju hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata i zato je ostavio neizbrisiv trag u njihovim srcima.

Svima nama koji smo imali zadovoljstvo i čast surađivati s njim, ostat će u lijepom i trajnom sjećanju.

U ovim bolnim trenucima za vas i vaše suradnike u ordinarijatu, primite izraze iskrene sućuti i dubokog suosjećanja u ime svih djelatnika Ministarstva branitelja, kao i moje osobno.

S osobitim poštovanjem, ministar Predrag Matić

Poštovani Biskupe!

Primite moju iskrenu kršćansku sućut i bratsku blizinu u molitvi za pokojnog mons. Josipa Šantića, preminulog generalnog vikara Vojnog ordinarijata u miru. Želim da mu Gospodin udijeli vječnu nagradu a svima ožalošćenima svoju utjehu.

Srdačno Vas pozdravljam

+Vlado Košić, biskup sisački

Bishop Richard Moth is sorry to hear of the death of Msgr. Josip Šantić. He is unable to join the Funeral Service but will celebrate Mass for the repose of his soul.

With prayers and best wishes.

Mrs Diane Restall | Bishop's Secretary | Bishopric of the Forces | Wellington House | St Omer Barracks | Thornhill Road | Aldershot GU11 2BG | Mil 94222 3234 | Civ 01252 348234

Spoštovani gospodo vojni ordinarij, sobratje duhovniki in sodelaovci v vojaškem ordinarijatu RH.

Ob smrti gen. vikarja mons. Josipa Šantića vam izrekam bližino in soćutje ter obljubljam molitve za njegov mir in pokoj.

Bogu sme hvaležen, da sem ga poznal in bil deležen njegove predanosti Bogu in poslanstvu duhovnika.

Žal se ne bom mogel udeležiti njegovega pogreba, bomo pa zanj v Vojaškem vikarijatu darovali sveto mašo. Bog vas živi.

Jože, vikar

C'est avec tristesse que j'apprends le décès, à l'âge de 69 ans, de monseigneur Josip Šantić, vicaire général de l'Ordinariat Militaire de Croatie.

Je présente, en mon nom, velui de Marypol, et l'ensemble des membres du service d'encadrement du PMI, mes condoléances les plus sincères à tous les membres de l'évêché aux armées croates.

Nous prions la sainte Vierge Marie pour le repos de son âme et pour que le Seigneur vous vienne en aide en ces moments douloureux.

De permanence au sein de l'état-major de Corse, nous ne pourrons être à vos côtés le 11 juillet 2014 lors des obsèques de Monseigneur mais nous vous prions de croire en toute notre sympathie, nos prières et notre amitié.

Nous garderons de monseigneur Šantić le souvenir d'un homme pieux et d'une grande bonté qui travaillaient ardemment à la Paix entre les Peuples. Il l'a largement démontré lors des divers PMI auxquels il a participé.

Sincères il a participé

Roland et Marypol LE NY

Mit Betroffenheit hat mich die Todesnachricht von Msgr. Josip Santic erreicht, der mir von verschiedenen internationalen Treffen gut bekannt war und mit dem ich auch bei der internationalen Soldatenwallfahrt nach Lourdes zusammenarbeiten durfte. In Dankbarkeit werde ich seiner im Gebet und bei der Hl. Messe gedenken.

Mit freundlichen Grüßen aus Wien.

Prälat Dr. Franz L. Fahrner, Militärgeneralvikar

I am very sad to hear of the passing of Msgr. Šantić. I will keep him in my prayers and have a Mass said for the repose of his soul. May he rest in peace. God bless

Marlys Dewor, International Operations Manager
HQ USAREUR, G3, Security Cooperation Division, DSN 314-537-3611

We have been reached by heartbreaking news of the death msgr Josip Šantić, Vicar General of the Military Ordinariate in Croatia.

The Apostolic administrator of the Military Ordinariate of Lithuania archbishop Gintaras Grušas and military chaplains convey to you the sincerest condolence and pray for the decedent.

In the face of this death let the Lord be your hope, strenght and comfort.

In the unity of preyer

Maj Remigius Butkevičius, Acting Chief Chaplain, Lithuanien Armed Forces

Dear friends in Croatia,

The Hungarian Military Ordinariate is shaken to its core having received the death note of Josip Santic, vicar general. We wish to exoress our compassion and provide our prayers and invocation to our Croatian friends. May the God almighty give home in his blissful country to vicar general Josip Santic for his devoted work as a military chaplain. Best regards

Bíró Lázló, military bishop, Colonel Berta Tibor, vicar general

Preuzvišeni gospodine biskupe,

U ime Uprave Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i svoje osobno, izražavam Vam iskrenu sućut povodom smrti dragog i poštovanog mons. Josipa Šantića, generalnog vikara Vojnog ordinarijata u miru.

S poštovanjem, akademik Zvonko Kusić, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Uvaženi biskupe,

Povodom smrti mons. Josipa Šantića, generalnog vikara Vojnog ordinarijata u RH u svoje osobno i u ime svih djelatnika Ravnateljstva policije primite izraze najiskrenije sućuti.

Glavni ravnatelj policije Vlado Dominić

Poštovani,

Dirnuti tužnom vijješću o smrti mons. Josipa Šantića, ovim putom u ime svih djelatnika ZZP-a i u svoje osobno ime upućujem izraze iskrene sućuti i tuge koje želimo podijeliti s Vama.

General bojnik Mate Ostović

Poštovani,

U dubokoj boli i s tugom u srcima primili smo vijest da nas je napustio naš dragi monsinjor Josip Šantić, generalni vikar Vojnog ordinarijata u miru. Hrvatska i hrvatski branitelji na poseban način su voljeli mons. Šantića i nikada zaista nikada nećemo zaboraviti što je učinio za nas i zauvijek će ostati zapisan u našim srcima i mislima. Primite ovim putem izraze naše iskrene i duboke sućuti.

Predsjednik UDVDR RH general pukovnik Đuro Dečak

Povodom smrti generalnog vikara u moru mons. Josipa Šantića primite izraze naše iskrene i duboke sućuti.

Splitsko dalmatinski župan Zlatko Ževrnja i predsjednik Skupštine Petroslav Sapunar

U povodu smrti mons. Josipa Šantića izražavamo iskrenu sućut.

U ime Hrvatske vatrogasne zajednice predsjednik Ante Sanader

Poštovani oče biskupe, iskrena sućut povodom smrti vašeg bliskog suradnika mons. Josipa Šantića.

S poštovanjem,

predsjednik Sindikata policije Hrvatske Dubravko Jagić

Misa zadušnica za mons. Josipa Šantića

U utorak 15. srpnja u sjedištu Vojnog ordinarijata na zagrebačkom Ksaveru vojni ordinarij je u zajedništvu s vikarima, vojnim i policijskim kapelanima predvodio misu zadušnicu za mons. Josipa Šantića. Na misi su sudjelovali djelatnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga, umirovljeni branitelji i predstavnici braniteljskih udruga te prijatelji i poštovatelji pokojnog mons. Šantića. Biskup je pozvao vjernike da mole za pokojnika naglasivši da je to želja njega samoga kako je napisao u duhovnoj oporuci.

Umjesto propovijedi biskup je pročitao duhovnu oporuku mons. Šantića:

Duhovna oporuka mons. Josipa Šantića

Sojestan ozbiljnosti trenutka u kojem živim, poslije nego su mi liječnici postavili dijagnozu te sam poslije liječenja umirovljen i nalazim se u svom rodnom mjestu Postirima od 1. siječnja 2011, već u ovom trenutku, želim se staviti u prisutnost Božju kada ću Boga gledati onakav kakav jest "licem u lice". Dok ovo budete čitali, dragi prijatelji, već će se dogoditi onaj presudni trenutak koji će označiti moju vječnost. Vjerujem u Njegovo neizmjereno milosrđe da će meni grešniku biti milostiv On koji je i poradi mene postao čovjekom jer je "toliko ljubio svijet da nije poslao Sina svoga da on osudi svijet nego da se svijet po njemu spasi". Vjerujući u tu ljubav vjerujem i u svoje spasenje. Makar sam u svojoj

slabosti griješio ipak nikada nisam prezreo Boga mog stvoritelja, spasitelja i posvetitelja.

Zahvalan sam Bogu što sam rođen u svetoj Katoličkoj Crkvi koju sam ljubio svim svojim životom osobito u Svetom Ocu koji mi je predstavljao samog Isusa na zemlji. Zahvalan sam što sam kao dijete zavolio BDM, moju nebesku majku, a koju sam rado častio kao "Gospu Karmelsku". Njezinu slavu nastojao sam širiti kod svih hodočašća a posebno onih koja su bila organizirana za vojnike, policajce i branitelje. Molim Majku Božju Lurdsku da mi bude zagovornicom u vječnosti. Zahvalan sam za moje biskupe: Pušića koji me je krizmo, Bezmalinovića koji me je zaređio i kome sam bio generalni vikar, Franića

pod čijim sam mudrim vodstvom služio kao rektor u CBS u Splitu, Stambuka u čijem sam zajedništvu, kao generalni vikar, služio mojoj rodnoj biskupiji Hvarskoj, Jezerinca s kojim sam zajedno, kao njegov generalni vikar, u radosti osnivaio Vojni ordinarijat u RH. Sretan sam i u ovom trenutku makar se pripremam, ne bez straha, na odlazak s ovog svijeta. Zahvalan sam svoj braći svećenicima hvarske biskupije s kojima sam zajedno surađivao na izgradnji Božjeg kraljevstva na našoj trootočnoj biskupiji, zahvalan sam za smjelost i oduševljenje svećenika Vojnog ordinarijata koji su se usudili krenuti na jedan put neizvjesnosti gradeći zajedno biskupiju za vojnike i policajce te branitelje od temelja. Zahvalan sam za pokojnog župnika don Antu koji me je mnogočemu naučio kao i na svim profesorima u sjemeništu i bogosloviji. Bogu sam zahvalan na svojoj obitelji, majci, ocu, sestrama i bratu, posebno njemu koji mi je zajedno sa svojom suprugom iskazao toliko ljubavi u zadnjim godinama mog života, nećacima i nećakinjama koji su me uvijek s ljubavlju okruživali. S nekima od njih nadam se u trenutku smrti susresti i zajednički uroniti u vječnost vječnog i svetog Boga - spasitelja čovjeka.

Bogu sam zahvalan što sam rođen kao pripadnik Hrvatskog naroda, naroda koji je u svojoj povijesti mnogo trpio zbog svoje vjernosti Crkvi ali koji je baš u tijeku mog života doživio slobodu. Uzor u domoljublju i bogoljublju bio mio je blaženi Alojzije

Stepinac kojeg sam posebno cijenio i njegovu slavu nastojao širit u svijetu. Mnoge sam drage ljude susreo tokom života koji su mi bili bliski i koji su me razumjeli i pomagali. Bilo ih je i sa područja umjetnosti, sa područja znanosti, sa područja rada.... Susreti s njima uvijek su bili velika radost a oni me i danas prate u mojim umirovljeničkim danima. I sam pokušao biti sudionik u svim tim događanjima i zato zahvaljujem Bogu za dar što sam mogao služiti našim braniteljima na Hvaru u vremenu Domovinskoga rata dok su bili i na prvoj crti, što sam se mogao brinuti za prognanike i izbjegle, a kao generalni vikar Vojnog ordinarijata surađivati s najvišim predstavnicima ministarstava obrane, unutarnjih poslova, branitelja te Glavnog stožera Hrvatske vojske, Ravnateljstva policije i udruga branitelja. Mogu reći da su mi to bili najljepši pastoralni dani u mom životu. Ostajem sa svima njima u duhu povezan te se svima preporučam u molitve. Posebno duhovna povezanost u vječnosti će mi ostati naši branitelji u zatvorima koje sam posebno volio i pohađao. Moja velika radost bili su članovi klape HRM "Sv. Juraj" kojima sam zahvalan za sve dobro koje su učinili na promidžbi Crkve i Domovine.

I što vam svima na kraju reći: molite za mene grešnika da se na meni proslavi milosrđe Božje. Doviđenja svima u vječnosti. Vaš don Joško Šantić. ■

U Postirama, 16. siječnja 2013.

MOJA OPORUKA

Svjestan ozbiljnosti trenutka u kojem živim, poslije nego su mi liječnici postavili dijagnozu te sam poslije liječenja umirovljen i nalazim se u svom rodnom mjestu Postirima od 1. siječnja 2011, već u ovom trenutku, želim se staviti u prisutnost Božju kada ću Boga gledati onakav kakav jest "licem u lice". Dok ovo budete čitali, dragi prijatelji, već će se dogoditi onaj presudni trenutak koji će označiti moju vječnost. Vjerujem u Njegovo neizmjereno milosrđe da će meni grešniku biti milostiv On koji je i poradi mene postao čovjekom jer je "toliko ljubio svijet da nije poslao Sina svoga da on osudi svijet nego da se svijet po njemu spasi". Vjerujući u tu ljubav vjerujem i u svoje spasenje. Makar sam u svojoj slabosti griješio ipak nikada nisam prezreo Boga mog stvoritelja, spasitelja i posvetitelja.

Zahvalan sam Bogu što sam rođen u svetoj Katoličkoj Crkvi koju sam ljubio svim svojim životom osobito u Svetom Ocu koji mi je predstavljao samog Isusa na zemlji. Zahvalan sam što sam kao dijete zavolio BDM, moju nebesku majku, a koju sam rado častio kao "Gospu Karmelsku". Njzinu slavu nastojao sam širiti kod svih hodočašća a posebno onih koja su bila organizirana za vojnike, policajce i branitelje. Molim Majku Božju Lurdsku da mi bude zagovornicom u vječnosti. Zahvalan sam za moje biskupe: Pušića koji me je krizmo, Bezmalinovića koji me je zareadio i kome sam bio generalni vikar, Franića pod čijim sam mudrim vodstvom služio kao rektor u CBS u Splitu, Stambuka u čijem sam zajedništvu, kao generalni vikar, služio mojoj rodnoj biskupiji Hvarskoj, Jezerinca s kojim sam zajedno, kao njegov generalni vikar, u radosti osnivaio Vojni ordinarijat u RH. Sretan sam i u ovom trenutku makar se pripremam, ne bez straha, na odlazak s ovog svijeta. Zahvalan sam svoj braći svećenicima hvarske biskupije s kojima sam zajedno surađivao na izgradnji Božjeg kraljevstva na našoj trootočnoj biskupiji, zahvalan sam za smjelost i oduševljenje svećenika Vojnog ordinarijata koji su se usudili krenuti na jedan put neizvjesnosti gradeći zajedno biskupiju za vojnike i policajce te branitelje od temelja. Zahvalan sam za pokojnog župnika don Antu koji me je mnogočemu naučio kao i na svim profesorima u sjemeništu i bogosloviji.

Bogu sam zahvalan na svojoj obitelji, majci, ocu, sestrama i bratu, posebno njemu koji mi je zajedno sa svojom suprugom iskazao toliko ljubavi u zadnjim godinama mog života, nećacima i nećakinjama koji su me uvijek s ljubavlju okruživali. S nekima od njih nadam se u trenutku smrti susresti i zajednički uroniti u vječnost vječnog i svetog Boga - spasitelja čovjeka.

Bogu sam zahvalan što sam rođen kao pripadnik Hrvatskog naroda, naroda koji je u svojoj povijesti mnogo trpio zbog svoje vjernosti Crkvi ali koji je baš u tijeku mog života doživio slobodu. Uzor u domoljublju i bogoljublju bio mio je blaženi Alojzije Stepinac kojeg sam posebno cijenio i njegovu slavu

Joško Šantić

nastojao širit u svijetu. Mnoge sam drage ljude susreo tokom života koji su mi bili bliski i koji su me razumjeli i pomagali. Bilo ih je i sa područja umjetnosti, sa područja znanosti, sa područja rada.... Susreti s njima uvijek su bili velika radost a oni me i danas prate u mojim umirovljeničkim danima. I sam sam pokušao biti sudionik u svim tim događanjima i zato zahvaljujem Bogu za dar što sam mogao služiti našim braniteljima na Hvaru u vremenu Domovinskoga rata dok su bili i na prvoj crti, što sam se mogao brinuti za prognanike i izbjegle, a kao generalni vikar Vojnog ordinarijata surađivati s najvišim predstavnicima ministarstava obrane, unutarnjih poslova, branitelja te Glavnog stožera Hrvatske vojske, Ravnateljstva policije i udruga branitelja. Mogu reći da su mi to bili najljepši pastoralni dani u mom životu. Ostajem sa svima njima u duhu povezan te se svima preporučam u molitve. Posebno duhovna povezanost u vječnosti će mi ostati naši branitelji u zatvorima koje sam posebno volio i pohađao. Moja velika radost bili su članovi klape HRM "Sv. Juraj" kojima sam zahvalan za sve dobro koje su učinili na promidžbi Crkve i Domovine.

I što vam svima na kraju reći: molite za mene grešnika da se na meni proslavi milosrđe Božje. Doviđenja svima u vječnosti. Vaš

Joško Šantić

U Postirima, 16. siječnja 2013.

LJETOPIS VOJNOG ORDINARIJATA

31. 03. 2014.

Ispred spomen-obilježja u Plitvičkoj šumi, obilježena je 23. obljetnica akcije „Plitvice“ i pogibije Josipa Jovića, prvog hrvatskog redarstvenika. Obitelj poginuloga Josipa, izaslanstva hrvatskih državnih čelnika: predsjednika Republike Hrvatske, predsjednika Hrvatskoga sabora i predsjednika Vlade Republike Hrvatske, u kojem je uz potpredsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova Ranka Ostojića bio i ministar branitelja Predrag Matić, izaslanstva Ravnateljstva policije, Oružanih snaga i braniteljskih udruga, predstavnici Ličko-senjske i Splitsko-dalmatinske županije, Grada Zagreba i Ureda za branitelje položili su vijence i zapalili svijeće u spomen Josipu Joviću i akciji „Krvavi Uskrs 1991“ u kojoj je ranjeno još devet redarstvenika. Tom prigodom je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac uputio okupljenima prigodne riječi te predvodio molitvu u zajedništvu s generalnim vikarom i vojnim te policijskim kapelanima.

Na obilježavanje 23. obljetnice Josipovi suborci iz baze ATJ Lučko iz Zagreba dovezli su se biciklima, pripadnici specijalne jedinice policije „Grom“ trčali su cijelu noć iz Karlovca, a pripadnici Udruge hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata Rab tri su dana pješaćili s Raba. Svi oni stigli su kako bi prvom poginulom redarstveniku odali počast polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća.

Nakon minute šutnje u kojoj su se prisutni prisjetili pokojnog Josipa i svih branitelja palih u Domovinskom ratu, okupljenima su se prigodno obratili visoki uzvanici: predsjednik Udruge „ATJ Lučko 90“ Mladen Grgić, saborski zastupnik i izaslanik predsjednika Hrvatskoga sabora Damir Mateljan, povjerenik Predsjednika za branitelje i izaslanik Predsjednika Republike Hrvatske Vinko Kovačić, potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Ranko Ostojić.

03. 04. 2014.

U policijskoj postaji Buje slavljena je sveta misa, a predvodio ju je vlč. Ilija Jakovljević, policijski kapelan. Na misi su sudjelovali načelnik postaje i dvadesetak djelatnika. Kapelan je u kratkoj homiliji naglasio važnost korizmenog vremena i pozvao sve da se manje odriču onoga bez čega inače mogu već da više nastoje biti ljudi, imati ljubavi i razumijevanja jedni za druge.

Istoga dana: U skladu s pripremama 22. hodočašća hrvatske vojske i policije u Lourdes održan je drugi sastanak Koordinacijskog odbora u Vojnom ordinarijatu.

Istoga dana: U župnoj crkvi Blaženog Alojzija

Stepinca u Velikoj Gorici održana je duhovna priprava za Uskrs za djelatnike PP Velika Gorica i PAP Pleso. Prije mise bila je mogućnost za ispovijed. Svetu misu služio je policijski kapelan don Marin Drago Kozić.

Djelatnicima se, prije mise, riječima dobrodošlice obratio vlč. Josip Ružman, župnik župe Blaženog Alojzija Stepinca.

Don Marin se u propovijedi osvrnuo na ulogu vjernika koji se nastoje truditi u činjenju dobra bez obzira na okolnosti. Dahom Duha Svetoga sigurno ćemo ploviti punim jedrima i dobiti snagu za vjeru u Isusovo uskrsnuće koje čini onoga koji povjeruje novim čovjekom, poručio je policijski kapelan.

Istoga dana: U Domu HV-a u Osijeku održana je korizmena duhovna obnova za pripadnike Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“ iz Osijeka i pripadnike Policijske uprave osječko-baranjske, te njihove obitelji. Korizmenu duhovnu obnovu predvodili su don Ivan Filipović, duhovnik zajednice Cenacolo, te vlč. dr. Grgo Grbešić, predstojnik Katedre crkvene povijesti na KBF-u u Đakovu.

Predavanjem i svjedočenjem don Filipovića promišljalo se o svjedočanstvu nade, da droga nema zadnju riječ, te znaku Kristove ljubavi koja zove svakog čovjeka obraćenju, dok je vlč. Grbešić postavio kao temu promišljanja „istinu i laž“ u osobnom, nacionalnom i vjerskom životu. Pitanje o istini ujedno je i pitanje o Bogu, te zadire duboko u čovjekovu egzistenciju. Svi su ljudi dužni tragati za istinom dok je ne pronađu i upoznaju, prihvatiti je i ostati joj vjerni, istaknuo je. Slijedećeg dana don Ivan Filipović održao je duhovno predavanje za djelatnike Pješaćke pukovnije, te polaznike specijalističke obuke na vojnom poligonu „Gašinci“.

Vojni kapelan vlč. Ante Mihaljević uputio je riječi zahvale zapovjedniku i djelatnicima na potpori, te don Filipoviću i vlč. Grbešiću na duhovnom osvježenju.

04. 04. 2014.

MUP-ova Samostalna služba za suradnju s Vojnim ordinarijatom organizirala je od 1. do 4. travnja duhovne vježbe za vjernike katolike, djelatnike Ministarstva unutarnjih poslova, Sjedišta i Ravnateljstva policije, Policijske akademije i Policijske uprave krapinsko-zagorske.

Oko dvadesetak djelatnika vodio je u duhovnim vježbama vojni kapelan Hrvatskog vojnog učilišta „Petar Zrinski“ u Zagrebu p. Zoran Vujčić.

Vježbe su bile prigoda za razmatranje osobnog

viđenja Boga, preispitivanje vlastitog života i svog odnosa prema grijehu te priprema za svetu isповijed obzirom na korizmeno vrijeme i nadolazeći blagdan Uskrsa.

Sudionici su u sklopu duhovnih vježbi sudjelovali na svetoj misi u župnoj crkvi sv. Kuzme i Damjana u Fažani, a pri povratku su posjetili svetište Gospe Trsatske.

Istoga dana: Vojna kapelanija "Sv. Petar i Pavao" organizirala je i provela povijesno-duhovno-kulturno putovanje Lijepom našom s preko pedeset pripadnika vojne baze Pleso i njihovih članova obitelji. Ovo putovanje imalo je za cilj upoznavanje i podsjećanje na početke hrvatske državne i vjerničke svijesti i povijesti.

Na putu prema Maslenici i Ninu, u autobusu su pogledali dokumentarne filmove o bitkama Domovinskog rata sa stradalih područja Zadarskog zaleđa i Kninskog područja. U drevnom hrvatskom središtu Ninu bili su upoznati s različitim kulturnim i duhovnim sadržajima kao što su gradski muzej i „najmanja katedrala na svijetu“. Nakon toga uputili su se do Škabrnje gdje su ih dočekali sadašnji i bivši gradonačelnik te branitelj koji je preživio napad i etničko čišćenje 18. XI. 1991.

Potom su se uputili prema Kninu gdje su posjetili tvrđavu kroz koju ih je provela kustosica muzeja, a na pitanja o operaciji Oluja govorio im je časnik koji je sudjelovao u operaciji.

Nakon Knina hodočastiti su u Biskupiju. Prevažno mjesto naše povijesti gdje je stolovao kralj Dmitar Zvonimir nazvan dobri te hrvatski biskup. Mjesto je to i Ivana Meštrovića gdje je proveo djetinjstvo i od kuda potječe. Umjetnik je ostavio svoj pečat u gradnji crkve na temeljima starog svetišta Gospe Velikog hrvatskog krsnog zavjeta koja je poznata po najstarijem zabatu sa likom naše Gospe u Hrvata. Tamo su slavili misu i molili za Vojnu biskupiju i sve kojima služi.

Na kraju, čekalo ih je svetište Hrvatskih mučenika na Udbini. Tamo ih je dočekao vlč. Tomislav Rogić i uveo u obilje simbolike i povijesne važnosti ovog mjesta i svetišta.

05. 04. 2014.

U organizaciji Udruge ratnih veterana 1. hrvatskog gardijskog zdruga, obilježena je u Zagrebu 23. obljetnica bojne Zrinski i 20. obljetnica 1. hrvatskog gardijskog zdruga, nekadašnjih najelitnijih postrojbi Hrvatske vojske. Euharistijsko slavlje za poginule i umrle hrvatske branitelje iz tih bojni predvodio je vojni kapelan iz Petrinje don Milenko Majić. Koncelebrirali su don Josip Stanić, biskupski vikar za pastoral, p. Zoran Vujčić, vojni kapelan Hrvatskog vojnog učilišta „Petar Zrinski“, don Ivan Marijanović, salezijanac i trajni đakon Božo Šutalo.

Uz članove obitelji poginulih i branitelje, pripadnike 1. HGZ-a pristigle iz cijele Hrvatske i Bosne i Hercegovine, na misnom slavlju, procesiji, polaganju vijenaca i zajedničkom druženju sudjelovali su zagrebački gradonačelnik Milan Bandić, zapovjednik Bojne za specijalna djelovanja pukovnik Dražen Ressler, zapovjednik Ratne škole „Ban Josip Jelačić“ brigadni general Slaven Zdilar, umirovljeni generali Ante Gotovina, Krešimir Ćosić, Mile Ćuk, Ivica Tolić, Ivan Kapular, Tomo Medved i domaćin, predsjednik URV 1. HGZ-a Milenko Filipović.

Don Milenko Majić je u propovijedi podsjetio na početke Domovinskog rata kada je hrvatska mladost pokazala odlučnost i spremnost za obranu Domovine, a time na žrtvovanje za slobodu Domovine i svojih obitelji, unatoč osudama onih što su otišli i sa sigurne udaljenosti promatrali što Domovina proživljava, zagovarajući prihvatanje dosadašnjeg načina života. Usporedio je tu situaciju s onom kada prorok Jeremija upozorava izabrani narod na sva događanja koja će se dogoditi, a koja mu Bog objavljuje i razotkriva – narodu prijeti raspad, progonstvo i ropstvo zbog nevjernosti savezu s Bogom odnosno otpada od vjere svojih pradjedova i priklanjanja tuđinu, a sve zbog stjecanja položaja u društvu ili neke sitne koristi. Branitelji su ti koji su se suprotstavili odnarođivanju i ostali vjerni istinskom Bogu i tradiciji svoga naroda. Branitelji nisu prihvatili mogućnost odlaska u sigurnost i lagodnost života kakvu je mogao imati mladi čovjek, već su izabrali obuku u nekim priručnim kampovima i prihvatili odgovornost prema svome narodu i svojoj obitelji te su spremno prihvatili žrtvu. „Nijedan uspjeh nije došao bez žrtve. Žrtva je i sastavnica našeg kršćanskog života. Tu se očitovala vaša vjernost, hrabrost i odlučnost“, istaknuo je vojni kapelan. „Nastavimo Domovinu izgrađivati na čvrstim temeljima u koje su ugrađeni životi naših poginulih, umrlih i nestalih prijatelja“, pozvao je kapelan Majić.

Istoga dana: Peti u nizu tradicionalni križni put sa svijećama u spomen na poginule branitelje i stradalnike Domovinskog rata održan je na prostoru Tvrđave u Slavonskom Brodu.

Po tekstovima, koje su prije pet godina napisali branitelji i članovi njihovih obitelji, pobožnost križnoga puta, kao i misu zadušnicu za sve poginule branitelje uz domaćeg župnika i slavonskobrodske dekana Ivana Lenića u župnoj crkvi Gospe brze pomoći, predvodio je policijski kapelan Davorin Anđić, župnik u Podcrkavlju.

„Mnogi znani i neznani darovali su svoj život da mi danas živimo u slobodi. Svi kažu da je Domovinski rat završio, no on neće završiti sve dok ljubav ne pobijedi svako зло, dok se ne pro-

nađe i posljednje tijelo onih koji su činili ljubav, a nestali su, dok ne nestane svaka bol", rekao je u propovijedi kapelan Anđić. Upozorivši kako brzo zaboravljamo sve te žrtve, jer se dijelimo, rasprodajemo ljude za svoju korist i interese da bi se obogatili na njihovoj patnji i žrtvi, na kraju je poručio. „Mi smo večeras došli moliti za sve poginule branitelje i stradalnike u Domovinskom ratu, ali posebno i za sve nas da ne zaboravimo ono što se dogodilo nego da svojim djelima pokazujemo da žrtva onih koju su pali nije uzaludna, da pokažemo da ljubavi i dobrote još ima. To je naša zadaća, to je naša prošlost i sadašnjost, ali još više naša budućnost“.

Nakon križnoga puta sudionici su u tihom mimohodu pohodili spomenik poginulim braniteljima i djeci gdje su položili svoje lampione.

07. 04. 2014.

U pripravi za uskrsne blagdane u sjedištu Policijske uprave dubrovačko-neretvanske kao i svim policijskim postajama obavljeno je pokorničko bogoslužje za sve djelatnike i djelatnice.

Istoga dana: U administrativnom sjedištu MORH-a i GS OS RH, u Vojnoj kapelaniji "Gospa Snježna" blagoslovljena je kapela bl. Ivana Pavla II.

08. 04. 2014.

Misno slavlje za djelatnike PP Umag u prostorijama postaje predvodio je vlč. Ilija Jakovljević, policijski kapelan. Na početku mise pozdravio je načelnika postaje i sve prisutne te u homiliji progovorio o korizmu kao vremenu duhovnog rasta. Naglasivši da evanđeoska čitanja često iznose kako farizeji napadaju Isusa i sve što on čini istaknuo je kako postoji opasnost da se i mi pretvorimo u farizeje i da sve kritiziramo, odbacujemo i da pokušavamo nametnuti svoja pravila kako u društvenom tako i duhovnom životu. Bog voli grešnike i ne bojmo se priznati svoju grešnost - istaknuo je kapelan.

Istoga dana: Održana je duhovna priprava pred Uskrs, koju je vodio fra Ivan Matić u kući susreta Tabor u Samoboru. Tridesetak djelatnika PU zagrebačke pripremali su se za Uskrs. Prije svete mise bila je mogućnost za ispovijed.

Svetu misu je služio fra Ivan u koncelebraciji s policijskim kapelanom don Marinom Dragom Kozićem. U propovijedi je fra Ivan govorio o pogledu koji upravljamo u Krista prikovana na križu! On je najpotresnija objava Božje ljubavi. Isus je rekao: "A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi" (Iv 12, 32). Na križu sam Bog moli svoje stvorenje za ljubav: on žeda za ljubavlju svakog od nas. Gospodin žudno čeka naš odgovor, očekuje od nas da prihvatimo njegovu ljubav i dopustimo da nas privuče k sebi.

Istoga dana: Od 2. do 8. travnja u organizaciji Policijske kapelanije „Sv. Mihael Arkanđeo“ u Policijskoj akademiji i Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj organizirano je hodočašće djelatnika MUP-a u Rim. Putem su predviđeni posjeti Loretu i Asizu. U Loretu se čuva kuća Svete Obitelji iz Nazareta, a Asiz je poznat po sv. Franji, utemeljitelju franjevačkog reda.

U večernjim satima stigli su u Rim i smjestili se u Hrvatskom domu "Dr. Ivan Merz".

Pod vodstvom vodiča Slave Mandurića sljedećeg dana krenuli su u obilazak znamenitosti Vatikana: Bazilike sv. Petra, kupole, Vatikanskih muzeja...

Idućeg dana krenuli su prema benediktinskom samostanu u mjestu Montecassino u čijoj je kapele služena sveta misa. U poslijepodnevnom satima odredište im je bio stari rimski grad Pompeji. Grad je uništen erupcijom vulkana Vezuva.

U nedjelju su nazočili središnjem događaju hodočašća - angelusu s papom Franjom. Pojava pape Franje proizvela je snažan osjećaj zajedništva u vjeri, te osjećaj općeg oduševljenja.

U podnevnim satima obišli su kulturne znamenitosti Rima: Anđeosku tvrđavu, Trg Navona, Fontanu di Trevi, Španjolski trg, a dan su završili svetom misom u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima.

Posljednjeg dana u Rimu posjetili su baziliku sv. Ivana Lateranskog. U blizini bazilike, na koljenima, prešli su Svete stube. Cestom Via Appia krenuli su prema katakombama sv. Kalista, tj. groblju ranih kršćana, gdje su slavili svetu misu. Nakon mise, nastavili su obilazak po Rimu: sv. Petar u okovima, Koleseum, Konstantinov slavoluk, Rimski forum, Kapitol, Nebeski žrtvenik i Venecijanski trg.

Posljednjeg dana hodočašća krenuli su prema Padovi, posljednjoj točki hodočašća, sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću i crkvi sv. Antuna.

09. 04. 2014.

Duhovnu obnovu za djelatnike PU istarske u dvorani Policijske uprave u Puli predvodio je vlč. Zlatko Sudac. Tema obnove bila je: „Dvije zapovijedi ljubavi“. Prije duhovne obnove vlč. Zlatko Sudac se susreo s načelnikom PU istarske Dragutinom Cestarom.

Na početku obnove vlč. Ilija Jakovljević, policijski kapelan PU istarske, pozdravio je vlč. Zlatka i sve prisutne te poželio da na kraju korizmenog vremena i prije Velikog tjedna svi zajedno na trenutak zastanu i pogledaju u nutrinu svoje duše te se zapitaju kakav imaju odnos prema Bogu i prema čovjeku.

Vlč. Sudac, govoreći o dvjema zapovijedima ljubavi, potaknuo je svakog od nazočnih da se zapi-

ta tko je za njega Bog, istaknuvši definiciju Boga kao Boga ljubavi. Potom je iz vlastitog iskustva iznio nekoliko primjera Boga ljubavi, naglasivši da se Božja ljubav pokazala u svoj svojoj puni na križu. Potom je progovorio o drugoj zapovijedi ljubavi, ljubavi prema bliženjem. Istaknuvši kako često zaboravljamo da smo svi pozvani ljubiti svoje bližnje kao sami sebe. Najveće tragedija za čovjeka je ne moći ljubiti i opraštati.

U drugom dijelu obnove uslijedilo je klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom i mogućnost za svetu ispovijed. Ispovijedao je p. Đuro Vuradin.

U trećem i završnom dijelu slavljenja je sveta misa. Vlč. Zlatko je pozvao sve da se malo zamisle nad temom smrti. Svi moramo umrijeti. Isus je umro, ali njegova smrt daruje novi život.

Na kraju se vlč. Ilija zahvalio svima koji su dali svoj doprinos, napose načelniku Cestaru na supteljivosti da se duhovna obnova održi, te vlč. Zlatku što je predvodio duhovnu obnovu.

Istoga dana: U II. Postaji prometne policije u Lučkom održana je duhovna priprava za djelatnike te postaje. Svetom misom, jednom od najuzvišenijih tajni kršćanske vjere koja je vrhunac prema kojemu teži sav život kršćana, ali također i središte i izvor duhovne jakosti za članove Crkve, započela je duhovna priprava koju je predvodio policijski kapelan don Marin Drago Kozić.

U propovijedi je don Marin govorio o križu koji ostaje znakom ljudske zloće, zatvorenosti i odbijanja Božje ljubavi. Ali križ je i „znak“ neizmjerne Božje ljubavi. Križ pokazuje što je sve Bog spreman poduzeti da svijet vrati sebi. U križu se očituje Božja spasiteljska volja prema čovječanstvu, sve do smrti svoga Sina. Vjerovati u križ, u neizmjernu Božju ljubav traži određenu promjenu načina života, odustajanje od zla i prijanjanje uz dobro, uz ljubav, ustvrdio je don Marin.

Istoga dana: Vojni biskup mons. Juraj Jezerinac primio je Gorana Leša iz Hrvatskog časničkog zbora Ivanić-Grada, suautora monografije „Otok Ivanić u ratu“ i fra Tomislava Božićeka, povjerenika za pastoral Sisačke biskupije. Ovom prigodom Goran Leš je biskupu darovao monografiju.

10. 04. 2014.

U župnoj crkvi sv. Petra u Vlaškoj ulici održana je uskrsna duhovna priprava za djelatnike koji rade u policijskim postajama „Medveščak“ i „Maksimir“. Svetom misom koja je najuzvišenija žrtva kojom nam se Krist daruje da zauvijek budemo s njim započela je duhovna priprava. Misu je služio policijski kapelan don Marin Drago Kozić. Kapelan je naglasio da je Euharistija spomen-čin Isusove muke, smrti i uskrsnuća u kojoj doživljavamo uvijek istu stvarnost Velikog četvrtka,

Velikog petka i Velike subote – u isto vrijeme se spominjemo tih događaja i činimo isto; Euharistija je i zahvalna gozba po kojoj se suobličujemo s Kristom blagujući njegovo Tijelo i Krv. Kao vjernička zajednica u našoj policijskoj kapelaniji i mi smo pokorničkom liturgijom Čiste srijede – pepelnice započeli hod promišljanja i molitve, kako bismo se u duhu zaputili prema Kalvariji, razmišljajući o vazmenom otajstvu. Tako smo se pripravljali da, nakon otajstva smrti, doživimo i vazmenu radost života. U korizmi smo se djelima pokore, prije svega postom i molitvom, odricanjem te intenzivnijim duhovnim životom i nastojanjem oko dobrih djela, umirali s Kristom kako bi povezani s njime uskrsnuli na život. Ne mogu se, naime, Gospodinova muka i smrt odijeliti od njegova uskrsnuća. Krist, prisutan u Euharistiji, uskrsli je Gospodin, pa stoga i mi u tom sakramentu primamo zalog vlastitog uskrsnuća i odvažno krećemo u novost života odbacujući tugu, istaknuo je don Marin.

Istoga dana: Don Damir Stojić, studentski kapelan u Zagrebu, predvodio je korizmenu duhovnu obnovu za vjernike Policijske kapelanije „Sv. Michael Arkandeo“ u Sjedištu MUP-a.

Don Damir je vjernicima nastojao približiti nekoliko poticajnih činjenica. Iz transkripta telefonskih razgovora žrtava napada na Svjetski trgovački centar u New Yorku, don Damir je izdvojio najviše puta izrečene rečenice koje je usporedio s Isusovim zadnjim rečenicama.

Prva rečenica je „Bože moj“ - vjernik uvijek treba imati Boga na prvom mjestu, imati vremena za molitvu. Druga rečenica je „Oprosti mi za sve“, poruka za sve vjernike – opraštati kao što Isus oprašta. Na trećem mjestu je poziv majci, čovjeku je majka važna u ovozemaljskom životu, a Majka Božja je važna na putu prema Isusu. „Vidimo se“ bio je pozdrav mnogih umirućih u toj tragediji. Na kraju čovjeku ostaje nada. Posljednja rečenica je „Volim te“. I Isus nas poziva „Ljubite, kao što sam ja ljubio vas“.

12. 04. 2014.

U mjestu Bagalovići, Kula Norinska, održan je križni put u organizaciji Policijske kapelanije „Sv. Vlaho“ PU dubrovačko-neretvanske i uz pomoć načelnika PP Metković Dragana Sršena, PGP Metković Zorana Pulića i PP Ploče Sretena Marevića te djelatnica i djelatnika navedenih policijskih postaja, mjesnog župnika don Augustina i mještana. Nakon križnog puta slavljena je sveta misa.

13. 04. 2014.

Na Cvjetnicu, Nedjelju muke Gospodnje, svečanu prijedodnevnu euharistijsku službu u kapeli

Vojnog ordinarijata na Ksaveru predvodio je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac.

Uvodnom molitvom u blagoslov maslinovih grančica uveo je pastoralni vikar don Josip Stanić, SDB, koji je pročitao i izvještaj evanđelja po Mateju. Potom je biskup Jezerinac uz don Josipa i dvojicu kapelana, vojnog vlč. Željka Savića te policijskoga don Marina Dragu Kozića blagoslovio maslinove grane, a uz korizmenu tužaljku „O, Isuse, daj da pjevam“, vjernici su se u procesiji vratili u kapelu, gdje je nastavljeno svečano euharistijsko slavlje. Nakon pročitane Muke po Mateju, koju su po ulogama čitali suslavitelji vlč. Savić i don Kozić, te bogoslov Antonio Mikulić, biskup Jezerinac je u propovijedi povezo povijesni hrvatski križni put i kalvariju s Isusovim, te istaknuvši kako se sve velike pobjede, pa i naša pobjeda u Domovinskom ratu, događaju preko stradanja, patnje i muke.

Istoga dana: Vojni kapelan ZZOD-a vlč. Ante Mihaljević i pomoćnik kapelana poručnik Darko Boban u subotu i nedjelju 12. i 13. travnja pohodili su postrojbe PZO HKoV-a na vojnom poligonu „Rt Kamenjak“ nedaleko od Pule.

U subotu su sa zapovjednikom ZZOD-a brigadirom Blažom Beretinom obišli prostor vojnog poligona, te se upoznali s uvjetima smještaja i aktivnostima postrojbi.

U nedjelju je u nazočnosti stotinjak vojnika, dočasnika i časnika slavljena misa - spomen muke Gospodnje. U propovijedi vlč. Mihaljević pozvao je sve nazočne na čvrsto povjerenje u Božju providnost u radosti, ali i križevima života. Cvjetnica u sebi sažima naše uspjehe i neuspjehe, te nas Bog po njima vodi i odgaja.

Kapelan je uputio riječi zahvale zapovjedniku ZZOD-a, direktoru vježbe „ŠTIT 14“ pukovniku Dragomiru Goviću, te djelatnicima na potpori.

14. 04. 2014.

U vojarni „Pukovnik Milivoj Halar“ u Dugom Selu održana je uskrsna ispovijed za djelatnike Vojne kapelanije „Sv. Antun Padovanski“ pri Domu GS OS RH. Uz domaćeg kapelana na raspolaganju za svetu ispovijed bio je i dekan Zagrebačkog dekanata o. Zdravko Barić. Na kraju je služena sveta misa koju je predvodio vojni kapelan o. Ivan Magdić.

Istoga dana: U prostoru Inspektorata unutarnjih poslova PU zagrebačke organizirana je uskrsna duhovna priprema za djelatnike koji rade u toj ustrojstvenoj jedinici. Svi koji su željeli pristupili su sakramentu ispovijedi, a nakon njega policijski kapelan don Marin Drago Kozić služio je svetu misu.

Kapelan je u propovijedi naglasio da je vrijeme Velikog tjedna vrhunac liturgijske godine. Ti

dani nas podsjećaju na muku, smrt i uskrsnuće Gospodina našega Isusa Krista. Na Uskrs bit će svima neumoljivi poziv na radost jer je Isus Krist uskrsnuo! Ta radost nadahnjuje čovjeka za podvige u ime ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Dozvolimo uskrsnom Kristu da svojim Duhom Svetim svakome od nas očisti srca i da u njima zavlada prava božanska radost Uskrsa, istaknuo je don Marin čestitajući nadolazeći blagdan.

15. 04. 2014.

Ulaskom u Veliki tjedan, pripadnici Vojno-obavještajne bojne HKoV i ostali djelatnici vojarne „Sv. Petar“ u Ogulinu pristupili su svetoj ispovijedi kako bi dostojno, čistog srca dočekali Uskrs. Ispovijedali su domaći vojni kapelan p. Mirko Vukoja, vojni kapelan VK „Gospa Snježna“ u MORH-u i GS OS RH fra Marko Medo te bivši vojni kapelan a sadašnji župnik i voditelj svetišta „Gospe od Čudesca“ u Oštarijama vlč. Ante Luketić.

Nakon ispovijedi djelatnici VOB HKoV na čelu sa zamjenikom zapovjednika Goranom Atljijom te djelatnici Opslužništva vojarne sa svojim zapovjednikom Zorkom Rahanom pristupili su svetom misnom slavlju koje je predvodio p. Mirko.

Istoga dana: Pripadnici Oružanih snaga RH na službi u petrinjskoj vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ pristupili su sakramentu svete ispovijedi kako bi što dostojnije dočekali najveću kršćansku svetkovinu Uskrs. Uz vojnog kapelana don Milenka Majića u ispovijedanju vojnika-vjernika Vojne kapelanije „Sv. Ilija prorok“ pomagali su i svećenici Sisačkog i Petrinjskog dekanata Sisačke biskupije. Svetu misu u vojnoj kapeli sv. Ilije proroka služio je don Milenko Majić.

Istoga dana: Na inicijativu Zajednice udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata vojni biskup mons. Juraj Jezerinac, u pratnji predsjednika Zajednice udruga Toma Kačinarija, predsjednika Udruge branitelja liječenih od PTSP-a Tihomira Treščeca te upravitelja lepoglavske kaznionice Dražena Posavca, posjetio je branitelje u lepoglavskoj kaznionici te s njima slavio svetu misu u žrtvu.

Istoga dana: U Policijskoj kapelaniji „Sv. Vid“ pripremili su se sakramentom pomirenja za blagdan uskrsnuća Gospodinova. Sudjelovali su djelatnici Policijske uprave primorsko-goranske, djelatnici policijskih postaja u gradu Rijeci te Udruge proizašle iz Domovinskog rata.

Nakon izmirenja s Bogom pristupili su slavljenju svete mise, koju je predvodio p. Mirko Vukoja.

16. 04. 2014.

U vremenu korizme djelatnici i vjernici Policijske kapelanije „Majka Božja Kamenitih vrata“ PU zagrebačke svakodnevno su se okupljali na sve-

toj misi razmišljajući o postajama križnoga puta i na taj način pratili Krista na njegovu putu našeg spasenja i ispitivali sami sebe o svojem odnosu prema Bogu i bližnjemu. Kao zajednica pripravljali su se na uskrсну sv. ispovijed kako bi duši dali novi polet, novi život radosti uskrsnog jutra. Vrhunac pripreme imali su 16. travnja kada su se okupili u kapeli u Petrinjskoj na svetom misnom slavlju. Duhovnoj pripremi nazočio je zamjenik načelnika PUZ Dubravko Teur, načelnici Sektora, voditelji Službi i djelatnici PU zagrebačke.

Na misi su nazočili i predstavnici braniteljskih udruga: Udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja – "Hrvatski Feniks", Udruga roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata grada Zagreba i Udruga udovica poginulih branitelja Domovinskog rata grada Zagreba.

Svetu misu je služio policijski kapelan don Marin Drago Kozić. U propovijedi je naglasio kako je Uskrs za Crkvu i svakog vjernika blagdan nepobjedive nade koji nam govori kako je "Ljubav jaka kao smrt". Kao zajednica zaživimo uskrslo svjetlo. Slaviti Uskrs, znači ljubiti.

Nakon mise, u centralnoj zgradi Policijske uprave zagrebačke upriličena je komemoracija za poginule i nestale branitelje. Ispred spomen-ploče poginulih i nestalih branitelja zapaljene su svijeće, a vijenac za pokojne i nestale policajce položio je zamjenik Teur. Molitvu upravljenu Gospodinu predvodio je don Marin.

Istoga dana: U Vojnom ordinarijatu održan je treći sastanak Koordinacijskog odbora za pripremu 22. hodočašća Hrvatske vojske i policije u Lourdes.

Istoga dana: U kapeli vojarne "Pukovnik Marko Živković" na Plesu i u vojarni "Lučko" od 14. do 16. travnja održana je uskrsna duhovna priprava za djelatnike Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane, Pukovnije veze, Zapovjedništva za potporu, te za članove njihovih obitelji. Duhovnu obnovu vodio je vlč. Zlatko Sudac uz glazbenu pratnju Ivana Puljića, pod sloganom: "Dvije zapovijedi ljubavi" (Mt 22, 37-40).

U 91. zrakoplovnoj bazi HRZ i PZO u prostoru Zrakoplovno-tehničke bojne i u vojarni "Lučko" u eskadrili višenamjenskih helikoptera za djelatnike tih postrojbi vlč. Zlatko je održao zasebno predavanje na istu temu.

Istoga dana: U Spomen-sobi vojarne u Delnicama zajedno s pripadnicima Bojne za specijalna djelovanja slavljen je sveta misa uoči Uskrsa. Prije početka misnog slavlja pružena je mogućnost za sakrament pomirenja. Uz pripadnike bojne misnom slavlju nazočili su predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova i djelatnici Policijske postaje Delnice. Misno slavlje predvodio je vojni kapelan p. Mirko Vukoja.

17. 04. 2014.

U Vojnoj kapelaniji „Sv. Petar i Pavao“ na Veliki četvrtak slavljen je misa Večere Gospodnje. Tradicionalno svečano i pobožno uz sudjelovanje vojnika kojima je vojni kapelan o. Viktor Grbeša u ime Isusovo oprao noge kao gestu ljubavi i služnja Božjeg ljudima.

Istoga dana: Na Veliki četvrtak u kapeli Vojnog ordinarijata vojni biskup mons. Juraj Jezerinac predvodio je misu posvete ulja.

18. 04. 2014.

U kapeli Vojnog ordinarijata obrede Muke Gospodnje na Veliki petak predvodio je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac, u zajedništvu s pastoralnim vikarom don Josipom Stanićem, vojnim kapelanom Željkom Savićem i policijskim kapelanom don Marinom Dragom Kozićem. Obrede su pjesmom animirale časne sestre Služavke Maloga Isusa iz samostana na Naumovcu.

Nakon svečanog evanđeoskog izvještaja o Isusovoj muc i smrti po Ivanu, pročitano po ulogama, te zazivnih molitava, uslijedilo je otkrivanje, poklon i ljubljenje križa. Obredi su završili s pričesti i molitvom koju je biskup izmolio za narod, a potom je križ izložen pred oltarom vjernicima na klanjanje.

19. 04. 2014.

U kapeli Vojnog ordinarijata na zagrebačkom Ksaveru slavljen je uskrsno bdijenje koje je predvodio mons. Juraj Jezerinac u zajedništvu s pastoralnim vikarom don Josipom Stanićem, vojnim kapelanom Željkom Savićem i policijskim kapelanom don Marinom Dragom Kozićem.

20. 04. 2014.

Svečano euharistijsko slavlje na Uskrs u kapeli Vojnog ordinarijata na zagrebačkom Ksaveru predvodio je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac.

25. 04. 2014.

U vazmenom tjednu od utorka 22. do petka 25. travnja, svećenici Vojnog ordinarijata u RH predvođeni vojnim ordinarijem mons. Jurjem Jezerincem okupili su se na uskrsnom susretu u Duhovnom centru „Karmel sv. Ilije“ u Zidinama na Buškom blatu.

26. 04. 2014.

U Čakovcu je okupljanjem povijesnih postrojbi iz Hrvatske i Mađarske, njihovim mimohodom središtem Čakovca te svetom misom u župnoj crkvi sv. Nikole biskupa započelo obilježavanje spomendana Zrinskih i Frankopana i Dana Međimurske županije. Misno slavlje predvodio je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac.

28. 04. 2014.

Djelatnici Policijske uprave brodsko-posavske proslavili su blagdan sv. Marka evanđeliste, zaštitnika svoje policijske kapelanije. Euharistijsko slavlje u franjevačkoj crkvi Presvetog Trojstva u Slavonskom Brodu predvodio je mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij. U zajedništvu s policijskim kapelanom Davorinom Anđićem, župnikom u Podcrkavlju, bilo je još šest svećenika među kojima dva policijska i dva vojna kapelana.

Na misi su sudjelovali djelatnici Policijske uprave na čelu s načelnikom Antom Zovkom, koji je na početku biskupu Jezerincu zahvalio što je proslavio s njima taj važan događaj. Pozdravnu riječ i zahvalu biskupu Jezerincu uputili su na kraju kapelan Anđić i gvardijan fra Sebastijan Golenić. Slavlje je pjesmom uvećao zbor župe sv. Ivana apostola iz Podcrkavlja.

29. 04. 2014.

U Vojnom ordinarijatu održan je završni sastanak Koordinacijskog odbora za organizaciju i provedbu 22. hodočašća hrvatske vojske i policije u Lourdes.

01. 05. 2014.

U Okučanima je svečano obilježena 19. obljetnica vojno-redarstvene operacije Bljesak, u prisustvu predsjednika Republike i vrhovnog zapovjednika OS RH-a Ive Josipovića, predsjednika Vlade Zorana Milanovića, predsjednika Sabora Josipa Leke, zamjenice ministra obrane Višnje Tafre, načelnika GS OS RH-a generala zbora Drage Lovrića, ministara u Vladi, saborskih zastupnika, branitelja i članova obitelji poginulih branitelja, te drugih visokih vojnih i civilnih dužnosnika. Požeški biskup mons. Antun Škvorčević predvodio je euharistijsko slavlje u okučanskoj župnoj crkvi u zajedništvu s vojnim biskupom mons. Jurjem Jezerincem, svećenicima Novogradiškoga dekanata te vojnim kapelanima.

Počast poginulim braniteljima odana je minutom šutnje, a u spomen na njih podno središnjeg križa u Okučanima položeni su vijenci te je vojni biskup izrekao molitvu za pokojne branitelje.

“Danas se sjećamo pobjede u Domovinskom ratu, obrane naše slobode, demokracije i naše države”, kazao je predsjednik Josipović. Zahvalio je svim braniteljima, posebno onima koji su dali svoj život i zdravlje za obranu Domovine.

General Lovrić je naglasio da je ponosan na sve pripadnike OS RH koji su sudjelovali u operaciji Bljesak. “Oružane snage RH 1995. godine bile su spremne osloboditi Domovinu, a i sada su spremne jamčiti sigurnost Republike Hrvatske u punom smislu”.

Biskup Škvorčević je u homiliji upozorio kako

Petar u prvom čitanju židovskim glavarima okupljenima na zasjedanju Velikog vijeća tumači da njihovo zlodjelo Isusova ubojstva nema posljednju riječ jer ga je Bog podigao iz groba i dao konačni smisao svim događajima koji se na njega odnose. Petar ih uvjerava u potrebu pokoravanja Bogu, a ne ljudima, i poziva da obraćenjem od svojih djela prime oprostjenje u snazi Duha Svetoga te postanu dionicima dinamizma Isusove pobjede nad smrću, budu uključeni u višu razinu postojanja na koju ih poziva Bog. Dodao je da su apostoli tako svjedočili istinu koja dolazi od Boga, a ne sa zemlje o kojoj govori Isus u pročitanoj evanđelju. Biskup je zaključio da se na tragu navedenog apostolskog svjedočanstva, slaveći Isusov spomen-čin u okučanskoj župnoj crkvi, žele uključiti u dinamizam obraćenja, praštanja i milosrđa te biti dionicima one istine koju događajima iz naše nedavne prošlosti daje Bog. Istaknuo je biskup kako nas spomen na braniteljsku ljubav, plemenitost i žrtvu te na slobodu koju su nam tim putem darovali, potiče da i sami tim putem na političkoj, gospodarskoj i drugim razinama nastavimo djelovati u istom dinamizmu. Rekao je da treba moliti za Božje svjetlo i mudrost svim našim građanima, napose onima kojima su povjerene javne dužnosti, da Hrvatska ne postane zemlja ljudi umrtvljena srca i ugašene savjesti, nego da u njoj prevlada poštenje, plemenitost i ljubav.

Riječi zahvale uputio je i vojni biskup Jezerinac, istaknuvši kako nas spomen devetnaeste obljetnice akcije “Bljesak” potiče da nikada ne zaboravimo žrtvu onih koji su položili svoje živote za slobodu domovine, a najbolje što za njih možemo učiniti jest uputiti Bogu svoje molitve za njih i njihove obitelji.

02. 05. 2014.

U Borovu je održan “Memorijal 12 hrvatskih redarstvenika”. Kod spomen-obilježja u središtu mjesta položeni su vijenci i upaljene svijeće, a molitvu je predvodio vojni biskup mons. Juraj Jezerinac.

U obraćanju roditeljima, suprugama, sinovima i kćerima poginulih 12 hrvatskih redarstvenika, predstavnicima sadašnjih državnih vlasti, oružanih i redarstvenih snaga, županijskih i gradskih vlasti te hrvatskim braniteljima mons. Jezerinac između ostaloga je rekao: “Svaki put kad dolazimo u Borovo bude se u nama mnoga potrebna sjećanja. To je prije svega okrutno izvršena smrt nad hrvatskim redarstvenicima, ali i ponos što je Hrvatska imala takve sinove. Stoga naše poštovanje posebno zaslužuju roditelji koji su u duhu ljubavi prema domovini odgojili takve sinove.” Zahvaljujući upravo hrvatskim branite-

ljima Hrvatska je međunarodno priznata. Nije li njezino priznanje plod svih rana, suza i žrtava mnogih hrvatskih branitelja, među kojima se nalaze i 12 hrvatskih redarstvenika ubijenih ovdje u Borovu. Obilježavajući ovu obljetnicu želimo poručiti svijetu da je ljubav jača od mržnje, da nas samo istina može osloboditi, da je mir jamstvo života, da je poštovanje čovjeka, bez obzira na vjeru i kulturu, jamstvo za budućnost, da su materijalna dobra jednog naroda i države svetinja, da se nitko ne može poigravati s tim svetinjama, još manje da ih osvaja kako bi proširio svoj teritorij, poručio je biskup Jezerinac.

U središnjoj vinkovačkoj crkvi sv. Euzebija i Poliona biskup je u konceleciji osmorice svećenika predvodio misu zadušnicu za dvanaesticu redarstvenika.

Dvanaesticu policajaca ubijena su iz zasjede, nakon što su u noći s 1. na 2. svibnja 1991. godine dvojicu njihovih kolega, tijekom redovite ophodnje u Borovu zarobili pripadnici srpskih paravojskih postrojbi. Ranjen je 21 policajac. Ubijeni su Stjepan Bošnjak (1955.), Antun Grbavac (1961.), Josip Culej (1966.), Mladen Šarić (1965.), Zdenko Perica (1965.), Zoran Grašić (1969.), Ivica Vučić (1961.), Luka Crnković (1970.), Marinko Petrušić (1966.), Janko Čović (1965.), Željko Hrala (1968.) i Mladen Čatić (1971.).

05. 05. 2014.

U vojarni "Croatia" u Vojnoj kapelaniji „Sv. Antun Padovanski“ slavljena je sveta misa povodom 12. obljetnice ZZP-a. Misno slavlje služio je vojni kapelan Zapovjedništva za potporu vlč. Slavko Rajič. Misno slavlje animirala je klapa HRM-a "Sv. Juraj."

Istoga dana: Udruga Specijalne jedinice policije „Grof Dubrovnik“ obilježila je 23. obljetnicu osnutka jedinice i dan udruge otkrivanjem spomenika poginulim pripadnicima Specijalne jedinice policije PU dubrovačko-neretvanske ispred zgrade Interventne jedinice policije u Platu.

Uz obitelji poginulih pripadnika dubrovačke Specijalne jedinice policije, svečanosti su nazočili i brojni ratni pripadnici te jedinice, njihovi ratni zapovjednici, hrvatski branitelji, predstavnici brojnih udruga, predstavnicu Ministarstva branitelja Svjetlana Karačić, djelatnici PU dubrovačko-neretvanske, predstavnici lokalne uprave i samouprave i drugi gosti.

Nakon hrvatske himne i minute šutnje kojom je odana počast poginulim specijalcima i svima onima koji su dali svoje živote u obrani domovine, nazočnima su se obratili predstavnik Udruge Hasib Alibegović, predsjednik Udruge specijalne policije Josip Klemm, ratni načelnik specijalne jedinice policije Željko Sačić, župan dubrovačko-

neretvanski Nikola Dobrosravić i izaslanik ministra unutarnjih poslova, načelnik Policijske uprave dubrovačko-neretvanske Tonći Radibratović. Danijela Rašić, sestra poginulog dubrovačkog specijalca Maria Mandića, izrecitala je pjesmu „Udobna im budi“, koju je napisao njihov otac Veljko, u spomen na sve poginule hrvatske branitelje u Domovinskom ratu.

Potom je Jelena Žaknić, kći poginulog dubrovačkog specijalca Antonia Žaknić, otkrila spomen-obilježje, koje je potom blagoslovio policijski kapelan don Ivo Borić.

Istoga dana: Policijski službenik Ivan Grbavac iz PP Sesvete 5. svibnja 2009. izgubio je život pri obavljanju službene zadaće sprječavajući razbojništvo u poslovnici banke u Sesvetama, a četvorica njegovih kolega su ranjena.

Ivan je za hrabrost i požrtvovnost posthumno odlikovan Redom Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana.

Obilježen je spomen na njegov častan život i preranu smrt na mjestu tragičnog događaja, ispred poslovnice banke, uz molitvu policijskog kapelana položen je vijenac te su zapaljane svijeće, nakon čega su članovi obitelji, kolege, prijatelji te izaslanstvo Ministarstva unutarnjih poslova i Ravnateljstva policije krenuli na Markovo polje odati počast na Ivanovom grobu.

U ime ministarstva počast su odali zamjenik glavnog ravnatelja policije i izaslanik ministra Dražen Vitez, načelnik Uprave policije Krunoslav Borovec, načelnik Policijske uprave zagrebačke Goran Burušić, pomoćnik načelnika Policijske akademije Josip Šešet te načelnik Sektora kriminalističke policije Danijel Žugel. Uz obitelj i prijatelje, vijence su položili i svijeću zapalili načelnik Policijske postaje Sesvete Evelin Mustapić sa suradnicima. Molitvu za pokojnog Ivana izmolio je policijski kapelan za PU zagrebačku don Marin Drago Kozić.

09. 05. 2014.

U Slunju je obilježen Dan Vojne kapelanije „Blazeni Ivan Merz“. Misno slavlje u crkvi Presvetog Trojstva predvodio je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, uz konceleciju dekana Karlovačkog dekanata Vojnog ordinarijata i vojnog kapelana u Karlovcu, Kamenskom i Slunju don Vladislava Mandure, dekana Karlovačkog dekanata Zagrebačke nadbiskupije fra Franje Tomaševića, dekana Slunjskog dekanata Gospićko-senjske biskupije mons. Mile Pecića, vojnog i policijskog kapelana iz Petrinje don Milenka Majića, vojnog i policijskog kapelana iz Delnica, Ogulina i Rijeke p. Mirka Vukoje, policijskog kapelana iz Karlovca vlč. Andrije Markača i župnika iz Cetingrada vlč. Marijana Ožure.

10. 05. 2014.

Blagdan Gospe Loretske svečano je proslavljen u istoimenoj župi u Arbanasima u Zadru koncelebriranim misnim slavljem koje je u župnoj crkvi Gospe Loretske predvodio vojni biskup u RH Juraj Jezerinac. Koncelebrirali su provincijal Hrvatske salezijanske provincije sv. Ivana Bosca don Pejo Orkić i desetak svećenika, koji su se nakon mise uputili u procesiju kroz mjesto s Gospinim kipom, uz sudjelovanje brojnih vjernika iz cijele nadbiskupije. U homiliji je vojni biskup govorio o daru vjere.

12. 05. 2014.

Vojni biskup mons. Juraj Jezerinac predvodio je euharistijsko slavlje kojim je obilježen Dan Vojne kapelanije "Sveti Leopold Bogdan Mandić" i zaštitnik Zapovjedništva za obuku i doktrinu "Fran Krsto Frankopan" (ZZOD) u Osijeku. Slavlju su nazočili zapovjednik ZZOD brigadir Blaž Beretin, načelnik policijske uprave Osječko-baranjske Milan Baričević, te djelatnici zapovjedništava i uprava koje djeluju na području grada Osijeka. Zapovjednik Beretin pozdravio je nazočne, izrazio dobrodošlicu i svim djelatnicima čestitao svetkovinu rekavši kako je sveti Leopold bio poznat po nastojanju oko jedinstva kršćana i ljubavi prema svakom čovjeku, a njegova ljubav neka bude nadahnuće i trajni uzor nama kao pripadnicima Oružanih snaga.

Biskup se zahvalio, srdačno pozdravio sve nazočne rekavši kako nam je Crkva proglašenjem Leopolda Bogdana Mandića svetim dala uzor življenja i zagovornika, pa neka nam to i bude, posebno pripadnicima ove vojne kapelanije, te je misno slavlje prikazao posebno za branitelje koji su dali svoje živote za nas.

Na misnom slavlju pjevala je pjevačka skupina "Baje" iz Ivanovca uz vodstvo vlč. Andrije Vrbanica, župnika župe Svete Rozalije u Ivanovcu.

Misno slavlje završeno je riječima zahvale domaćina vojnog kapelana i dekana vlč. Ante Mihaljevića biskupu, svećenicima, zapovjedniku i svim djelatnicima zapovjedništva na potpori. Svjesni smo da nismo dovoljno dobri nasljedovatelji našega vrhovnog pastira Isusa Krista i našega uzora i zaštitnika kapelanije svetog Leopolda Mandića, te molimo blagoslov da iz dana u dan možemo biti bolji pastiri kako bi mogli pridonositi kvaliteti i radosti života naše Crkve i našega naroda, istaknuo je vlč. Mihaljević.

13. 05. 2014.

Euharistijskim slavljem i blagoslovom hodočasnika u crkvi Svetoga Križa u novozaagrebačkom naselju Siget započelo je 22. hodočašće Hrvatske vojske i policije u Lourdes.

Istoga dana: Postrojba 2. mehanizirana bojna „Gromovi“ gardijske motorizirane brigade HKoV-a iz Petrinje nizom aktivnosti obilježava 23. obljetnicu osnutka 2. gardijske brigade Gromovi, i ujedno dan svoje postrojbe.

Nizom natjecanja u sportskim i vojničkim disciplinama, hodnji Gvozdansko-Zrin, povijesnim satom o 2. gardijskoj brigadi HV-a, polaganjem vijenaca, misom za poginule, umrle i nestale Gromove te svečanim postrojavanjem postrojbe obilježavaju 23. obljetnicu legendarnih Gromova i time promoviraju doprinose i stečevine ove slavne gardijske postrojbe iz Domovinskog rata čije ime nose, te sa zahvalnošću i poštovanjem odaju počast 208-rici poginulih i nestalih hrvatskih branitelja – Gromova. I druge postrojbe OS RH smještene u petrinjskoj vojarni „PK Predrag Matanović“ uključile su se aktivnosti 2. mb Gromovi kako bi pridonijeli u njegovanju vrednota Domovinskog rata i hrvatske povijesti.

Današnji hrvatski vojnici Gromovi povodom obljetnice pješačili su 30 kilometara od povijesne utvrde Gvozdansko do starog grada Zrina.

Prvi dočasnik bojne nadnarednik Dalibor Dumbović na početku hodnje upoznao je vojnike s poviješću mjesta i junačkom obranom i žrtvom branitelja Gvozdanskog nasuprot višestruko nadmoćnijeg turskog neprijatelja. Nakon prijeđenih 30 kilometara u Zrinu ih je dočekaio njihov vojni kapelan don Milenko Majić prezentiravši im povijest i stradanje ovog mjesta. U svom je izlaganju vojni kapelan citirao prisegu sina ovog kraja hrvatskog junaka Nikole Šubića Zrinskog koju je izrekao pred svojim suborcima u vrijeme opsade Sigeta "Ja, Nikola knez Zrinjski, obećavam najprije Bogu velikomu, zatim njegovu veličanstvu, našem sjajnomu vladaru i našoj ubogoj domovini i vama vitezovima da vas nikada neću ostaviti, nego da ću s vama živjeti i umrijeti, dobro i zlo podnijeti. Tako mi Bog pomogao!"

14. 05. 2014.

Na putu prema Lourdesu, sudionici 22. hodočašća Hrvatske vojske i policije zaustavili su se u Carcassonneu gdje su u tamošnjoj katedrali slavili euharistijsko slavlje.

15. 05. 2014.

Druga mb – Gromovi gardijske motorizirane brigade HKoV-a obilježila je 23. obljetnicu osnutka 2. gardijske brigade Gromovi i dan postrojbe.

Na postrojavanju u petrinjskoj vojarni „Pk Predrag Matanović“ pripadnicima se prigodnim govorom i čestitkom obratio zapovjednik 2. mb Gromovi bojnič Roman Kelnerić i načelnik stožera gardijske motorizirane brigade, brigadir Tihomir Kuidid. Najistaknutijim pripadnicima

postrojbe dodijeljena su priznanja, nagrade i povale. Posebno je istaknut značaj i uloga brigade u stvaranju i obrani Domovine kao i zahvalnost za žrtvu 208 Gromova koji su položili svoje živote. Na svečanosti su nazočili zapovjednici i predstavnici drugih postrojbi OS RH na službi u petrinjskoj vojarni, zapovjednici podređenih postrojbi gmtbr, bivši zapovjednici bojne Gromovi: pukovnik Dražen Ressler, pukovnik Dražen Sebastijan i bojnik Igor Gojmerac, načelnik policijske postaje Petrinja Dragan Josipović, predstavnici Grada Petrinje, stradalničkih i braniteljskih udruga Petrinje, predstavnici Udruge ratnih veterana 2. gardijske brigade „Gromovi“ te Filip i Julka Matanović, roditelji poginulog Groma, pukovnika Predraga Matanovića.

Prije služenja svete mise za sve poginule, nestale i umrle pripadnike brigade, roditelji poginulih, predstavnici udruga i Grada Petrinje položili su vijence i zapalili svijeće u vojnoj spomen-kapelici sv. Ilije Gromovnika. Svetu misu je služio vojni kapelan don Milenko Majić.

U propovijedi je vojni kapelan istaknuo kako je Isus za apostole izabrao obične ljude, koji se ni po čemu nisu isticali, a tako su u obranu Domovine također otišli obični mali ljudi, koji nisu bili profesionalni vojnici, ali su bili veliki jer su bili spremni na žrtvu. Dalje je poručio da ovakve obljetnice ne smiju biti samo formalnost, nego moraju biti istinsko sjećanje na žrtvu, na ljubav, jedinstvo i vjernost, i to treba biti naša svakodnevica. „Neka nam poruke naših branitelja ostanu u ušima, da ih vjetar ne odnese, nego da ostanu i prate nas u našim životima i da pronosimo one ideale koje su oni živjeli. Molimo dragog i svemogućeg Boga koji nam je pomogao u Domovinskom ratu, molimo ga da i danas čuvamo te ideale, da ih njeđujemo i živimo“, poručio je kapelan Majić.

Istoga dana: Sudionici 56. međunarodnog vojnog hodočašća iz Hrvatske i BiH predvođeni biskupima Jurjem Jezerincem i Tomom Vukšićem okupili su se na euharistijskom slavlju pred Spiljom ukazanja. Nakon mise biskupi su predvodili križni put na lourdske kalvarije. Kod posljednje, 14. postaje propovijed je održao generalni vikar Vojnoga ordinarijata o. Jakov Mamić.

16. 05. 2014.

Sudionici 56. međunarodnog vojnog hodočašća okupili su se na prostoru ispred bazilike Svete krunice gdje je izneseno Presveto. Potom je procesija krenula prema bazilici Sv. Pija X.

16. 05. 2014.

Euharistijsko slavlje u bazilici Svete krunice u zajedništvu s vojnim ordinarijem u Bosni i Hercegovini i vojnim i policijskim kapelanima pred-

vodio je vojni ordinarij Juraj Jezerinac.

Istoga dana: U bazilici Sv. Pija X. u Lourdesu započelo je 56. međunarodno vojno hodočašće. Među sudionicima je i oko 650 sudionika iz Hrvatske predvođenih vojnim ordinarijem Jurjem Jezerincem, kao i četrdesetak hrvatskih vojnika iz Federacije Bosne i Hercegovine predvođenih vojnim ordinarijem Tomom Vukšićem.

17. 05. 2014.

Euharistijsko slavlje za sudionike 56. međunarodnog vojnog hodočašća iz slavenskih zemalja u bazilici Sv. Pija X. predvodio je vojni ordinarij u BiH Tomo Vukšić. U koncelebraciji su bili i vojni biskupi Juraj Jezerinac, slovački František Rabek i Mychail Koltun.

Istoga dana: Izaslanstva zemalja sudionica odala su počast svim poginulim vojnicima na Trgu Peyramale.

Istoga dana: Održana je marijanska procesija s kipom Gospe Lourdske i velikim križem sa svijećama na kojoj su sudjelovali sudionici 56. međunarodnog vojnog hodočašća.

18. 05. 2014.

Svečano euharistijsko slavlje 56. međunarodnog vojnog hodočašća slavljeno je u bazilici Sv. Pija X. u Lourdesu. Misu je u zajedništvu s više od dvije stotine svećenika i desetak biskupa predvodio francuski vojni biskup Luc Ravel.

Istoga dana: Svečanim mimohodom vojski četrdesetak zemalja u bazilici Sv. Pija X. zatvoreno je 56. međunarodno vojno hodočašće.

Istoga dana: Na prigodnom primanju koje priređuje hrvatsko izaslanstvo biskup Ravel je biskupu Jezerincu darovao zlatnu medalju Međunarodnoga vojnog hodočašća.

20. 05. 2014.

Na povratku iz Lourdesa sudionici hodočašća imali su pauze u Nici, gdje su slavili euharistijsko slavlje koje je predvodio biskupski vikar za pastoral don Josip Stanić i u Padovi u svetištu sv. Leopolda Bogdana Mandića gdje je misu predvodio vojni kapelan vlč. Željko Savić.

Istoga dana: Zahvalnom molitvom koju je u crkvi Svetoga Križa u Zagrebu u ime vojnoga ordinarijata predvodio generalni vikar Vojnoga ordinarijata o. Jakov Mamić završeno je 22. hodočašće Hrvatske vojske i policije u Lourdes.

21. 05. 2014.

Katolički zbor mladih „Advocata Croatiae“ (Zagovornica Hrvatske) iz Remeta održao je koncert u kapeli sv. Petra i Pavla u 91. zrakoplovnoj bazi za djelatnike HRZ-a i PZO-a te ostalih postrojbi. Zbor je izveo deset skladbi nakon čega im je za-

povjednik 91. zb. brigadir Darko Brajković zahvalio i pozvao na daljnju suradnju. Koncert je ujedno bio i molitva za sve stradale u katastrofalnim poplavama.

22. 05. 2014.

Djelatnici Policijske uprave ličko-senjske i policijskih postaja Gospić, Otočac, Donji Lapac, Korenica, Senj, Karlobag i Novalja angažirali su se u prikupljanju pomoći žrtvama poplave u Slavoniji kako bi im olakšali teške trenutke koje proživljavaju. U isto vrijeme organizirano je i skupljanje pomoći djelatnika 1 MTB „Vukovi“ u Vojarni „Eugen Kvaternik“, nakon čega je sve dostavljeno Gradskom društvu Crvenog križa u Gospiću. **Istoga dana:** Policijska kapelanija „Sv. Mauro“ za PU istarsku prikupljala je zajedno s Caritasom župe sv. Kuzme i Damjana u Fažani pomoć za stradale od poplava. Pomoć je prikupljana u crkvi sv. Ivana Pavla II. u Valbandonu. Policijskoj kapelaniji pripomogla je i župa sv. Blaža iz Vodnjana sa svojom donacijom. Sve je poslano preko PU Istarske u Vinkovce.

23. 05. 2014.

Vojni biskup mons. Juraj Jezerinac posjetio je poplavljena područja Cvelferije i obišao postrojbe Hrvatske vojske i policije koje se nalaze u PP NOS-u. U Županji ga je u zapovjedništvu dočeka kao brigadni general Siniša Jurković sa svojim stožerom i pojasnio mu tijek događanja poplava i onoga što vojska čini. Potom je biskup, u pratnji načelnika brigade puk Mileta Valentića i vojnog kapelana Gombre vlč. Alojza Kovačeka krenuo u obilazak poplavljenih područja: Posavskih Podgajaca, Soljana, Strošinaca i Gunje.

24. 05. 2014.

Proslavljena je 20. obljetnica djelovanja Dječjeg vrtića „Jordanovac“ u sklopu jordanovačkoga samostana Školskih sestara franjevki sa sjedištem u Splitu. Obljetnica je okupila sestre iz raznih podružnica zajedno s provincijalnom predstojnicom s. Leonkom Bošnjak Čovo i vrhovnom predstojnicom s. Klarom Šimunović. Slavlju su nazočile predstavnice vjerskih vrtića iz Zagreba, predstavnici ureda Grada Zagreba, dobročinitelji vrtića te sva djeca sa svojim roditeljima. Euharistijsko slavlje predvodio je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac.

25. 05. 2014.

U crkvi sv. Mihaela arkanđela u Policijskoj akademiji vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac predvodio je svetu misu za vrijeme koje je podijelio sakrament svete potvrde Nini Franulović, kćeri policijskog službenika Dalibora Franulovića.

26. 05. 2014.

Povodom 22. obljetnice oslobođenja dubrovačkog kraja i ujedno deblokade Dubrovnika položeni su vijenci i upaljene svijeće na spomen-obilježju u Osojniku. Vijence su položili predstavnici županijskih i gradskih vlasti te predstavnici HVIDR-e i braniteljskih udruga. Sv. misu služio je don Ivo Borić, župnik župe Osojnik, a ujedno i kapelan policije PU dubrovačko-neretvanske.

27. 05. 2014.

Uoči Dana OS RH i Dana HKoV-a u prostorijama PU karlovačke u Karlovcu slavljena je sveta misa za Domovinu koju je predvodio policijski kapelan vlč. Andrija Markač. Na svetoj misi uz djelatnike nazočio je i načelnik PU karlovačke Tomislav Kotić sa svojim suradnicima.

Počast poginulim i nestalim braniteljima Domovinskog rata povodom 23. obljetnice obilježavanja Dana OS RH i HKoV-a u Karlovcu odana je neposredno prije mise polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća pred središnjim križem na gradskom groblju Jamadol.

Istoga dana: U vojnoj kapeli sv. Ilije proroka petrinjski vojni kapelan don Milenko Majić novopristiglim „Gromovima“ predstavio je odlike, vrednote, požrtvovnost, te bogoljublje, čovjekoljublje i domoljublje hrvatskih vojnika – branitelja „Gromova“.

Kapelan ih je upoznao sa značajem i poviješću vojne kapelice sv. Ilije proroka, koja je ujedno i spomen kapela na 208 poginulih „Gromova“ u Domovinskom ratu čije se slike nalaze na zidovima kapele. Vojni kapelan ih je upoznao i s poviješću vojnog dušobrižništva u 2. gbr i OS RH, te općenito s vojnim dušobrižništvom u MORH-u i OS RH.

Dan ranije skupini novopridošlih mladih naraštaja hrvatskih vojnika raspoređenih u djelatnu vojnu službu u 2. mehaniziranu bojnu „Gromovi“, uz zapovjednika bojne bojnika Romana Kelnerića, je u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji video projekcijom i izlaganjem predstavio nekadašnji ratni načelnik Operativnog odjela Zapovjedništva 2. gbr umirovljeni brigadir Stjepan Domjanić.

28. 05. 2014.

Povodom Dana Oružanih snaga RH i Hrvatske kopnene vojske vojni biskup Juraj Jezerinac predvodio je euharistijsko slavlje u svetištu Sveta Mati Slobode u Zagrebu.

29. 05. 2014.

U središnjoj vinkovačkoj župi sv. Euzebija i Poliona svečanim misnim slavljem proslavljen je blagdan Uzašašća Gospodinova ili Spasovo, za-

štitnici župe sv. Euzebija i Poliona koji su također zaštitnici i policijske kapelanije PU vukovarsko-srijemske. Misno slavlje predvodio je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac u koncelebraciji s jedanaest svećenika među kojima je bio i domaćin, policijski kapelan p. Željko Rakošec.

30. 05. 2014.

U crkvi sv. Marka na Gornjem gradu slavljeno je svečano euharistijsko slavlje uoči blagdana Majke Božje od Kamenitih vrata, kojim su djelatnici PU zagrebačke proslavili svoju zaštitnicu i Dan kapelanije. Misu je predvodio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac uz koncelebraciju kapelana PU zagrebačke don Marina Drage Kozića i policijskog kapelana za PU koprivničko-križevačku i PU virovitičko-podravsku vlč. Ozrena Bizeka.

Uz načelnika PU zagrebačke Gorana Burušića, načelnika sektora, te ostalih voditelja službi ustrojstvenih jedinica, euharistijskom slavlju nazočili su i brojni djelatnici. Na misi su sudjelovali predstavnici udruga: Udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja "Hrvatski Feniks", Udruga roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata grada Zagreba i Udruga udovica poginulih branitelja Domovinskog rata grada Zagreba.

Na kraju don Marin se zahvalio biskupu i mons. Franji Prstecu, župniku župe sv. Marka.

Nakon mise u procesiji su se uputili prema Kamenitim vratima. Načelnik Sektora policije Davor Posilović nosio je zavjetnu svijeću koju je zapalio u kapeli Kamenitih vratata. Nakon molitve, koju je izmolio biskup, uputili su se u centralnu zgradu Policijske uprave zagrebačke gdje je upriličena komemoracija za poginule i nestale branitelje ove Policijske uprave.

Istoga dana: Satnik Jurica Hećimović, pomoćnik vojnog kapelana u Vojnoj kapelaniji "Bl. Ivan Merz" u Središtu za borbenu obuku HKoV-a u Slunju, oprostio se od službe pomoćnika vojnog kapelana.

03. 06. 2014.

U Policijskoj upravi sisačko-moslavačkoj proslavljen je Dan Policijske kapelanije „Sv. Kvirin“. Misu u sisačkoj župnoj crkvi sv. Kvirina predvodio je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac u zajedništvu s kapelanom don Milenkom Majićem i drugim vojnim i policijskim kapelanima.

06. 06. 2014.

U organizaciji Policijske kapelanije "Majka Božja Kamenitih vrata" održan je duhovni susret zajedništva načelnika i voditelja službi PU zagrebačke. Započeo je svetom misom u župi sv. Petra u Veleševcu, koju je služio policijski kapelan don Marin Drago Kozić.

Istoga dana: Vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac i biskupski pastoralni vikar don Josip Stanić susreli su se s predstavnicima MMI - Military Ministries International.

07. 06. 2014.

U organizaciji Policijske kapelanije „Sv. Vlaho“ i Policijske udruge branitelja PU "Dubrovnik 91." 6. i 7. lipnja u prostorijama PU dubrovačko-neretvanske održana je duhovna obnova koju je predvodio vlč. Zlatko Sudac. Obnovi su prisustvovali policijski kapelan PK „Sv. Vlaho“ don Ivan Borić, djelatnici i policajci PU dubrovačko-neretvanske te umirovljeni branitelji sa suprugama.

Duhovna obnova održana je u sjedištu Policijske uprave u Dubrovniku, u prostorijama Interventne jedinice policije u Platu i u Policijskoj postaji u Metkoviću.

11. 06. 2014.

U kapeli sv. Petra i Pavla na Plesu vjenčali su se umirovljeni časnik HV-a Mato Valentić i Lucija Jurić. Obred vjenčanja predvodio je o. Viktor Grbeša.

Istoga dana: Prigodom obilježavanja Dana Policijske kapelanije „Sv. Vid“, u znak sjećanja na sve poginule policajce Policijske uprave primorsko-goranske, na spomen-obilježju ispred Policijske uprave položen je vijenac i zapaljene su svijeće. Uz načelnicu Senku Šubat i njene suradnike, polaganju su nazočili bojnik Nedjeljko Miljković iz Bojne za specijalna djelovanja iz Delnica, Marinko Marijanović, zapovjednik Specijalne jedinice policije „Ajkula“ te djelatnici policijske uprave. Molitvu za sve poginule policajce predvodio je p. Mirko Vukoja.

U katedrali sv. Vida svetu misu u spomen na sve poginule hrvatske branitelje, preminule djelatnike Policijske uprave primorsko-goranske i članove njihovih obitelji predvodio je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac.

12. 06. 2014.

Od ponedjeljka 9. lipnja do četvrtka 12. lipnja održan je susret djelatnika Vojnog ordinarijata u Valbandonu.

Istoga dana: Pripadnici HRZ-a i PZO-a iz Vojne kapelanije „Sv. Petar i Pavao“ hodočastili su u svetište Majke Božje Remetske. Hodočasnici su se uputili pješice od zagrebačke katedrale do Remeta. Na putu do svetišta Majke Božje Remetske posjetili su crkvu sv. Ivana Krstitelja u Novoj Vesi i groblje Mirogoj gdje su odali počast prvom hrvatskom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu te svim poginulim braniteljima iz Domovinskog rata. Misno slavlje u Remetama predvodio je vojni kapelan HRZ-a i PZO-a o. Viktor Grbeša.

16. 06. 2014.

U prostorijama HAC ONC-a tehničke jedinice Perušić otvorene su tri prostorije privremene Ispostave prometne policije PU ličko-senjske, koje je blagoslovio policijski kapelan PU ličko-senjske vlč. Ivan Blaževac.

21. 06. 2014.

23. obljetnica od osnivanja 3. pješačke bojne 2. gardijske brigade Gromovi u Dugoj Resi okupila je brojne članove bojne, ratne zapovjednike, roditelje i članove obitelji poginulih branitelja, predstavnike ministarstva branitelja, Karlovačke županije, gradova Karlovca i Duge Rese te mnogobrojnih braniteljskih udruga.

U župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskog svečano misno slavlje za poginule i nestale Gromove i sve poginule branitelje služio je vojni kapelan Zapovjedništva HKoV-a i Inženjerijske pukovnije don Vladislav Mandura. Kapelan je, podsjetivši na spremnost branitelja na žrtvu prema svojem narodu i domovini na početku Domovinskog rata, pozvao na zajedništvo branitelja, isto ono koje ih je krasilo u obrani Domovine. Na misi je pjevao Ženski pjevački zbor „Vila“ iz Duge Rese.

Nakon misnog slavlja, odana je počast poginulim braniteljima i na spomeniku poginulim pripadnicima 2. gardijske brigade Gromovi koji se nalazi u prostoru Učeničkog doma u Dugoj Resi, dok je u dvorani Doma održana prigodna akademija. Molitvu za poginule predvodio je don Vladislav.

24. 06. 2014.

Prigodom Dana državnosti Republike Hrvatske u crkvi sv. Mihajla u Dubrovniku slavljen je sveta misa koju je predvodio policijski kapelan don Ivo Borić, na kojoj su uz načelnika Postaje prometne policije Antu Vuletića, načelnika Pomorske policije Slavka Marevića te voditelja OKC Antuna Ljubića nazočili i djelatnici PU.

Na svetoj misi također se molilo za pokojnog Ivana Šuto, nedavno tragičnog stradalog policijskog službenika.

Istoga dana: Vojna kapelanija „Sv. Ivan Krstitelj“ u Požegi proslavila je svoga nebeskog zaštitnika. Euharistijsko slavlje predvodio je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac u koncelebraciji s don Josipom Stanićem, vikarom za pastoral Vojnog ordinarijata, te vojnim kapelanima Željkom Volarićem, Alojzom Kovačekom i Vladislavom Mandurom.

Na početku slavlja sve je pozdravio domaćin, vojni kapelan Željko Volarić.

Na slavlju su nazočili požeško-slavonski župan Alojz Tomašević, požeški dogradonačelnik Darko Puljašić, načelnik PU požeško-slavonske Darko Dasović i drugi.

Istoga dana: U kapelici sv. Ivana Nepomuka mons. Mile Čančar, gospički dekan, uz koncelebraciju policijskog i vojnog kapelana vlč. Ivana Blaževca, predvodio je svetu misu povodom Dana državnosti.

Na misnom slavlju i polaganju vijenaca sudjelovali su županijski i gradski čelnici, izaslanici udruga branitelja, djelatnici PU ličko-senjske predvođeni načelnikom Antom Podnarom te zapovjednik gospičke vojarne bojnič Igor Gojmerac. Položeni su vijenci i zapaljene svijeće na spomeniku poginulim hrvatskim braniteljima i žrtvama iz Domovinskog rata i na bisti dr. Franje Tuđmana, prvog hrvatskog predsjednika. Molitve za sve poginule predvodio je mons. Čančar.

27. 06. 2014.

U crkvi sv. Marka u Zagrebu, u sklopu programa Povjerenstva Vlade RH za koordinaciju obilježavanja stogodišnjice Prvog svjetskog rata misu za sve poginule predvodio je mons. Juraj Jezerinac. Biskup je euharistiju slavio u koncelebraciji s predstojnikom Ureda za kulturna dobra Zagrebačke nadbiskupije mons. Jurjem Kolarićem i župnikom sv. Marka mons. Franjom Prstecom.

Na misi su sudjelovali izaslanik predsjednika Republike Zlatko Gareljić, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora Goran Beus Richembergh, zamjenica ministra branitelja Vesna Nađ, pomoćnica ministra kulture Sanja Šaban, veleposlanica Republike Austrije Andree Ikić-Böhm, predstavnici Povjerenstva Vlade RH za koordinaciju obilježavanja stogodišnjice Prvog svjetskog rata, predstavnici Ureda za branitelje Grada Zagreba i drugi vjernici.

Istoga dana: U vojarni „Pukovnik Marko Živković“ na Plesu obilježen je Dan Vojne kapelanije „Sv. Petar i Pavao“. Proslava je započela svetom misom koju je predvodio biskupski vikar za pastoral don Josip Stanić u koncelebraciji s policijskim kapelanom fra Franom Musićem, župnikom župe Navještenja BDM vlč. Norbertom Ivanom Koprivcem, te vojnim kapelanom o. Viktorom Grbešom.

Misnom slavlju su uz brojne vjernike nazočili Zapovjednik HRZ i PZO brigadni general Dražen Ščuri, načelnik stožera HRZ i PZO brigadni general Miroslav Kovač, Zapovjednik 91. zb brigadir Darko Brajković, bivši zapovjednici iz HRZ i PZO-a i generali u mirovini.

Misno slavlje svojim je pjevanjem uveličala Klapa HRM „Sveti Juraj“ koja je nakon mise održala kratki koncert domoljubnih pjesama.

28. 06. 2014.

Župa Skopaljska Gračanica proslavila je patron Srce Marijina svetom misom koju je predvodio

vojni biskup mons. Juraj Jezerinac u koncelebraciji sa šesnaest svećenika. Na početku je župnik don Tadija Ivoš pozdravio vjernike iz Skopaljske doline, svećenike Bugojanskog dekanata na čelu s dekanom mons. Markom Tomićem, a zatim je izrekao dobrodošlicu biskupu.

Prije svete mise biskup je zahvalio župniku na pozivu i kardinalu Vinku Puljiću na otvorenosti srca da predvodi misno slavlje.

Nakon mise biskup je na poziv župnika iz Bistrice don Mate Križanca sa svećenicima posjetio crkvu sv. Terezije od Djeteta Isusa, zatim na poziv župnika fra Vinka Markovića crkvu Uznesenja BDM u Uskoplju, te na poziv župnika fra Zorana Tadića crkvu sv. Ante u Bugojnu.

05. 07. 2014.

Na blagdan sv. Ćirila i Metoda istoimena vinkovačka župa proslavila je svoje nebeske zaštitnike. Istoga dana proslavljen je i Dan mjesnog odbora „Stjepan Radić“ u Vinkovcima. Proslava je započela blagoslovom spomen-obilježja deseterici hrvatskih branitelja iz „Radićeva bloka“ koji su položili život u obrani hrvatske domovine. Njihova imena su: Ivo Bajić, Drago Bartulović, Vladimir Čordašić, Radovan Ivkov, Zlatko Kordić, Željko Kuprešaković, Dalibor Lagator, Martin Martić, Božo Tadić i Zoran Zelić.

Nakon uvodnih riječi župnika Tomislava Korova, polaganja cvijeća i paljenja svijeća, spomenik je blagoslovio vojni biskup Juraj Jezerinac.

Nakon blagoslova, biskup Jezerinac je u crkvi sv. Ćirila i Metoda predvodio misno slavlje u koncelebraciji četrnaestorice svećenika i redovnika.

Pjevanje je animirao domaći mješoviti pjevački zbor uz orguljsku pratnju Zorana Gomana i Gabrijele Prepolec.

07. 07. 2014.

Završen je prvi turnus ljetovanja mladih u Malom Lošnju koje organizira i provodi Vojni ordinarijat u RH. U sklopu ljetovanja mladima je omogućen i ponuđen duhovni program kroz kateheze, razgovore, molitvu i euharistijska slavlja. U prvoj skupini sudjelovalo je 39 mladića, djece djelatnika MORH-a i OS RH iz cijele Hrvatske. Ljetovanje je započelo u ponedjeljak 30. lipnja. Kroz sedmodnevni boravak u vojarni Kovčanje mladi su imali prigodu međusobno se obogatiti kroz razna sportska natjecanja i družiti se na plažama vojarnje te Malog i Velog Lošinja.

Jedno prijepodne mladići su proveli u samostanu časnih sestara od Sv. Križa u Malom Lošnju gdje su im sestre kroz razne animacije predstavile svoj duhovni program.

Mladićima su na raspolaganju biliiskusni voditelji narednik Danijel Radinović i poručnik Ma-

rio Barišić uz svesrdnu pomoć medicinske sestre Đurđice Matko i vozača Željka Petričeca.

Voditelj duhovnog programa vojni kapelan don Milenko Majić predvodio je euharistijsko slavlje i svakodnevne molitve zahvalnosti uz kateheze.

08. 07. 2014.

Mons. Josip Šantić, generalni vikar Vojnog ordinarijata u miru, okrijepljen otajstvima vjere, nakon duge i teške bolesti, blago u Gospodinu preminuo je u 69. godini života, 45. godini svećeništva.

11. 07. 2014.

Generalni vikar Vojnoga ordinarijata u Republici Hrvatskoj u miru mons. Josip Šantić pokopan je u rodnoj župi sv. Ivana Krstitelja u Postirama na Braču.

14. 07. 2014.

U Policijskoj akademiji je 323 mladih, 270 polaznika i 53 polaznice, u policijskim odorama, prisegnulo da će kao budući policijski službenici štiti Ustavom utvrđeni pravni poredak i braniti teritorijalnu cjelovitost Republike Hrvatske, da će u svakoj zgodi, pa i u slučaju vlastite pogibelji čuvati živote, osobnu sigurnost i imovinu hrvatskih građana, te savjesno, odgovorno i profesionalno izvršavati službene zapovijedi, čuvati službenu tajnu, poštovati prava čovjeka i štiti dostojanstvo svake ljudske osobe.

Na promociji polaznika sudjelovali su i vojni biskup Juraj Jezerinac te generalni vikar Vojne biskupije o. Jakov Mamić.

Nakon prijavka i pregleda postroja polaznika, himne i minute šutnje za sve poginule pripadnike MUP-a, polaznicima i brojnim okupljenim obiteljima, uz tople riječi pozdrava obratio se voditelj Policijske škole „Josip Jović“ Marjan Žuljević. Istaknuo je kako je ova generacija tijekom svog obrazovanja pokazala iznimnu zainteresiranost i upornost u svladavanju svih zadaća koje su pred njih bile postavljene te polučili iznimne rezultate o čemu svjedoči i prosječna ocjena cijele klase koja iznosi 3,9.

Postroju se obratio i načelnik Policijske akademije te izaslanik glavnog ravnatelja policije Želimir Radmilović, a s posebnim ponosom novoj se generaciji policijskih službenika obratio potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar unutarnjih poslova Ranko Ostojić.

15. 07. 2014.

U sjedištu Vojnog ordinarijata na zagrebačkom Ksaveru vojni ordinarij je u zajedništvu s vikarima, vojnim i policijskim kapelanima predvodio misu zadušnicu za mons. Josipa Šantića.

Blagoslov kapele u sjedištu MORH-a i GS OS RH Zagreb, 7. travnja 2014.

Poštovani gospodine ministre, poštovana gospođo zamjenice ministra, gospođo generalni visoki časnici i dočasnici, poštovani djelatnici Ministarstva obrane, braćo svećenici! Drago mi je da u našoj sredini možemo pozdraviti izaslanika Svetog Oca, gospodina nuncija mons. Alessandra D'Errica kao i njegovog savjetnika Jeana Francois Lantheaumea.

Dočekali smo, hvala Bogu, ono za čim smo s nestrpljivošću čeznuli, a to je blagoslov i svečano otvorenje ove kapele koja je posvećena blaženom Ivanu Pavlu II. Njezinom izgradnjom stvoreni su preduvjeti ostvarenja ustavnog prava kao i prava iz međunarodnog Ugovora između vlade RH i Svete Stolice o dušobrižništvu u Hrvatskoj vojsci. U tome se vidi i smisao postojanja Vojnog ordinarijata: omogućiti vjernicima u Hrvatskoj vojsci i u Ministarstvu obrane da mogu živjeti svoju vjeru i slaviti Boga. Velik je ovo doseg demokracije. Zahvaljujem stoga nadležnima na razumijevanju, prije svega ministru obrane i zamjenici ministra obrane, kao i Glavnom stožeru, na podršci.

Za rast vjere veoma je važan bogoštovni prostor. Stoga možemo reći da je crkva kao građevina dodirna točka između Boga vjere i čovjeka vjernika. U njoj se slave sveta misna otajstva, naviješta Radosna vijest, u njoj se moli. Čovjek u njoj nalazi duhovno smirenje za svoj svakidašnji život. Ovdje možete susresti Boga u šutnji i u zajednici. Ovo mjesto je sveto.

Kad je 1935. godine bila posvećena crkva Sv. Marije u Biskupiji kod Knina, podignuta na ruševinama stare crkve koju je sagradio kralj Zvonimir, u posveti crkve sudjelovao je i naš slavni kipar Ivan Meštrović. Napisao je molitvu koja je toga dana čitana prigodom posvete crkve: „S ovoga i sa svih mjesta gdje našega roda ima, molimo se Duhu pravde, istine i ljubavi i mudrosti. Njemu, jedinom Bogu našem, neka služi duša i srce naše... Molimo Gospoda da nam dade vjeru, jer tko vjeruje u njega taj je s njime, a tko je s njime taj je nepobjediv. Budimo stalni uz njega, pa ćemo biti stalni i u sebi. S Gospodinom ćemo pobijediti sve zlo u sebi i oko sebe, održat ćemo se...“

„I mi darujemo u euharistiji“, kaže Meštrović, „Bogu svoju dušu, a to znači da mu daru-

jemo svoj razum, da bude uvijek otvoren istini, da se ne da zavesti ikakvom zabludom, da budemo slobodni od svake laži i da budemo ispunjeni Božjom istinom, istinom dobrote, ljubavi, pravednosti i mira. Čovjek je doista zarobljen i razoren kada mu razum zarobi laž, kad mu srce zarobi zlo, mržnja i oholost života“.

Darovati srce Bogu znači raspoložiti se činiti dobro svakom čovjeku, posebno najpotrebnijima. To se najlakše ostvaruje u svetoj misi, jer ona je sakrament našeg zajedništva s Bogom i ljudima, sakrament međusobne ljubavi, koja se prenosi na sve ljude. Velika protivnost svetoj misi je sebičnost i zatvorenost u svoju ljudsku nemoć. Ovaj sveti prostor treba nas odgajati za stvaranje prostora za druge u svojim životnim i radnim sredinama.

Da bi se ostvarila ideja takvog prostora puno je tome pridonio fra Marko Medo, kapelan ove kapelanije, kojemu u ovom trenutku posebno zahvaljujem. Pomogli su nam svi oni koji su ispravno razumjeli smisao ovog prostora: mjesto našeg zajedništva i susreta s Bogom.

Da bi kapela dobila svoju sakralnost, mističnost, zato se pobrinuo naš poznati profesor, kipar i akademski slikar gospodin Marijan Jakubin. Pogledajte ovu unutrašnju kompoziciju kapele koja šalje poruke: stijene kapele su oslikane križnim putom Gospodina našega Isusa Krista, koji nas podsjeća na Križni put hrvatskoga naroda, koji mu je bio nametnut snagom sile. Naši su branitelji hrabro prihvatili taj križ. Podnijeli su svoju kalvariju i iskupili su svoj narod. Pokazali su čudesnu snagu i uvjerali su svijet u opravdanost svoga poziva. Zaustavili su napadača i pobijedili zloću. Priznanje Hrvatske bilo je njihovo odlikovanje. Mnogi su žrtvovali svoje živote, za koje danas posebno molimo.

U ovoj kapeli nalazi se glavna slika, posvećena blaženom papi Ivanu Pavlu II., koji će ove godine biti proglašen svetim. Sveta Stolica nas je na čelu s papom priznala u najkritičnijem trenutku. On nas je posjetio 3 puta za vrijeme agresije na Hrvatsku.

Tko da se ne sjeti njegovog govora u zračnoj luci na završetku pastirskog pohoda 11. rujna 1994. godine: „Imajte hrabrosti oprostiti i prihvatiti bližnjega. Očito, oprostiti ne znači odustati

od zakonskih sredstava pravne države, kojoj je dužnost voditi istragu protiv počinitelja zločina. Oprostiti znači osloboditi srce osjećaja osvete, koja nije spojiva s izgradnjom kulture ljubavi u kojoj sudjeluje svaki čovjek svojim vlastitim životom, svaki čovjek dobre volje.

Tko da se ne sjeti njegovih riječi koje je izrekao na Žnjanu u Splitu: „Odluka vaših otaca da prihvate katoličku vjeru, koji su propovijedali i ispovijedali sveti apostoli Petar i Pavao, odigrala je glavnu ulogu u vjerskoj i građanskoj povijesti vaše nacije. Baština je to koja obvezuje. Ostati vam je u tom savezu, kolikogod vremena tome bila protivna. Onakvi kakvi bijaste od slavne one 879. godine, takvi uvijek ostajte“ (15. svibnja 1979).

Tko da se ne sjeti riječi pape Ivana Pavla II., koje je izrekao prigodom proglašenja kardinala Stepinca blaženim: „Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem blaženi Alojzije Stepinac svojem narodu pruža svojevrsan kompas da bi se znao orijentirati. Evo glavnih točaka: vjera u Boga, poštovanje čovjeka, ljubav prema svima sve do praštanja, jedinstvo s Crkvom kojoj je na čelu Petrov nasljednik“. Zato je naš slikar gospodin Jakubin ugradio vitraj posvećen blaženom Stepincu kao trajno nadahnuće što nam je činiti.

Ovu kapelu uljepšavaju ne samo križni put i vitraji nego i svetohranište. Ono je srce kapele, bez kojega bi ona bila nezamisliva. Bila bi hladna, bez života. Tu je i križ Gospodina našega Isu-

sa Krista, koji je u središtu kapele. Križ je najveća svetinja kršćanske vjere. Ako shvatimo važnost ovog prostora, kao mjesta molitve, navještaja Riječi Božje, a prije svega događanje nekrvne žrtve Novoga saveza, svete mise, onda nam sve to govori o njezinoj velikoj važnosti u Ministarstvu obrane. Ona će nas poticati da kao vjernici dadnemo dimenziju dobrote svome srcu, a dimenziju solidarnosti našem društvu. Bogu hvala za ovaj trenutak. Došla su vremena građanskog prava vjere, a vjernicima je dana mogućnost slobodnog ispovijedanja vjere, bez straha da će ih bilo tko zbog toga omalovažavati ili, ne daj Bože, uskraćivati im pravo na posao.

Neka vam ova kapela bude poruka da čovjek ne živi samo o kruhu nego i o svakoj riječi što proizlazi iz Božjih usta, kako veli Isus. Ta će se Božja Riječ navješćivati u ovoj kapeli. „Sve je Pismo Bogom nadahnuto i korisno za poučavanje, za uvjeravanje, za popravljavanje, za odgajanje u pravdi, da Božji čovjek bude savršen, spreman za svako dobro djelo“ (2 Tim 3, 16), poručuje apostol Pavao. S ovom kapelom se doista možete ponositi. Ponavljam, neka vam ona bude drago mjesto molitve, sabranosti, ulaženja u vlastito srce i nadahnuće kako najbolje osmisliti vlastiti život na dobro svih ljudi.

Neka vas prati Božji blagoslov, vas i vaše drage obitelji, zaštita i zagovor Blažene Djevice Marije i zagovor blaženog pape Ivana Pavla II. Amen ■

Uskrсни posjet braniteljima u lepoglavskoj kaznionici Lepoglava, 15. travnja 2014.

Nedjeljom Cvjetnice, ili nedjeljom Muke Gospodnje, kako se ona još zove, ušli smo u Veliki tjedan. Mogao bi netko postaviti pitanje ima li ovaj tjedan muke Isusove neku poruku za nas. Svakako da ima. Jer ako nas je Bog toliko ljubio, da je dao vlastitog Sina da svaki koji u njega vjeruje ne propadne nego da ima život vječni, onda to pokazuje kakav je Bog, ali iziskuje i uzvratanje ljubavi od strane čovjeka. A to znači prihvaćanje njegova Evanđelja i vlastitog križa. „Tko ne uzme svoga križa nije mene dostojan“, poručuje Isus. Nitko nije bez križa, bez teškoća. Taj križ posebno vi osjećate, nalazeći se u zatvoru Lepoglavi. Daj Bože da vaš križ urodi i duhovnim dobrom za vaše osobno dobro.

Draga braćo! Nemojte vrijeme svojeg boravka ovdje shvaćati samo kao vrijeme izdržavanja kazni. Potrudite se da vam ono bude i vrijeme vašeg duhovnog izrastanja, oslobađanja od zla i odluka o promjeni života. Bog vas voli i vi to možete. Zato, ako netko kaže da nema križa, taj ne govori istinu. Drugo je pitanje prihvaća li ga ili ga odbija. Prihvatiti svoj križ znak je ljudske zrelosti i ispravnog odnosa prema životu. Ono čega se moramo čuvati je da ne radimo križeve za druge i da sami svojom voljom ne budemo križ drugima.

U Isusovo vrijeme križ je bio znakom sramote i ludosti. Stoga apostol Pavao kaže: „Govor o križu ludost je onima koji propadaju, a nama koji se spašavamo Božja je sila“ (1 Kor 1, 18). Križ, dakle, ima u sebi snagu koja nas može promijeniti, ali ako ga nosimo na Isusov način: ljubavlju i zahvalnošću.

Pogledajte, draga braćo, kako je Isus za vrijeme svojeg ovozemaljskog života prolazio putovima Svete zemlje: pozvao je 12 jednostavnih ljudi da pođu za njim, da ga slijede uz cijenu žrtve i da nastave njegovo poslanje. Isus je govorio svima, velikima i malenima, mladom bogatašu, siromašnoj udovici i moćnima. Svima je donosio oprost: ozdravljao, tješio i pokazivao razumijevanje. Bog nije čekao da mi dođemo k njemu nego je on prvi pošao ususret nama. Živio je poput nas ljudskim životom. Imao je razumijevanje za svakog čovjeka: zaplakao je nad tugom Marte i Marije zbog smrti brata Lazara; pozvao je carinika Mateja za svog učenika, doživio je izdaju jednog od svojih suradnika.

Upravo u Velikom tjednu, u ovom tjednu dolazi do izražaja Isusova ljubav prema nama: on se potpuno predaje Ocu svome nebeskom iz ljubavi prema nama, da nas spasi i otkupi. A predati

se Ocu nebeskom u tom času značilo je prihvatiti osudu i smrt na križu. To je cijena našega spasenja. Apostol Pavao u poslanici Galaćanima napisao je: „On me ljubio i predao samoga sebe za mene“ (Gal 2, 20). Svatko od nas može reći da je Isus Krist predao svoj život za njega, za svakoga od nas. I to budi u nama nadu, svijest da nisam sam, da ima netko tko me voli i razumije. Netko tko umire za mene, bez obzira gdje sam i kakav sam. Živjeti Veliki tjedan znači prihvatiti i nositi vlastiti križ. Ako se osmisli prihvaćanje vlastitoga križa, onda on donosi radost i obratno. Ako čovjek ne osmisli patnju, onda život postaje nepodnošljiv.

Vjerujem da su mnogi od vas čuli za jednog od najvećih ruskih pisaca Fjodora Mihajlovića Dostojevskog. Jednog jutra u prosincu, godine 1849., bilo je poredano ispred streljačkog odreda 20 političkih zatvorenika. Prije nego što je trebala biti izdana zapovijed, poručnik je povikao „Stop! Stop!“. Ruski car Nikola promijenio je u zadnjem trenutku odluku zatvorenicima. Smrtnu kaznu zamijenio je kaznom na 10 godina teškog rada u Sibiru. Među njima bio je mladi čovjek Fjodor Mihajlović Dostojevski. Njegova majka je umrla kad je imao 16 godina, a otac je bio ubijen nekoliko godina nakon majčine smrti. Kad je Dostojevski stigao u Sibir, naišao je na Sv. pismo i počeo ga čitati. Kad je pročitao Novi zavjet, Isusov ga je život toliko oduševio da je postao vjernikom. Opisujući svoj dojam o Isusu Kristu, napisao je jednom svom prijatelju: „Nitko nije savršeniji i veći od Isusa Krista“.

Kad je bio pušten iz zatvora počeo je pisati romane. Napisao je roman „Zločin i kazna“ te „Braća Karamazovi“. Kad je bio na slobodi umjesto da nastavi živjeti vjerničkim životom sve se više udaljavao od Boga. Sve je manje molio i prestankom molitve slabila je i njegova vjera. Dao se na kockanje i piće. No, potkraj života vratio se ponovno molitvi i vjeri. Zbog vjere razočarao je mnoge svoje prijatelje, posebno ateiste-bezbošce. Oni su mu se ismijavali i nazivali ga ludim zbog vjere. No, Dostojevski im je odgovorio u svom Dnevniku: „Te lude ne mogu shvatiti mene. Moja vjera u Krista i moje ponovno prihvaćanje Boga nije djetinjasto. Moja ljubav prema Bogu ojačala je nakon iskušenja trpljenja i sumnji“.

Dragi prijatelji! I vaša je vjera u Boga došla koji puta u kušnju. Možda ste i rekli da Boga nema. No, mnogi od vas osjetili su u srcu da se treba ponovno vratiti Bogu. Jer ako vas itko razumije, shvaća, onda je to on, Isus Krist, koji je

prošao svoj križni put i kalvariju.

Vjera traži povjerenje u Boga. Vjera u Boga nije toliko pitanje uma. Ona je više pitanje srca i volje, prihvaćanje Ljubavi koja se očitovala u Isusu Kristu. Činjenica je da su mnogi, boraveći u zatvoru, još više duhovno sazreli. Stoga boravak u zatvoru može biti težak, gotovo neizdržljiv, ako mu čovjek ne dade neki smisao. Neka to bude smisao da duhovno dozrijevate.

Mi kao vjernici znamo da se preko žrtve, križa, dolazi do uskrsnuća, preko patnje do pobjede. Stoga je dobro pronaći vrijeme poput Dostojevskog za molitvu, u kojoj možemo reći Isusu Kristu svoje teškoće, svoje jade. Bog to može u svojoj dobroti namijeniti za druge, kojima je milost najpotrebnija, rekao je više puta lepoglavski zatvorenik blaženi kardinal Stepinac. On je ovdje svojom molitvom i životom natapao zidove ovog zdanja. Neka nam i njegov primjer pomogne da

ne budete nesretni ljudi.

Sumnje u vjeri su neminovni pratilac svakog čovjeka. Unatoč sumnji čovjek ne smije posustati, nego se još više pouzdati u Boga. Samo kroz patnju i križ čovjek može toliko sazreti da nadiđe samoga sebe poput blaženog Stepinca koji je ušao u zatvor kao optuženik, a izišao iz njega kao najveći pobjednik.

Dragi prijatelji! Slaveći u ovom Velikom tjednu Isusovu muku i križ, molimo Gospodina da možemo osmisliti naš križ, da nam on bude na kraju izvorom radosti, da se dani vašeg boravka ovdje što prije skrate i da doživite konačno trenutak vaše slobode. Da odete odavde kao svjedoci, da je moguće postati dobar čovjek i odlučan kršćanin i u zatvoru. Život nade je pred vama. Uzmite ga ozbiljno! Budite ljudi nade, ljudi vjere! U tim mislima želim svima sretan i blagoslovljen Uskrs! Amen ■

Misa posvete ulja u Vojnom ordinarijatu Zagreb, 17. travnja 2014.

Evandelist Luka u današnjem evanđelju opisuje Isusov dolazak u grad Nazaret, gdje je bio othranjen. Po svom običaju Isus je ušao u sinagogu i pročitao riječi proroka Izaije, koje je primijenio na sebe: „Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla biti blagovjesnikom siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje“ (Lk 4, 8). Svetom Luki je bilo na srcu uvjeriti i učvrstiti svoju zajednicu u sigurnost vjere, ispovijedajući Isusa Krista kao Božjega Sina, koji je došao uspostaviti pravdu i osloboditi čovjeka od svih otuđenja.

Isus je došao ostvariti proroštva i donijeti Blagovijest - Evanđelje siromasima, darovati oslobođenje sužnjima, vratiti vid slijepima i podariti slobodu potlačenima, osloboditi od bolesti: od društvenih, političkih i ratnih nepravdi, podariti zdravlje duše i tijela i udijeliti mir.

Današnje evanđelje završava Isusovim riječima: „Danas se ispunilo ovo pismo što vam odzvanja u ušima“ (Lk 4, 21). Evandelist veli da je dojam bio veoma snažan. Svi su Isusu odobravali i divili se „milosnim riječima što su tekle iz njegovih usta“ (Lk 4, 23). To je ta radosna vijest koja se uvijek ostvaruje u svakome koji se otvara snazi Duha u Isusu Kristu.

Draga braćo svećenici, braćo i sestre! Crkva nam stavlja ovaj evanđeoski tekst na razmišljanje da učvrstimo prije svega svoju vjeru u Isusa Kri-

sta, da mu vjerujemo. Ovo je veoma važno. Ako vjerujemo u Isusa Krista, ako mu se povjerimo kao Božjemu Sinu, onda nas ništa ne može odijeliti od njega. Štoviše, to će nas još više potaknuti da ga slijedimo pa i uz cijenu žrtve vlastitog života. Važno je razumjeti da je Isusov put, put povjerenja, put darivanja i predanja. Njegovo predanje nama nas mijenja, a naše predanje njemu svjedoči o našoj promjeni.

Isus je na Veliki četvrtak ustanovio Presveti oltarski sakrament pod prilikama kruha i vina. Da bi mogao nastaviti svoje poslanje i spasenje ljudi, ustanovio je svećenički red kad je rekao: „Ovo činite meni na spomen!“ (Lk 22, 19). U stvari, to je najjači oblik Isusovog predanja po kojem trajno ostaje s nama dok je svijeta.

Evandelist Ivan donosi obilan izvještaj iz dvorane Posljednje večere. U Isusovim se riječima očituje beskrajna ljubav prema ljudima, posebno prema učenicima koje je nazvao prijateljima. Ušli smo u kategoriju Božjih prijatelja. A to je stoga što nam je rekao sve što je čuo od Oca - predaje nama, za nas i za druge. U tu kategoriju ušli smo i kao Isusovi odabranici - svećenici: postali sudionici njegova svećeništva. Većeg prijateljstva nije nam mogao iskazati nego kad nas je pozvao da kao svećenici Novoga saveza djelujemo u njegovo ime. Povjerio nam je službu nad nečistim dusima; da izgonimo đavle, da liječimo svaku bolest i svaku nemoć“ (Mt 10, 1).

Povjerio nam je službu svojeg uprisutnjenja kroz sakrament euharistije; službu ozdravljenja kroz sakrament pokore i pomazanja; službu otkupljenja kroz sakrament krštenja; službu sjedinjenja kroz sakrament svete pričesti; službu poslanja i posvećivanja kroz sakrament sv. potvrde.

Isus Krist ostvaruje to svoje poslanje po nama. Stoga svećenik vrši svećeničku službu de facto „in persona Christi“ - u Ime Kristovo. I tako su svećenici po sakramentu svećeničkog ređenja uključeni u samu službu Isusa Krista, Učitelja, Svećenika i Kralja.

Isus je rekao: „Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas i postavih vas da idete i rod donosite i rod vaš da ostane“ (Iv 15, 16). Stoga svećenik ima prema II. vatikanskom saboru kao prvu obvezu naviještati Riječ Božju kako bi se dogodio susret s Isusom Kristom.

Blaženi kardinal Stepinac obratio se vojnim svećenicima na završetku duhovnih vježbi 24. studenoga 1941. godine, kad im je, na osobit način, stavio na srce naviještanje Božje riječi. Opominje ih i potiče da propovijedaju vojnicima ne „prazne priče ili ljudsku mudrost, nego Krista Raspetoga. Potom ih je ohrabrio napominjući: „Ako budete morali koriti, budite otvoreni kao sv. Ivan Krstitelj. (...) Kad budete morali tješiti budite blagi kao Krist koji na grobu Lazarovu plače zajedno s drugima, ali više nego ustima, gospodo, propovijedajte raspetoga Isusa svojim životom. Jer po tome se poznaju najviše sluge Božje, po riječima sv. Pavla „što razapeše tijelo svoje strastima i požudama“ (Gal 5, 20). To će biti najbolja propovijed vojnicima i zalog svakog uspjeha“ (Alojzije Stepinac: nadbiskup zagrebač-

ki - propovijedi, govori, poruke). A na jednom drugom mjestu kaže Blaženi: „Rad za Boga naša je najveća čast, rad za Boga naša je prva dužnost (...) da možemo i smijemo nastaviti djelo Kristovo (...) Mi smo u službi evanđelja. Tamo gdje službenici evanđelja spavaju, tamo neprijatelj brzo zasije kukolj i lažne nauke koje duše strovaljuju u propast“ (Isto, str. XXXII).

Braćo svećenici! Svaki put kada slavimo sakrament euharistije, svetu misu, postajemo dionici otajstva Kristove muke, smrti i uskrsnuća. Postajemo otkupljeni. Euharistija je tako veliki dar da mu nećemo nikada moći do kraja zahvaliti. Stoga je veoma važno za jednog svećenika da svakog dana slavi sv. misu. Kad bi bio svjestan toga dara ne bi nijednog dana propustio slaviti sv. misu.

Sveta pričest, taj kruh i vino, koje je tijelo i krv Isusa Krista spašava nas, oprašta nam grijeh, sjedinjuje nas s Ocem. I zato mi s oltara često govorimo, posebno vjernicima, da treba ići svake nedjelje na svetu misu jer je to dan Gospodinova uskrsnuća i dan našega spasenja.

Isus Krist nas je odabrao da budemo pastiri. On je taj koji prolazi gradovima i selima (usp. Mt 9, 35). On je taj koji naučava i propovijeda Evanđelje o Kraljevstvu Božjemu. On je taj koji liječi sve bolesti i slabosti čovjeka. On je taj koji suosjeća i iskazuje sućut svima koji su umorni i opterećeni, koji su ponekad kao ovce bez pastira (usp. Mt 9, 36). Stoga molimo danas jedni za druge da budemo bolje i uspješnije sluge prisutnog Krista Pastira među ljudima današnjeg vremena.

Braćo svećenici! Ja vam od srca zahvaljujem na vašem velikodušnom služenju: vama oče Jakove, vama don Josipe i svima vama braćo sve-

ćenici. Učinit ćete me još radosnijim ove godine, dok sam u službi vojnog ordinarija, budete li i dalje nastojali da se Krist proslavi među vojno-redarstvenim snagama. Naime, Koncil ističe: „Prije svega, pastiri Kristova stada moraju sveto i poletno, ponizno i snažno obavljati svoju službu na sliku vrhovnog i vječnog Svećenika, Pastira i Biskupa naših duša; tako obavljena služba, bit će i za njih izvrsno sredstvo posvećenja“ (LG 41, 2). Štoviše, bit će kadar reći zajedno s Pavlom: „Meni je živjeti Krist“ (Fil 1, 21).

Mislite na Riječ Božju koja je oštija od svakog dvosjeklog mača (usp. Heb 4,12). Mislite na liturgijsku molitvu, naročito na moljenje časoslova, gdje sam Krist moli s nama i za nas. Mislite na sakramente, posebno sakrament svete ispovijedi. Potrebno je ovom sakramentu posvetiti više pažnje zbog svoga osobnog duhovnog života i života svojih vjernika.

Danas slavimo i posvetu ulja. Slaveći liturgiju posvete ulja spominjemo se ustanove euharistije i svećeničkog reda u koji nas je pozvao Isus

Krist. Ova posveta ulja osobito ističe ulogu Duha Svetoga u našoj posveti i posveti i snazi svega što sakramentalno činimo. Duh Sveti je pomazanje. On je Isusa učinio Kristom. Njegovom snagom možemo činiti djela Božja.

Svećeničko zvanje je Božji dar. Stoga smo zahvalni Bogu Isusu Kristu i radosni jer smo svjesni da nas on treba, da treba naše srce, naše ruke, naše noge. On po nama i s nama želi obnavljati svijet. On računa s nama i poručuje nam da se ne bojimo, da bdijemo, da tražimo i da kucamo na njegovo Srce. On nas maže uljem Božje snage da bismo i mi pomazivali druge tom snagom.

Da bismo uspjeli u svom zvanju potrebna je dakle pomoć neba. Izvori naše snage su molitva, svakodnevna sveta misa, moljenje časoslova, ispit savjesti, razmatranje, jer tko ne napreduje taj nazaduje.

Čuvajmo čestit i neokaljan život! Razvijajmo povezanost i solidarnost. Njegujmo u sebi i u drugima osjećaj da nas Bog ljubi i osposobljava da ljubimo. Amen ■

Vazmeno bdijenje Zagreb, 19. travnja 2014.

Večeras, na Veliku subotu, Crkva slavi uskršno bdijenje. Ono se smatra najsvečanijim bdijenjem u kršćanskoj liturgiji. Ono je bogato čitanjima i obrednim činima koja su nas vodila kroz posljednje Isusove dane njegovog ovozemaljskog života.

Posljednjih dana prisjetili smo se svega što su apostoli proživljavali, njihovih reakcija i odgovora, naročito Petrovih riječi. Prisjetili smo se Posljednje večere kao i Isusovog služenja kad je prao noge apostolima.

Prisjetili smo se Isusove potresne molitve u Getseman-skom vrtu, u kojoj moli Oca svoga nebeskoga da ga oslobodi od smrti, ali ne njegova volja nego neka to bude volja Oca nebeskoga. Prisjetili smo se Isusovog ponižavanja, pljuški, bičevanja i na kraju njegovog razapinjanja na križ, smrti i pokopa. Možda su neki pitali: čemu tolika i tako duga čitanja? Crkva nam želi dati do znanja kako je Stari zavjet sav usmjeren prema Novom zavjetu, čije

su se riječi ispunile u Isusu Kristu, koji je uskrsnuo i živ. Čitali smo o stvaranju neba i zemlje, kojeg je Bog stvorio iz čiste ljubavi. Spominjali smo Abrahamovu žrtvu, koja je pralik Kristove žrtve i uskrsnuća. Slušali smo prijelaz Izraelaca preko mora koji je simbol našega krštenja. Slušali smo evanđelje po Mateju. Njemu je kao i drugim evanđelista bilo na srcu dokazati Isusovo

uskrsnuće, da se ono doista dogodilo „po suboti, u osvit prvog dana u tjednu“ (v. Mt 28, 1), a to znači nedjeljom. Nedjelja će u spomen na Isusovo uskrsnuće postati dan okupljanja kršćana na svetoj misi.

Apostol Pavao ističe da Isus Krist djeluje danas u svojoj Crkvi, prije svega putem sakramenata. Prvi sakrament zove se krštenje. Krštenjem se događa prijelaz iz tame u svjetlo, iz ropstva u slobodu, iz smrti u život. Zato se na Veliku subotu najviše govori o krštenju i krste se u noći ljudi koji se pripremaju na krštenje. Oni se zovu katekumeni. Stoga nas apostol Pavao poziva: „Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt... i mi tako hodimo u novosti života“ (Rim 6, 4). „Smatrajte sebe mrtvima grijehu, a živima Bogu u Kristu Isusu (Rim 6, 11). Na jednom drugom mjestu piše: „Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud je i vjera vaša“ (usp. 1 Kor 15, 15). Stoga nas ova noć podsjeća na svjetlo koje nam je donio Isus Krist svojim uskrsnućem. Zato smo na početku unijeli uskrsnu svijeću, koja je simbol vjere u Isusa Krista i njegovo uskrsnuće. Isusovim uskrsnućem započeo je jedan novi svijet, novi život čovjeka ukoliko ga prihvati.

Kad je sv. Margareti Antiohijskoj sudac predbacio kako može vjerovati u onoga koji je umro na križu, ona je odgovorila: „Niste li čitali da u istom Pismu stoji napisano da je Krist uskrsnuo. Ja sam spremna umrijeti za tu istinu, jer ljubim Krista iznad svega“, rekla je Margareta sucu.

Uskrs u Vojnom ordinarijatu Zagreb, 20. travnja 2014.

Braćo i sestre! Da bismo mogli što dublje ući u radost uskrsnog jutra valja se prisjetiti stanja u kojem su se prije toga našli apostoli. Prije Uskrsa mnogi su bili ispunjeni sumnjom. Vidjeli su kako je Isus umro užasnom smrću na Veliki petak. Gledali su ga pribijena na križu, a njegovom smrću pale su posljednje nade kod apostola i ljudi koji su ga pratili. Na uskrsno jutro, u nedjelju, vijest se proširila gradom Jeruzalemom da se stijena koja je bila nad grobnicom otkotrljala i da je Isusov grob prazan. Židovski poglavari rekli su vojnicima da prošire vijest da su tijelo ukrali Isusovi učenici, dok su spavali (Mt 28, 13). Na početku su ljudi bili zbunjeni, pitajući se: Je li to doista istina? Kako je vrijeme prolazilo ljudi su bili sigurni da tijelo nije bilo ukradeno, da je Isus doista uskrsnuo. Isusovi se učenici susreću s Isusom u jednom novom

Braćo i sestre! Na toj uskrsnoj vjeri u Krista uskrsloga Crkva je tijekom povijesti crpila snagu sve do danas. Na toj uskrsnoj vjeri Crkva u Hrvata nalazila je snagu. Na toj uskrsnoj vjeri vjernici su uvjereni da im Isus Krist u sakramentu svete ispovijedi oprašta grijeh. Na toj uskrsnoj vjeri u Krista vjernici vjeruju da primaju Krista u euharistiji. Na toj uskrsnoj vjeri crpili smo snagu u najtežim trenucima naše nacionalne povijesti.

Bez sumnje najsvečaniji dio ove noći jest Hvalospjev nad uskrsnom svijećom, u kojem nas Crkva potiče na radost. „Neka se raduje zemlja tolikim obasjana svjetlom... Ovo je noć kad je svijetlo ognjenoga stupa raspršilo tamu grijeha. Ova noć i danas Kristove vjernike po svem svijetu oslobađa od bijede grijeha i opačina svijeta. Ovo je noć kad je Krist raskinuo okove smrti i kao pobjednik od mrtvih ustao“.

Braćo i sestre! To je radosna vijest da je Isus trijumfirao nad grijehom i zloćom. To je radosna vijest da je Isus spreman pomoći nam ako otvorimo svoje srce njemu. To je radosna vijest da svaki Veliki petak u našem životu može biti Uskrsna nedjelja. To je radosna vijest da ne moramo čekati sve do smrti. Možemo započeti novi život već sada na ovoj uskrsnoj svečanosti. To je radosna vijest da nas ne može poraziti ni bol, ni tuga, ni odbijanje, čak ni smrt.

Svi mi idemo ususret svjetlosti, ususret Kristu, živom i uskrsnulom. Tu vjeru želimo večeras još više oživjeti i ojačati u sebi. U tim mislima i željama neka vam je svima sretan Uskrs! Amen ■

svjetlu. On je onaj isti Učitelj kojega su pratili na Galilejskim putovanjima i na putu u Jeruzalem. On je onaj isti Isus koji je trpio, bio mučen, nosio križ na Kalvariju, trpio i umro. Sve što su vidjeli i čuli za vrijeme Isusovog zemaljskoga života, sada se odjednom promijenilo. Oni se susreću s živim Isusom i to izriču riječima: „uskrsnuo je“. To nam svjedoče Isusovi učenici na dan njegova uskrsnuća, kad im je rekao: „Kojima oprostite grijeh bit će oprošteni, a kojima zadržite bit će zadržani“ (Iv 20, 23). To nam svjedoči Marija Magdalena kao i žene koje su zajedno s njom došle na grob. To nam svjedoče dvojica učenika koja su se vraćala u Emaus, kada im se Isus pridružio i tumačio Sv. pismo. To nam svjedoči apostol Toma, zvani nevjerni, kojemu je Isus rekao: „Ne budi nevjeran nego vjeran“ (Iv 20, 28).

To nam svjedoče Djela apostolska koje je napisao sv. Luka: „Njima je poslije svoje muke također pružio mnoge dokaze da je živ: ukazivao im se 40 dana i govorio im je o Kraljevstvu Božjem“ (Dj 1, 3).

Brojna proganjanja kršćana, posebno prvih stoljeća, nisu mogla zaustaviti prenošenje Radosne vijesti. Očaj je počeo popuštati pred nadom; tama je počela davati više mjesta svjetlu; mržnja je ustupila mjesto ljubavi; tuga je prepustila mjesto radosti. Kako je vrijeme prolazilo, neki od njih su bili razapeti, poput Isusa Krista. Neke su rastrgale zvijeri u Rimskom Koloseumu, drugi su bili spaljeni na lomači, ali njihova vjera u Isusa Krista, živa i uskrsnula, nije slabila. Život kršćana promijenio je tijek povijesti.

Isus je učinio i mnoga druga čudesa pred svojim učenicima, piše sv. Ivan i zaključuje: „A ova su zapisana da vjerujete da je Isus Mesija, Sin Božji, i da vjerujući imate život u njegovo ime“ (Iv 20, 30-31).

Da je Isus doista prisutan kao uskrsnuli, živi je izvor kršćanskog života. Stoga je Isusovo uskrsnuće središnji događaj kršćanstva, najveća novost povijesti. „Ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je vjera naša... Ako se samo u ovom životu nadamo u Krista, bjedniji smo od svih ljudi“ (1 Kor 15, 19), poručuje apostol Pavao.

Braćo i sestre! Kad kažemo „uskrsnuo je“ izraz ima posve drugo značenje nego što često mislimo. Isus se nije vratio u zemaljski život nego u jedan novi „nebeski život“, koji nije podvrgnut nikakvim fizičkim zakonima. To znači da je Isus prekoračio prag smrti, zakoračio u vječnost, s onu stranu vremena. Taj bismo život mogli usporediti sa sakramentom svete ispovijedi. Svaka ispovijed je jedno malo čudo uskrsnuća. Mi prelazimo iz stanja smrti u stanje života, iz stanja grijeha u stanje milosti, iz stanja mlakosti u revnost, iz osrednjosti u oduševljenje. Ispovijed nije povratak u prijašnje stanje nego iskorak u jedno novo iskustvo.

O tom novom iskustvu piše apostol Pavao u Poslanici Kološanima: „Ako ste umrli s Kristom tražite ono što je gore, gdje Krist sjedi s desne strane. Jer umrijeste, i vaš je život sakriven s Kristom u Bogu“ (Kol 3, 1-3). To znači živjeti uskrsnulim životom. Stoga je veoma važno ponovno otkriti ljepotu i radost vjere. Ona je dragocjeni dar kojega treba tražiti i njegovati. Vjera nije ništa drugo nego čovjekovo osobno prijanjanje uz Boga, slobodan pristanak uza svu istinu što ju je Bog po svom Sinu Isusu Kristu objavio.

Inicijativa susreta počinje uvijek od Boga. „U ovom je ljubav: ne da smo mi ljubili Boga, nego je on prvi ljubio nas“ (1 Iv 4, 10), poručuje sv. Ivan. Bog doista ne može prevariti jer je sama dobrota. Zato Bog očekuje uzvraćanje ljubavi. Vjera je čovjekov odgovor na Božju ljubav, dok je nevjera uskraćeno uzdarje. Da bi čovjek mogao odgovoriti na Božju ljubav, treba biti slobodan. Bog je obdario čovjeka slobodom. U slobodi čovjeka nalazi se sva njegova veličina i pad, u čovjekovom odgovoru na Božju ljubav, na njegovo prihvaćanje ili odbijanje.

Neki kažu da je slijediti Isusa Krista ropstvo. Naprotiv, odbijanje Boga, prihvaćanje grijeha, najveće je ropstvo čovjeka. „Zaista, zaista vam kažem: tko čini grijeh, rob je grijeha... Ako vas dakle Sin oslobodi zaista ćete biti slobodni“ (Iv 8, 34-35). Tko vjeruje, tko se dariva Bogu, taj je najradosniji i najslobodniji čovjek. „Mi ljubimo jer je on prvi ljubio nas“, piše sv. Ivan.

Među mnogim vjernicima uočavamo problem nedostatnog shvaćanja pojma vjere. Puno je onih koji se zovu vjernici ali ne prijeđu cijeli put vjere koji im se nudi, i stoga ne mogu uspostaviti duboko zajedništvo s Isusom Kristom nego se zadovoljavaju ispunjenjem religioznih potreba tako da ostaju na nivou tradicije.

Potaknut jednom takvom tradicionalnom vjerom u svijetu, papa Benedikt XVI. proglasio je prošlu godinu Godinom vjere. Cilj te godine što bolje upoznati osobu Isusa Krista i njegovo evanđelje te probuditi vjeru u dušama ljudi. Stoga vjerovati ne znači znati da Bog jest, nego vjera zahtjeva da čovjek cijelim životom stupi u zajedništvo s Bogom Isusom Kristom, da ima povjerenje u njega bez ikakvih barijera. To se zajedništvo ostvaruje kroz molitvu, sakramente, a dokazuje se djelima. I obratno, ne vjerovati Isusu Kristu znači suobličavati se ovom svijetu, živjeti kao oni koji ne poznaju Boga. Stoga piše apostol Pavao Rimljanima: „Ne prilagođujte se ovom svijetu, nego se preobražavajte obnavljanjem svoga uma, da kušate što je volja Božja, što je dobro, ugodno i savršeno“ (Rim 12, 2).

Braćo i sestre! Vjera je dar koji treba iznova otkriti i oživjeti. Uskrs nas na to posebno potiče. Uskrs ne smije biti samo neki lijepi običaj, nego život u Bogu i s Bogom. To je bit Uskrsa. To je radosna vijest da je uskrsnuli Isus spreman pomoći svakome tko mu se obrati. Radosna vijest je u tome da nas nitko ne može slomiti, ni bol, ni smrt. Sve možemo u onome koji nas jača, a to je živi i uskrsnuli Isus Krist. U tim mislima želim vam svima sretan i blagoslovljen Uskrs! Amen ■

Uskrсни četvrtak

Kupres, 24. travnja 2014.

Draga braćo i sestre! Nalazeći se na vjetro-
metini između istoka i zapada, ovaj je kraj doži-
vio mnoge nevolje. Mnogi Hrvati su ubijeni, po-
sebno u 2. svjetskom ratu, a drugi se opet raselili
po svijetu. Ali, Bogu hvala, mnogi ste ostali ov-
dje, zahvaljujući vjeri i domoljublju koje vas resi.

Ova crkva, koju ste podigli, zajedno sa svo-
jim dragim svećenikom Dominikom i njegovim
nasljednicima svjedok je vjere vaše, ali i mjesto
gdje će se, daj Bože, slaviti još stoljećima sveta
misa. Naša se vjera temelji na Isusovom uskrsnu-
ću, koje ne poznaje nikakva svršetka. Ono ostaje
kao trajno uporište naše nade i naše sigurnosti.

Božja riječ govori o Isusovom uskrsnuću.
Evangelist Luka opisuje dvojicu učenika kako su
prepoznali Isusa prigodom euharistijskog slav-
lja, koje evangelist naziva lomljenjem kruha.

I dok su tako razgovarali ukazuje im se
Isus kao uskrsnuli i živi. Pozdravlja ih riječima:
„Mir vama. Zašto vam sumnje obuzimaju srce.
Pogledajte ruke moje i noge! Ja sam to!“.

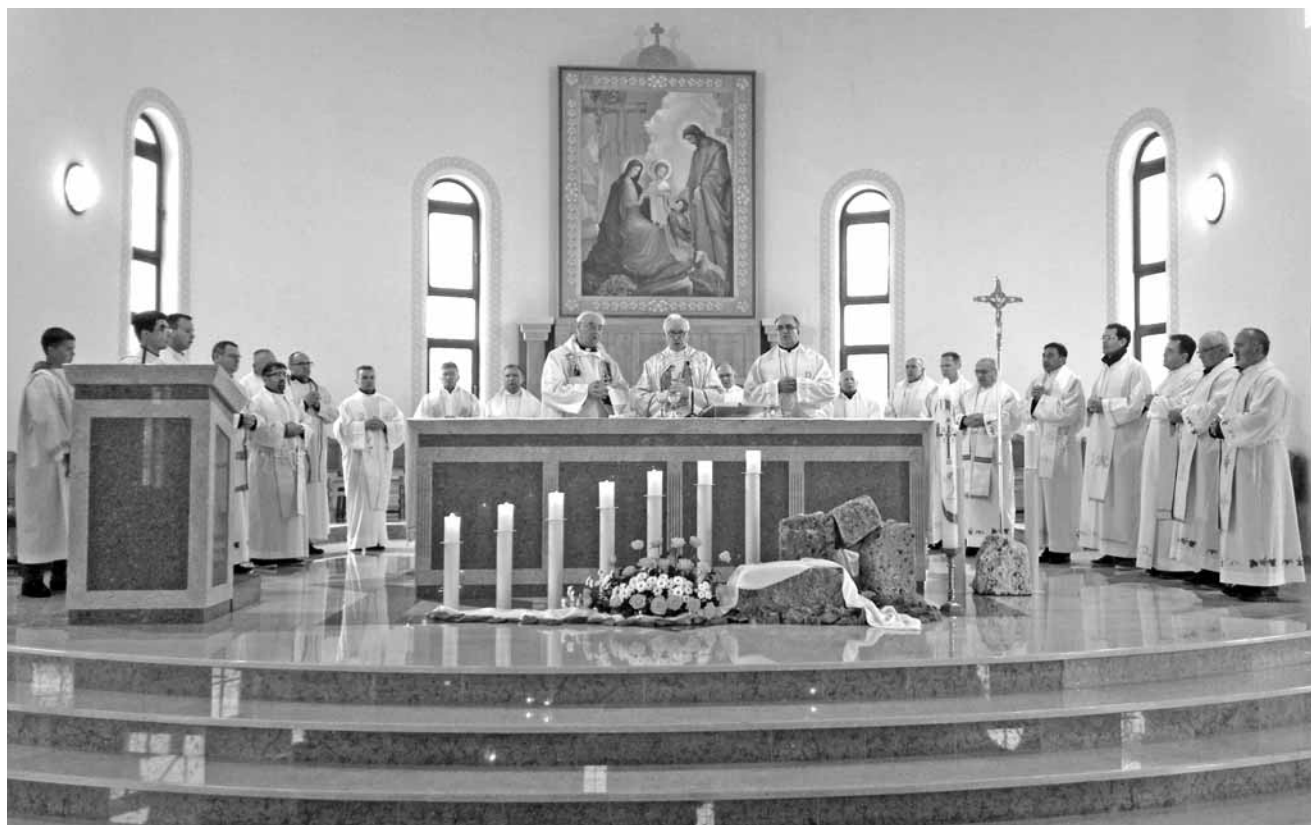
Sv. Luka piše prije svega za Grke, koji su
smatrali besmislenim tjelesno uskrsnuće. I mno-
gi Izraelci nisu vjerovali u uskrsnuće tijela. Bilo
bi zanimljivo znati koliko mi sami i naši vjernici
vjerujemo u uskrsnuće, a svi se priznajemo vjer-

nicima. Jedna mi je gospođa, koja ide redovito na
sv. misu rekla da ne može shvatiti kako čovjek
može uskrsnuti kad ga pokrije grobni humak.
Očito je posrijedi nedovoljno poznavanje vjere i
njezino istinsko življenje. Pitanje je naše vjere u
Riječ Božju, u istinu svetog Branitelja. U stvari,
pitanje je našeg povjerenja u Božju moć i snagu.
On je iz ničega sve stvorio, pa kako onda iz naše-
ga praha nas ne bi mogao uskrsnuti: oslonimo se
na tu Božju snagu.

Braćo i sestre! Da bi Isus odbacio bilo ka-
kvu sumnju u istinitost uskrsnuća, uzeo je hranu
da im pokaže da je on doista onaj isti Isus s kojim
su bili zajedno tri godine.

Isus govori učenicima o ispunjenju Božje-
ga spasenja koje se dogodilo po njegovoj mucii
uskrsnuću. Za vrijeme svoga javnog djelovanja
on ih je poučavao i ukazivao na taj događaj. On
se pozvao na Sv. pismo kada kaže: „Ovako je pi-
sano: Krist će trpjeti i treći dan, ustati od mrtvih“.
Eto, to je srž vjere. Tu će vjeru prenositi apostoli
„U njegovo će se ime propovijedati obraćenje i
otpuštenje grijeha po svim narodima, počevši od
Jeruzalema. Vi ste tome svjedoci“ (Lk 24, 48), reče
apostolima.

Braćo i sestre! Istinu uskrsnuća objavili su i

drugi evanđelisti. I oni pišu kako su apostoli bili poslani svim narodima „da propovijedaju obraćenje i otpuštenje grijeha“. Dakle, svima je ponuđena mogućnost i milost obraćenja i oprostjenje grijeha.

O Isusovom uskrsnuću snažno je progovorio i apostol Petar kada je prigodom ozdravljenja hromog čovjeka rekao: „Izraelci, što se ovome čudite. Ili što nas gledate kao da smo mi svojom snagom ili pobožnošću postigli da ovaj prohoda? On je prohodao Božjom snagom Isusa Krista koga ste vi ubili. „Ali Bog ga uskrisi od mrtvih, čemu smo mi svjedoci“ (Dj 3, 12-15).

Braćo i sestre! Vjera u Isusa Krista vratila je uzetome zdravlje. Nije ga izliječio Petar ili netko od apostola, nego Isus Krist. Susret s mnoštvom koje se okupilo da vidi čudo, Petar je iskoristio da pozove ljude na obraćenje! „Braćo! Znam da ste ovo uradili iz neznanja“ kao i glavari (Dj 3, 17). „Pokajite se i obratite da se izbrišu grijesi vaši“ (Dj 3, 19). Za Židove je to značilo priznati Isusa Krista Gospodinom i obećanim Spasiteljem, a za pogane je to značilo da se odvrte od svojih idola i vrate Bogu Isusu Kristu.

Poziv na obraćenje i pokoru upravljen je i nama, prije svega da uživamo plodove otkupljenja koje nam je zaslužio Isus Krist na križu, da živimo kao uskrsnuli, novi ljudi u milosti Božjoj. Obraćenje naše ima biti vidljivo i u njemu se treba pokazati snaga uskrslog Krista. Ta snaga posebno se ističe u našem odnosu prema malenima, ispaćenima i siromašnima. Upravo Isusov odnos prema takvima prepoznat je kao njegova novost.

Što je nama činiti? Istina Isusovog uskrsnuća toliko je zahvatila apostola Pavla da nije mogao drugačije živjeti nego se svakog dana subličiti što više Isusu Kristu. To je i naš put. To bi trebala biti danas i naša odluka. Ići putom Gospodina našega Isusa Krista: to je put povjerenja u Oca; to je put uvažavanja „malenih“. To je put koji ne pozna vlastiti interes; to je put koji vodi u potpunu novost čovjeka i društva.

Apostol Pavao poručuje: „Ako ste suuskrsli s Kristom, tražite što je gore. Za onim težite, ne za zemaljskim“. To znači da treba stvari promatrati po Božjem kriteriju, predati se Isusu Kristu po vjeri. Prihvatiti volju Božju (Kol 3, 1-4).

Uskrs, dakle, traži korijenite promjene, isključuje svaki kompromis. Mnogi ostaju na polovici puta i nikako da se uzdignu. Polovičnost ničemu ne vodi. I upravo je takvo stanje polovičnosti kršćana potaklo papu Benedikta XVI. da proglasi 2012. godinu „Godinom vjere“ vjere koja je trajala do 24. studenog 2013. On je želio da Crkva obnovi „jasnu svijest o svojoj vjeri, da je oživi, pročisti, potvrdi i ispovijedi“. Na nama je da pokažemo snagu vjere u vremenu koje kaže

da bez nje može. Snaga vjere liječi čovjeka i društvo od stavova samodostatnosti i zatvorenosti u horizonte smrtnosti. Snaga vjere mora ozdravljati vrijeme u kojem živimo.

Braćo i sestre! Ima puno onih koji se zovu vjernicima, a malo ih je koji uspostavljaju intimno zajedništvo s Bogom Isusom Kristom i tako ostaju na području tradicionalne, obiteljski njegovane, a nikako osobne vjere. Slijede kalupe koji su nekako bili prikladni, a danas nemaju snagu. Iskustvo vjere dat će pravi izgled i pravu mjeru očitovanja naše vjere. Trudimo se učiniti vjeru svojim opredjeljenjem u uvjerenju da će ona sama nadahnjivati rješenja i odgovore na pitanje našeg vremena. Isus Krist traži od nas naš odgovor na njegovu riječ. Čime odgovoriti? Odgovoriti izborom. Evanđelje je ponuda koja je adresirana na čovjeka i upućena svakom čovjeku. Stoga je kršćanstvo religija izbora, rekao je blaženi papa Ivan Pavao II.

Naš čin vjere je ispunjen ljubavlju i zbog ljubavi. Što to znači? To znači da kada idem na svetu misu onda idem zato jer vjerujem Isusu Kristu da je prisutan po svojoj Riječi i u sakramentu presvete Euharistije.

Kad se molimo Bogu to znači da smo sigurni da će nam Bog pomoći u učvršćenju vjere, nade i ljubavi. Potreban je dakle, naš susret s Isusom Kristom, koji se događa prije svega u euharistiji i tihoj molitvi. Kada ja opraštam bližnjemu koji me uvrijedio to znači da nastojim činiti kao što je Isus postupao u takvim trenucima, a to je najveće svjedočenje novosti vjere.

Vjera je, dakle, slobodni pristanak uz istinu, ali istinu koja je postala vidljiva u Isusu Kristu. Nju je Bog objavio i zapovjedio nam da ju slijedimo u skladu s učiteljstvom njegove Crkve.

Vaša su zvona ne samo nadaleko poznata nego ona pozivaju vjernike na susret s Kristom. Pravi vjernik ostavlja sve poslove, jer ne želi propustiti susret sa živim i uskrsnulim Kristom u slavju svetih otajstava.

Čvrsto sam uvjeren, bude li hrvatski kupreški narod nastojao oživjeti svoju vjeru, Bog može učiniti mogućim što nam se danas čini gotovo nemogućim. „Što pobijedi svijet ako ne vjera naša“, piše apostol Pavao.

Dragi Kuprešaci! Drago mi da smo danas među vama. Ostanite čvrsti u svojim korijenima koji su katolički i hrvatski. Vjera vas je do sada očuvala i sačuvala. Ostati vam je u toj vjeri! Svim pokojnim Kuprešacima neka je pokoj vječni i od Boga nagrada, a svim živima želimo radost u življenju vjere.

Dragi gospodine župniče! Vama od srca hvala na dobrodošlici i velikodušnosti. Neka dobri Bog blagoslovi Vas i Vaše drage župljane. Amen ■

Proslava spomendana Zrinskih i Frankopana Čakovec, 26. travnja 2014.

Nalazimo se u vazmenoj osmini u kojoj slušamo čitanja iz Djela apostolskih, koja opisuju život prve Crkve, koja se počela snagom Duha Svetoga sve više širiti na činjenici Isusovog uskrsnuća. Da je Isus doista uskrsnuo evanđelist Marko donosi tri slučaja: Isusovo ukazanje Mariji Magdaleni, dvojici učenika koji su bili na putu prema Emausu te jedanaestorici Isusovih učenika dok su bili za stolom. Isus je prekorio njihovu „nevjeru i okorjelost srca“, što nisu povjerovali onima koji ga vidješe uskrsla od mrtvih“ (Mk 16, 14-15).

U sva tri ukazanja evanđelist ističe nevjeru apostola i traži od njih da ne budu nevjerni i okorjela srca. Djela apostolska opisuju kako je Isusovo uskrsnuće donijelo velike neprilike poglavarima i vođama naroda. Veliko vijeće, glavari i pismoznanci bili su svi u čudu. Znaju da su Petar i Ivan nepismeni ljudi i neuki, nisu pohađali nikakve škole. Zbunila ih je njihova neustrašivost. Sve činjenice govore da je Isus uskrsnuo, ali oni to nikako ne žele prihvatiti nego se povlače u vijećnice, pitajući se: „Što ćemo s tim ljudima?“. Čudo ne mogu zanijekati. Ono je poznato svim ljudima. Mislili su da nije dobro, barem ne za sada, pribjeći bilo kakvoj sili. Jedino što im preostaje jest da „podnipošto ne govore niti naučavaju u Ime Isusovo“. Bila je to jedna vrst javne opomene. No Petar se nije obazirao na zabranu, štoviše, poručuje im: „Sudite, je li pred Bogom pravo slušati radije vas nego Boga. Mi, doista, ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo!“. Naime, Isus im je naredio da idu naviještati evanđelje svakom stvorenju, jer vjere nema bez navještaja

Draga braćo i sestre! Vjera dolazi od slušanja evanđelja (usp. Rim 10, 14-17), ako ga prihvaćamo kao Božju Riječ (1 Sol 2, 13). Vjera je, dakle, poslušnost Riječi Božjoj (usp. Rim 1, 5). Riječ je o osobnom prijanjanju uz Boga, Isusa Krista. I takva vjera ne ostaje bez odjeka. Ona postaje djelotvorna, kao što je bila Marijina vjera.

Vjera je susret s Isusom Kristom. Nije to susret s nekom idejom već sa živom osobom, Isusom Kristom, koji nas duboko preobražava. I taj susret s njime obnavlja naše ljudske odnose i stvara međusobno bratstvo među ljudima. Imati vjeru u Boga Isusa Krista nije nešto što se tiče samo uma, područja intelektualne spoznaje, već je promjena koja zahvaća cijeloga čovjeka: um, srce, volju, emocije, ljudske odnose, tjelesnost. S vjerom se doista sve mijenja u nama i postajemo svjesni da smo samo putnici na ovome svijetu

prema nebeskoj domovini.

Vjera je dar Božji koji treba čuvati. Da bismo sačuvali vjeru potrebno ju je svakodnevno učvršćivati kroz molitvu, sakramente, dobra djela. To je proces koji traje cijeli život. Da bi ju još više učvrstio papa Benedikt XVI rekao je 22. studenoga 2012. prigodom otvorenja Godine vjere: „Potrebno je ponovno otkriti sadržaje vjere koju se ispovijeda, slavi, živi i moli, te razmišljati o samom činu vjere. Zadaća je koju svaki vjernik mora osobno ispuniti, osobito u ovoj Godini“.

Vjera je Božji dar ali i ljudski čin. To jasno kaže Katekizam Katoličke Crkve: „Nemoguće je vjerovati bez milosti i unutarnje pomoći Duha Svetoga. A ipak nije ništa manje istinito, da je vjera izvorno ljudski čin. Ne protivi se slobodi, niti čovjekovu razumu, da čovjek povjeruje Bogu i prione uz istine koje je on objavio“ (KKC 154). Vjera je, dakle, pristanak kada naš um i naše srce kažu svoj „da“ Bogu, ispovijedajući da je Isus Gospodin, a to znači Bog. I taj naš „da“ daje nam snagu i preobražava naš život.

Spominjući se danas Zrinskih i Frankopana ne možemo mimoći njihov vjeru. To su Fran Krsto Frankopan, književnik i pjesnik, i Petar Zrinski, njegov zet, koji je predvodio poznatu urotu. Obojica su bila pogubljena u Bečkom Novom Mjestu. Povod nezadovoljstvu bio je Varšavski mir, sklopljen 10. kolovoza 1664. godine kojim su Turci, iako su bili poraženi, od Bečkoga dvora dobili pravo da zadrže sve do tada osvojene krajeve. Nezadovoljnici su stvorili savez poznat kao Zrinsko-Frankopanski otpor, kojim su htjeli umanjiti vlast hrvatsko-ugarskog kralja Leopolda i Habsburgovaca. Bečki je dvor to brzo doznao i Petar Zrinski i Krsto Frankopan bili su pozvani u Beč, očekujući razumijevanje za hrvatsko nezadovoljstvo. Međutim, car Leopold ih je dao odmah uhititi i zatvoriti. Bila je podignuta optužnica protiv njih, iako je to bilo u suprotnosti s kraljevim obećanjem da im se neće ništa dogoditi. Osim toga hrvatskim je velikašima mogao suditi samo Hrvatski sabor.

Nakon molitve na stratištu krvnik je udario mačem Krstu Frankopana po ramenu, a Krsto je uskliknuo: „Isuse! Marijo!“. Drugim mu je udarcem odrubio glavu. Fran Krsto i Petar Zrinski pogubljeni su na opće zaprepaštenje hrvatske i ugarske javnosti i cijele Europe. Njihovi posmrtni ostaci preneseni su u hram narodnih i duhovnih velikana hrvatskoga naroda, u zagrebačku prvostolnicu, u kojoj, ispod njihovih

poprsja piše: „Navik on živi ki zgine pošteno“. Tako se Bečki dvor obračunao sa svim članovima Zrinskih i Frankopana, dviju najmoćnijih i najslavnijih hrvatskih plemićki obitelji, opljačkao silnu imovinu i zastrašio sve svoje protivnike u Hrvatskoj i Ugarskoj i tako omogućio Turcima da pustoše i osvajaju hrvatske zemlje. Uništenje hrvatskih obitelji Zrinskih i Frankopana jedan je od najžalosnijih i najstrašnijih događaja u cijeloj hrvatskoj povijesti, koji je imao teške i nesagledive posljedice za narod i hrvatsku državu (Hrvatski mučenici za vjeru i dom, str. 131).

Fran Krsto Frankopan i Petar Zrinski pisali su dan prije (29. travnja 1671.) oproštajna pisma svojim ženama. Ne zna se koje je pismo ljepše. Iz njihovih se pisama vidi njihova živa vjera i potpuna predanost volji Božjoj. Fran Krsto Frankopan završio je pismo ženi Juliji: „Draga moja Julijo, zbogom. Ja sam ti na ovom svijetu bio odan muž, a na drugom bit ću ti najvjerniji posrednik pred Bogom. Ostajem zauvijek, moja draga Julijo, tvoj najljubljeniji i najnježniji muž“. Svoju pobožnost prema Majci Božjoj Fran Krsto Frankopan duboko je gajio, što je posebno vidljivo u njegovoj posveti Majci Božjoj pod naslovom „Elegija Presvetoj Bogorodici Mariji Loretskoj“.

Braćo i sestre! Zrinski i Frankopani, kojih se danas spominjemo, živjeli su u vremenu nadiranja Turaka. U isto vrijeme iz Njemačke i Mađarske širilo se krivovjerje. Stoga su se borili da na ovim prostorima sačuvaju katoličku vjeru u srcu hrvatskoga puka. I jedan i drugi bili su iskreni vjernici i mučenici za hrvatsku domovinu.

Rod hrvatskih velikaša Frankopana u svojoj je dugoj povijesti dao tri Katarine, žene visoko kulturne. Prva glasovita Katarina Frankopan, rođena 1493. godine, udala se za ugarskog velikaša Perenya. Prevela je na mađarski jezik poslanice sv. Pavla. Druga glasovita Katarina Frankopan bila je udana za Nikolu Zrinskog, sigetskog junaka. Dala je tiskati 1560. godine molitvenik „Raj

duše“. Treća glasovita Katarina bila je sestra kneza Frana Krste Frankopana, udana za Petra grofa Petra Zrinskog, koji je zajedno s njezinim bratom Franom Krstom tragično završio u Bečkom Novom Mjestu. Bavila se književnošću i ona je napisala Molitvenik „Putni tovaroš“. Svakako je veoma važan Molitvenik druge glasovite Katarine, „Raj duše“, a to je Katarina Frankopan, udana za Nikolu Zrinskog. Da bi se na neki način suprotstavili nadiranju krivovjerja, posebno onih koji ne štiju Blaženu Djevicu Mariju, ona je izdala Marijanski molitvenik „Raj duše“. Ovim je molitvenikom Katarina Frankopan Zrinska htjela proslaviti Blaženu Djevicu Mariju, jedinu nadu patničkom narodu u onim teškim vremenima. Bilo je to vrijeme nadiranja turske vojske, i kad je svakog dana bivalo sve veće rasulo u Europi i opasnost širenja krivovjerja na našim prostorima. Stoga je njezin molitvenik „Raj duše“ vjeran odraz katoličkog nauka o Mariji. U njemu se štije Marija kao prava Majka Božja, kao ona koja je bez grijeha začeta, koja je uvijek Djevica, koja je na nebo uznesena, koja se i dalje brine za svoju djecu kao zagovornica, pomoćnica u svim potrebama, kao ona koja je Kraljica neba i zemlje. Iz Katarinina molitvenika izbija žarka njezina ljubav i ljubav tadašnjeg hrvatskog puka prema Mariji i neograničeno pouzdanje u Mariju. Zanimljivo je pročitati litanije koje je sastavila Katarina. Naslov tih litanija je „Zazivanje slavne i preblažene Dive Marije“, u kojima ima 119 zaziva, među ostalima i zaziv Sveta Mati slobode, moli za nas, kao i zaziv „Sveta Mati didine, moli za nas. „Didina“ je isto što i domovina.

Braćo i sestre! Slaveći danas Dan Zrinskih i Frankopana i mi se pomolimo dragom Bogu i Blaženoj Djevici Mariji, da nam izmoli dar vjere, da možemo snagom Duha Svetoga i zagovorom Marije, pridonijeti barem malo boljitku našega naroda, naše domovine, naše „didine“, kako ju je nazvala Katarina Zrinska. Amen ■

Sveti Marko evanđelist – Dan kapelanije Slavonski Brod, 28. travnja 2014.

Iako nemamo puno podataka o sv. Marku, ipak iz njegova evanđelja možemo puno zaključiti. Marko je bio Židov, podrijetlom iz Jeruzalema. Kuća njegove majke bila je mjesto susreta mlade kršćanske zajednice. Tu je Marko upoznao Barnabu i Pavla. On je neko vrijeme pratio Barnabu i Pavla na njihovim putovanjima.

Marko je prihvatio kršćansku vjeru pod utjecajem apostola Petra koji je propovijedao Riječ Božju. Autor Petrove poslanice naziva Marka "moj sin", što bi značilo da je Petrov učenik ili da ga je on krstio. Budući da Petar nije znao grčki, Marko je postao njegov tumač. Zajedno sa svojim rođakom Barnabom i sa sv. Pavlom putuje u Jeruzalem. Kasnije je pratio Pavla u Antiohiju i na Cipar.

Predaja kaže da je Marko oko 65. godine otišao u Aleksandriju, gdje je kao biskup osnovao Crkvu. Neprijateljski raspoloženi stanovnici napali su ga u vrijeme služenja svete mise. Vezali su ga oko vrata i tako ga vukli cestom, dok nije umro 25. travnja 68. godine. Posmrtni ostaci sv. Marka bili su preneseni iz Aleksandrije u Veneciju, gdje je između 1063. i 1073. godine sagrađena katedrala njemu u čast. Bibličari kažu da je on prvi od evanđelista napisao Evanđelje. Evanđelje je bilo namijenjeno kršćanima koji su prešli iz poganstva na kršćansku vjeru.

Kad je car počeo progoniti Crkvu, mnogi su, iz straha pred smrću, htjeli napustiti kršćansku vjeru. Trebao ih je netko ohrabriti u danima progona. Stoga Marko piše svoje evanđelje i upućuje ga najprije njima da ih ohrabri, da ne klonu pred progonoštvom, da imaju pouzdanje u Isusa Krista, Spasitelja i Otkupitelja.

Što nam ovo govori? Nije lako biti katolikom i kršćaninom. Dok jedni svjedoče, drugi se skrivaju, a treći opet pokazuju dvostruko lice. Prikazuju se kao vjernici, a s druge strane ulagaju se drugoj strani. Narod kaže za takve ljude da su dvolični, da imaju dva lica; nisu ni vrući ni hladni, rekao bi Isus.

Ivan evanđelist u Knjizi Otkrivenja piše: „Ovako govori Amen (Bog), vjerni i istiniti svjedok... Znam tvoja djela: nisi ni studen ni vruć. O da si studen i vruć! Ali jer si mlak, i nisi ni studen ni vruć, povratit ću te iz svojih usta“ (Otk 3, 14-15),

Prije nego što je Marko počeo pisati evanđelje, postojale su propovijedi Isusovih učenika, kao i pisma sv. Pavla. Marko je nastojao sve to skupiti, zajedno s Isusovim govorima, u jednu

pripovijedalačku formu u želji da što vjernije predstavi Isusa Krista kao Božjega Sina svojim čitateljima. Marko izabire događaje i izreke iz Isusovog života i razrađuje ih na način da njegovi čitatelji mogu razumjeti njihovo značenje i primijeniti ih u svom životu. Sv. Matej i sv. Luka napisat će kasnije evanđelje, služeći se materijalima sv. Marka. Markovo evanđelje nastalo je oko 70. godine. Ono je podijeljeno u 2 dijela. Na samom početku Marko navodi cilj i sadržaj evanđelja. To je prije svega „Radosna vijest Isusa Krista, Sina Božjega“ (Mk1, 1). Isusova riječ je moćnija nego sve dosadašnje (Mk 1, 22.27; 2, 11), moćnija od svakoga zla, donosi čovjeku spasenje, tvori zajedništvo s Bogom.

Zašto je Isusova riječ toliko moćna? Upravo zato jer je Isus Bog koji je postao čovjekom. Kao takvog prvi su ga prepoznali demoni. Isus ne želi da se njegovo ime otkrije, kao i djela njegova, sve dotle dok ne bude javno priznat kao onaj kojeg je poslao Otac nebeski.

Drugi dio evanđelja započinje Isusovim pitanjem učenicima: „Što vi kažete tko sam ja?“ (Mk 8, 29). Nakon Petrove ispovijesti, da je Isus Sin Boga živoga, onaj koji dolazi na svijet, od toga trenutka Marko naglašava da je vjernost Isusu Kristu najveća kvaliteta njegovih učenika. Učenik je onaj koji ispovijeda da je Isus Sin Božji koji je postao čovjekom radi nas i radi našega spasenja.

Zadržimo se samo kratko na tvrdnji sv. Marka, jer je veoma važna za našu vjeru danas. Tko je za mene Isus Krist? Mnoge religije priznaju da je Isus prorok. Časte ga i muslimani i njegovu majku Mariju, ali ga ne priznaju da je Božji Sin, da je Bog. Međutim sv. Pismo govori na više mjesta da je Isus bio više od proroka, dobrog učitelja ili Božjeg čovjeka.

Evo samo nekih izjava: sv. Ivan evanđelist donosi Isusove riječi: „Ja i Otac jedno smo“ (Iv 10, 30). Reakcija Židova bila je: „Zbog dobrog te djela ne kamenujemo nego zbog hule što se praviš Bogom, iako si samo čovjek“ (Iv 10, 33). Židovi su dobro shvatili Isusovu izjavu kao tvrdnju da je on Bog. Drugi primjer: Isus je rekao: „Zaista, zaista, kažem vam prije nego je Abraham bio, Ja Jesam. Židovi su uzeli kamenje kako bi ga zbog te izjave kamenovali (Iv 8, 59). Isus je objavio svoj identitet kao „Ja Jesam“. Tim se imenom prvi puta objavio Bog Mojsiju. Apostol Toma ispovjedio je Isusovo božanstvo nakon uskrsnuća riječima: „Gospodin moj i Bog moj“ (Iv 20, 28).

Apostol Petar piše u poslanici: „Naš Bog, Spasitelj Isus Krist (2 Pt 1, 1). Apostol Pavao opisuje Isusa kao „velikoga Boga, našega spasitelja Isusa Krista“ (Tit 2, 13). „Ako meni nećete vjerovati, vjerujte djelima da spoznate da je Otac u meni i ja u Ocu“ (Iv 10, 38), veli Isus.

Mogli bismo nabrajati i dalje citate iz Sv. pisma. Ovo je dosta da znamo da je Isus uistinu pravi Bog koji je postao čovjekom.

Braćo i sestre! Ako Isus nije Bog onda ne govori istinu; onda nije ni prorok, ni dobri učitelj, ni Božji čovjek. Ako Isus nije Bog onda njegova smrt nije bila dovoljna da nas spasi od grijeha. Isus je morao biti Bog, kako bi platio naš dug. Isus je morao biti čovjek, kako bi mogao za nas umrijeti.

Poznati francuski pisac Andre Gide napisao je: „Mislím da ne treba vjerovati Kristovim riječima zato što je Krist Sin Božji, već treba shvatiti da je on Sin Božji jer je njegova riječ božanska i beskrajno nadilazi sve što nam mogu pružiti ljudska umjetnost i mudrost“. I nastavlja, moleći se: „Gospodine, slušam tvoju riječ ne zato jer mi je rečeno da si ti Sin Božji, nego tvoja je riječ lijepa iznad svake ljudske riječi i iz toga ja prepoznajem da si ti Sin Božji“.

Braćo i sestre! I kad bi netko postavio pitanje gdje možemo danas susresti Isusa Krista, odgovor je veoma jednostavan. Papa Ivan Pavao II., koji je jučer proglašen svetim, rekao je da u Evanđelju možemo susresti Isusa Krista. U Evanđelju nam govori Isus Krist. Evanđelje je prema tome sam Isus Krist. Stoga poručuje da trebamo izabrati Boga u Kristu. Ipak postoji opasnost i mogućnost odbacivanja Boga. Ljudska povijest puna je takvih primjera. To zvuči strašno, ali je istina da čovjek može odbaciti Boga“ (Wojtyła, „Put do Krista, str. 32), poručuje sveti i nama dragi papa Ivan Pavao II.

Vratimo se evanđelistu Marku. Sv. Marko završava svoje evanđelje kako je Isus rekao svojim učenicima nakon uskrsnuća: „Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju. Tko uzvjeruje i pokrsti se spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se“ (Mk 16, 15). I pošto im to reče, Isus bude uzet na nebo. „Oni pak odoše propovijedati, a Gospodin surađivaše i utvrđivaše Riječ popratnim znakovima“ (Mk 16, 15), piše sv. Marko.

Braćo i sestre! Isus Krist je ustanovio Crkvu na

Petru odnosno apostolima. Crkva, dakle, nastavlja Isusovo djelovanje jer je primila poslanje od samoga Isusa Krista. O prihvaćanju evanđelja ovisit će čovjekova sudbina.

Evanđelje je tijekom povijesti izgradilo mnoge narode, posebno narode Europe tako da se može reći za Europu da se ona ne može izraziti zemljopisnim pojmovima, naprotiv ona je kulturni i povijesni pojam (Ratzinger, „Europa“, str 11.).

Mnogi su se snagom evanđelja uzdigli do neslučenih visina. To je posebno očito u prvim stoljećima kršćanstva, u kojima je velik broj bio i među vojno-redarstvenim snagama, od kojih su mnogi proglašeni svetima zbog vjernosti Isusu Kristu i njegovom evanđelju. Dolaskom demokracije došla je i sloboda ispovijedanja vjere. Bogu hvala, današnji se policajac ne treba bojati da će ga netko prijaviti zbog ispovijedanja vjere, ili mu, ne daj Bože, onemogućiti napredovanje. Ukoliko bi se to negdje dogodilo, to bi bio očiti znak stare ideologije, koju je osudio svijet i ona ne drži više „vodu“.

Stoga mi je drago, da dok policija posvećuje pažnju svojem profesionalnom pozivu, ne zaboravlja napredovanje u duhovnom životu. To je i smisao osnivanja policijske kapelanije u PU brodsko-posavskoj, i u svakoj drugoj policijskoj upravi, u kojoj će, čvrsto sam uvjeren, vaš svećenik s ljubavlju raditi. On je pozvan, kao i svi vojno-policijски kapelani, pružati duhovnu pomoć katolicima u vojsci odnosno policiji.

I na kraju, iskrene čestitke svim pripadnicima ove kapelanije. Neka vas sve zagovara i učvrsti u vjeri sv. Marko, zaštitnik vaše kapelanije i jučer proglašeni sveci papa Ivan XXIII. i papa Ivan Pavao II., koji je bio veliki prijatelj Hrvata, koji nas je tri puta posjetio. Amen ■

Memorijal dvanaest hrvatskih redarstvenika Borovo Selo, 2. svibnja 2014.

Poštovana obitelji poginulih hrvatskih redarstvenika, braćo i sestre, dragi prijatelji! Često se čuje riječ: „Nikada više rata“. To govore najviše ljudi koji su doživjeli rat u svoj njegovoj strahoti.

Kad se čovjek nada miru, često se iznenada pojavi rat sa svom svojom razornošću. Rat je velika tajna. Iako mu mnogi daju tumačenje da su posrijedi politički razlozi i motivi, da je posrijedi želja za osvajanjem tuđih prostora i duboka mržnja, rat je u stvari strašno lice grijeha. Rat je zaista grijeh, najveći grijeh sa svim svojim posljedicama. U njemu čovjek ubija čovjeka; narod ubija narod; oružje ubija mir, a mržnja ubija ljubav. U svemu tome ranjen je Bog, stvoritelj i milosrđe, Bog, oprost i mir.

Stoga, mi kao vjernici imamo sigurno uporište s kojega možemo promatrati stvarnost rata. Tumačenje nalazimo u Bibliji. Već je sveti Jakov apostol postavio pitanje: „Odakle ratovi i rasprave među vama? I odgovara: „Zar ne od vaših pohlepa koje se bore u vašim udovima. Želite, a nemate pa ubijate. Zavidite, a ne možete postići pa se borite i vojujete. Nemate, jer ne molite. Molite, a ne primete, jer zlo molite da u svojim nasladama potrošite“ (Jak 4, 1-3).

Isusova muka i smrt, kao i Isusovo uskrsnuće daje nam mogućnost da možemo dublje prodrijeti u tajnu Isusove smrti, u tajnu grijeha, ali i smisao našega života i smrti. Zato i nasilnu smrt naših redarstvenika, i svih naših branitelja, promatramo u svijetlu nade. Njihova smrt nije bila uzaludna. Postala je zalogom naše budućnosti. A čvrsto smo uvjereni da ih je sam Bog nagradio za tu nesebičnu ljubav. Za njih se danas i posebno molimo.

Braćo i sestre! Ljudi se boje reći istinu. Mi se ne trebamo stidjeti naše istine, a treba je ponavljati. Prvo: Istina je da naši branitelji nisu osvajali tuđe, nego su branili svoje: dom i domovinu. Drugo: Istina je da su branili svoju slobodu i u nju uložili vlastiti život da Hrvatska bude slobodna. Treće: Istina je da su branitelji uložili svoj život u vrijednosti kao što su: sloboda, mir, sigurnost, pravednost, boreći se protiv svakog nasilja i protiv svake nepravde. Izraziti primjer je i smrt 12 hrvatskih redarstvenika u Borovu Selu, za čije se duše danas molimo i kojima danas iskazujemo zahvalnost na njihovoj velikoj ljubavi, kao i roditeljima, što su nam dali sinove koji su uistinu veliki ne samo u očima hrvatskoga naroda nego i u očima Božjim. Na njih se može primijeniti Isusova

riječ: „Nema veće ljubavi od ove da tko svoj život da za prijatelje svoje“, kao i riječi Nikole Šubića Zrinskog: „Navik on živi ki zgine pošteno“.

Braćo i sestre! Borba između dobra i zla uvijek je postojala, ali konačna pobjeda pripada dobru, odnosno pripada Bogu i onima koji se na nj oslanjaju svojom vjerom i nadom.

Prvo čitanje opisuje borbu između dobra i zla. Isus je bio znak protivljenja, a kasnije i njegova Crkva. Nakon Isusovog uskrsnuća i dolaska Duha Svetoga, Crkva se počela snagom Duha Svetoga sve više širiti. Židovski su poglavari bili veoma uznemireni. Započeli su najprije s istragom, da bi kasnije zabranili apostolima spominjanje imena Isusova. Unatoč zabrane apostoli se nisu bojali govoriti o Isusu Kristu, uz cijenu vlastitog života. Govorili su istinu.

Petar je odbacio sve optužbe velikog svećenika, naglasivši da se treba više pokoravati Bogu negoli ljudima. Rekao je otvoreno Židovima da su neki od njih krivi za Isusovu smrt. Stoga ih poziva na obraćenje kako bi primili oprostjenje grijeha. Dok je to Petar govorio, u obranu Petra i apostola ustao je poznati židovski učitelj imenom Gamalijel. Rekao je vijećnicima, pozivajući ih na oprez, da neće moći ušutkati apostole. Spomenuo je dvojicu ustanika, Teutu te Judu Galilejca koji su htjeli pokrenuti neku vrst revolucionarnog pokreta u cilju oslobađanja od rimske vlasti. I jedan i drugi nisu uspjeli u pobuni.

Gamalijel poziva vijećnike da se kane Petra i drugih apostola, da ih otpuste „Jer ako je taj naum ili to djelo od ljudi, propast će; ako li je od Boga, nećete ga moći uništiti - da se s Bogom u ratu ne nađete“. Nakon toga išibali su apostole i zabranili su im da više ne govore o Isusu Kristu. No, oni su otišli radosni ispred vijeća što su mogli pretrpjeti za Isusa Krista. I tako su se ispunile riječi Isusove koje je rekao apostolima: da će ih po sinagogama bičevati (Mt 10, 17). Isus naziva blaženima one koji zbog Isusa pretrpe pogrde i poruge (Mt 5, 11-12).

Zar se to ne događa i danas? Unatoč takvih brutalnih slučajeva ima i onih, posebno među mladima koji se ne obaziru na pogrde onih koji drugačije misle i žive. To im daje još više snage da slijede Isusa Krista i žive njegovo evanđelje u svom svakidašnjem životu. Takvi mladići i djevojke nada su Crkve i naše budućnosti. Samo izgrađeni i moralni ljudi, koji se hrane evanđeljem i prihvaćaju ga kao Božju a ne ljudsku riječ, garancija su opstanka našega naroda. Riječ je o mla-

dim ljudima koji svoj život grade na prokušanim vrijednostima kršćanstva. Izdržat će oni.

Apostoli su nastavili navješćivati evanđelje i tumačili ga, utvrđujući tako vjeru ljudi, okupljajući se na večernjim svetim misama, koje su slavili svakog dana s vjernicima.

Sv. Ivan evanđelist u današnjem evanđelju stavlja Isusa u središte zbivanja, kako bi nam pokazao kako se danas ponašati u situacijama gladi i neimaštine. Isus ima prvi inicijativu. On sam dijeli narodu kruh. Kad su ljudi vidjeli što je Isus učinio, da je nahranio pet tisuća ljudi s 5 ječmenih kruhova i dvije ribice, govorili su: „Ovo je uistinu Prorok koji treba doći na svijet!“ Dakle, Isus je taj najavljeni Prorok, on je Kralj Izraelov. Isus je Kralj ali ne od ovoga svijeta, reći će Pilatu (18, 36). Sv. Ivan evanđelist je pri kraju 6. poglavlja zapisao Isusove riječi da je on „kruh koji je sišao s neba“ (Iv 6, 51).

Primajući samog Krista, koji je „kruh s neba“, mi postajemo njegovi svjedoci, sposobni prenositi njegovo djelo na ovom svijetu. Ustrajmo u toj odgovornoj zadaći koju smo primili od Isusa za svijet.

Braćo i sestre! Prihvatili smo Isusa Krista početkom 7. stoljeća i njegovo evanđelje, koje je došlo sve do naših dana. Prihvatili smo i Isusovu Majku za svoju majku, tu učiteljicu odgovornosti. Mi smo svjesni da smo za slobodu ne samo rođeni nego i kršteni. I ta se misao stalno povlačila u sinovima i kćerima hrvatskoga naroda sve do danas. A ta je misao bila posebno naglašena prošlih dana prigodom Dana hrvatske

katoličke mladeži u Dubrovniku.

Kada smo pali u grijeh zbog slabosti, ponovno smo se dizali snagom Božjom. Kada smo osjetili da netko dira našu slobodu, bili smo vrlo osjetljivi, jer smo još godine 769. dali čvrstu odluku preko hrvatskog vladara da ćemo svoje braniti a tuđe poštivati. Tom smo zavjetu ostali čvrsti sve do danas. I ostat ćemo.

Sada bolje razumijemo i 12 redarstvenika i sve hrvatske branitelje, posebno poginule, kakav su moral imali, kakvu su ljubav gajili prema domu i Domovini, spremni podnijeti svaku žrtvu, pa i vlastiti život, bude li trebalo, u želji da obrane najmilije, dom i Domovinu, da obrane istinu i naše svetinje. Stoga zaslužuju svako poštovanje.

Braćo i sestre! Nasilna smrt hrvatskih redarstvenika u Borovom Selu potiče nas da i dalje s još većom ljubavlju obilježavamo ove obljetnice, njegujući tako vrijednosti kojima se svijet danas divi, kao što su domoljublje, čovjekoljublje i bogoljublje. Naši poginuli redarstvenici poručuju nam da i dalje živimo duhovne vrijednosti, posebno vjeru, da i dalje njegujemo ljubav u obitelji, prema narodu i Domovini. Neka ova žrtva bude poštivana i štovana. Neka nijedan stanovnik naše Domovine ne prezire krv prolivenu za nju. Neka svaki građanin ove zemlje bude potaknut činiti ono dobro koje će pomoći svima da grade zemlju odgovornosti i nade. A poginulim redarstvenicima neka uskrsnuli Gospodin udijeli milost da se nađu u zajedništvu s Bogom, u društvu Isusove i naše majke, u društvu svetih. Amen ■

Bl. Ivan Merz - Dan kapelanije Slunj, 9. svibnja 2014.

Ljudi znaju reći kako su prošla vremena bila bolja. Sadašnje vrijeme tumače kao jedno od najtežih. Treba odmah reći da nijedno vrijeme nije bilo idealno. Isus se susreo sa sličnom situacijom ljudi, koji su očekivali bolja vremena. Da bi nastala preobrazba svijeta, da bi nastalo bolje vrijeme, Isus je dao konkretne upute, posebno svojim učenicima. Takve dvije upute donosi današnje evanđelje u kojem Isus govori o soli i o svjetlosti. Naime, Isus se često služio prispodobama kako bi ljudi što bolje razumjeli njegovu poruku. Započinje riječima: „Vi ste sol zemlje“ (Mt 5, 11). Kao što sol čuva hranu od raspadanja takvi trebaju biti Isusovi učenici. Oni bi trebali unositi u život zdravu hranu. No, svaki život nije pravi život. Ima promašenih života. Život je, gledan s Božje strane, itekako dragocjen. Isus Krist je umro za nas radi nas i radi našega spasenja i pozvao nas je da živimo život koji je dostojan čovjeka. Isus dalje nastavlja: „Ako sol obljutavi čime će se ona osoliti?“. To drugim riječima znači ovo: Ako neki očekuju bolje dane, trebaju biti nalik na zdravu sol, nalik na sunce koje grije, ne očekujući od drugih da to učine nego nastoje u tom pravcu pridonijeti svojim životom. Kao što sol, koja je vrlo dobra u sebi, može postati bljutava tako i život ljudi može biti daleko od onoga što bi trebao biti.

Najgora varijanta jest kada čovjek zaboravi na svoje dostojanstvo. Već je papa Leon XIII. rekao: „Kršćanine, upoznaj svoje dostojanstvo. Postao si dionikom božanske naravi, i ne vraćaj se u staru bijedu, i ne živi ispod svog dostojanstva“. U židovskom svijetu sol je označavala i mudrost. Isus želi da svoj život tako osmislimo da zadobijemo božansku, a ne ljudsku mudrost. Ljudska i božanska mudrost nisu međusobno oprečne, kako nas uči i vaš zaštitnik bl. Merz. Ljudska mudrost ako je plod znanja i iskustva, ona je dobra podloga božanskoj mudrosti. Dok je ljudska mudrost plod učenja i iskustva, božanska mudrost je plod prisnosti, blizine s Bogom i našeg odnosa s Bogom. Zato je blaženi Stepinac molio za dar mudrosti, koja spaja ljudsko s božanskim: „Duše Sveti, daj nam dar mudrosti da nam Bog bude jedino mjerilo u prosuđivanju svih božanskih i ljudskih stvari“. Takvu je mudrost tražio blaženi Ivan Merz.

Isus nam daje i drugu pouku te govori: „Vi ste svjetlo svijeta. Ne može se sakriti grad koji leži na gori. Niti se užije svjetiljka da se stavi pod sud nego na svijećnjak da svijetli svima u kući“

(Mt 5, 14-15). „Vi ste svjetlost svijeta“, poručuje Isus svojim učenicima. Drugim riječima, kao da im želi reći: Vi već imate svjetlo u sebi, jer ste povjerovali. I nastavite i dalje podržavati to svjetlo vjere kako bi obasjavalo prostore u kojima živite i djelujete. Isus završava riječima: „Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela, i slave Oca vašega koji je na nebesima“ (Mt 5, 16).

Kršćani su u prvom stoljeću bili posebno prepoznatljivi. Prvi puta su bili nazvani kršćanima u gradu Antiohiji. Sv. Luka piše: „U Antiohiji su najprije učenici nazvani kršćanima“ (Dj 11, 26).

Braćo i sestre! O Isusovim riječima „Vi ste sol zemlje (...) vi ste svjetlo svijeta“, razmišljao je blaženi Ivan Merz.

Tko je zapravo Ivan Merz? Rođen je 1896. godine u Banja Luci. Od roditelja je primio pristojan građanski odgoj ali bez posebne kršćanske podloge. Izrastao je u liberalnoj sredini. Najzaslužniji za njegovu vjeru bio je dr. Ljubomir Maraković (moj nekadašnji profesor). Slika, koja prikazuje blaženog Ivana Merza iznosi neke elemente njegovog života. Vidimo da je Merz bio mlad čovjek u odjelu s kravatom. Merz nije bio svećenik nego laik – vjernik koji je živio u svijetu, imao je svoje zanimanje. Bio je profesor francuskog i njemačkog jezika i književnosti. Predavao je predmete koji nemaju izravne veze s vjerom. S jedne strane jedan od ljudi u svijetu, a s druge strane čovjek svetosti. Slikar ga je naslikao s knjigom u ruci. Knjiga je bila uvijek znak učenosti, kulture i znanja.

Naš blaženik je posjedovao široko znanje, služio se s čak 10 jezika. Živio je samo 32 godine. On je svojim znanjem pokazao da se vjera i znanost međusobno nadopunjavaju i da se nikako ne protive jedna drugoj. Merz je bio čovjek duboke ljubavi prema Crkvi i papi. Slikar ga je prikazao kako drži u ruci tri crkve: banjalučku, zagrebačku katedralu te baziliku sv. Petra u Rimu. To su tri mjesta njegovog duhovnog dozrijevanja. Ljubav prema Crkvi često je bila prisutna u njegovim predavanjima. Kad su ga pitali zašto toliko ljubi Crkvu i papu, odgovorio je: „U Crkvi vidim jasnu sliku Krista Spasitelja, a u papi vidim Kristovog nasljednika.“

On je jednostavno živio Isusov život s Crkvom i u tome mu je bila snaga. Merz je javno svjedočio svoju vjeru. Danas se često ističe da je vjera privatna stvar.

Papa Franjo je nedavno rekao da vjera ne može biti privatna stvar i treba je tako živjeti da bude vidljiva, poput svjetla o kojem govori Isus u evanđelju. Ima ljudi koji žive svoju vjeru unutar stana, koji povremeno dolaze na sv. misu. Može li se očekivati od takvih ljudi da budu sol ovom društvu, svjetlo kojim će prosvjetljivati suvremeni svijet, kulturu i društvo u cjelini? „Katolička vjera je moje životno opredjeljenje“, piše Merz. Kad je umro, mladi su mu donijeli vijenac na grob s vrpcom na kojoj su bile napisane riječi „Hvala ti, orle Kristov, što si nam pokazao put k suncu“.

Merz je postao svjetlo i sol svome vremenu. On je to postigao Božjom snagom, služeći se duhovnim oružjem, o kojem govori apostol Pavao, a to su: vjera, molitva, sakramenti, posebno sakrament euharistije i ispovijedi. Kao gimnazijalac napisao je u svom Dnevniku: „Pričest je izvor života“. Sveti papa Ivan Pavao II. proglasio je Merza blaženim u Banja Luci i rekao je za njega: „Želim vam dati Ivana Merza kao svjedoka Kristova i zaštitnika, a istodobno suputnika na putu u vašoj povijesti. On će od danas biti uzor mladeži, primjer vjernicima svjetovnjacima.“

Papa Benedikt XVI. uvrstio je Merza među 18 najvećih svetaca Katoličke Crkve kao uzora euharistije (Sacramentum Caritatis 94). To je veliko priznanje svetosti Ivana Merza, ali i priznanje Crkvi u Hrvata što je imala u svojoj sredini takvog čovjeka, te poticaj svim hrvatskim vjernicima da još bolje upoznaju blaženog Ivana Merza i njegovu poruku koju nam Bog šalje preko njega.

Merz nije bio samo profesor nego prije toga i vojni časnik. 1916 godine odlazi na talijansku

frontu. Rat je teško proživljavao. To se posebno vidi iz njegova Dnevnika. Gledajući često smrt u oči Merčev se nazor na svijet produbio. Pod kraj rata pisao je svome ocu: „Zahvalan sam Bogu što sam sudjelovao u ratu, jer me je rat naučio mnogočemu što ne bi inače nikada spoznao. Želim biti što prije slobodan i urediti svoj život prema onome što sam spoznao da je pravo“. Razmišljajući o tajni života i smrti, misao na vječnost stalno ga je pratila. Boravkom na bojištu, svakodnevno suočen s trpljenjem i smrću, te prosvjetljen milošću Božjom, potpuno je promijenio svoj pogled na svijet. Jedine zadovoljavajuće odgovore na sva temeljna životna pitanja našao je u kršćanskoj vjeri. Evo nekih njegovih misli: život nije uživanje, nego žrtva. Treba sve sile ovoga života usredotočiti prema životu koji slijedi nakon boravka na zemlji. Upotrijebimo sve naše energije da spasimo svoje duše i što više duša naših bližnjih.

S tim u vezi postavlja se danas ono živo pitanje, koje je postavio papa Benedikt XVI: „Gdje se nalaze sile koje mogu ozdraviti Europu i svijet“, i odgovara: „Samo ako učinimo da Bog uđe u svijet, zemlja se može rasvijetliti i svijet može biti čovječan (Ratzinger, Europa - njezini sadašnji i budući temelji, str. 119.). Toga je bio svjestan i blaženi Merz. On je na jednom sastanku studenata rekao: „Baza našega života mora biti preporod u Kristu“. Stoga je nastojao biti svjetlo u tami svijeta, biti sol u zagađenosti društva. Nije li to poziv nama danas, u ovom našem vremenu: biti sol i svjetlo u našem vremenu i društvu. Neka nam svojim zagovorom pomogne zaštitnik naše kapelanije bl. Ivan Merz. Amen ■

Gospa Loretska

Arbanasi, 10. svibnja 2014.

Draga braćo svećenici, dragi očevi i majke, dragi mladi, draga djeco, dragi štovatelji Majke Božje Gospe Loretske! Kad su Hrvati početkom 7. stoljeća ušli u krilo Katoličke Crkve, prihvatili su Isusa Krista za svoga Spasitelja i njegovu majku za svoju majku. Zajedno s primanjem kršćanstva prihvaćali su i kršćanske običaje, kao što su hodočašćenja na sveta mjesta. Tako, na primjer, knez Trpimir hodočasti u središte akvilejske patrijaršije Cividale kojoj je u to vrijeme bila podvrgnuta i Crkva u Hrvata. Hodočastili su i knez Branimir, kraljica Jelena, kralj Zvonimir i drugi.

Kroz duga stoljeća Hrvati su hodočastili i izvan vlastite domovine, na primjer u Italiju, u Loreto. Mnogi su dolazili k nama, na primjer na Mariju Bistricu i na Trsat, gdje se štovala Gospa Loretska. Naime, ima jedna pobožna predaja koja kaže kako je 10. svibnja 1291. godine došlo nekoliko radnika na trsatski brežuljak, i na veliko iznenađenje, nedaleko kule, na livadi, opazili su malu kuću, koje nikada tamo nije bilo. U kući su našli križ i slike Blažene Djevice Marije. Kad su je vidjeli, otišli su knezu Nikoli Frankopanu i župniku Jurjeviću. Knez Nikola formirao je izaslanstvo na čelu sa župnikom Jurjevićem i poslalo ga u Svetu zemlju da ispita cijeli slučaj.

Izaslanstvo je utvrdilo da je riječ o kući u kojoj je živjela Nazaretska obitelj. Predaja kaže da je Gospina kućica bila tri godine i sedam mjeseci na Trsatu, da su je anđeli kasnije prenijeli u Italiju, u Loreto. Na Trsatu su vjernici bili toliko žalosni da su neki zbog nestanka kuće prodali sve svoje imanje i naselili se u Loretu, časteći tako Loretsku Gospu.

Na mjestu gdje je prema predaji stajala kućica, knez Nikola dao je sagraditi kapelicu, a kasnije se tu razvilo svetište Trsatske Gospe. On, koji je bio veliki štovatelj Gospe, 1656. godine objavio je pjesmu na latinskom jeziku „Elega“ u kojoj je opjevao prijenos nazaretske kućice s Trsata u Loreto.

Mnogi osporavaju autentičnost nazaretske kućice i legende vezane uz nju. No, od legende i predaje ipak je važnija činjenica da loretsko svetište i danas privlači mnoštvo vjernika. U njemu su nastale i glasovite Lauretanske litanije. Papa Benedikt XV. proglasio je 1920. Gospu Loretsku zaštitnicom zrakoplovaca, a štuju je piloti, zrakoplovne posade, zračne snage, letaći, graditelji i konstruktori. Zaštitnica je mnogih biskupija, naselja, župa, crkava i kapela širom svijeta i u Hrvatskoj. Posebno se štuje ovdje, zatim u Pri-

moštenu i drugim mjestima širom Hrvatske. Svetište Gospe Loretske pohodio je, tjedan dana prije početka II. vatikanskog sabora (4. X. 1962.), i papa Ivan XXIII. moleći da sabor donese obilan blagoslov za Crkvu.

Braćo i sestre! Današnje evanđelje govori o vjeri Blažene Djevice Marije. Marija ide u pohode svojoj rođakinji Elizabeti. Kad je ušla u Elizabetinu kuću, Elizabeta je, nadahnuta Duhom Božjim, uskliknula: „Ta otkuda meni da majka Gospodina moga dođe k meni?“. Tim je riječima Elizabeta ispovjerala vjeru u Isusa Krista kao Sina Božjega i priznala Marijino božansko majčinstvo. Nije manje važna i rečenica koju je rekla Elizabeta: „Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina“ (Lk 1, 45). Stoga možemo reći da je Marija Majka vjere.

Braćo i sestre! Kad govorimo o vjeri onda to u biblijskom smislu znači da imamo povjerenje u osobu Isusa Krista. Vjera dolazi od slušanja evanđelja (usp. Rim 10, 14-17) i poslušnosti Riječi Božjoj (usp. Rim 1, 5). I takva vjera ne ostaje bez odjeka. Ona postaje djelotvornom.

Vjera je susret s Isusom Kristom. Taj susret stvara međusobno bratstvo. Vjerovati u Isusa Krista nije nešto što se tiče samo uma, područja intelektualne spoznaje, već je to promjena koja zahvaća cijeloga čovjeka: um, srce, volju, emocije, ljudske odnose, tjelesnost. S vjerom se doista sve mijenja. Vjera je Božji dar koji treba čuvati.

Da bismo sačuvali vjeru, potrebno ju je svakodnevno učvršćivati. To je proces koji traje cijeli život. Vjera se hrani molitvom i sakramentima. Ako se ne molimo ona može brzo nestati, rekao je ruski pisac Dostojevski. On to govori temeljem vlastitog iskustva. Kad se ponovno vratio vjeri, mnogi su mu ateisti zamjerali i rekli da je glup. Tko uopće danas vjeruje? On im je dogovorio da njegova vjera nije djetinjasta, nego zrela i da se toga ne stidi.

Papa Benedikt XVI. rekao je 22. studenoga 2012., prigodom otvorenja Godine vjere: „Potrebno je ponovno otkriti sadržaje vjere koju se ispovijeda, slavi, živi i moli, te razmišljati o samom činu vjere. Vjera ne smije biti privatni čin nego je treba javno ispovijedati“, poručuje papa.

Zahvaljujući vjeri Marija je povjerovala anđelu da će postati majkom Božjom. Zahvaljujući vjeri apostoli su ostavili sve i pošli su za svojim Učiteljem (usp. Mk 10, 28). Zahvaljujući vjeri mučenici su dali svoje živote, dajući svjedočanstvo za istinu evanđelja, koja ih je preobrazila. Zahvaljujući vjeri mnogi su mladići i djevojke posvetili svoj život Kristu, i danas ga posvećuju. Samo euharistijski mladići i djevojke garancija su hrvatske budućnosti, rekao je svima nama dragi kardinal Kuharić. Zahvaljujući vjeri muškarci i

žene svih životnih dobi, čija su imena zapisana u Knjizi života, ispovijedali su ljepotu vjere i nasljedovanje Isusa Krista.

Vjera je Božji dar ali i ljudski čin. To jasno kaže Katekizam Katoličke Crkve: „Nemoguće je vjerovati bez milosti i unutarnje pomoći Duha Svetoga. A ipak nije ništa manje istinito, da je vjera izvorno ljudski čin (KKC 154). Vjera je, dakle, pristanak uma i srca, kada kažemo Bogu svoj „da“. I taj „da“ Bogu, preobražava čovjeka i čini ga novim stvorenjem.

Braćo i sestre, dragi štovatelji Majke Božje! Mnogi vjernici ostaju na površini, a da se nisu susreli osobno s Isusom Kristom. I tako njihova vjera ostaje na tradiciji, običajima, bez velikog utjecaja na život. Ne treba se bojati približiti Isusu Kristu, rekao je mladima sveti Ivan Pavao II. Samo od Boga dolazi odlučujuća preobrazba svijeta.

U prošlom stoljeću doživjeli smo revolucije, čiji je zajednički program bio odbijanje Boga Isusa Krista. I što smo doživjeli? Posljedica odbijanja Boga urodila je strašnom smrću. Režimi kao što su fašizam, nacizam i komunizam ostavili su iza sebe strašnu pustoš. Samo se komunizmu pripisuje preko 100 milijuna ljudskih žrtava. I hrvatski ga je narod itekako osjetio, čije posljedice i danas nosimo.

Braćo i sestre! Svijet ne spašavaju ideologije nego povratak Bogu Isusu Kristu, koji je jamac istine, slobode i svega što je dobro. To su dobro prepoznali osnivači Europske unije: Adenauer, Schuman, De Gasperi i De Gaule. Oni su vjerovali da politika mora biti moralno djelovanje: cilj politike je pravednost i, zajedno s pravednošću, mir. Odakle dolaze temelji pravednosti ako ne iz Deset Božjih zapovijedi. One su temeljna uporišna točka za pravednost, uporište valjano za sva doba“ (Ratzinger: Europa, str. 117).

Osnivači Europske unije stavili su u zastavu EU znak iz Knjige Otkrivenja 12 zvijezda, koje se odnose na Blaženu Djevicu Mariju. Htjeli su putem ovoga znaka poručiti da se, ukoliko želimo graditi zajednicu europskih naroda, ona može graditi samo na kršćanskim korijenima, pod zaštitom i brigom Majke Božje, koju ovdje hrvatski i katolički puk štuje kao Gospu Loretsku.

Dragi štovatelji Majke Božje Gospe Loretske, dragi hodočasnici! Marija je Isusova ali i naša Majka. Ona je majka Sina Božjega ali i majka Crkve. Nju nam je dao Isus u svojoj oporuci kada je umirao na križu, rekavši Ivanu: Ivane, evo ti majke, a majci „Ženo, evo ti sina“.

„Marija se brine materinskom ljubavlju za braću svoga Sina koji još putuju i nalaze se u pogiblima i tjeskobama, dok ne budu dovedeni u

sretnu domovinu“ (II. vat sabor br. 62). Zato se Marija naziva: „Odvjetnica, Pomoćnica i Posrednica“.

Papa Benedikt XVI. je rekao za Mariju: „Što sam stariji, njoj se više molim“. U jednoj od svojih brojnih knjiga piše kako je jednog dana posjetio poznato bavarsko svetište Majke Božje u Alottingu (Ratzinger: „Bog i svijet“, str. 249).

„Bilo je hladno. Kad sam ušao u zavjetnu kapelu, u njoj su bile gotovo same žene. Molile su zajedno i pjevale pjesmu: „Zdravo Kraljice, majko milosrđa“. „Kad su molile ‘K tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini’, odjednom sam počeo shvaćati te žene. Osjetio sam da ima netko tko te voli, razumije. I ako ti doista krene po zlu, on će biti na tvojoj strani i u njega imaš povjerenje“, veli papa.

Zar se nismo i mi, braćo i sestre, našli u slič-

noj situaciji u vrijeme agresije na Hrvatsku? Hrvatski su se branitelji molili u Lourdesu i Mariji Bistrici: „Dom nam čuvaj Božja mati i sinova naših cvijet. Tvojom molbom nek se vrati Božji mir na cijeli svijet“. I bilo nam je lakše, jer smo vjerovali majci Kristovoj i majci Crkve, Blaženoj Djevici Mariji, da nas shvaća, razumije, da nam može pomoći. Imao je pravo blaženi kardinal Stepinac kad je rekao: „Nju slijedeći nećeš zalutati. Njoj se moleći nećeš očajavati: dok te ona drži, nećeš se umoriti. Dok te ona štiti ne trebaš se bojati“.

Preporučimo se Blaženoj Djevici Mariji, majci vjere, koju danas štujemo kao Gospu Loretsku, da nam izmoli dar vjere, i jakost da po vjeri živimo, kako bismo snagom Duha Svetoga i zagovorom Marije, pridonijeli barem malo boljitku našega naroda i drage nam Hrvatske. Amen ■

Majčin dan

Velika Erpenja, 11. svibnja 2014.

Današnja 2. nedjelja mjeseca svibnja posvećena je Majčinom danu. Ona se slavi u 47 zemalja svijeta. „Ako niste kod kuće, pišite svojoj majci često, recite joj nekoliko lijepih riječi, pohvala, i recite joj koliko je volite“, govorila je utemeljiteljica Majčinog dana Anna Jarvis iz Amerike, iz Philadelphije, koja je najveći dio svoga života posvetila njegovanju nemoćne majke i slijepe sestre. Da Anna nije njegovala majku možda ne bi došla do dubokih spoznaja tog dragog bića, o kojem je skrivila, a zove se majka.

Svaka proslava nekog događaja ili spomen na osobu, imaju za cilj obnoviti sjećanja i poruke što ih događaji, odnosno osobe, odašilju, a koje su dale posebni pečat svome vremenu. To također vrijedi i za majku. Iako s njom svakodnevno živimo i s njome se susrećemo, možda se nismo nikada zapitali što znači majka u našem životu, za društvo i narod.

Poznato je da su mnoge žene odigrale značajnu ulogu u jednom narodu. No činjenica je da su mnoge majke, nama često nepoznate, oduvijek bile stup obitelji i naroda. Toga je bila svjesna i utemeljiteljica Majčinog dana. Nalazeći se uz bolesnički krevet svoje majke sve je više dolazila do spoznaje veličine majke u našem životu.

Majka je roditeljica. Majka upravo zato što je roditeljica, zauzima posebno mjesto u obitelji i narodu. Zato mora biti posebno ljubljena, cijenjena i poštovana.

Činjenica je da sve do pojave Isusa Krista

žena nije imala veliku ulogu, barem ne u priznanju njezinog dostojanstva. Dolaskom Isusa Krista slika žene se naveliko promijenila, osobito na dan Blagovijesti, kad se druga božanska osoba Isus Krist utjelovio pod srcem majke Marije.

Koja je uloga žene? Obitelj je osnovna stanica ljudskoga društva, izvor života, kolijevka ljubavi. No, nemoguće je zamisliti obitelj bez majke. Ako je druga božanska osoba Isus Krist odlučio se roditi u obitelji, onda je imao opravdane razloge, prije svega poručiti da je obitelj svetinja, da su otac i majka nezamjenljivi u obitelji, posebno uloga majke, jer se bez nje ne može zamisliti obitelj.

Majka je sustvarateljica bića koje nosi pod srcem devet mjeseci. Da bi ona mogla što bolje ostvariti ulogu majke, potrebna joj je pomoć supruge i osobna briga za prenošenje tjelesnoga i duhovnog života.

Majka je hraniteljica obitelji. Majka je ne samo roditeljica nego je i suhranjiteljica, u mnogim slučajevima ona je jedina hraniteljica obitelji. Ona se često nalazi pred izborom: odabrati karijeru ili obitelj? Papa Benedikt XVI. je rekao da je u izboru ipak najvažnija obitelj jer je ona nositeljica života.

Majka tješiteljica obitelji. Ako je itko tješitelj u obitelji, onda je to majka. Kad se dijete probudi koga će najprije potražiti? Majku. Kad je nađe, nastavi dalje mirno spavati. Majka je rame za plakanje, uho za slušanje, melem za rane duše i tijela. Majčin poljubac i pravovremena njezina riječ

pravi su lijek u mnogim situacijama života.

Majka je odgojiteljica. Obitelj je temeljna stanica društvene zajednice. U obitelji nastaju djeca i primaju odgoj. Majka ima veliku ulogu, gotovo odlučujuću, u odgoju djece. Stoga je i nezamjenjiva. Nedostatak odgoja pravi neprilike ne samo onima koji ga nemaju, već i onima koji ga imaju. Odgoj djeteta je proces, koji zahtijeva od roditelja da svakog trenutka budu spremni donijeti razboritu odluku, budući da je odgajnik izložen, posebno danas, mnogim iskušenjima kao što su: tisak, TV, Internet, ulica, loše društvo, biti u trendu, droga, alkohol.

Za odgoj su važni uzori. Najveći uzori djetetu su roditelji, ili bi barem trebali biti. Neda, kćerka Ivane Brlić Mažuranić rekla je za svoju mamu da ih je ona često okupljala oko sebe kao što kvočka okuplja piliće. Štoviše, znala je pozvati i djecu iz susjedstva. „Ona nam je pričala razne priče, potkrepljujući ih molitvom, tako da su se mamine riječi i poruke duboko usjekle nama djeci. Sve su te priče imale za cilj odgojiti nas u kršćanskom duhu“.

Majka je moliteljica. Dužnost kršćanske majke nije samo donijeti dijete na svijet, nego ga i odgojiti. „Danas su nam potrebni više dobri ljudi, nego najbolji strojevi“, rekao je blaženi kardinal Stepinac. Njegova je majka bila čvrsto uvjerenja da bez molitve neće biti kadra odgojiti malog Lojzeka. Ona se redovito molila da postane svećenik. Na dan ređenja rekao joj je župnik: „Eto, vaš je Lojzek postao svećenik i nije više potrebno moliti se za njega“. Ona je odgovorila: „Sada se moram još više moliti da bude dobar i svet svećenik“.

Braćo i sestre! Svako dijete je remek-djelo koje je Bog u suradnji roditelja započeo i predao ga roditeljima, posebno majci da ona nastavi djelo i završi ono što je on započeo. Jedan je pisac opisao majčinu ulogu ovim riječima: „Kada Bog želi završiti neki posao, dolazi majci da ona nastavi tamo gdje je on stao“. Tu je prije svega odgoj djeteta.

Stoga vam zahvaljujemo drage majke na ljubavi, odgoju, prije svega na vjeri, koju ste prenijele na svoju djecu. Vaša se vrijednost ne može mjeriti zlatom, jer ste prevelike. „Kako su divne i drage sve majke“, pjevao je nekada Ivo Robić. A najljepša je ona koja na rukama drži svoje dijete. Vi ste blagoslovljene među svim stvorenjima. I zato je imao pravo Napoleon kada je rekao: „Dokle god Francuska ima dobre majke, ona će imati i dobre sinove“. Parafrazirajući njegove riječi, možemo reći: „Dokle god Hrvatska bude imala dobre majke, ona će imati i dobre sinove, a i kćeri“

Braćo i sestre! Razlog zbog kojeg su maj-

ke na vrhu popisa vrijednosti jest taj što majke oblikuju srca ljudi, koji na kraju oblikuju svijet. Za vrijeme II. svjetskog rata blaženi kardinal Stepinac objelodanio je više okružnica u kojima piše o skladnom obiteljskom životu, koji je nadahnut zajedničkom molitvom. U tim poslanicama govori i o poštivanju majke i djeteta. On je proglasio da se 2. nedjelja u mjesecu svibnju slavi kao Majčin dan, a krajem mjeseca lipnja Tjedan majke i djeteta. Prigodom povratka hodočasnika grada Zagreba iz Marije Bistrice 9. srpnja 1945. godine blaženik se u katedrali vjernicima obratio s osobitom pozornošću. Svoju je propovijed počeo na temu: „Lik Majke Božje zove, vratite se djeco k meni ja vas još uvijek volim“. Tom je zgodom uskliknuo: „Vama majke, pripada sveta dužnost prenijeti na svoju djecu, na svoju unučad vjeru, koju su vaši preci čak uz cijenu života usadili u vas“.

Vjera je veoma važna u odgoju djece. Dobar kršćanski odgoj proistječe iz vjere. Otac i majka prenose vjeru djetetu. Francuski pisac Qoist tvrdi: „Ruke moga oca i majke učile su me više nego katekizam... Kako je divno kada majka uči dijete moliti i sklapa mu ručice na molitvu. Poznato je da je upravo dijete veoma sklono vjeri između 3. i 4. godine života. Kada majka poučava dijete u vjeri, ona to čini iz dubokog svog uvjerenja da je Isus Uskrsnuli i Živi.“

Današnje evanđelje govori o vjeri, odnosno nevjeri apostola Tome. Toma nije vjerovao Isusovim učenicima da je Isus uskrsnuo i živ dok se nije i sam osvjedočio. Ugledavši Isusa ispovjedio je vjeru u njegovo božanstvo: „Gospodin moj i Bog moj“. Isus mu reče: „Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!“ (Iv 20, 29). Bio je to osobni susret s Isusom uskrsnulim. Da bi Toma iskupio svoj grijeh nevjere, poput ostalih apostola, odlazi u svijet na težak put, ispovijedajući Radosnu vijest da je Gospodin Isus pobjednik smrti i da nam je on otvorio put vječnom životu.

Braćo i sestre! Blaženi Stepinac se često zauzimao za obiteljski život, zasnovan na evanđelju. Nastojao je probuditi u vjernicima htijenje da Duh Božji prožme sve naše obitelji, da djeca budu prava kršćanska, da muž i žena žive katoličkim životom. „Hrvatska obitelj mora biti odraz nazaretske obitelji. I kada to postignemo, onda možemo biti uvjereni da će Hrvatska biti sretna“, poručio je Blaženik.

Molimo kod ove svete mise da naše majke budu više cijenjene u društvu, više voljene i ljubljene od strane društva i svoje djece. Molimo kod ove svete mise da ne izumre naš narod, da majke ne odbace svoje dijete, da ga prihvate s ljubavlju i zahvalnošću, srcem koje voli, jer dok je srca bit će i Krocije. Amen ■

22. hodočašće Hrvatske vojske i policije u Lourdes Zagreb, Siget, 12. svibnja 2014.

Tko bi mogao pomisliti prije 56. godina da bi se vojno hodočašće francuske i njemačke vojske u Lourdes pretvorilo u veliko međunarodno hodočašće, na kojem sudjeluju danas mnoge vojske, kao i policija. Hrvatska vojska i policija pridružile su se tome međunarodnom hodočašću prije 22 godine u vrijeme agresije, moleći se za mir u našoj domovini. Za vrijeme hodočašća molilo se, pjevajući: „Dom nam čuvaj Božja Mati i sinova naših cvijet. Tvojom molbom nek se vrati Božji mir na cijeli svijet“. Tako je mogla moliti samo vjernička duša koja vjeruje u Boga Isusa Krista, uvjerena da je Bog izvor mira i zajedništva među ljudima.

Prvo međunarodno vojno hodočašće organizirali su svećenici-kapelani Francuske i Njemačke, zajedno sa zapovjednicima vjernicima. Za mjesto hodočašća izabrali su Lourdes, koji se ubraja među najpoznatija svetišta Majke Božje u Europi. Cilj tog prvog hodočašća bio je moliti se za mir među narodima, posebno za mir između njemačkog i francuskog naroda, jer su tragovi rata bili preduboki da bi ih se moglo riješiti običnim političkim pregovorima. Oni su vjerovali da mogu uspostaviti i učvrstiti narušeni mir, pouzdanjem u Boga Isusa Krista, pouzdanjem u Mariju, Majku Božju, Kraljicu mira.

Braćo i sestre! Cilj je našega hodočašća pridružiti se vojskama svijeta i učvrstiti zajedno s njima vjeru u Boga Isusa Krista, posvjedočiti svoju vjeru u njega i izmoliti od Lourdske Gospe duševne i tjelesne milosti, moleći se za obraćenje grešnika, mir u domovini i u svijetu, a iznad svega razumjeti sebe kao „sluge Krista“ kako bismo mogli u svojoj slobodi biti „sluge mira“.

Današnje evanđelje želi nas učvrstiti u vjeri u Boga Isusa Krista. Isus se našao u Hramu na židovski blagdan Svjetla. Ovaj nas blagdan podsjećá na spomen obnove i posvete Hrama, kojeg je obeščastio poganski kralj Antioh Epifan. U Hramu su Židovi okružili Isusa s pitanjem: „Ako si ti Krist, reci nam otvoreno!“ (Iv 10, 24). Postavili su mu pitanje kako bi ga mogli optužiti i povesti sudski proces protiv njega.

Isus im poručuje: „Rekoh vam, pa ne vjerujete. Djela što ih ja činim u ime Oca svoga - ona svjedoče za mene“ (Iv 10, 25). Unatoč svih Isusovih dokaza da je on pravi Bog, koji je postao čovjekom, mnogi od Židova nisu povjerovali. Zašto? To je velika tajna. Kada bi čovjek bio otvoren prema istini, Bog bi mu zasigurno dao milost obraćenja i dar vjere. Očito je da je „zatvorenost“

srca velika prepreka vjeri i nutarnjoj slobodi. Budimo otvoreni uočiti dobra djela što ih ljudi čine i ako su dobra, od Boga su.

Prvo čitanje iz knjige Djela apostolska govori o životu kršćana u Antiohiji. Kad je u 1. stoljeću nastao progon kršćana, nakon Stjepanove smrti, mnogi su se raspršili po svijetu i nastavili s propovijedanjem Evanđelja, posebno na Cipru i u Antiohiji. Kad su apostoli došli u dodir s grčkim svijetom, u svojim su propovijedima isticali da je Isus jedini Gospodin Kyrios. Naime, tim su imenom nazivali careve. Apostoli su pak, u odnosu na zemaljske careve, tvrdili da je Isus Krist jedini i pravi Kyrios, Gospodin, da je drugim riječima Bog koji je postao čovjekom.

Djela apostolska spominju da je velik broj ljudi povjerovao u Isusa Krista i prihvatio Evanđelje, posebno u Antiohiji. Ta je vijest došla i do Jeruzalema, koji je bio ondašnje središte Crkve. Jeruzalemska Crkva poslala je Barnabu da ispita stanje vjernika u Antiohiji. Barnabi je bilo drago kad je vidio s kakvom su vjerom i ljubavlju mnogi prihvatili Isusa Krista. On se zatim uputio u Tarz, gdje je propovijedao apostol Pavao. Obojica su otišla u Antiohiju, učvršćujući vjeru vjernika. Dapače, zbog njihove djelotvorne vjere učenici su Isusovi bili nazvani kršćanima u Antiohiji.

Postalo je svima jasno da kršćani nisu nikakva sljedba koja bi nastala od Židova nego nova zajednica, pozvana da bude sol zemlje i svjetlo svijeta. Nikakvi ih progoni nisu mogli zaustaviti. Dapače, zbog imena Isusovog mnogi će podnositi velike nevolje. Njihova vjera i ljubav, koja je dolazila od Boga, bila je njihovo najjače oružje. „Jer sve što je rođeno od Boga pobjeđuje svijet, i pobjeda koja pobjeđuje svijet jest naša vjera“ (1 Iv 5, 4), piše sv. Ivan.

Dragi hodočasnici! Blaženi Alojzije Stepinac izrekao je 1942. godine u crkvi Gospe Lourdske u Zagrebu riječi: „Čitav svijet danas vapi za mirom, željno očekujući trenutak, kad će se grančica mira pojaviti na obzorju ljudske zajednice koja danas krvari iz stotinu rana. Pravu maslinovu grančicu mira, uzročnika mira na zemlji, Isusa Krista, nosila je na svojim rukama Blažena Djeвица Marija, kad su anđeli u svetoj noći zapjevali: „Slava Bogu na visini, i na zemlji mir ljudima dobre volje“.

Kada čovjek daje slavu Bogu, a to znači kada živi po Božjim zakonima, onda pridonosi miru u obitelji i miru među narodima. Nakon II. svjetskog rata započeo je proces i stvaranje mira

u Europi. Taj je proces došao upravo od kršćanski orijentiranih političara, poput Adenauera, Schumana, De Gasperija i De Gaulle-a. Bili su uvjereni da politika treba biti moralno djelovanje, a njezin cilj treba težiti za pravednošću i za mirom. Njima je bilo dobro poznato da su temeljna uporišta za stvaranje mira u Europi i svijetu Deset Božjih zapovijedi i to za sva doba. Zato je neosporiva povijesna uloga kršćanstva u tome što je dalo život Europi, što je stvorilo koliki-toliki mir.

Braćo i sestre! Zar nije apsurdno da netko danas govori o promjeni društva, o miru među ljudima, onaj koji nasilno oduzima drugome pravedno stečenu imovinu, koji olako prelazi preko Božjih zapovijedi, koji unosi nemir u srce čovjeka i obitelji, koji diskriminira ljude po ideološkoj opredijeljenosti, ili koji ne priznaje zločine i osuđuje istih bez obzira u kojim su se režimima ili ratovima zbili?

Papa sv. Grgur Veliki je rekao: „Kako svi već imaju neki nadimak, bilo da su im ga roditelji

dali, ili su sami sebi nadjenuli, nama je bila čast i veliko ime: biti i zvati se kršćanima“. To nije lako, ali je zato moguće Božjom snagom i zagovorom Majke Božje Marije. Zato je papa Benedikt XVI. rekao da ima rješenje za mnoga pitanja a to je Marija, majka Isusova i naša.

Dragi hodočasnici! Vi ste na neki način privilegirani, počašćeni, sretnici, da idete na ovo hodočašće vojske i policije u Lourdes. Ovim se hodočašćem, kao što sam rekao, pridružujemo hodočašću vojski i policije širom svijeta, koja će se naći u Lourdesu pod istim motom „Sluge Krista - sluge mira“.

Ne zaboravimo: mi smo ne samo predstavnici Hrvatske vojske i policije, nego i predstavnici hrvatskoga naroda, kojima je stalo do mira, zajedništva i ljubavi u svijetu. Sama pomisao na to potaknut će nas da se na ovom hodočašću u tom duhu i ponašamo. Put neće biti odviše ugodan, jer je dalek, ali se isplati žrtvovati u duhu vjere i plemenitosti ideala. Amen ■

22. hodočašće Hrvatske vojske i policije u Lourdes Lourdes, Spilja ukazanja, 14. svibnja 2014.

Braćo i sestre! Organizatori ovogodišnjeg međunarodnog hodočašća imali su razloga da se ovo hodočašće održi pod geslom „Sluge Krista - sluge mira“. Naime, svijet je postao poprište neprestanih sukoba, sebičnih interesa, grube moći, čudnih ideologija, pokazivanja snage, tvornica ratova, bezobzirne otimačine, ali i borbe za egzistenciju i biološko preživljavanje pojedinaca i naroda.

Svakodnevno slušamo vijesti o toj dubokoj podijeljenosti svijeta i pokušavamo iščitati znakove vremena. Tko ne vidi veliku nejednakost među narodima i veliko iskorištavanje siromašnih? Umjesto da im pomognemo izići iz bijede u koju su upali, najmanje svojom krivnjom, svi se mi ponašamo tako da to očekujemo od nekih drugih ljudi, od nekih drugih vremena.

S druge strane, stalno slušamo riječi o toleranciji. Prema definiciji Europskog vijeća za pomirbu i mir, koje je osnovano 2008. godine, „Tolerancija znači poštovanje i prihvaćanje izražavanja drugih, i očuvanje i razvoj različitih identiteta“. Tolerancija je bez sumnje u tom smislu vrijedna civilizacijska tekovina suvremenog demokratskog društva. Ona se tiče svih ljudi, i nas kršćana posebno. Nitko se ne može nazvati pravim kršćaninom, ako ne prihvaća drugoga. Tamo gdje nema tolerancije, nema ni ljubavi, koja

je osnovni temelj suživota. A gdje nema ljubavi, nema ni mira. Mir dolazi od ljubavi. Mir nije, kako nas uči II. vatikanski sabor, samo odsutnost rata, nego je punina poštovanja među ljudima.

Braćo i sestre, dragi hodočasnici! Mi kao vjernici znamo da se ljudska povijest mira i rata, tolerancije i prezira odvija prije svega u čovjekovoj savjesti. Stoga je veoma važno ulaziti u to svetište čovjeka, koje se zove savjest i pitati se što se u njoj događa.

Apostol Pavao savjetuje odgoj savjesti i kaže: „U svakoj se mudrosti poučavajte i urazumljujte!“ (Kol 3, 16). I mir Kristov neka upravlja srcima vašim - mir na koji ste pozvani u jednom tijelu!“ (Kol 3, 15). U tom našem srcu začinjaju se, rastu i dozrijevaju sve naše odluke i djela. Važna je higijena savjesti. Potrebno je, osobito u ovakvim okolnostima hodočašća, isprati savjest od grijeha i neodgovornosti.

Braćo i sestre! Ako je grijeh u nama, kada je život Božji u nama ugrožen, a smrtnim grijehom i ugušen, onda je redoviti put do pomirenja s Bogom i Crkvom sveta ispovijed. To je put ozdravljenja savjesti. Zato je veoma važno obnoviti ovaj sakrament i vidjeti njegov smisao i dar.

Zahvaljujući Isusu Kristu i njegovom tijelu, koje je Crkva, pružena je čovjeku mogućnost da živi božanskim životom. „Gledajte koliku nam je

ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo i jesmo (1 Iv 3, 1), piše sv. Ivan.

Bog želi da čovjek bude što vjerniji odraz njegovog lica. Sotona pak nastoji utisnuti svoju sliku u čovjeka. Tko se nije u životu susreo sa zloćom čovjeka koja može toliko izobličiti čovjeka da u njemu nema više ljudskoga, a kamoli Božjega... Gdje god se događa mržnja, u pozadini je mrzitelj, Sotona, „čovjekoubojica od početka“ kako ga naziva Isus (Iv 8, 44).

Kad se u čovjeku sruši Božji svijet, kada čovjek zamijeni Boga lažju „pun je svake nepravde, pakosti, lakomosti, zloće: pun zavisti, ubojstva, svađe, prijevare, zlonamjernosti“. Takvi ljudi postaju klevetnici, mrzitelji Boga izmišljači zala, bešćutni, nemilosrdni (usp. Rim 1, 29-31), poručuje apostol Pavao. To je svijet Sotone. Njegov svijet je svijet mržnje i nasilja, svijet rata, suza i krvi, svijet moralnog rasula i nestanka civilizacije.

Čovjek koji je u miru s Bogom stvara oko sebe svijet mira. Da bi, dakle, čovjek mogao doći do mira Isus Krist nam je dao svoju Majku, dok je umirao na križu, da nam bude posrednicom mira i svih drugih milosti koje nam je Isus zaslužio svojim križem. Upravo mi hodočasnici trebamo ovdje sa zahvalnošću primiti taj dar Majke. Ona se očituje u Lourdesu kao „Bezgrešno Začće“, osoba puna Boga, osoba u kojoj nema grijeha, mržnje, laži ni tame. Ovdje smo s njome da i sami ostavimo zlo. Litanijske ju nazivaju „Kralji-

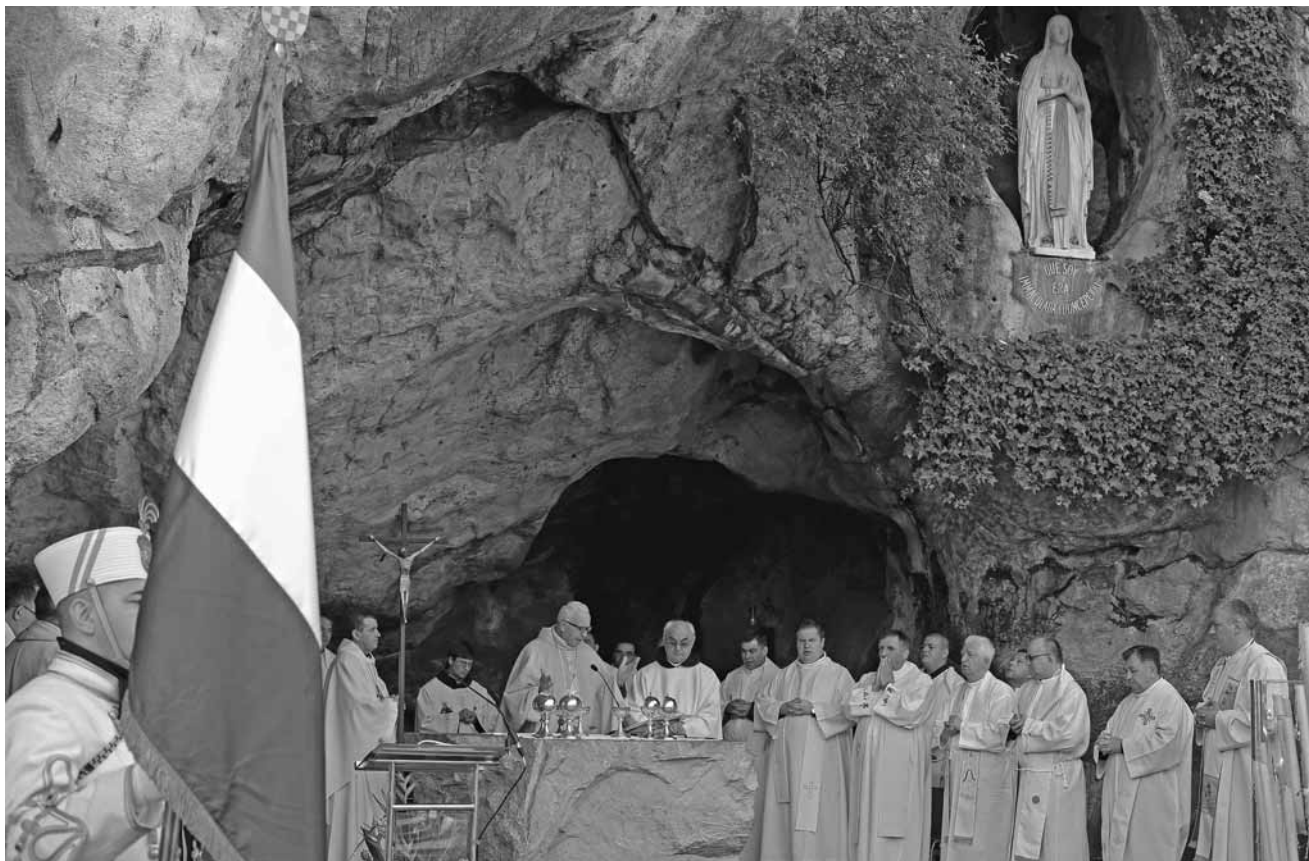
com mira“, osobom usko povezanom sa svojim Sinom Isusom Kristom koji je nazvan „Knezom mira“.

U današnjim čitanjima spominje se suradnja između Boga i ljudi u pomirenju i „miru“ što ga je Isus Krist ostvario za svakog čovjeka koji hoće mir. Prorok Izaija naviješta Mesiju kao „Kneza mira“. Najdublji izvor mira prema riječima proroka jest radost da nam se Dijete rodilo, sin nam je darovan. Nazvan je imenom: Savjetnik čudesni, Bog silni, Knez mira“.

Današnje evanđelje govori o ispunjenju prorokovih riječi kad je anđeo Gabriel došao k Mariji i javio da će roditi Spasitelja svijeta. Reče joj: „Raduj se Marijo!“ Zašto se treba veseliti? Jer je miljenica Božja, jer ju je Bog odabrao da bude majkom Spasitelja svijeta, Kneza mira. Ona je doista aktivno sudjelovala svojom vjerom i poslušnošću u spašavanju ljudskog roda te je rekla anđelu: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!“ Ovim je riječima izrazila želju da se to što prije dogodi.

„Riječ tijelom postade i nastani se među nama“ (Iv 1, 14), piše evanđelist Ivan. Tako službenica rodi mir. Tako mi danas Sluge Kristove - sluge mira, smijemo biti egzistencija ove službenice Božje, majke Kneza mira.

Dragi hodočasnici! Da bi se Bog približio čovjeku dolazi mu sa srcem svoje majke. Vi svi znate što znači dobra i plemenita mama. Pleme-

nit čovjek nikada ne zaboravlja svoju majku, njezinu ljubav i brige. Eto, takva plemenita majka je majka našega Spasitelja Isusa Krista, majka Božja i majka Crkve. To je Marija. Zato joj je Bog namijenio tu službu da nam daruje Spasitelja i po njemu mir koji ozdravlja svijet i otvara ruke za djela mira.

Braćo i sestre! U najtežim trenucima II. svjetskog rata papa Pio XII. pozvao je čitav katolički svijet da se moli Majci Božjoj za mir među narodima. Tom je prigodom sastavio prekrasnu molitvu: „Izmoli nam od Boga mir ti, o Majko milosrđa. A prije svega izmoli nam one milosti, koje mogu za čas obratiti srca ljudska, one milosti, koje pripremaju i donose i osiguravaju mir, Kraljice mira! Podaj zaraćenima svijeta mir, za kojim narodi uzdišu, mir u istini, u pravdi, u ljubavi Kristovoj. Podaj mu mir oružja i mir duša, da se u stalnosti poretka širi kraljevstvo Božje. Podaj mir narodima, koji su podijeljeni zabludom ili neslogom“.

Naš kardinal Franjo Kuharić pozvao je 29. travnja 1994. godine svećenike, redovnike i re-

dovnice, kao i cijeli hrvatski katolički puk da se stave pod zaštitu Majke Božje, da mole za mir i obraćenje, za slobodu okupiranih hrvatskih prostora, da se skrate dani nevolje velike, za pravedne odnose među ljudima.

Mnogi danas vape ne samo za mirom u srcu, nego i u vlastitoj obitelji, gradu i zemlji. Mnogi su na izmaku nade jer mira nema. Neka nas Bog sačuva od svake želje da nekome oduzmemo ili uskratimo mir. Pomozimo širiti mir i oprost, slogu i zajedništvo među ljudima.

Dragi hrvatski hodočasnici! Vojno-redarstvene snage iz čitavog svijeta mole se danas, zajedno s nama, na tu istu nakanu, da mi budemo prije svega „Sluge Krista - sluge mira“. Nije li zvanje vojnika i policajca zvanje mira? Ovo međunarodno hodočašće i naše hrvatsko neka nam to posvijesti, a Marija Kraljica mira, koju ovdje posebno štuje cijeli katolički svijet, posebno vojno-redarstveni, neka nam svima bude zagovornicom i pomoćnicom da se taj mir ostvari u našim srcima, savjestima, među obiteljima i u svijetu. Amen ■

Sv. Kvirin Sisački - Dan kapelanije Sisak, 3. lipnja 2014.

Današnje evanđelje govori o mržnji na sve što je kršćansko. Isus ne nagoviješta učenicima privilegije nego im poručuje da će ih svijet mrziti. „Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije nego vas“ (Iv 15, 18). Pod pojmom svijet misli se na ljude koji u svom životu preziru Boga i Božje zapovijedi, koji postavljaju sebe kao mjerilo dobra i zla. To je svijet grijeha, mržnje, nasilja, pohlepe; ukratko, svega što je nedostojno čovjeka. Isus je na samom početku svoga javnog djelovanja, pozivajući na obraćenje, naišao na otpor pojedinih ljudi. Mržnja prema njemu bila je okrunjena njegovim razapinjanjem na križu. Ako je takvu mržnju i prezir doživio Isus Krist, što onda mogu očekivati njegovi učenici i njegova Crkva? Stoga i veli Isus: „Nije sluga veći od gospodara“ (Iv 15, 20).

U čovjeku postoji iskonska želja da bude apsolutno slobodan. Tu slobodu znade zloupotrijebiti. Stoga sam odlučuje što je za njega dobro a što nije, oblikujući tako svoj nazor na svijet. I zato se svim silama opire ljudima koji drugačije misle.

Braćo i sestre! Evanđelje dolazi pred nas kao ponuda i izbor. Na čovjeku je hoće li ga prihvatiti ili neće. „Moramo izabrati Boga u Kristu“,

rekao je sveti papa Ivan Pavao II. i nastavlja: „Ipak postoji mogućnost i odbacivanja Boga. To zvuči strašno, ali je istina da čovjek može odbaciti Boga. Razlog je taj što u povijesti čovječanstva i u povijesti svakog pojedinog čovjeka Evanđelje nije jedina snaga. Usporedo s Evanđeljem prisutna je i druga sila koju bih nazvao antievanđelje“ (Wojtyła, Isto: str. 32), veli sv. Ivan Pavao II.

Svijet mrzi Boga u njegovim učenicima. Poznato je koliko je apostol Pavao mrzio Crkvu prije obraćenja, misleći da čini dobro. Pavao je ulazio u kuće i odvlačio muževe i žene i predavao ih u tamnicu (Dj 8, 3). I kad se našao pred gradom Damaskom, sa zadatkom da okovane muževe i žene dovede u Jeruzalem, odjednom čuje glas: „Savle, Savle, zašto me progoniš?“ (Dj 9, 4). Bio je to Kristov glas. Savao je odmah shvatio, da ako progoni kršćane da progoni samoga Krista koji u svojim učenicima nastavlja muku ali i proslavu. To svjedoče i apostoli, koji, nakon što su bili išibani od strane Vijeća, odlaze „radosni što su bili dostojni podnijeti muke i pogrde za Isusa Krista“ (Dj 5, 41).

Dovoljno je sjetiti se progona Crkve nakon II. svjetskog rata čiji je simbol patnje bio blaženi kardinal Stepinac. Blaženik je dao izjavu 20. ruj-

na 1946. godine, koja će biti temeljni dio njegova obrambenog govora na sudu 3. listopada 1946. godine. U toj Izjavi između ostalog piše: „Moje hapšenje i zatvor i istražni postupak ima pripremiti očigledno materijal za sud protiv mene. Danas je u cijelom kulturnom svijetu omraženo direktno napadati Crkvu i vjeru: Zato se napada predstavnike Crkve. Ni po Božjem, ni po naravnom, ni po internacionalnom pravu nijedan sud ne bi me nikada mogao osuditi za ono što mi se imputira“. Iznio je zatim niz činjenica koje govore o zločinima tadašnjih komunističkih vlasti. Između ostalog spominje 270 ubijenih svećenika, dokidanje katoličkih škola i štampe, oduzimanje imovine, dokidanje Caritasa, onemogućavanja zaposlenja časnim sestrama, dokidanje vjeronauka u školama, nasilno uvođenje civilnog braka, nesigurnost svećenika za svoj vlastiti život itd. „I ako mi nećete dati pravo u ovom što radim, dat će mi povijest; i kao što su svi nebrojeni Hitlerovi procesi protiv Katoličke Crkve poslužili na njezino dobro, tako će sasvim sigurno u zadnjoj liniji biti i s ovim“, piše blaženi kardinal Stepinac.

Primjer takvog hrabrog svjedočanstva nalazimo i kod Kvirina, sisačkog biskupa, za kojega smo već čuli da je bio biskup u Sisciji, na području današnjeg Siska. Iliri su Sisak zvali Segestica, a Kelti Siscia. Trideset i pete godine potpao je pod rimsku vlast i postao je središte Posavske Panonije. Pojavom kršćanstva postaje sjedištem biskupije.

Biskup Kvirin vršio je svoju službu od 284. do 303. godine. U to vrijeme vladali su rimski carevi Dioklecijan i Maksimilijan. Car Dioklecijan izdao je 303. godine stroge zakone protiv kršćana. Prema tim zakonima trebalo je poubijati sve

biskupe i svećenike i kršćane, porušiti sve crkve. Na temelju tih zakona bio je uhvaćen i sisački biskup Kvirin.

Za vrijeme progona cara Dioklecijana i podcara Galerija, biskup Kvirin sklonio se iz Siscije, ali je uskoro uhićen i odveden u Sabarij, današnji Sambotel u Mađarskoj, gdje ga je namjesnik Amnecij pokušao nagovoriti da se odrekne svoje kršćanske vjere. Kad je Kvirin odlučno odbio, namjesnik ga je osudio na smrt. Vezali su mu mlinski kamen o vrat i s mosta ga bacili u rijeku Sibaris (mađ. grad Đunđuš). Bilo je to 4. lipnja 303. godine.

Kršćani su pronašli njegovo tijelo i časno ga pokopali. Zagrebački biskup Petar 1627. naziva sv. Kvirina „prvim zagrebačkim biskupom“, jer se Zagrebačka biskupija smatra nasljednicom nekadašnje Sisačke biskupije. U sakristiji zagrebačke katedrale postoji fresko-slika iz XIII. stoljeća, koja prikazuje sv. Kvirina.

Koja je poruka sv. Kvirina? Sv. Kvirin bio je svet. Riječ „svet“ sama po sebi puno govori. Tko su sveci? Sveci su ljudi koji su nastojali slijediti Isusa Krista u svom životu. Isus Krist je sama svetost.

Novi Zavjet nas poziva na svetost „Kao što je svet onaj koji vas pozva, i vi budite sveti u svemu življenju“ (1 Pt 1, 55). Prvi sakrament prema svetosti je krštenje, u kojem nam Bog briše grijeh. „Za njih posvećujem samoga sebe da i oni budu posvećeni“ (Iv 17, 19-24), poručuje Isus. Isusova žrtva posvećuje kršćane koji sudjeluju u njegovom životu vjerom i krštenjem. Tako oni postaju sveti u Kristu“ (1 Kor 1, 30; Ef 5, 26), zahvaljujući Duhu Svetom koji u njima stanuje. Zato ih Pavao naziva „hramom Duha Svetoga“,

„hramom Božjim“ (Kor 6, 11.20).

Svi su kršćani djeca Božja koja u sebi nose božansku milost. Zato moraju prekinuti s grijehom i poganskim načinom života (1 Sol 4, 3), poručuje apostol Pavao. Svetost je pitanje izbora, želje za promjenom života.

Božja svetost koja prebiva u srcu čovjeka u stalnoj je borbi protiv grijeha. Iskustvo borbe između dobra i zla nosi u sebi svaki čovjek. Bez obzira na zlo koje se nameće čovjeku, i koje želi slomiti čovjeka, čovjek može izići kao pobjednik, ukoliko prihvati suradnju s Bogom, ukoliko se u toj borbi utječe Bogu. Apostol Pavao je rekao: „Znam, naime, da dobro ne prebiva u meni, to jest u mojemu tijelu. Jer dobro htjeti jest u mojoj moći, ali nije i činiti ga. Jer dobro koje hoću ne činim nego zlo koje neću, to činim... Nalazim dakle ovaj zakon: kad hoću dobro činiti, u meni je zlo... Jadan sam ja čovjek. Tko će me izbaviti od

ovog smrtnog tijela? Hvala Bogu po Isusu Kristu, Gospodinu našem“ (usp. Rim 7, 18- 25). I tako se u sebi borio apostol Pavao kako bi sačuvao svetost i u njoj uzrastao. Štoviše, toliko se uzdigao i izrastao u diva vjere da je rekao: „Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?“ I nabraja koje su ga sve nevolje snašle i kaže: „U svemu tome pobjeđujemo po onome koji nas uzljubi“ (Rim 44, 2).

Svetost je, dakle, naša sudbina i Bog traži od nas suradnju. Samo sveti ljudi su pravi ljudi, koji su se visoko uzdigli u svom životu. Na to smo pozvani svi mi bez obzira na stalež i zvanje. Ako su mnogi uspjeli, možemo i mi.

Slaveći danas sv. Kvirina, molimo Gospodina da nam dade svoga Duha, da nas pokrene iz svakidašnjice da budemo spremni podnijeti svaku žrtvu iz ljubavi prema njemu, da nas nikakva sila ne odvrati od Boga. Amen ■

Sv. Vid – Dan kapelanije Rijeka, 11. lipnja 2014.

Godine 2004. slavila se 1700. obljetnica nekoliko kršćanskih mučenika s naših prostora tako da je 2004. godina bila s pravom nazvana Godinom mučenika u cijeloj Crkvi. Mnogi od mučenika postavili su prve temelje Crkve i organizirali na našem hrvatskom prostoru početke kršćanstva. Među njih se ubrajaju: sv. Duje, zaštitnik Splitsko-makarske nadbiskupije i brojni solinski mučenici; sv. Demetrije, zaštitnik Srijemske biskupije te brojni srijemski mučenici; sv. Mauro, zaštitnik Porečke biskupije; sv. Anastazija, zaštitnica Zadarske nadbiskupije.

Neki od mučenika nisu živjeli na našem području, ali su ostavili duboki pečat na našim prostorima, a naše su ih nadbiskupije i biskupije uzele za svoje zaštitnike. To su: sv. Juraj, zaštitnik Senjske biskupije; sv. Florijan, zaštitnik Zagrebačke nadbiskupije; sv. Vid, zaštitnik Riječke nadbiskupije, mnogih naših župa, kojemu je posvećena i vaša policijska kapelanija.

Sv. Vid je živio u vrijeme cara Dioklecijana, velikog neprijatelja Isusa Krista i kršćanstva. Sv. Vid potječe iz vrlo bogate poganske obitelji. Rodio se na jugozapadnoj obali otoka Sicilije. Roditelji su mu bili veoma bogati te su osigurali svom djetetu posebne odgojitelje. Zvali su se Modesto i hraniteljica Krescencija. Uspostavilo se da su bili kršćani i odgojili su malog Vida u kršćanskom duhu. Njegov otac, imenom Hylas, pokušao je Vida kao sedmogodišnjeg dječaka odvratiti od

kršćanske vjere, no nije uspio. Dao ga osuditi na smrt zajedno s odgojiteljem Modestom i hraniteljicom Krescencijom. Nakon mučenja bio je bačen u kotao s vrelin uljem. Bilo je to oko 304. ili 305. godine. Njegovo se štovanje veoma brzo proširilo. U svojim spisima spominju ga papa Grgur Veliki i bizantski povijesni izvori, što je znak da se njegovo štovanje proširilo i u istočnoj Crkvi.

U srednjem vijeku bilo je oko 1300 mjesta i gradova u kojima se štovao sv. Vid. Uvršten je u skupinu 14 velikih zaštitnika u velikoj nevolji. Ikonografija ga prikazuje kao mladića s palmom u kotlu. Sv. Vid je zaštitnik grada Rijeke, a srednjovjekovna Rijeka zvala se po njemu „Rika sv. Vida“, ili na latinskom: „Terra Fluminis sancti Viti“. Od 1991. godine, padom komunističke vlasti, ponovno je vraćen identitet zaštitnika grada Rijeke sv. Vida, tako da se grad Rijeka ponovno pokazao u svojoj prepoznatljivosti, po svom zaštitniku i svecu. 15. lipanj postao je ujedno i Dan Grada Rijeke koji se svečano slavi vjerskim i pučkim slavljem.

Draga braćo i sestre, dragi štovatelji sv. Vida! Današnje evanđelje najbolje oslikava lik i život sv. Vida. Isus ne obećava svojim lagodan život. Naprotiv, veoma težak zbog vjernosti njegovom Evanđelju. „Pred upravitelje i kraljeve vodit će vas poradi mene, za svjedočanstvo njima i poganima“, veli Isus (Mt 10, 18).

U 1. čitanju Knjiga Mudrosti govori kako

se očima bezbožničkim često čini da oni koji su bili vjerni, njihov odlazak s ovog svijeta tumače kao nesreću, ali oni su u miru. To posebno vrijedi za mladića sv. Vida, koji je svojom hrabrošću nadvisio neprijatelje. Bog ga je iskušao kao zlato u taljici i našao ga dostojnim da mu se pridruži u vječnosti.

Braćo i sestre! Crkva je tijekom svoje povijesti iskustveno doživjela istinitost Isusovih riječi: "Svi će vas zamrziti zbog imena moga. Ali tko ustraje do kraja, bit će spašen" (Mt 10, 22). Od toga nije bila isključena ni Crkva u Hrvata. Sjetimo se ljudi koji su stradali na križnim putovima; mučenika komunističkih logora, sve do hrabrih hrvatskih branitelja u Domovinskom ratu. Svi mučenici Crkve, kao i mučenici Crkve u Hrvata, stoje pred nama kao svijetli uzori kako se živi Evanđelje, kako se živi vjera, kako se ljubi Crkva, narod i Domovina. Stoga ste s razlogom odabrali za zaštitnika sv. Vida, da vam bude uzor i nadahnuće, posebno mladima.

Na primjeru sv. Vida mnoga su se pokoljenja nadahnjivala i svjedočila vjeru u svakidašnjem životu. Na primjeru sv. Vida mnogi su se mladi oduševljavali idealima, kojima se on oduševljavao. Na primjeru sv. Vida mnogi su muževi i žene naučili da vjeru treba živjeti po cijenu života.

Crkva ni danas nije pošteđena u svijetu od tih napada i obezvjeđivanja vjere. Dvije tisuće i četvrte godine bio je jedan članak u našim novinama, u kojemu jedan autor piše da je vjera samoobmana. „Je li moguće da ljudi uistinu vjeruju to što im Sv. pismo pripovijeda?“, postavlja pitanje i nastavlja kako vjernici sami sebe obmanjuju, kad vele da vjeruju, da bi na kraju zaključio da vjernika uopće nema.

Kad bi on došao u bilo koju našu crkvu, poglavito nedjeljom, ili danas ovdje, onda bi morao priznati, ako je i malo pošten i dobronamjeran, da ima doista ljudi koji vjeruju Bogu; da ima kršćana koji ljube Isusa Krista i da su ga uzeli za svoga Učitelja i Spasitelja, a njegovu majku za svoju majku. Ne samo to, nego da se mi vjernici obraćamo Božjim miljenicima, kao zagovornicima, a to su naši sveci poput mladog mučenika i sveca sv. Vida. Očito je da taj čovjek ima oči da vidi, a ne vidi, ima uši da čuje, a ne čuje (usp. Mk 8, 18).

Draga braćo i sestre, dragi štovatelji sv. Vida! Vjera u Isusa Krista i njegovo Evanđelje nije nikakva obmana, nego naš osobni vjernički stav

i susret s Isusom Kristom živim i uskrsnulim. Kršćanstvo nije samo neki nauk, već susret sa živim Bogom, Isusom Kristom, koga valja tražiti molitvom, razmatranjem, slušanjem Riječi Božje.

Sada bolje razumijete veličinu svetaca, i sv. Vida, koji su nastojali biti vjerni Bogu uz cijenu žrtve. To nisu nikakve obmane, kako nas kao vjernike žele neki obmanuti, već svjesno i dobrovoljno prihvaćanje osobe Isusa Krista.

Papa je, kad je bio u Švicarskoj, pozvao mlade riječima: "Dragi mladi, ne bojte se susresti s Isusom Kristom: tražite ga u pozornom i otvorenom čitanju Sv. pisma, u osobnoj i zajedničkoj molitvi, u aktivnom sudjelovanju u Euharistiji, u svetoj ispovijedi". I nastavlja: „I ja sam imao 20 godina. Volio sam sport, skijanje... Studirao sam i radio. Imao sam želja i briga. U tim dalekim godinama, u vrijeme kada je moja rodna zemlja bila ranjena ratom i totalitarnim režimom, nastojao sam dati smisao svom životu. Našao sam ga u Kristovu pozivu. Upućujem vam poziv: 'Kreni!' - ne zadovolji se samo raspravljanjem. Došlo je vrijeme akcije. Na početku 3 milenija pozvani ste i vi mladi naviještati Evanđelje svojim životnim svjedočenjem“.

Braćo i sestre! Sv. Vid stoji danas pred nama kao primjer i izazov, poput apostola Pavla, koji je rekao: „Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?. Nevolje? Tjeskobe? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač? Nitko nas ne može rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem“ (usp. Rim 8, 35- 39).

Pavao se nije bojao smrti, kao ni sv. Vid, uvjeren da će se susresti nakon ovozemaljskog života s Isusom Kristom. Pa čestitam još jednom Dan kapelanije, koja je posvećena sv. Vidu, svim pripadnicima ove kapelanije, sa željom da vas dobri Bog po zagovoru sv. Vida ispuni snagom kako biste se mogli oduprijeti svim kušnjama. Dobri Bog neka vam po zagovoru sv. Vida izmoli milost i snagu da mognete ostati, poput njega, vjerni Kristovi svjedoci. Amen ■

Sv. Antun Padovanski – Dan kapelanije Zagreb, 13. lipnja 2014.

Dragi prijatelji! Okupili smo se danas na Dan vaše kapelanije koja je posvećena sv. Antunu Padovanskom. Sv. Antun je jedan je od najomiljenijih svetaca koga časte ne samo kršćani nego i nekršćanski svijet.

Prigodom hodočašća vojno-redarstvenih snaga Republike Hrvatske u Lourdes, gdje se održava međunarodno hodočašće vojski svijeta, naši hodočasnici pri povratku obavezno navrate u Padovu gdje je živio i propovijedao sv. Antun. Iako je rođen u Lisabonu zovu ga Antunom Padovanskim jer je najveći dio svoga života proveo u Padovi. U bazilici sv. Antuna u Padovi nalazi se i njegov jezik koji je ostao neraspadnut. Prema kriteriju vjerničkog puka, koji ga naveliko štuje, može se reći da je "najveći svetac svih vremena".

Današnja liturgijska čitanja mogu se primijeniti na njegov život. Prvo čitanje govori o mudrosti, koja je posebno resila sv. Antuna. Odlomak čitanja Knjige Mudrosti je u stvari molitva kralja Salomona, koji od Boga traži mudrost.

Postoji svjetovna i božanska mudrost. Za svjetovnu mudrost kaže sv. Antun da ona teži za čašću, uživa u ispraznostima ovoga svijeta, da se na zlo uzvrati zlom, da se ne popusti drugome ni pod koju cijenu. Takva mudrost je puna oholosti i može prevariti čovjeka.

Mnogi su od vas čuli za nekadašnjeg generalnog sekretara UN-a Daga Hamarskjolda. Poznato je da je on dao izgraditi bogoštovni prostor u zgradi UN-a. Poginuo je avionskoj nesreći prigodom mirovne misije. Nakon njegove smrti pronađen je njegov Dnevnik u kojem je napisao molitvu da mu Bog udijeli dar mudrosti, kako bi mogao pronaći najbolje rješenje u pitanjima koja su od općeg značenja, da ne bude pristran niti prema nijednom narodu. On nije tražio svoju mudrost koja bi pogodovala nečijim interesima, a najmanje ne vlastitim, nego je tražio božansku mudrost.

Božanska mudrost dolazi od Boga. Nalazi se u Riječi Božjoj. Riječ Božja je u stvari Riječ Kristova. "Kad slušamo Riječ Božju, srce nam biva prosvijetljeno da možemo ići pravim putem", veli sv. Antun.

Da bismo imali u sebi Božju mudrost, papa Franjo je rekao da je u traženju prave mudrosti veoma važna molitva. Toga je bio svjestan i blaženi kardinal Stepinac kad je sastavio divnu molitvu o mudrosti: „Bože, daj mi dar mudrosti, da s radošću razmatramo Božje istine i da nam Bog bude mjerilo u prosuđivanju svih božanskih i ljudskih stvari“.

Božja mudrost je sam Isus Krist. On je prava i jedina mudrost, prisutan u našem narodu već 14 stoljeća. Njegovo Evanđelje izgrađivalo je hrvatske naraštaje u svetosti, odgajalo mlade i djecu, nadahnjivalo je vojnike, jačalo očeve i majke, tješilo stare i bolesne.

Sv. Antun je bio svjestan mudrosti koja dolazi preko Riječi Božje. Stoga je ozbiljno uzeo k srcu riječi koje je Isus uputio Jedanaestorici: „Pođite po svem svijetu, propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju“ (Mk 16, 15). Sv. Antun je bio uvjeren da će Riječ Božja biti kadra najviše pridonijeti izgradnji čovjeka. „Sveto pismo je prema riječima apostola Pavla „korisno za poučavanje, za uvjeravanje, za popravljavanje, za odgajanje u pravdi, da Božji čovjek bude savršen, spreman za svako dobro djelo“ (Tim 3, 16).

Braćo i sestre! Opće je poznata tendencija kako se svjetlo Evanđelja, svjetlo vjere, nastoji ugasi u Europi, nazivajući sve one koji vjeruju, koji nastoje izgraditi svoj život prema evanđelju, luđacima. Za vrijeme predizborne kampanje neki su se, da bi zadobili povjerenje glasača, okomili na vjeru i kršćanski moral. Tako jedna osoba kaže da je u načelu protiv djece, i da je za legalizaciju istospolnih brakova. Očevidno je da planeri "nove Europe" žele izbaciti Boga i kršćanske korijene, unatoč pozivima sv. pape Ivana Pavla II., koji je zahtijevao da se u Ustavu Europske unije ne izostavi ime Božje kao i kršćanski korijeni. Danas vidimo da se u Europi sve više širi kult "lažne slobode". Pokušava se odbaciti svaki moral. Ono što je dobro proglašava se zlim i obratno: što je zlo proglašava se dobrim. Tako na primjer, govori se o pravu žene da može ubiti svoje dijete, a da nitko ne postavlja pitanje prava djeteta.

U zadnjem broju GK ima intervju s Lilom Grace Rose, magisticom povijesti koju su mediji svrstali među 25 najutjecajnijih žena u Washingtonu. Tek joj je 25 godina. Svom se dušom zauzima za zaštitu začete, a nerođene djece, nazivajući abortus pravim zločinom, bez obzira da li je dijete na početku života ili pred porodom. Ona kaže: „Žene imaju pravo na svoje tijelo. Ali moja prava staju tamo gdje počinju nečija druga prava - i tu je pravo djeteta u mojem tijelu (GK od 15. lipnja 2014). Papa Benedikt XVI. je rekao „Pravo na život je nepovredivo pravo ljudskog života u svim njegovim razdobljima“. I nastavlja: „Neki u ime slobode misle da mogu ismijavati ono što je drugima sveto. „Bogu hvala, veli papa, kod nas si nitko ne može dopustiti da ismijava ono što je

sveto židovu ili muslimanu. Međutim, među temeljna prava slobode ubraja se pravo ismijavati i izrugivati ono što je sveto kršćanima. I napokon, veli papa, čini se da brak i obitelj više nisu temeljne vrijednosti modernog društva“ (Ratzinger, „Europa“, str. 65 i 66).

Braćo i sestre! Sa sličnom se situacijom susreo i sv. Antun. Živio je u vrijeme dovršenja vjersko-moralnog preporoda Europe, u vremenu oblikovanja nacija. Umjesto da se nastavilo s izgradnjom društva, na temelju kršćanskih i moralnih vrijednosti nastupilo je vrijeme povratka starim zabludama, s kojima se uhvatio u koštac i sv. Antun. Bio je svjestan siromaštva ljudskoga duha, koji odbacuje Boga i Evanđelje. I to ga je potaklo da se posveti naviještanju Evanđelja, uvjeren da je ono jedino kadro izliječiti dušu čovjeka. Za razliku od nekih vjernika koji su ravnodušno gledali na zlo oko sebe, i krivovjerja koja su se širila, Antun je nastupio veoma oštro i principijelno u obrani kršćanskih vrijednosti i morala. Stoga ga je papa nazvao „maljem krivovjernika“. Danas bi ga vjerojatno optužili za netoleranciju. On je bio svjestan da treba navijestiti evanđelje u zgodno i nezgodno vrijeme, kako kaže apostol Pavao.

Antunova poruka je jednako suvremena i danas. On se suočio s moralnom krizom svoga vremena i nastojao ju liječiti snagom Evanđelja, koje je za njega značilo najveću mudrost. Crkva

ga je proglasila „Evanđeoskim naučiteljem“. Riječ Božja i molitva za sv. Antuna su od neprocjenjive važnosti, jer nas vode prema istinskoj mudrosti. Za molitvu kaže: „Molitva znači usmjeriti naša čuvstva prema Bogu; ona je pobožni i prijateljski razgovor s Bogom. Ona izvire iz ljubavi prema Bogu“.

Braćo i sestre! Neki misle da su postojala „zlatna vremena“, jer su tobože bila bolja od današnjeg vremena. Zlatna vremena stvarali su ljudi poput sv. Antuna Padovanskog, unoseći duh vjere. Takvi su se ljudi nastojali svim silama oduprijeti negativnim pojavama, liječeći svijet prije svega molitvom i žrtvama te su, svojim svjedočanstvom života vjere postali svjetlo u tami i nositelji kršćanskih vrijednosti. Stoga je on danas svima poticaj da ovo naše vrijeme učinimo „zlatnim“, da damo svoj doprinos, makar to bio mali kamenčić u obnovi Hrvatske. Ali je zato veoma dragocjen, jer to znači graditi svoju budućnost, prije svega svoj vlastiti život, na sigurnim temeljima.

Dragi prijatelji! Slaveći blagdan sv. Antuna Padovanskog našu molitvu upućujemo i Majci Mariji, koju je posebno štovao sv. Antun, da nam ona izmoli pravu mudrost, da se odvažimo krenuti putem kojim je on išao, da nas Duh Sveti nadahne u onome što nam je u ovom trenutku činiti kako bismo proslavili Boga svojim životom, kao što ga je proslavio sv. Antun Padovanski. Amen ■

Blagdan Presvetog Trojstva Dubovac, 15. lipnja 2014.

Svetkovina Presvetog Trojstva različita je u odnosu na druge svetkovine kao što su Božić, Bogojavljenje, Uskrs i Duhovi. Na svetkovinu Presvetog Trojstva slavimo otajstvo samoga Boga. Tko je Bog, bilo je nekada prvo pitanje u našem katekizmu. Odgovor je glasilo: „Bog je neizmjereno savršen duh, Stvoritelj neba i zemlje, od koga nam dolazi svako dobro!“

Govor o Presvetom Trojstvu, govor je o najvećoj tajni naše vjere: jedan Bog i tri božanske osobe. Kad kažemo da je riječ o tajni, to znači da svojim umom ne možemo shvatiti tu stvarnost, a niti tu istinu da je jedan Bog u tri božanske osobe. To možemo prihvatiti samo vjerom, jer nam je tu istinu zagarantirao Isus Krist, Druga božanska osoba Presvetog Trojstva. To su pokušali shvatiti i mnogi umovi u svijetu, posebno crkveni oci, ali bez uspjeha.

Sv. Augustin je napisao veliko djelo o Pre-

svetom Trojstvu. Na kraju te svoje knjige priznaje da nije uspio tu istinu do kraja objasniti. I tako je nastala legenda kako je Augustin susreo dječaka na morskoj obali, koji je u pijesku iskopao malu jamu u koju je prelijevao vodu sa školjkom. Kad je to vidio sveti Augustin, upitao je dječaka što radi. Dječak je odgovorio: „Želim pretočiti more u ovu malu jamu“. Augustin je tada rekao: „Koliko malo morske vode stane u ovu malu jamu, toliko malo stane Božje tajne u tvoj mozak, koji je premalen za nju“.

Papa Benedikt XVI. je rekao: „Vidi se da je ne samo za obične ljude nego i za najpametnije tajna Presvetog Trojstva neshvatljiva.“

Braćo i sestre! Sv. Ivan kaže: „Boga nikada nitko nije vidio. Jedinorođenac – Bog – koji je u krilu Očevu, on nam ga obznani“ (Iv 1, 18). Mi ne bismo ništa znali o Bogu da nam nije o njemu progovorio Sin Božji Isus Krist. Kad je Filip pitao

Isusa: „Gospodine, pokaži nam Oca i dosta nam je!“, Isus mu reče: „Filipe, koliko sam vremena s vama i još me ne poznaj? Tko je vidio mene, vidio je Oca. Ne vjeruješ li da sam ja u Ocu i Otac u meni?“ (Iv 14, 8-10).

Isus je govorio ne samo o Bogu Ocu, nego i o Bogu Duhu Svetom, za kojeg je obećao da će doći k nama. „Branitelj - Duh Sveti, koga Otac posla u moje ime, poučavat će vas o svemu i doživati vam u pamet sve što vam ja rekoh“ (Iv 14, 26). I tako vidimo da su naše riječi i pojmovi preslabi da bi izrekli puninu Božje tajne. Duh Sveti je onaj koji nas uvodi u tajnu samoga Boga. Bog nadilazi sposobnost našega maštanja. „Jer Bog je veći od našega srca i znade sve“ (1 Iv 3, 20), poručuje sv. Ivan.

Katekizam Katoličke Crkve kaže: „Sva povijest spasenja samo je povijest objavljivanja pravog i jedinog Boga Oca, Sina i Duha Svetoga, koji pomiruje i ujedinjuje sa sobom ljude koji su se odvratili od grijeha“ (KKC br.234, str. 76).

Braćo i sestre! Današnja nas čitanja nekako uvode u tajnu Presvetoga Trojstva. Evanđelje govori da je Bog ljubav. Isus je to objavio poznatom židovskom učitelju Nikodemu kad je rekao: „Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni. Bog nije poslao Sina svoga na svijet da sudi nego da se svijet spasi po njemu“ (Iv 3, 16-17). Onaj dakle tko uspije razumjeti što je ljubav i kako ljubav rađa zajedništvo, taj će lakše vjerovati u Boga ljubavi i u Boga, zajednicu Oca, Sina i Duha Svetoga.

Upravo danas izdvajam sv. Josipa kao osobu koja je slijedila govor Otajstva, govor ljubavi i na njoj gradila obitelj. Papa Franjo je na blagdan sv. Josipa ove godine rekao: „Isusov Otac je sam Bog, a Josip je bio Isusu poput oca i odnosio se prema Isusu tako da mu pomogne rasti „u mudrosti, dobi i milosti“. Tako Josip pomaže rasti Isusu u mudrosti. Riječ je o božanskoj mudrosti za razliku od ljudske mudrosti. Biti mudar znači sve događaje vrednovati u svjetlu riječi Božje. Možemo si samo zamisliti kako su Marija i Josip poučavali Isusa u čitanju Riječi Božje, vodeći ga subotom u nazaretsku sinagogu. Biti mudar znači biti radikalno otvoren prema Bogu i bližnjima. Tu je otvorenost u punini imao Isus Krist prema Ocu svome nebeskom i prema ljudima. Istovremeno Josipova ljubav uložila je mnogo truda da Isus razumije sebe i ljude, da raste u znanju onoga što čovjek njegova vremena treba znati.

Kad bi se ljudi dali voditi božanskom mudrošću i poukom ljubavi svijet bi bio drugačiji. Povijest pokazuje da odbijanje božanske mudrosti nije nikome donijelo sreću, štoviše, svjedoci smo strašnih zala što su ih učinile ideologije kao

što su fašizam, nacizam i komunizam, koje su odbijale Boga.

Josip je pomogao rasti Isusu u dobi. Rasti u dobi podrazumijeva tjelesni i psihološki rast. Josip se brinuo, zajedno s Marijom, da Isusu osigura sve što mu je potrebno za zdrav odgoj. Ne zaboravimo da je Josipovo brižno čuvanje Isusovog života uključivalo i bijeg u Egipat, teško iskustvo života u tuđini, velike rizike koje samo ljubav može izdržati. Josip i Marija bili su izbjeglice kako bi izbjegli prijateljni kralja Heroda. Kad su se vratili u domovinu slijedilo je dugo razdoblje Isusova života koje se odvijalo u krugu počima Josipa i Majke Marije.

Očevi i majke imaju različite stilove odgoja, ali se zato međusobno dopunjuju. Tako je bilo i s Josipom i Marijom. Zato nema boljega načina nego iskustvo zajedničkog odrastanja roditelja i djece. Marija i Josip odgajali su dijete Isusa pod njihovim budnim okom. I tako je božansko dijete, mali Isus, rastao, jačao se i napunjalo u mudrosti i milosti, jer je milost Božja bila u njemu. U isto vrijeme i oni su učili od Isusa kako se sluša Bog i kako rasti u milosti i svetosti pred Bogom i pred ljudima. Dijete koje je njima bilo poslušno, činilo je to iz ljubavi prema svome Ocu nebeskom, čiju je volju smatralo svojom hranom, kako će Isus kasnije reći o svom Ocu nebeskom (usp Iv. 4, 34).

Braćo i sestre! Biti otac je jedinstven privilegij. Sudjelovati u podizanju i odgoju djeteta jedan je od najvećih izazova svakog čovjeka. Stoga su očevi nalazili u Josipu primjer kako najbolje odgajati dijete. Josip je pomogao rasti Isusu u milosti. „Milost je Božja bila na njemu“ (Lk 2, 40), piše sv. Luka za Isusa. Rasti u milosti značilo je izrastati u sve većoj povezanosti s Bogom. Dapače, značilo je za Isusa da on sve više u sebi otkriva crte božanskoga. Milost je prema riječima blaženog Stepinca neprocjenjivo blago za svaku dušu, jer pomoću milosti Božje, koju nam je zaslužio Isus Krist, uzdižemo se, ni više ni manje, do časti, da budemo prijatelji samoga Boga. Gubitak te milosti isto je što i prekid prijateljstva s Bogom, a to je najveća nesreća, što mogne stignuti čovjeka. Rasti u dobi, mudrosti i u milosti, to je ono u čemu je najviše pomagao Josip malom Isusu.

Sveći su Božji miljenici i naši zagovornici. To posebno vrijedi za sv. Josipa. Stoga se kršćanski puk rado obraćao sv. Josipu u svojim molitvama, štujući uz sv. Josipa i Blaženu Djevicu Mariju.

Stoga je mons. Marijan Radanović, nadahnut Duhom Božjim, došao na sjajnu ideju da pokrene gradnju crkve u čast sv. Josipa, da ona postane nacionalno svetište sv. Josipa u Hrvatskoj, očito svjestan velikog značenja sv. Josipa u životu jednoga katoličkog naroda, prije svega

kao zaštitnika ne samo pojedinaca, obitelji nego i Domovine.

I na kraju, braćo i sestre, Josip nije poznao tajnu Presvetog Trojstva, ali ga je Sin Božji Isus, uvodio u ljepotu snage ljubavi koja stvara zajedništvo i nadilazi podjele. Dopustimo braćo i sestre da nas otajstvo Presvetog Trojstva uvede u zajedništvo s onima s kojima nam je živjeti i biti: obitelji, Crkve i društva. Neka se ta ljubav prelijeva na sve članove obitelji: na oca, majku i djecu. Neka se ljubav u Crkvi prelijeva na pastire Crkve i narod Božji. Neka se ljubav u društvu prelijeva na sve građane kao osobe koje Otac ljubi po svom Sinu snagom Duha. Neka nas sv. Josip pouči kako graditi zajednicu osoba snagom ljubavi Božje.

Naši preci bili su svjesni značenja sv. Josipa u obitelji, društvu i narodu i domovini. Stoga je Hrvatski sabor, kao tumač hrvatskoga naroda, godine 1687. izabrao sv. Josipa za posebnog za-

štitnika. Naši su pak biskupi 1972. to potvrdili i tako dali poticaj još većeg štovanja sv. Josipa, očito svjesni ne samo njegove uloge u Nazaretskoj obitelji nego u narodu, Crkvi i domovini. Stoga je i danas suvremena molitva kardinala Kuharića: „Glavaru svete Nazaretske obitelji i čuvaru Crkve Božje. Tebi se kroz stoljeća Crkva u Hrvata utjecala kao svome zaštitniku i tvom je zagovoru preporučivala svoje obitelji i cijeli narod. Brižni poočime Spasitelja svijeta i prečisti zaručnice Svete Djevice, povjeravamo ti sve obitelji hrvatskoga naroda da zajedničkom dnevnom molitvom, nedjeljnom euharistijom i poslušnošću volji Božjoj ispune svoje poslanje i budu blagoslovljene ljubavlju, slogom i mirom i novim životima. U teškim trenucima izmoli našem narodu i svim narodima zemlje mir u pravednosti i ljubavi. Zagovaraj nas pred Presvetim Trojstvom da ostanemo vjerni Isusu Kristu u Katoličkoj Crkvi prolazeći zemljom, čineći dobro“. Amen ■

Sv. Ivan Krstitelj – Dan kapelanije Požega, 24. lipnja 2014.

Kad je riječ o sv. Ivanu Krstitelju, dobro je prisjetiti se nekih podataka iz njegovog života, iako su vam neke pojedinosti već poznate. No nije suvišno ponavljati ih, jer iznošenjem činjenica učvršćujemo još više svoje spoznaje o Ivanu, ali i poruci koju nam odašilje svojim životom.

Prema Novom zavjetu, Zaharija i Elizabeta dobili su dijete u poodmaklim godinama. Kad su susjedi i rođaci čuli da im se dijete rodilo, zavladao je velika radost. Okupila se rodbina i prijatelji. Zanimalo ih je koje će ime dati roditelji djetetu. Htjeli su da se zove po ocu Zaharija. S tim se nije složila njegova majka Elizabeta. Htjela je da se zove Ivan, što znači „Gospodin je milostiv“. S tim se složio i njegov otac Zaharija. Sve do tada Zaharija je bio nijem i u jednom je trenutku progovorio i počeo slaviti Boga riječima: „A ti dijete, prorok ćeš se Svevišnjeg zvati jer ćeš ići pred Gospodinom da mu pripraviš putove da pružiš spoznajnu spasenja narodu njegovu po oprostjenju grijeha njihovih“ (Lk 1, 76-77).

Evangelje spominje kako je Ivan boravio u pustinji sve do dana svoga javnog nastupa. Kad se Isus pojavio na rijeci Jordanu, Ivan ga je predstavio riječima: „Evo Jaganjca Božjega koji oduzima grijeha svijeta“. Želio je dati do znanja da je Isus uistinu dugo očekivani i preko proroka najavljeni Mesija. Isus je zatražio Ivana da ga krsti, da se na taj način solidarizira s ljudima i da im

dade do znanja da ono što Ivan čini, pozivajući ljude na obraćenje, da je to doista najbolji put. I Ivan je na Isusovo inzistiranje pristao. Za vrijeme Isusovog krštenja čula se riječ Oca nebeskoga: „Ti si Sin moj, Ljubljeni. U tebi mi sva milina“ (Mk 1, 11). To je bila u stvari javna objava Isusa kao Božjega Sina. Ivan je živio u pustinji, nosio je odijelo od devine dlake, propovijedao Kraljevstvo Božje, pozivajući ljude na obraćenje. Ivanu su dolazili ljudi svih staleža i vojnici također. Svi ma je govorio što trebaju činiti. Mnogi su se kajali zbog svojih grijeha i dali da ih Ivan krsti. Ivan Krstitelj se svim silama trudio dokazati da je on obični čovjek, a ne Mesija, kako su neki mislili; da dolazi veći od njega kome nije dostojan razvezati remenje na obući, a to je Isus Krist.

Sv. Luka, koji je napisao Djela apostolska, spominje apostola Pavla koji je govorio da je dolazak Isusov najavio sv. Ivan i da je propovijedao krštenje obraćenja svemu narodu. „A kad je Ivan dovršavao svoju trku, govorio je: „Ja nisam onaj za koga me vi držite. Nego za mnom evo dolazi onaj komu ja nisam dostojan odriješiti obuće na nogama“ (Dj 13, 25). Ivan nije želio iskoristiti priliku da sebe proglasi Mesijom, iako je imao sve kvalitete prema mišljenju ljudi, nego je upućivao na Isusa Krista. Rečeno današnjim jezikom Ivan nije zloupotrijebio svoj položaj nego se dao u službu bližnjega, u službu Isusa Krista.

Kakva samo pouka! Biti ponizan, biti u službi bližnjega i općega dobra, to je najveća veličina čovjeka. Svoje sposobnosti dati na raspolaganje općem dobru, a ne na promociju samoga sebe i vlastitih interesa. Ivan je pozivao ljude: „Ja sam samo glas koji viče u pustinji: pripravite put Gospodnji: poravnajte mu staze“, a to znači obratiti se, promijeniti svoj život.

Herod Antipa, upravitelj Galileje, oteo je ženu svoga brata Heroda Filipa Herodijadu. Ivan Krstitelj imao je hrabrosti reći Herodu da ne smije imati za ženu svoju nevjestu. Zbog toga će priekora Ivan platiti vlastitom glavom, jer je Herodova prilježnica mrzila Ivana. Herod Antipa dao ga je zatvoriti u tamnicu i dao mu je odrubiti glavu. Kad je Isus čuo da je Ivan ubijen rekao je: „Velim vam, nitko nije između rođenih od žene veći od Ivana Krstitelja“ (Lk 7, 28). Ove Isusove riječi dovoljno pokazuju tko je Ivan Krstitelj.

O Ivanovu mučeništvu pisao je i židovski povjesničar Josip Flavije, koji je živio u 1. stoljeću. On spominje da je Ivan ubijen i tvrđavi Makerontu, s istočne strane Mrtvog mora. Arheološke iskopine svjedoče o postojanju te tvrđave.

Najstarije štovanje Ivana Krstitelja odnosi se na čašćenje njegova groba u Sebasti, u Palestini. Jedna od najvećih bazilika u Palestini bila je posvećena Ivanu Krstitelju. Turci su je prigodom osvajanja pretvorili u džamiju. Nju je posjetio sveti Ivan Pavao II. prigodom posjeta Ivanovu gradu, gdje se održao međureligijski susret. U čast sv. Ivana Krstitelja podignuta je i u Rimu bazilika sv. Ivana Lateranskog, sadašnja papinska katedrala. Po Ivanu Krstitelju nazvana su mjesta: Ivanić Grad, Ivanec, Kloštar Ivanić, Sveti Ivan Zelina, Sv. Ivan Žabno, Ivankovo i mnoga druga. Sve to govori koliko je Ivan Krstitelj štovan u hrvatskom narodu. Njemu u čast podignuto je i veliko svetište u Podmilačju pokraj Jajca u Bosni.

Braćo i sestre! Ivan nije bio velik zato što je bio rođak Isusov, nego zato što je bio vjeran onome što je govorio. Bio je propovjednik istine, etike i morala, pozivajući svoje sunarodnjake na obraćenje. Ivan je bio čovjek načela, s kojima nije želio trgovati. Ivan nije bio dvorjanin da bi se nekome udvarao, nego čovjek etike i morala. Kada se netko dodvorava drugome onda je to put prema vlastitoj propasti.

Koja je poruka Ivanova? Ivan Krstitelj nas poziva da se približimo Isusu Kristu, da nam Isus Krist bude u središtu našega života. Ako je Isus Krist umro za nas, a jest, na čovjeku je da uzvрати ljubavlju, odnosno vjrom. To znači: „Odlučiti biti s Gospodinom, da bi se živjelo s njime“

(Papa Benedikt XVI). To drugim riječima znači biti svet. Neki se ljudi boje svetosti: misle da je to nešto tužno i neprirodno. U stvari, posrijedi je nepoznavanje samoga pojma svetosti. Svetost je prezahtjevna, reći će drugi. I zato ništa ne poduzimaju na sebi. To je krivo. Biti svet ne znači biti savršen nego dopustiti Bogu da u nama djeluje. Sveci nisu bezgrešni. To su ljudi koji priznaju svoje grijehe, koji se nastoje očistiti od njih, za razliku od ostalih vjernika koji kažu da ne griješe.

Isus se upravo zato utjelovio i umro za nas kako bi u nama obnovio božanski život. Zato je i ustanovio sakramente. U sakramentu sv. ispovijedi Bog nam oprašta grijehe i briše osjećaj krivnje. Psihoterapija je u tome bespomoćna. Ona može puno učiniti, ali ne može izbrisati krivnju. Ispovijed je ustanovio Isus na dan uskrsnuća i ovlastio je apostole, odnosno Crkvu da u ime njegovo oprašta grijehe. Vjera je prema tome trajno suočavanje Isusu Kristu, koje počinje s krštenjem.

Krštenje je prvi i temeljni sakrament u kojem nam Bog briše istočni grijeh. U drugim sakramentima, kao što je sveta ispovijed, u kojoj nam se opraštaju naši grijesi, i sakrament svete pričesti, u kojem primamo Krista živa i uskrsnula, potpomažu naš milosni život koji nam je zaslužio Isus na križu. Stoga se ne treba bojati pristupiti Isusu Kristu. On nam ništa ne oduzima nego nas jača u vjeri. Sveci su u tome posebni primjer. Oni su se hranili Riječju Božjom i sakramentima, posebno euharistijom.

Ljepota i radost vjere krije se u novosti života, u životnom zajedništvu i prijateljstvu s Isusom Kristom, u trajnoj preobrazbi. Vjera je, kako piše u poslanici Hebrejima “već neko imanjanje onoga čemu se nadamo, uvjerenost u zbiljnosti kojih ne vidimo“ (Heb 11, 1).

Sv. Ivana zazivaju bolesnici raznih bolesti, tjelesnih i duhovnih. Molimo Gospodina da nam po zagovoru sv. Ivana Krstitelja udijeli snage da se odvažimo krenuti putem Kristovim, da ga što dublje upoznamo, slijedimo i po njemu živimo. Amen ■

Misa za sve poginule u Prvom svjetskom ratu Zagreb, 27. lipnja 2014.

Okolnost prisjećanja početka Prvog svjetskog rata (1914.-1918.) prilika je da „prelistamo“ jednu od najvećih tragedija suvremene ljudske povijesti koju su neki narodi izabrali kao „put rješavanja“ nepravdi.

Ovaj rat na svom početku nazivan je „europskim ratom“, ali kako je logika plamena da se širi, tako je i on prerastao granice Europe, zahvatio velike ondašnje sile i postao „Veliki rat“ ili kako danas kažemo „Svjetski rat“. Time je svijet postao mjestom mržnje, ubijanja, veličanja heroja i snage oružja. Sve je počelo 28. srpnja 1914., kada je Austrougarsko carstvo objavilo rat Kraljevini Srbiji, nakon što su ubijeni prijestolonasljednik Franjo Ferdinand Augsburški i njegova supruga Sofija (28. lipnja 1914. u Sarajevu), a završilo je kao svjetski sukob nakon četiri godine, kada su Saveznici prisilili Njemačku kao okosnicu carstva da položi oružje.

Neka nam slijedeći podatci pomognu pojmiti o kakvom se konfliktu radi i kakve su njegove posljedice: mobilizirano je preko 70 milijuna vojnika (od toga 60 milijuna u Europi); 9 milijuna ih je poginulo, a civilnih žrtava je usmrćeno 7 milijuna; sudjelovalo je 115 zemalja u njemu, a nakon toga zavladao je glad i razne epidemije.

Nažalost, draga braćo i sestre, povijest naroda i država odvija se u neprestanom izmjenjivanju rata i mira. Rat i mir, dvije stare riječi, ali su trajno aktualne. Tijekom stoljeća u ljudima i narodima rađale su se posebne osjetljivosti i razmišljanja u odnosu na stvarnost rata i mira, a danas te osjetljivosti postaju sve dublje i bolnije. U kontekstu tih osjetljivosti nalazi svoje mjesto i kršćanstvo sa svojim naukom o tim dvjema stvarnostima: o ratu i miru. Sa sigurnošću možemo reći da pojava kršćanstva označava temeljni trenutak u odnosu na novi pristup i način razumijevanja mira i prosudbu rata. Naime, grčko-rimski svijet imao je doktrinu o ratu kao o religijskom i političkom putu: postoje bogovi koje treba udobrovoljiti žrtvama, a postoje težnje naroda koje treba ostvariti putem osvajanja i ratova. U židovstvu, u njihovim spisima, nailazimo na mjesta u kojima je sam Jahve na čelu bojne te on vodi rat, daje slobodu ili gubitak boja radi poniženja naroda i njegovog obraćenja, ali postoji i ona miroljubiva crta čežnje čovjeka za mesijanskim mirom koji neće tolerirati ratove ni oružja o čemu nam svjedoče proroci.

Kršćanstvo nudi novo razumijevanje mira tako što mir nije samo ideja nego i osoba Isusa Krista za kojeg sveti Pavao kaže: „On je mir naš“

(Ef 2, 14) te dodaje: „On od dvoga (od židova i pogana) učini jedan narod, srušivši zid podjele...“ (Ef 2 14-16). Isto tako u uskrsnom Isusu prepoznamo donositelja mira čuvši njegov pozdrav: „Mir vama“ (Lk 24, 36). Taj isti Isus živi i ostvaruje ono što predaje nama: zapovijed ljubavi koja ne graniči s pojavkom neprijatelja nego ga obuhvaća: „... ja vam kažem ljubite svoje neprijatelje...“ (Mt 5, 43-47). On svoj nauk potvrđuje životom: prihvaća svoje uhićenje, osudu na smrt, razapinjanje i smrt, a na križu prikovan izriče riječi oprosta onima koji ga ubiše.

Braćo i sestre! Prve nesigurnosti kršćana u odnosu na vojsku i rat pojavljuju se već u prvim stoljećima, za vrijeme progonstva. Kršćani se nalaze u velikim poteškoćama glede služenja vojne obveze i sudjelovanja u ratu. Razlog tih poteškoća je i u tome što su morali žrtvovati caru (i time ga priznati kao božanstvo) te prihvatiti kult bogovima, a to si nisu mogli dopustiti pa ni pod cijenu vlastite smrti. Nakon Konstantinova edikta (313.), stav se kršćana počeo mijenjati u odnosu na samu službu vojne obveze, a rat i mir postaju predmet intenzivnog proučavanja sa strane velikih crkvenih otaca. Nalazimo tako glasovitu nauku svetog Augustina o ratu i miru, a to nam je ostavio u svojoj knjizi *De civitate Dei* (O Božjoj državi). Augustin drži da je rat plod „zemaljske države“ u kojoj neumjerena žudnja za vlašću i gospodarenjem drugima rađaju podjele, borbe i nasilje.

Davno je već postavio pitanje Jakov apostol: „Odakle ratovi i rasprave među vama? Odakle? Zar ne od vaših pohlepa koje se bore u vašim udovima? Želite a nemate, pa ubijate. Zavidite, a ne možete postići pa se borite i vojujete. Nemate, jer ne molite“ (Jak 4, 1-3).

Ne bih vas htio zamarati dugim izlaganjima o tome, ali vam moram reći kakav je stav Crkve o ratu. Sv. Augustin ga sažimlje u četiri rečenice: 1. Rat je opravdan ako se dogodi povreda prava sa strane neprijatelja; 2. Dopušten je ako postoji nezaobilazna nužnost da on bude; 3. Dopušten je ako postoji čvrsta volja usmjerena prema dobrobiti mira; 4. Dopušten je ako je proglašen od zakonite vlasti. Dakle: poštivati nam je pravo kao uljudbu odnosa; tražiti nam je sve putove da se izbjegne konflikt rata; ni u ratu ne ugasiti žudnju i vrijednost mira i na koncu autoritet koji ga proglašava je objektivna savjest građana.

U tom premišljanju smisla, opravdanosti ili neopravdanosti rata, javljaju se skupine i pokreti koje danas nazivamo pacifističkima. Korijen im

je u određenom razumijevanju Evanđelja, a svoje povijesno uporište našli su u ruskom piscu Lavu Tolstoju (1828.-1910.) koji lišava Krista njegove božanske naravi te od njega stvara svoje „evanđelje“.

Glavno Tolstojevo načelo je: „Načelo ne opiranja zlu te zagovaranje radikalnog i apsolutnog nenasilja“. Nauk sadržan u tom načelu je: izgreznika treba samo opomenuti; svakoj premoći (individualnoj ili kolektivnoj) treba popustiti; oružju zlih ljudi ne treba se usprotiviti oružjem; osuda i kazna nemaju smisla; policija i vojska su nutarnje nemoralna stvarnost i na kraju: sama država nije drugo nego udruženi kriminal. Na Tolstojevu mirovnu nauku odgovara ruski filozof, pjesnik i pisac Vladimir Sergejevič Solovjev (1853.-1900.), držeći da je Tolstojev pristup neprihvatljiv, jer upravo slabi u njemu postaju još ugroženiji, a jaki privilegirani.

Katolički pacifistički pokret, braćo i sestre, zaokružuje svoj stav 1944. godine uspostavljajući pokret „Mir Kristov“, nadahnjujući tako snagom mira sve tadašnje crkvene pokrete, a osobito Katoličku akciju (kod nas veliki promicatelj bio je krčki biskup Mahnić).

Svi pape, počevši od Pia X. do sadašnjeg pape Franje, naučavaju temeljno načelo: svaki rat treba izbjeći, pozvati ljude na vrijednost mira, u dijalogu tražiti rješenja eventualnih nesporazuma.

Crkva, dakle, danas uči da je mir najvažnija vrijednost ljudskog roda i da ga treba čuvati, ostvarivati i promicati; ona također uči da je rat zlo kojeg ni vjera ni razum ne trebaju prihvatiti, iako ostaje pravo na obranu. Crkva uči da pojedinci i države imaju dužnost štiti dostojanstvo naroda koji su im povjereni; ona naglašava da je dužnost odgovornih osigurati postojanje oružanih snaga zemlje u slučaju pravedne obrane; da je poželjan međunarodni politički autoritet sposoban rješavati konflikte među državama.

Dokumentom *Spirituali militum curae* (1986.), Crkva vojsci daje i svećenike, vojne i policijske kapelane, čija prisutnost u vojsci i policiji, koordinirana službom biskupa, potvrđuje pozitivni stav Crkve što ga ona ima o samom pozivu i postojanju vojnika. Crkva želi da savjest oružja bude mir, a snaga države sloboda i blagostanje građana.

Braćo i sestre! Danas smo ujedinjeni ovdje u sjećanju i molitvama za sve poginule vojnike i civile Prvog svjetskog rata (1914.-1918.) koji je započeo prije 100 godina na ovim našim prostorima s atentatom u Sarajevu, čijeg se početka, njegovog krvavog tijeka i zavišetka s boli u srcu i sa žalošću u duši spominjemo.

Ovdje smo se okupili u međusobnoj ljubavi, bez ideoloških, vjerskih, nacionalnih ili političkih predznaka, jer znamo da su u smrti svi jednaki. Svaka žrtva, bez obzira na kojoj je strani bila, bez obzira na vjeru i nacionalnost, ili bilo koju drugu pripadnost, zaslužuje naše poštovanje, jer smo svi mi djeca Oca nebeskoga. Dijeliti ih nakon smrti nije dobro. Svima treba iskazati jednako poštovanje. Zato se cijeli svijet okuplja ovih dana na zajedničkoj molitvu za pokoj njihovih duša.

Biblija u Starom zavjetu izvješćuje o židovskom narodnom junaku, Judi Makabejcu (166.-160. pr. Krista) koji je prevodio Židove u ratu protiv sirske osvajača Palestine, i koji je, vjerujući u uskrsnuće mrtvih, molio za svoje poginule vojnike (2 Mak 12, 38-45). Juda Makabejac je molio za žrtve, ističe Biblija, „jer da nije vjerovao da će poginuli vojnici uskrsnuti, bilo bi suvišno i ludo moliti za mrtve“.

U tom smislu pisao je i apostol Pavao u Prvoj poslanici Solunjanima: „Nećemo, braćo, da ostanete u neznanju o umrlima, da se ne žalostite poput ostalih koji nemaju nade. Jer ako vjerujemo da je Isus umro i uskrsnuo, tako će Bog i one koji su usnuli u Isusu, privesti zajedno s njime“ (1 Sol 13, 18). Isus Krist u današnjem evanđelju poručuje Marti, koja je oplakivala zajedno sa sestrom, brata Lazara: „Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će“. Dakle, tko vjeruje u njega ne treba se bojati. To je zalag vjere.

Braćo i sestre! Spominjući se danas 100. obljetnice I. svjetskog rata, neka nas ti nemili događaji potaknu na razmišljanje što nam je činiti kako bi se ubuduće izbjegli slični nemili događaji. Neka svijet, nikada više, ne vidi rat kao mogućnost opstanka. Neka nas ova obljetnica potakne na dublja razmišljanja o našem životu i dovede Bogu Kristu koji je jedini i pravi izvor mira. U ovoj svetoj misi pomolimo se za sve poginule u tom velikom ratu, u kojem su bile i velike žrtve našega naroda. Amen ■

Blagdan Srca Marijinog Skopaljska Gračanica, 28. lipnja 2014.

Draga braćo svećenici, dragi očevi i majke, dragi mladi i draga djeco! Jučer smo slavili svetkovinu Presvetog Srca Isusova, a danas slavimo blagdan Srca Marijina koja je patron vaše župe. Isus Krist je neodjeljiv od svoje majke Marije. Zato je lijepo što je majka Crkva odredila da se uz svetkovinu Srca Isusova slavi i blagdan Srca Marijina.

Srce Marijino prvi puta se spominje u Sv. pismu kad je starac Šimun rekao Mariji kako će mač boli probosti njezino srce. I doista se to dogodilo na samom početku Isusovog rođenja, kad je bježala u Egipat s Josipom da spasi Isusa iz Herodove ruke. Vrhunac boli bio je kad je stajala pod Isusovim križem.

Godine 1855. ustanovljen je blagdan Srca Marijina za cijelu Katoličku Crkvu, a sveti papa Ivan Pavao II. godine 1996. uveo je taj blagdan kao obvezatan. Dobro je prisjetiti se nekih događaja koji su dali posebni pečat ovom Marijinom blagdanu.

Svakako, nezaobilazni je događaj Marijinog ukazanja u Fatimi godine 1917. kad se Marija ukazala djeci Franji, Jacinti i Luciji. Marija se ponovno ukazala 1925. godine s Bezgrešnim

srcem, tražeći pobožnost njezinom Srcu. Marija je pozvala djecu da mole krunicu, da obavljaju pobožnost prvih subota u mjesecu, primajući pričest. Papa je potaknuo tu pobožnost uvjeren da će se na taj način moći Crkva oduprijeti bezboštvu koje je sve više nadiralo, i pripremiti put prema miru. Marija je razgovarala s djecom o velikim događajima 20. stoljeća. Govorila je o miru i ratovima. I ona je jasno rekla da su grijesi svijeta uzrok nesreća, da su ratovi posljedica grijeha.

Braćo i sestre! Najodgovorniji ljudi govore da se čovječanstvo nalazi u velikim opasnostima, ali nikako ne nalaze put prema rješenju i put prema miru. Zašto ne nalaze put? Apostol Pavao odgovara na to pitanje: „Nema straha Božjeg pred njihovim očima“ (Rim 3, 17). Strah Božji je jedan od darova Duha Svetoga. Imati strah Božji znači bojati se da ne uvrijedimo Boga, jer je on ljubav. I zato je takav strah blagoslovljen. On pretpostavlja vjeru u Boga Isusa Krista.

Dag Hammaskjold, neporočan i čestit tajnik Ujedinjenih naroda, jednom je rekao: „Istina je. Kada čovjek prestane vjerovati u raj, zemlju pretvara u pakao“. Mi smo toga svjedoci.

Braćo i sestre! Najveće dobro za čovjeka i

za čovječanstvo je mir. Problem je što čovjek u svojoj oholosti želi odbaciti Boga iz svoga života. Štoviše, nijeće čak i grijeh. Ljudi govore da grijeha nema. S druge strane svjedoci smo koliko upravo grijeh razara društvo i obitelj. Da bismo se mogli othrvati grijehu Isus Krist nam je uoči svoje smrti dao svoju Majku, da nam bude zagovornicom i pomoćnicom u borbi protiv zla. Svjedok te oporuke bio je sv. Ivan koji je zapisao: „Kad Isus vidje majku i kraj nje učenika kojega je ljubio, reče majci: „Ženo! Evo ti sina!“ Zatim reče učeniku: „Evo ti majke! (...) I od toga časa uze je učenik k sebi“ (Iv 19, 26-27). U tom je trenutku postala i Majka Crkve.

Hrvati su početkom 7 stoljeća prihvatili Isusa Krista i njegovu majku za svoju majku. O tome postoje brojni dokumenti. Marija je Majka Crkve i svakog pojedinog člana, koji je krštenjem ušao u Kristovu Crkvu. I Marija je od prvih početaka sudjelovala u životu Crkve, kao i Crkve u hrvatskom narodu, kao duhovna majka. I mi smo to osjetili kao narod i zato smo je nazvali „Najvjernijom Odvjetnicom i Zagovornicom, „Dušom duše Hrvatske“.

Marija se tijekom povijesti ukazivala pojedinim osobama tako da ona predstavlja otvorena vrata prema Bogu, kako kaže papa Benedikt XVI. Najočitiiji primjer njezinog ukazanja bilo je ukazanje Luciji u Fatimi, kad je preko nje pozvala vjernike da časte njezino Bezgrešno Srce. Ta će se pobožnost još više razviti nakon ukazanja Srca Isusovog sv. Mariji Alacouque. Ona je napisala „Čini mi se da nema kraćeg puta da dospijemo do savršenstva i da nema sigurnijeg sredstva za spasenje, negoli je posveta Božjem Srcu.“ Papa Leon XIII. posvetio je cijelu Crkvu Srcu Isusovom, a Pio XII. Marijinom Bezgrešnom Srcu. Papa Ivan Pavao II. takvu je posvetu izvršio 1984. i 2000. godine. Nije to bio neki čin iz nekog običaja, samo da se nešto učini, nego je to bila i stvarna odluka tada katoličkog svijeta da svoj život još više usmjere prema Srcu Kristovom i Srcu Isusove Majke Marije, a to znači da odgovornije žele živjeti svoju vjeru. Te su posvete imale uvijek velike učinke na duhovnom području.

U čemu se sastoji posveta Srcu Marijinom? Posvetiti se Marijinom Srcu znači svjesno je prihvatiti za svoju duhovnu majku i zaštitnicu. Posvetiti se Marijinom Srcu znači staviti se pod njezinu zaštitu. Posvetiti se Marijinom Srcu znači predati se njezinom vodstvu. Posvetiti se njezinom Srcu znači slijediti njezin primjer savršena života, jer je ona bila najsavršenija Isusova učenica i vjerna slušateljica, razmišljajući o svakoj njegovoj riječi. Posvetiti se Srcu Marijinom znači živjeti duhom vjere, ljubavi, poniznosti, poslušnosti. Posvetiti se Srcu Isusovom znači boriti se

protiv svakoga pa i najmanjega grijeha. Posvetiti se Marijinom Srcu znači biti Marijinim suradnikom da poput nje, molitvom i žrtvom, doprinesemo spasenju svijeta. Stoga će Marijin štovatelj biti i vjerni molitelj, slušatelj ne samo Riječi Božje nego i primatelj sakramenata, posebno svete ispovijedi i svete pričesti, uvjeren u njihovu snagu u borbi protiv grijeha.

Braćo i sestre, dragi štovatelji Bezgrešnog Srca Marijina! U današnji Marijin blagdan uvode nas i današnja čitanja: Prvo čitanje govori o Juditi, koja je simbol Blažene Djevice Marije. Kao što je Judita spasila svoj narod tako je i Marija postala suradnicom spasenja, koje nam je donio Isus Krist. „Stoga trebamo dovijeka zahvaljivati našoj nebeskoj Juditi, Majci Božjoj, što je pobijedila Sotonu“, poručuje blaženi Stepinac. Kao što je Judita bila žena vjere tako je i Marija, zahvaljujući vjeri, sudjelovala u spasenju ljudskoga roda.

Današnje evanđelje spominje ženu, koja je, slušajući Isusa kako govori, uskliknula: „Blažena utroba koja te je nosila i prsi koje si sisao“. Žena je bila očito ponesena osjećajem i željom da ima takvoga sina. Dok se žena zaustavlja na onom što je ljudsko, Isus usmjerava na duhovno, evanđeosko, božansko: „Još blaženiji oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je“. Marija je prva vjernica i Isusova učenica. Ona je radosno prihvatila Božju riječ, kad je rekla: „Neka mi bude po tvojoj Riječi“. „Čitanje evanđelja je put prema vjeri, prema Isusu Kristu. Ono uvijek prelazi u molitvu, rekao je papa Benedikt XVI. (Ratzinger: Bog i svijet, str. 269.).

Braćo i sestre! Samo svijest da smo beskrajno ljubljani može nam pomoći da nadvladamo osobne i sve druge teškoće. Stoga je važno razmišljati da nas Marija uistinu voli kao svoju djecu, i da nam želi pomoći.

Papa Benedikt XVI. lijepo je to pisao u jednoj od svojih knjiga. Između ostalog piše kako je jednoga dana ušao u glasovito zavjetnu kapelu u Altottingenu. „Posvuda su gorjele svijeće i bilo je pomalo hladno. U kapeli su bile gotovo same žene. Molile su zajedno i pjevale pjesme posvećene Majci Božjoj. Molile su „Zdravo Kraljice, Majko milosrđa“! Kad su molile „K tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini, osjetio sam da nisam sam. Ovdje ima netko tko te voli, tko te poznaje, tko te razumije. To je Marija, koja ima srca za svaku dušu, koju danas slavimo kao Bezgrešno Srce.

Braćo i sestre! Došli smo ovdje u crkvu Marijina Srca. Uvjereni smo da nas ona voli i razumije. Povjerimo svoje srce Mariji da ono bude nalik na njezino i Isusovo Srce. Zato i molimo: Isuse blaga i ponizna srca učini srce naše po srcu svome. Slatko Srce Marijino budi moje spasenje. Amen ■

Pogreb mons. Josipa Šantića

Postire, 11. srpnja 2014.

Braćo i sestre, iako smo poznavali mons. Šantića, možda smo se rijetko pitali tko je zapravo svećenik Joško? Kada nam umru otac i majka, naši najmiliji i najbliži, tek onda mnogi počnu dublje razmišljati o onome koga su izgubili.

Monsinjur Šantić bio je svećenik. Kada je dobri Bog stvarao svijet nije trebao suradnika. Kada je odlučio spasiti čovjeka, onda je poslao Sina svoga Jedinorođenca da u našoj ljudskoj povijesti otpočne stvarati novog čovjeka nad kojim grijeh i smrt neće imati prevlast. Da bi spašavali ljude Isus je pozvao dvanaesticu, koji su nazvani apostolima. Bili su određeni poći svijetom da navješćuju evanđelje, da budu svjedoci Kristove smrti i uskrsnuća. Sv. Pavao piše kršćanima u Korintu: „mi propovijedamo Krista raspetoga“ (1 Kor 1, 23).

Braćo i sestre! Isus je svoje apostole odgajao i osposobljavao da budu svjedoci tog novog svijeta, a glavna crta bila je ljubav. Ljubav koja nikad ne prestaje. Sva vlast Crkve je u ljubavi koja je nenametljiva i ne traži svoje. Tu je ovlast primio i pokojni monsinjur Šantić. Prije toga, kao mladić, osjetio je u sebi Kristov poziv. Naime, Isus Krist poziva u svoju službu one koje sam hoće, da budu s njim i šalje ih propovijedati narodima (Dekr. Ad gentes, 23). I on se odazvao tom Božjem pozivu i posvetio se velikoj obitelji koja se zove Crkva. Program mu je

bio: pokazati lice Božje, lice Sina Božjega, suvremenom čovjeku, vojniku i policajcu. On je dakle uprisutnjivao Isusa Krista kada je naviještao Božju Riječ i slavio svete tajne vjere. To mu je bila prvotna zadaća, izvršavajući tako Isusovu zapovijed: „Idite po sve svijetu i propovijedajte evanđelje svakom stvorenju“. I tako je svojim naviještanjem budio vjeru u dušama ljudi koji ne vjeruju, a u srcima vjernika hranio njihovu vjeru. Svojim ljudskim i neuvjetovanim pristupom znao je kroz običnu riječ i gestu poslužiti Božju snagu i milost, toplinu i oprost.

Službu navjestitelja i svjedoka Isusa Krista mons. Joško je vršio na razne načine: odgajajući u vjeri djecu i mlade, pozivajući ljude na obraćenje i svetost, svojim vlastitim životom govorio je o Bogu. On je snagom Božjom kroz krštenje uvodio ljude u Božji narod koji se zove Crkva, sakramentom ispovijedi pomirivao je ljude s Bogom, bolesničkim pomazanjem pridizao je bolesne, prinoseo je žrtvu sv. mise za spas svijeta, posjećivao je bolesne, išao svima koji su bili u nevolji. Da nije ništa drugo učinio nego to, u očima je Božjim mnogo učinio, a to mu vjerni hrvatski katolički puk, vojska i policija kojima je služio, neće zaboraviti. Današnje evanđelje govori o Isusu kao onom koji cijeni ljudsko prijateljstvo, koji tješi Lazarove sestre, plače za prijateljem Lazarom. No Ivan opisuje Isusa kao onoga koji je gospodar nad smrću. On

je Bog. Da bi to doista pokazao Isus je svojom božanskom snagom uskrisio Lazara.

Braćo i sestre! Mi ne tražimo od Isusa da on danas uskrisi mrtve, nego da spasi žive. Molimo Isusa da nam dađe vjeru kojom ćemo radosno ići njemu ususret. Upravo ova zgoda Evanđelja treba probuditi vjeru u uskrsnuće. Isus nije imao nakanu udaljiti bol nego probuditi vjeru u uskrsnuće. Zato i pita sestru Lazarovu: „Vjeruješ li ovo?“ Ne toliko u Isusovo uskrsnuće nego u Krista Isusa životvorca.

Smrt je, braćo i sestre, uvijek ispit našega života. Ona je prolaz i prijelaz. Blago čovjeku koji u nju ulazi sa živim Isusom. Sigurno će kroz nju proći pun nade. Blago onom tko kroz nju prolazi sa sigurnošću prijelaza u novo i neuništivo stanje, u stanje života vječnoga.

Mons. Šantić je vjerovao riječima današnjeg evanđelja da je Isus uskrsnuće i život. Za taj se susret pripremao i živio. Taj susret dočekao je pun mira. Dragi Joško! Hvala ti za ljubav

kojom si se trošio u oblikovanju Vojnog ordinarijata. Hvala ti za mudrost kojom si mi pomagao prevladati mnoga i teška pitanja Vojne biskupije. Hvala ti za gorljivost kojom si ulazio u ostvarivanje svojeg poslanja generalnog vikara Vojnog ordinarijata. Oprosti ako si me nekad doživio neraspoloženim za tvoju misao ili postupak. I na kraju obraćam se bratu i sestrama te rodbini pokojnog monsinjora. Hvala vam da ste ga voljeli, da ste ga njegovali, da ste mu služili. Hvala vam što ste pokazali svoju vjeru i ljubav i ništa vam nije bilo teško učiniti za njega.

Velika hvala liječnicima i prijateljima KBC-Zagreb i KBC-Split koji su svojim znanjem i prijateljstvom omogućili da je naš Joško mogao živjeti s teškom bolešću. Dragi monsinjore Joško, hvala ti na svemu i doviđenja u vječnosti! Dobri Bog neka ti bude nagrada! Sv. Josip, čije ime носиš neka ti bude zagovornikom u nebu. Radujemo se susretu s tobom kod našeg nebeskog Oca. Amen ■

Križni put na Lourdskoj kalvariji

Propovijed generalnog vikara o. Jakova Mamića, Lourdes, 14. svibnja 2014.

„Blaženi siromasi“, „Blaženi milosrdni“, „Blaženi žedni pravednosti“, „Ljubite se međusobno!“, „Jao vama bogataši!“, „Jao vama koji ubijate sirotu!“ – raspet je onaj koji to reče.

Braćo i sestre, štujući vjerom Isusov križni put prepoznavamo snagu i smisao svakog križnog puta Crkve, čovjeka i naroda: biti uz osuđenog Boga u nedužnom licu čovjeka. Ovdje smo jer vjerujemo da je upravo taj Isus Krist jedini Spasitelj svih križnih putova svijeta. Taj Isus je vjerodostojan i u patnji i u pobjedi: pada pod teretom križa i pod istim teretom ustaje, ponovno uzima križ koji ga je oborio i nosi ga. Ovaj Isus ulaže svu snagu ljubavi za spasenje čovjeka i ljubav će ga dovesti do raspeća na istom drvetu pod čijim teretom pada. I ustat će vječno.

Ovakav Bog nas iznenađuje. Dapače, poziva nas da i mi uzmemo i nosimo svoj križ, bez obzira koliko ćemo puta pod njim pasti. Štoviše, savjetuje nam da iznemoglim ljudima pomognemo nositi njihov križ. Ovo je novost Božjeg ponašanja u povijesti ljudi. Braćo i sestre, istina je samo jedna: pravi Bog u liku čovjeka i pada i plače, i znoj mu je pun krvi, doživljava napuštenost i izdaju, ali ne odustaje od križa kao puta ljudske promjene i spasenja. Oni koji ga razumiju žele hoditi i biti s njime.

Šimun i Veronika prepoznali su u sebi mo-

gućnost da pomognu Isusu. Oni su „škola“ našeg izrastanja i uče nas kako biti Isusov. Oni nam govore: ako nosimo svoj križ i križ bespomoćnih ljudi, pripadamo Isusu; ako smo pod križem čovjeka i naroda kad izgube sigurnost, hrabrost, optimizam, pripadamo Isusu; ako smo pod križem čovjeka i naroda kad su dotučeni u svom ponosu, kad su u beznađu svoje budućnosti, obuzeti sumnjom da neće uspjeti ostati ni kao ljudi ni kao narod, pripadamo Isusu. Ovakva naša prisutnost znak je naše duhovne zrelosti. Postajemo govor uskrsnuća za čovjeka i narod i zato smo Isusovi.

Poučeni Isusovim križnim putem, danas s ove kalvarije prepoznavamo ogromne mase ljudi obilježenih licem Sina Božjeg patnika: to su ugroženi i obespravljeni, ranjeni i prezreni, uskraćeni i u svojim temeljnim ljudskim potrebama i pravima. Mnogi su od njih, kao što su branitelji u našem Domovinskom ratu, u svojim teškim patnjama i smrtnim opasnostima vjerovali Kristovoj riječi i riječi Crkve o njegovoj poruci mira, pravde, slobode i dostojanstva. Vjerovali su smislu svoje žrtve za Domovinu ali i političkom vodstvu zemlje. Nadali su se da njihova žrtva neće biti obezvrijeđena, ukaljana i pomiješana sa zlodjelima krvnika. Vjerovali su da će njihov križ naći pravedno uporište u očima odgovornih u hrvatskom društvu i da će taj križ uvijek s pažnjom

biti praćen i poštivan u javnosti. Upravo se velik dio njih danas pita: što se dogodilo s njihovom nadom? Zašto je svaki dan u zemlji za koju su ginuli puniji nesretnima, nezbrinutima, beznadnim mladima, slomljenim kolegama suborcima i tužnim obiteljima? Oni danas pitaju hrvatsko društvo: zašto se dogodilo i događa da siromasi od jučer postaju dvostruki siromasi danas, da su vjernici sve obespravljeniji, da su izobrazbeni programi naše djece u školama sve udaljeniji od stvarne potrebe i istine hrvatskog naroda, da su nositelji vlasti sve neosjetljiviji za rubne, a da lopovi, karijeristi i ljudi vrlo upitne moralnosti i etičnosti kroje mjeru mogućnosti ove zemlje? Zašto je ostati na vlasti, i pod cijenu propasti zemlje, važnije od njezinog razvoja i sreće društva?

Od velikih obećanja najodgovornijih u društvu ostadoše samo zabrinuta lica, razni oblici „gladi“ i velika nesigurnost, strah pojedinca i naroda, stalna potreba dokazivanja sebi i drugima kako nismo ni agresori ni ubojice, nego čuvari i branitelji zemlje i slobode. Ostade nam sram zbog početnog oduševljenja i nade. Ostala je ispražnjena ljubav kod mnogih i frustrirana žrtva o čijem se smislu danas mnogi pitaju. Ostala nam je moć nepravde i iskustvo nemoći poštenja! I to je naš križni put.

Ipak, draga braćo i sestre, blago svima nama ako smo sačuvali nadu! Ne dajte da vam nada bude ukradena i ne kradite nadu drugima. Stanje koje sada prolazimo je križni put nacije, Crkve, obitelji i čovjeka. Ustrajmo u nadi. Aktivirajmo političku i društvenu odgovornost i poštenje. Bit će drugačije.

Dan OS RH i HKoV

Propovijed generalnog vikara o. Jakova Mamića, Zagreb, 28. svibnja 2014.

Čitanja: Ef 6, 10-11. 13-20; Mt 8, 5-13

Poštovana braćo i sestre, dva su razloga našeg današnjeg misnog slavlja: Dan OS RH i Dan HKOV-a. Iskrene čestitke! Molit ćemo i prikazat ćemo svetu žrtvu za sve pripadnice i pripadnike OS RH, osobito za sve branitelje i civile stradale u Domovinskom ratu.

Božja riječ koju smo slušali šalje nam spasnosnu poruku o potrebi susreta koji ne postavljaju uvjete, o potrebi zrelih i odgovornih odnosa solidarnosti među ljudima. To pokazuje susret Isusa i rimskog satnika opisan u današnjem evanđelju. Valja se prisjetiti kako je riječ o satniku okupatorske vojske koja je lišila Isusovu

Neka vas ne uplaši činjenica da je Isusova riječ, koja vam je u teškim osobnim i kolektivnim situacijama (Crkve i zemlje) bila svjetlo, život i snaga, danas u našoj javnosti postala sve beznačajnija, a u očima mnogih ljudi iz politike, gospodarstva i medija postala je predmetom prezira i izrugivanja. Neka vas ne uplaši činjenica da su pokrenuti cijeli sustavi da iskorijene svetu riječ iz srca i memorije naše kršćanske zemlje. Neka vas ne uplaši htijenje mnogih da bez Boga razumiju i grade čovjeka, obitelj i društvo. Sve je to Crkva iskusila i uvijek je iz patnje izišla jača. Jer Crkva znade da je i to križni put Sina Božjega, a on je uvijek spasenje i pobjeda. Bitno je ostati i biti uz Isusa.

Dragi pobožnici ovog križnog puta, uprite s ove kalvarije pogled na drugu stranu ove gorke praznine. Ako ne tražimo Boga s onu stranu našega straha, s onu stranu svoje pustinje, s onu stranu ponora našeg beznađa, s onu stranu našeg jada, tada i sami moramo reći da je Bog mrtav. Ali, braćo i sestre, „sursum corda“ (gore srca) i vjerujte da mi ipak pripadamo onim ljudima koji stoje pred praznim grobom Sina Božjega i u taj smo grob položili svoju nadu. Ona je uskrsla s njime! Učimo se čekati i ne posustati u vjeri u Sina Božjega. Istovremeno svi se uložimo da nam Crkva bude svetinja, da nam država bude odgovornija, da nam zemlja bude plodnija i očuvanija, da nam obitelji budu jače i ustrajnije, da nam ljudski život bude vredniji, da nam kultura bude čovječnija, da nam duša bude čistija. Tada će naša nada postati događanje dobra. Ostanite Isusovi! Amen ■

zemlju (Izrael) političke, ekonomske i kulturne autonomije kao i svake nade samostalnosti. Unatoč tome ova dva čovjeka (Isus i satnik) idu jedan prema drugom kao da zaboravljaju svu tu povijest. Oni u svom susretu nadilaze nesreću ranjene povijesti, ne spominju kategoriju nacije, zanimanja i položaja. Snaga koja ih zbližava je čovječna vjera satnika koji Isusu govori: „samo reci riječ i izliječen će biti sluga moj“, ali i Isusova odlučnost da uvaži odnos povjerenja: „Idi, neka ti bude kako si vjerovao! I ozdravi sluga u taj čas“. Zbližava ih ljudska potreba i veliko međusobno povjerenje.

Fenomenalna je novost ovakvog odnosa: u njemu prepoznajemo potrebu nastanka „novog

svijeta" u čijem se temelju nalazi odnos zdravoga prema bolesnom (čovjeku potrebniku), moćnoga prema nemoćnom, iskrenost i međusobno povjerenje u odnosu na predrasude i nepovjerenje, prihvaćanje uloge dobra koju onaj "drugačiji" može imati u odnosu na nevolju i nemoć drugoga.

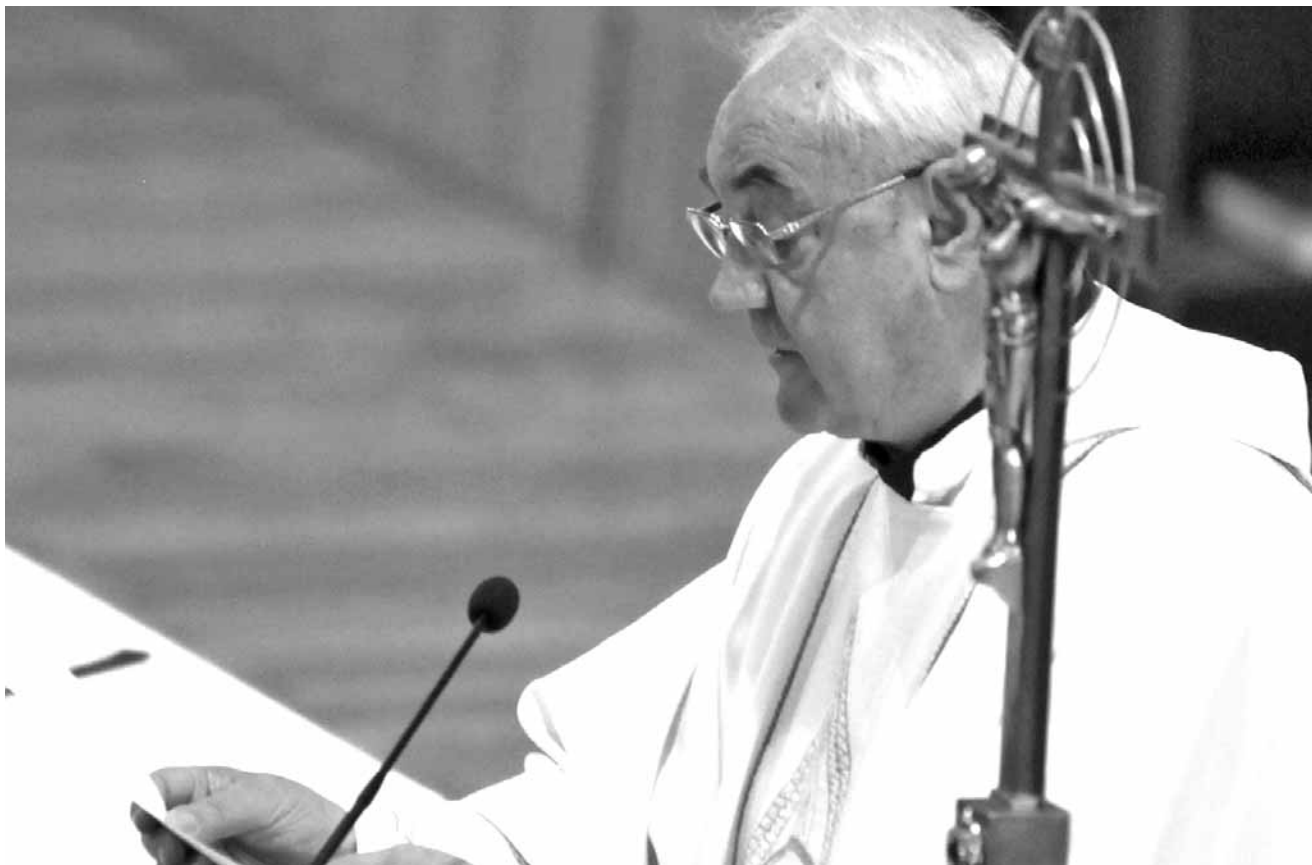
Dok nas Evanđelje odgaja za "susret koji ne uvjetuje", Poslanica Efežanima nas suočava s procesom izgradnje novog svijeta te nam otvara oči za razumijevanje života kao poprišta svojevrsnog događanja "duhovnog boja" bez kojeg se taj drugačiji i novi svijet ne može graditi. U toj perspektivi naš ljudski život postaje pravo mjesto odupiranja zlu. Riječ je, dakle, o snagama zla koje ne možemo prepoznati bez dioptrije "opreme Božje": siju laž, šire nepravdu, stvaraju sukobe, siju smrt, uništavaju ljudski um i duh. "Oprema Božja" koju sveti Pavao nudi kao učinkovito sredstvo obrane u boju protiv zla upravo je: istina, pravda, mir, razum, duh i vjera. Borit nam se dakle protiv sijanja laži, sijaanjem istine; protiv širenja nepravde, pravdom; protiv stvaranja sukoba, afirmacijom evanđelja mira; protiv sijača smrti, afirmiranjem životvorne snage vjere; protiv uništenja ljudskog uma i duha, korištenjem "mača Duha - Riječi Božje" koja čuva ljudski duh i razum te ga otvara vlastitom nadilaženju.

Govoreći o životu kao o "duhovnoj bor-

bi", progovorit nam je i o onima koje, nažalost, razne situacije rata, konflikata i nasilja mogu dovesti do stvarne upotrebe i fizičkog (materijalnog) oružja. Progovorit nam je o ljudima koji tvore OS RH, o ljudima koje oružje dijelom definira kako u njihovom identitetu profesionalnih vojnika tako i u poslanju da njegovom upotrebom ostvare zadaću mira.

Braćo i sestre, ne treba nas čuditi ako netko smatra neprihvatljivim da se u svetoj misi slavi stvarnost koja u svom identitetu ima riječi "oružane snage" i "vojsku". Današnje nas slavlje izaziva da snagom nauka Crkve te općeprihvaćenih načela etike i moralnog ponašanja ljudi, bolje razumijemo narav i značenje odnosa oružja i vjere, oružja i mira.

Oružane snage Republike Hrvatske jesu, a to i sam naziv govori, snage dijelom definirane prisutnošću i korištenjem oružja. No, recimo odmah da ta "oružanost" ne služi, kako nas uči GS 82, "stravičnom miru smrti", nego očuvanju "sigurnosti, obdržavanju pravednosti i poštovanju prava" (usp. GS 82). Upravo ta etičnost i moralnost cilja opravdava postojanje jedne takve stvarnosti, od koje se kao vjernici ne smijemo distancirati. Razložnost slavlja "Dana OS RH" i "Dana HKOV-a" dobiva na težini osobito ako ju potkrijepimo poviješću OS RH: u njoj, naime, nikada OS RH-a nisu posegnule za tuđom zemljom, za uništenjem drugačije kulture, za

zatiranjem drugačijeg identiteta, nacionalnog ili vjerskoga. Tražeći kroz relativno kratku povijest temeljni smisao postojanja OS RH, uočavamo da su one svojim postojanjem tvorac i oslonac suvereniteta, sigurnosti, demokracije, integriteta zemlje i vrijednosti njezinih građana, postojanosti mira i zaštite osobito onih koji su izloženi nepravdi i diskriminaciji.

Ovdje smo danas da kao Hrvatske oružane snage, muževi i žene vojnog poziva, učimo kako snagu oružja još intenzivnije usmjeriti prema vrijednosti mira. Vođeni etičkim i moralnim načelima čovječnosti, činimo sve da se razorna moć oružja nikada ne okrene protiv čovjeka i njegovog prava na slobodu i samostalnost. Uvjeren sam da su ovo načela i onih koji s nama ne dijele zajedništvo vjere, ali s nama dijele dostojanstvo čovjeka i etičnost ponašanja; s nama su sve one tisuće ljudi koji profesionalno služe vrijednosti mira u OS RH. U razumijevanju značenja oružja moramo ići za tim da shvatimo i promičemo stav kako ono nije način rješavanja konflikata. Vratit nam se je vrijednosti čovjeka i njegovom pravu da bude osoba i narod. Mir je put nastanka novog svijeta i u takvom svijetu čovjek i narodi imat će opravdanje svoje radosti.

Svi znademo da stanje mira nažalost nije takvo da bi oružje postalo zanemariv problem. Poznato nam je da među redovite vijesti naših dana spadaju: konflikti, agresije, neredi i pučevi, ratovi i opasnosti od njihovog proširenja. I to je pokazatelj da u svijetu postoje i djeluju suptilne sile zla – snage koje razaraju sklad i mir. Pridružimo se svijetu ljudi koji snagom mira, povjerenja, pravednosti, poštovanjem različitosti gradi svijet dostojan čovjeka.

U izgradnji takvog svijeta Crkva oduvijek djeluje snagom evanđelja te je njezina uloga i danas nezaobilazna, a u našim mjesnim prilikama Crkva tu svoju ulogu osobito vrši kroz prisutnost i djelovanje Vojnog ordinarijata unutar OS RH i redarstvenih službi. Upravo stoga kapelani Vojnog ordinarijata moraju pomoći otkrivati, izgrađivati i aktivirati duhovne, moralne i etičke vrijednosti koje postoje u pripadnicima OS RH i redarstvenih službi i time se osposobljavati za promidžbu kulture mira i života. Svi moramo učiti graditi svijet u kojem će oružje zanijemiti, u kojem će se ljudi međusobno poštovati i podupirati, a narodi postajati jedinstvena ljudska i Božja obitelj u kojoj će se svi prepoznati kao bića jednakog dostojanstva i jednakog prava na sreću i slobodu.

Želja nam je da se ta škola novosti događa ne samo u slavlju svete mise, nego i u susretima naših vojnika i njihovih kapelana, u raznim programima dušobrižničkog djelovanja kroz koje

nam valja cjelovito izrastati.

Braća i sestre, u našem daljnjem hodu smijemo se nadahnjivati na onim vremenima u kojima su hrvatski branitelji onemogućili razornu moć oružja koju su zli ljudi uperili na našu zemlju s namjerom da ju unište. Obrana zemlje bio je i ostaje imperativ života. Hrvatski branitelji su ga savršeno ostvarili i sačuvali su dostojanstvo, čistu i zlom neopterećenu savjest, spremnost oprosta. Ljubav prema Domovini, građena i hranjena snagom vjere i pobožnosti, nije OS RH dopuštala da se pretvore u osvetnike i ubojice života. Zato su oni preživjeli i danas puni mira i nutarnje slobode, a poginuli postaju znakom snage ljubavi.

Danas, kada slavimo Dan Oružanih snaga i Kopnene vojske RH, ne trebamo se ni stidjeti niti zaboravljati snagu križa kojega je svaki naš vojnik na svojoj krunici nosio u svojim najtežim danima obrane. Neka i nama taj znak bude znakom nesebične ljubavi i čiste savjesti u obrani i izgradnji svoje zemlje. Neka nam taj znak postane mjestom koje će nas uvoditi u razumijevanje stravične snage zla, ali i ispravnog opiranja zlu; neka nas osposobi za plemenitu uzajamnost i solidarnost koja se pod križem stvara.

Tko su Oružane snage Republike Hrvatske, pokazuju osobito križevi novije povijesti domovine: križ prepoznatljiv u nasrtaju agresije i obrani zemlje i aktualni križ nasrtaja sile poplavnih voda koje su pogodile Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i Srbiju. Kao što se u događaju agresije na domovinu hrvatski branitelj pokazao kao biće ljubavlju sraslo sa zemljom i svime što ona predstavlja, tako je sada hrvatski vojnik, bez ikakve upitnosti, sebe izložio smrti da spasi izložene smrti. Blago ovoj zemlji čiji su sinovi i kćeri, pripadnici OS RH takvi. To je evanđelje. Oni su ponos i nada da nikada neće nestati čovječnosti u hrvatskog čovjeka.

U ovom času nam je potrebno zajedništvo mira, nacionalna solidarnost, vjernička i ljudska povezanost, velika odgovornost za zemlju koju ubija nezaposlenost i ekonomska nemoć. Zato stvarajmo vrednote koje će biti oslonac nadolazećim naraštajima. Ti naraštaji neće imati povijesno iskustvo koje su hrvatski branitelji prošli, ali ne uskratimo im spoznaju o snazi i ulozi "križa" u oslobađanju i spašavanju domovine. Učimo ih da se nadahnu na njemu u izgradnji novog svijeta i nove zemlje. Ne lišimo ih poruke koju će im križ u vremenima zla pokazati kao lijek života. Ostavimo im solidarnost, ljubav prema slobodi zemlje i nesebičnost vlastitog uloga, odlučnost i žrtvu u izgradnji zemlje i odnosa koji ne uvjetuju; nemojmo ih lišavati duboke poveznice s Bogom. Amen ■

Predavanja mr. Ilije Jakovljevića sa susreta djelatnika Vojnog ordinarijata

Valbandon, 10. lipnja 2014.

“Obitelj i brak u svjetlu biblijske objave”

Uvod

Biblijski govor o braku i obitelji nemoguće je sažeti u jedno razmatranje i to nije ni cilj. Zauzstaviti ćemo se na dva bitna biblijska izvještaja o braku i obitelji, jedan u Starom zavjetu, a drugi u Novom zavjetu. Svima nam je poznat biblijski izvještaj o stvaranju svijeta i čovjeka koji ne možemo promatrati s čisto znanstvenog kursa, jer ovo nije znanstveni izvještaj već on spada u područje objave koje se ne suprotstavlja znanosti, dapače, daje odgovore na znanstvene upite o nastanku svijeta i čovjeka (*U ovom izlaganju poslužit ću se najvećim dijelom predavanjem dr. Domagoja Runje na Katehetskoj ljetnoj školi u Splitu 26. kolovoza 2010., te predavanjem dr. Ljudevita Rupčića: „Obitelj u Bibliji“*).

1. Božanska objava o nastanku čovjeka - braka - obitelji u SZ (Post 1, 26-31; 2, 4-25)

Prvi biblijski izvještaj o braku promatramo u Božjem stvaranju prvog čovjeka, a time i prvog bračnog para, Adam i Eve. Biblijski pisac želi u stvaranju prvog čovjeka naglasiti da je on djelo Boga stvoritelja svega što postoji. Objava progovara o Bogu koji stvara čovjeka na svoju sliku. Kroz povijest se pokušalo nastanak čovjeka odvojiti od Boga i pripisati određenim evolucijama. Svaki taj pokušaj ne može se znanstveno dokazati, a u objavi imamo odgovor na sva pitanja koja se odnose na postanak čovjeka.

U prvom izvještaju o stvaranju čovjeka (1, 26-31), ističu se dva temeljna elementa njihova bračnog zajedništva:

1. Zajedništvo muškarca i žene ima svoj izvor u čovjekovoj sličnosti Bogu koji je sam u sebi komunikacija ljubavi: „Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih“ (Post 1, 27). Vidimo da je čovjek slika Boga stvoritelja, da je u njemu odraz Boga ljubavi i da je sposoban tu ljubav komunicirati. „Ova je čovjekova sličnost Bogu postigla svoj vrhunac i svoju puninu u osobi Isusa Krista, u njegovu utjelovljenju: on je slika nevidljivog Boga i prvorođeni prije svega stvorenja (Kol 1, 15); on je odraz Boga i odsjev slave Božje (Fil 2, 7; Kol 1, 15; Heb 1, 3). Konačno, svaki čovjek, osobito svaki

kršćanin, mora težiti postati sličan slici jedinorođenoga Sina Božjeg (Rim 8, 29).“¹

2. Božji blagoslov na prvi ljudski par očituje se u daru potomstva, što podrazumijeva spolno zajedništvo usmjereno rađanju djece posredstvom kojih se Božji blagoslov prenosi na čitavu zemlju i na sve naraštaje: „I blagoslovi ih Bog i reče im: Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite!“ (Post 1, 28). Iz ovoga proizlazi da Bog nije dao svijetu konačni oblik, nego je prepustio čovjeku da nastavi njegov stvaralačko djelo usavršavanja svemira i zemlje.²

Drugi dio izvještaja o stvaranju čovjeka (Post 2, 4-25), progovara o apsolutnoj ovisnosti čovjeka o Bogu i zato se donosi slika o Bogu lončaru koja je omiljena u Starom zavjetu. Čin oblikovanja čovjeka odvija se u dva dijela: čin oblikovanja prašine (Post 2, 7a) i čin udahnjivanja životnog duha (Post 2, 7b). Bog već iz stvorene materije – praha – stvara čovjeka koji postaje čovjekom davanjem životnoga duha. Međutim, bujna priroda, životinjski svijet i sve drugo nisu tog čovjeka činile do kraja sretnim te se on kao čovjek u toj samoći nije osjećao u potpunosti kao čovjek. Bog uviđa tu samoću i kaže: „Nije dobro da čovjek bude sam: načinit ću mu pomoć kao što je on“ (Post 2, 18). Iako je Bog tu, čovjek nema nikoga tko bi bio u potpunosti *kao on*. Stoga iz čovjekova rebra Bog stvara ženu. U tom slikovitom opisu stvaranja žene izriču se daljnje temeljne odrednice biblijskog shvaćanja braka:

1) Bog, kada je stvarao čovjeka, nije dva puta zahvatio praha zemaljskog, tako da bi prvi put stvorio muškarca, a drugi put ženu. Muškarac i žena satkani su od istoga tijela, i zapravo je od jednoga najprije sazdana dvojica, da bi kasnije dvojica postalo jedno. Nemamo dva stvaranja čovjeka iz praha zemaljskog, već je jedan ontološki zahvat. Stvaranje žene događa se iz već stvorenog, „Od rebra što ga je uzeo čovjeku napravi ženu pa je dovede čovjeku. Nato čovjek reče: Gle, evo kosti od mojih kostiju, mesa od mesa mojeg“ (Post 2, 21-23).

2) Ambijent u kojem se opisuje prvi ljudski par takav je da pred Bogom imamo samo jednoga muškarca i samo jednu ženu. U kontekstu opisa stvaranja takva situacija razumljiva je sama od sebe jer drugih ljudskih stvorenja još nema. No,

tu se ipak ne radi samo o pripovjedačkoj logici, nego se ukazuje i na posebnost bračne ljubavi, koja se idealno ostvaruje jedino s takvim životnim stavom po kojem za muža postoji samo jedna žena, a za ženu samo jedan muž.

3) Na prethodnu točku nadovezuje se druga karakteristika bračne ljubavi: „Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu“ (Post 2, 24a). Drugim riječima, brak je jači i od krvne veze. Usto ovdje valja primijetiti da se u izričaju o ostavljanju roditelja govori o muškarcu, premda je redovito žena ona koja udajom ostavlja dom svojih roditelja. Očito je ovdje riječ o psihološkom senzibilitetu biblijskog pisca koji uočava da većina problema koji proistječu iz navezanosti na roditeljski dom dolaze s muške strane. Prianjanje uz ženu očituje ljubavnu i obiteljsku vezu dviju osoba (Rt 1, 14; 2, 23). Problem odvajanja od obiteljske zajednice i potpunog prianjanja uz muža, uz ženu, i danas je sve veći problem kod mladih obitelji. Gotovo se stalno s jednom rukom drže maminih skuta, nikako da se osamostale. Ovakvo ponašanje ponekad dovodi do propasti braka.

4) Premda se otac i majka u govoru o braku navode kao oni koje treba ostaviti, samim njihovim spominjanjem biblijski tekst uvodi realnost koja u slučaju Adama i Eve zapravo još ne postoji. Stoga, spominjanje oca i majke već u kontekstu prvoga bračnoga para upućuje na složenost bračnih i obiteljskih odnosa koja će nastati kada se ljudi počnu množiti i napučivati zemlju.

Naime, dok su Adam i Eva živjeli u okolnostima potpune upućenosti jedno na drugo, stvari se iz naraštaja u naraštaj kompliciraju. S rađanjem djece pojavljuje se briga oca i majke za njihovu budućnost što uključuje i njihov budućí brak. Postavlja se pitanje dopuštenih i nedopuštenih brakova s obzirom na krvno srodstvo i pripadnost vjerskoj zajednici. Pojavljuju se problemi neplodnosti, poligamije i rastave. Nižu se slučajevi nevjere, preljuba, vanbračnih odnosa i sl. Jednom riječju, ideal bračnoga života koji počiva na apsolutno monogamnoj vezi stavljen je na kušnju samim postojanjem drugih muškaraca i žena.

Stoga u Bibliji struktura obitelji ovisi potpuno o obliku braka. Razlika između braka i njegova ideala nastala je, prema Bibliji, grijehom. Grijeh je razbio jedinstvo između muškarca i žene. Adam okrivljuje Evu za zajednički grijeh (Post 3, 12). Posljedice njihova grijeha stižu u obliku Božjeg pravorijeka. Umjesto jedinstva nastupa muževo gospodarenje. Obostranu ljubav zamjenjuje strast. Možemo reći, muž i žena, stvoreni u apsolutno savršenom jedinstvu, ranjavaju se grijehom i trebaju otkupljenje. Vidimo kako se

Adam i Eva svađaju. Među njima nestaje pravog jedinstva i posljedica toga je poligamija: Lamek ima više žena (Post 4, 24). Možemo reći da u času kad je grijeh unio nered u ljudsku savjest, automatizmom je prenesen u društvene odnose. Tako već na prvim stranicama Biblije dok čitamo o nastanku idealnog braka i obitelji, možemo čitati i o poligamiji.

Praoci poput Abrahama, Mojsija i Jakova itd. imali su više žena, ali su njihovi poligamni brakovi uvijek povezani s problemima u obiteljskim odnosima. Možemo stoga reći da se u Starome zavjetu pojava poligamije jednostavno evidentira i naizgled ne osuđuje. Štoviše, u sinajskom zakonu ona je, kao i rastava braka, legalizirana i regulirana (Pnz 21, 15-17; 24, 1-4). No, ni poligamija ni rastava time nije nipošto preporučena, nego je kroz čitav Stari zavjet uvijek kao ideal ostao monogamni brak u međusobnoj vjernosti jednoga čovjeka i jedne žene (usp. Mal 2, 10-16, kao posljednju knjigu SZ-a).

Međutim, stvoriteljski ideal braka i obitelji: muž, žena i djeca, uvijek će ostati biblijski ideal. Stvoriteljski ideal potpuno blješti u Pjesmi nad pjesmama i obiteljima obaju Tobija, gdje se opisuje i ostvaruje najidealnija ljubav, puna osobnog poštovanja u isključivosti jednoga muža i jedne žene. Ta pojava postaje sve općenitija otkad proroci pod slikom idealnog monogamnog braka opisuju odnos između Boga i izabranog naroda. Tako u Kristovo vrijeme Židovi prihvaćaju monogamnu obitelj, iako poligamija nije posve iščeznula ni iz Zakona ni iz života.

2. Proroci: brak - sredstvo objave Saveza

Proroci uvode novu sakralizaciju braka, stranu poganima. Bog je ljubav i tu njegovu ljubav prema narodu, proroci pokušavaju izraziti pomoću ovozemne realnosti, tj. bračne ljubavi. Brak postaje znak tajanstvene ljubavi Boga prema Izraelu, znak saveza. Proroci produbljuju ideju saveza i nastoje taj odnos Boga prema svom narodu izraziti dublje novim izrazom. Sinajski savez nadilazi juridičku razinu običnog ugovora. Sadrži nešto dublje u sebi: Božju ljubav, milosrđe, vjernost, te stvara međusobne odnose slične odnosima muža i žene. Jahve s Izraelom nije samo pravno povezan, ugovorom, nego i srcem, ljubavlju i vjernošću. Na taj način brak postaje sredstvom objave ili, bolje, jedno od sredstava objave. Polazeći od ljudske obiteljske drame, proroci tom istom slikom osvjetljaju duhovnu dramu preljubničkog i nevjernog Izraela prema svome Bogu. Objavljujući svoj Savez preko zaručničke i bračne ljubavi, Bog istodobno objavljuje i značenje braka, nepoznato do tada: brak

postaje „transparentan“ – znak spasenja. Arhetip braka nije više u „božanskoj povijesti“ prvotnog vremena, nego je unutar povijesti spasenja koja se ostvaruje ovdje: taj arhetip je savez Boga i svoga naroda. Međutim, svaki put kad se u Starom zavjetu dovodi brak u vezu sa savezom, tema nije brak nego savez spasenja. Drugim riječima, to je teologija spasenja u slici braka, a ne teologija braka. Normalno, ta objava baca novo svjetlo i na sam brak kao zemaljsku realnost.

Prvi koji je izrazio savez – zajedništvo milosti Jahve s izabranim narodom – preko zemaljske stvarnosti braka jest prorok Hošea (1-3). Njegov brak ima oznaku proročkog gesta, simbolične akcije, s dva bitna elementa: prvo, Bog mu nalaže da uzme Gomer, židovsku djevojku, prostitutku, koja se podala obrednoj plodnosti Baala. S tim želi reći da ljubi svoj narod i pored njegove nevjernosti. Ali Gomer preljubom izdaje svoga supruga. Drugi element je još čudniji, posebno u židovstvu gdje je na snazi Pnz 24, 1, koji zabranjuje legalno rastavljenoj ženi da se opet vrati prvom mužu. Pored svega, Hošea je treba prihvatiti i ljubiti. Ni jedan suprug ne bi tako postupio, ali Bog tako postupa. Ljudsko iskustvo omogućuje proroku da dublje prodre u tajnu Božje ljubavi saveza, u svjetlu psihologije ljudske ljubavi. Bog nije kao čovjek. Njegova ljubav je otkupiteljska (Hoš 2, 21). Tu se istodobno govori o novim zaručicama u punini vremena. To će biti novi savez, nove konačne zaruke Jahve i Izraela.

I drugi proroci poslije Hošee, Jer, Ez 16; 23; Iz 40-55, služe se ovom temom braka, ali u njih ona postaje samo literarna tema, teološki izraz, i ne dosiže dubinu Hošeine izražajnosti. I oni napadaju preljub Izraela i u eshatološkoj perspektivi najavljuju vječni savez i trajne zaruke. Iz te perspektive saveza i brak dobiva svoje bitne oznake: sjedinjenje u trajnoj i nerazrješivoj ljubavi. U tom svjetlu proroci naziru ideal, prema kojemu treba težiti ljudska kopija, te modelirati svoj brak ne samo po originalnom prototipu Geneze, nego po božanskom arhetipu, saveza Boga zaručnika s Izraelom, svojom zaručnicom.

Dakle, da bi izrazili odnos Boga prema svom narodu, proroci su uzimali svoju sliku iz onoga što su smatrali idealnim ljudskim brakom, tj. nerazrješiv monogamijski brak. Time su na svoj način izvanredno osvjetlili i mnogo pridonijeli razvoju bračnog morala i ideala.

3. Vrijeme poslije sužanjstva

Proroci naziru ideal braka, a na poligamiju gledaju kao na činjenično stanje, povezano sa socijalnom strukturom vremena; kasniji biblijski spisi, naročito mudrosne knjige, više o njoj i ne

govore. Kod svih se više-manje pretpostavlja monogamijski brak: Izr 5, 18-19: „Neka je blagoslovljen izvor tvoj, i raduj se sa ženom svoje mladosti“. Prop 9, 9; Sir 25, 1 govore o skladnom braku kao o nečemu što se Bogu izvanredno sviđa. Job živi u monogamijskom braku. Judita ostaje vjerna udovica.

Taj novi pogled na brak svoj najbolji izraz nalazi kod Tobije i u Pjesmi nad pjesmama. Ideal braka temelji se u ovim spisima na izvještajima Geneze, a istovremeno velik utjecaj vrši proročka vizija. Osim toga na instituciju braka utjecali su i socijalno ekonomski uvjeti. Brak nije više samo sredstvo rađanja, što vjerojatno nikad nije ni bio; sve više do izražaja dolazi osobni odnos bračnih drugova, odnos ljubavi. Ne cijeni se samo plodnost, nego također i osoba.

Pisac knjige o Tobiji daje sliku idealnog braka u mladom Tobiji i Sari. To je u stvari hvalospjev bračne ljubavi i vjernosti. Brak ima religiozni karakter i otkupiteljsku snagu, što se vidi iz Tobijine molitve. Sara nije u vlasti demona već ljudi koji se s njome žele sjediniti u braku. Sedam muževa postaje simbol nepreglednog mnoštva onih koji ne uspijevaju slaviti zajedništvo ljubavi nego izgaraju i umiru u vlastitoj strasti. U latinskom prijevodu Vulgate anđeo upozorava Tobiju da se ne smiju uzeti „kao nerazumni konji i mazge, ugađajući samo svojoj pohoti“ (6, 17). Brak je sjedinjenje osoba. To se vidi i iz Tobijine molitve: „Gospodine, ne uzimam zbog pohote ovu svoju sestru, nego po istini“ (8, 7). Nadvladana je hedonistička koncepcija braka.

Pjesma nad pjesmama je himan ljubavi. Govori o ljubavi slobodnog darivanja: gdje ulazi ljubav sve postaje svjetlije, ljepše, od prirode do voljene osobe. Ljubav nam povraća sliku raja.

Djelo, vjerojatno govori o ljudskoj ljubavi; u početku je to bila zbirka svadbenih pjesama, ali je ubrzo dobila i drugo značenje u svjetlu proročkog simbolizma, Boga zaručnika i Izraela njegove zaručnice. Dakle, može se čitati na dvije razine: kao pjesma ljudske ljubavi i kao pjesma božanskih zaruka Jahve i njegova naroda, čega je simbol. Govori o idealnoj otkupljenoj ljubavi, ali realnost je ipak nešto drugo. Zato i nije bilo ovdje teško vidjeti eshatološku proročku viziju zaruka Jahve i otkupljenog čovječanstva.

Židovstvo je moglo samo nagovijestiti, naslutiti tu puninu, a realnost će postati tek u povijesnoj budućnosti u NZ kad će se nove, trajne zaruke Boga i čovječanstva ostvariti u Kristu. Sve to baca novo svjetlo na brak, na ovu zemaljsku realnost, koja postaje sredstvo spasenja u funkciji Božjeg kraljevstva. Isus kod Mateja i Luke ulazi u povijest kao Abrahamov, odnosno Adamov potomak.

4. Novi zavjet u središte objave stavlja dijete – Isusa Krista

Dok je početak Staroga zavjeta obilježen stvaranjem prvoga ljudskoga bračnoga para, Novi zavjet počinje rođenjem djeteta. Točnije, Novi zavjet počinje evanđeljem po Mateju, a ono Isusovim rodoslovljem (Mt 1, 1-17). Tako je rođenje Isusa Krista stavljeno u kontekst jedne konkretne ljudske obitelji, ali i s jednom velikom neobičnošću: ističe se njegovo djevičansko začeće. Josip, muž Isusove majke Marije, zapravo nije njegov biološki otac (Mt 1, 18), a sama majka ostala je, kako to kažu kasniji teološki izrazi, djeвица i prije poroda i u porodu i poslije poroda.

Takvi vjerski sadržaji i izričaji nadilaze uobičajeni način razmišljanja i ljudskog iskustva. No, teološko promišljanje uočava njihovu unutarnju logiku i posljedice za praktične životne stavove. Navodimo dva važna elementa.

1. U teološkom smislu činjenica da je Isus začet od djevice, koja „muža ne pozna“ (Lk 1, 34) znači to da je njegov dolazak u svijet čin izravnog Božjeg zahvata u ljudsku povijest. U protivnom, to jest da je Isus Krist začet redovitim putem od muža i žene, njegovo bi se rođenje moglo smatrati naravnim i nužnom posljedicom slijeda ljudskih naraštaja, što bi značilo da je ljudski rod sam od sebe sposoban „proizvesti“ spasitelja. U tom slučaju Bog bi bio isključen iz tijeka ljudske povijesti, a njegovo postojanje potpuno irelevantno za sudbinu cjelokupnog čovječanstva i svakog pojedinog čovjeka.

2. Veoma važna praktična posljedica Isusova djevičanskog začeća za biblijsko shvaćanje braka i obitelji sastoji se i u činjenici da pojam majčinstva, a još više, i očinstva nije sveden na biološko roditeljstvo. Premda je na listi Isusova rodoslovlja odnos roditelj – dijete još uvijek određen glagolom roditi, što znači da prva i naravna dužnost brige za dijete proizlazi iz tjelesnog očinstva, međusobni odnosi na razini Josip – Marija – Isus bolje se izražavaju glagolom primiti kojim će kasnije sam Isus definirati evanđeoski odnos prema djeci. Naime, kada je Isus svojim učenicima rekao „I tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima“ (Mt 18, 5), zacijelo nije mogao, a da ne pomisli i na svoj vlastiti slučaj tj. okolnosti s kojima je povezano njegovo rođenje u braku Josipa i Marije.

5. Isusov stav prema braku

Isus potvrđuje instituciju braka, ali dopunja starozavjetno shvaćanje. U Isusovo vrijeme – mišljenje je općenito prihvaćeno – poligamija nije više tako prisutna. Problem je rastava braka. Ako je SZ tolerirao neka zastranjenja zbog »tvr-

doće srca« (Mt, 19, 8), s nastupanjem Božjeg Kraljevstva treba se povratiti izvornog zamisli Stvoritelja: dvoje njih bit će jedno tijelo (Gen, 2, 24).

U NZ postoji 5 mjesta gdje se navodi Isusov stav o braku: I Kor, 7, 10 – 11; Lk, 16, 18; Mk, 10, 1 – 12; Mt, 19, 1 – 12; Mt, 5, 31 – 32. Najstariji pisani tekst je Pavlov: »Oženjenima naređujem – ne ja, nego Gospodin – da se žena od muža ne rastavlja; ako li se rastavi, neka ostane neudata ili se izmiri sa svojim mužem; i muž da ne otpušta ženu« (I Kor, 7, 10 – 11). Ovdje se Pavao samo poziva na Gospodina, ali pogledajmo evanđeoska mjesta gdje sam Gospodin govori.

LK, 16, 18: »Svaki onaj koji otpusti svoju ženu te se oženi drugom, čini preljub. Tko se oženi onom koju je njezin muž otpustio, čini preljub.«

Markov tekst, 10, 1 – 12, dosta je duži. Isusove riječi stavlja u kontekst razgovora u kojemu ga farizeji žele samo pitati ili ga iskušati uvodnim pitanjem: »Je li dopušteno mužu otpustiti ženu?«

Židovi se pozivaju na Pnz, 24, 1 – 4; smatrali su da samo oni, ne pogani, imaju »privilegij« rastave. Ali Isusov stav je sasvim drugačiji. Ustvari, to nije bio »privilegij« nego samo ustup: »zbog vašeg okorjelog srca. on vam napisa tu zapovijed« (r. 5). – »Okorjelost srca« znači manjkavost otvorenosti prema Božjoj volji. Isus se poziva na prvotnu Stvoriteljevu zamisao koju sada treba ostvariti: »U početku stvorenja stvorio ih je kao muško i žensko... oboje će biti samo jedno tijelo« (r. 6 – 7). Bog u braku sjedinjenje dva bića i što Bog sjedinjuje, neka čovjek ne rastavlja (r. 9).

Smatra se da Mk i Lk donose originalniji oblik Isusovih riječi. Iz njihova teksta Isusov stav je jasan: rastava je u suprotnosti s Božjom voljom. Kritizira praksu svoga vremena i poziva se na realnost braka prije zakona.

Mt na dva mjesta govori o rastavi, u kontekstu, sličnom Mk, i u Govoru na gori: Mt, 19, 1 – 12, Mt, 5, 32. U Mt, 19, 1 – 12, ne radi se o mogućnosti, kao u Mk, nego je govor o motivu rastave: »Je li dopušteno čovjeku otpusti svoju ženu s kojeg mu drago razloga?« (r. 3). Postojale su, naime, dvije škole: Šamajeva i Hilelova. Obje se pozivaju na Pnz, 24, 1 – 4. Samaj je stroži; dopušta rastavu samo u slučaju preljuba, dok je Hilel dopušta bez obzira o čeonu se radilo. Isus ne ulazi u raspravu oko postojećih mišljenja, već odbija rastavu braka, pozivajući se na poredak kakav je bio u stvaranju. Dobro su ga shvatili, zato mu i postavljaju protupitanje: »Kako je onda Mojsije naredio da se ženi dadne otpusni list i da se otpusti?« (r. 7). Isus ih ispravlja: tzv. »Mojsijeva naredba« bila je samo dopuštenje zbog tvrdoće njihova srca. Bog je, dajući zakone u pogledu braka, vodio računa o čudorednim mogućnostima svoga naroda; no njegova prvotna namjera bila je

i ostat će uvijek monogamijski i nerazrješiv brak.

Isus odgovara: »A ja vam kažem: tko otpusti svoju ženu – osim zbog bludništva – te se oženi drugom, čini preljub; i tko se oženi otpuštenicom, preljub čini« (r. 9). Njegov stav i ovdje je jasan. Učenici koji ostaju iznenađeni dobro su ga shvatili, primjetivši: »Ako je tako između muža i žene, onda je bolje ne ženiti se« (r. 10).

Na drugom mjestu, u Govoru na gori – Mt, 5, 32 – gdje ne dokida nego ostvaruje i usavršava Zakon, kaže: »A ja vam kažem: svaki onaj koji otpusti svoju ženu – osim zbog bludništva – navodi je na preljub, i koji se oženi takvom otpuštenicom, čini preljub«.

I kod Mt Isus zastupa nerazrješivost braka. Taj ideal utemeljio je sam Stvoritelj i zato ga on svojom riječju potvrđuje. Za Zidove brak je institucija koja se rješava kazuistikom. Za Isusa bit braka je uzajamno darivanje dviju osoba, da tvore jedno, nešto nova. To svjedoči i potvrđuje I Kor, 7, 10–11, apostolska i post-apostolska praksa Crkve. Mt nije bio izuzetak za rastavu.«

Kako onda shvatiti i što znači: (Mt, 19, 9 me epi pomeia i Mt, 5, 32 paretòs lògou porneias) – osim zbog bludništva? Prije nego vidimo neka rješenja, potrebno je naglasiti da tekstualna kritika svjedoči da se kod Mt, 19 ne radi o glosi prepisivača; dok literarna kritika otkriva da se radi o sekundarnom umetku, koji bi Mt umetnuo u izvorni logion. Motiv bi bio judeo-kršćanska sredina za koju Mt piše.¹⁷ To je potrebno imati u vidu, pri rješavanju ovih Mt, mjesta. Dakle, vidimo neka od rješenja.

6. Pavao i nerazrješivost braka

Pavao s druge strane u I Kor, 7, 12–16 donosi slučaj i izuzetak nerazrješivosti braka. Postavlja se pitanje: kad Isus govori o nerazrješivosti, na koji brak misli?

Najprije pogledajmo Pavlov tekst: »A ostalima velim ja, a ne Gospodin: ako koji brat ima ženu nevjernicu koja pristaje da živi s njim, neka je ne otpušta. A žena koja ima muža nevjernika koji pristaje da živi s njom, neka ne otpušta muža, jer muža nevjernika posvećuje žena, a ženu ne vjernicu posvećuje brat kršćanin. (...) Ali ako nevjernička stranka traži rastavu, neka se rastavi! U takvim prilikama nije ropski vezan brat ili sestra. Štoviše, Bog nas je pozvao da živimo u miru« (r. 15).

Ovdje se ipak ne smije gubiti iz vida ono što Pavao reče malo prije, govoreći o braku krštenika: »Oženjenima naređujem – ne ja, nego Gospodin

– da se žena od muža ne rastavlja; ako li se rastave, neka ostane neudata ili se izmiri sa svojim mužem; i muž da ne otpušta žene« (10-11).

Za slučaj mješovitog braka, Pavao se poziva na svoj apostolski autoritet, jer za taj slučaj nema Gospodinove riječi. U takvim brakovima uvijek odlučuje poganska strana. Kršćanin nikada ne može tražiti rastavu. Ako poganska strana želi brak, rastave nema. Ali ako poganska strana to ne želi, tek tada je slobodna kršćanska strana. »Neka se rastavi!« Da li to znači rastava od stola i postelje ili je tu uključena mogućnost novog braka? Pavao to ne kaže izričito, ali se podrazumijeva. Tu se je oduvijek vidio dovoljan razlog za tzv. »Pavlovu povlasticu«.

Dakle, na koji brak Krist misli kad govori o nerazrješivosti? Pavao drži da se Kristova riječ – i Stvoriteljeva namjera – odnose samo na brak krštenih.²³ Biblijska je danost da brak krštenika ima dublje značenje od braka pogana, premda i poganski brakovi teže prema nerazrješivosti i na neki način participiraju na tom savršenstvu, prema kojemu su i usmjereni.

Temelj nerazrješivosti bračnog saveza jest u nerazrješivom jedinstvu Krista i Crkve, a ostvaruje se u punini, u vjeri i u krštenju – o čemu ćemo još govoriti.

Zaključak

Obitelji se pojavljuju u različitim veličinama i oblicima i zajednička im je uloga osiguravanje topline i sigurnosti onima koji žive u domu. Danas, kad je obitelj u opasnosti da izgubi svoj identitet i vitalnost, jedino biblijski pogled na dom naglašava njezine trajne vrijednosti. U razvijenim zemljama uža obitelj (roditelji i djeca) u velikoj je mjeri zamijenila širu obitelj u koju su bili uključeni i drugi rođaci, kao što su roditelji bračnih drugova, tete i stričevi, koji su živjeli pod istim krovom ili u blizini. Premda su oba oblika obitelji legitimna, uža obitelj, izolirana od šire obitelji, gubi mnoge prednosti obiteljske solidarnosti koja se jasno zapaža u životu šire obitelji. Premda današnja pokretljivost i zahtjevi suvremenog načina života pridonose da život u široj obitelji postaje vrlo težak ili nemoguć, užu obitelj treba ohrabriti da održava veze sa širom obitelji, posebno s roditeljima bračnih drugova. Starija generacija može mnogo ponuditi u pogledu socijalizacije djece, a u starijim godinama u velikoj je mjeri ovisna o pomoći mlađeg naraštaja. ■

Priradio: mr. sc. Ilija Jakovljević

Bilješke:

1 A. REBIĆ, Stvaranje svijeta i čovjeka, Zagreb, KS 1996, str. 81.

2 Usp. isto, str. 82.

“Crkveno učiteljstvo: obitelj - mjesto nove evangelizacije”

Uvod

U 19. stoljeću kad industrijalizacija i liberalizam snažno prodiru u društvene sfere i beskompromisno dovode u pitanje dotadašnji uređeni poredak na svim razinama, napose između crkve i države. Nova liberalna kretanja osporavaju i nameću svoj nauk o čovjeku i nude nova moralna načela u kojima nema mjesta za Boga, jer čovjek nije božje stvorenje, nego kako kaže biskup Juraj Dobrila sad se čovjeka uči da je od živine. Liberalni duh zahvaća sve pore društva i pokušava nametnuti svoje principe odbacujući sve dotadašnje uređene odnose u društvu. Crkva u 20. stoljeću, napose u drugoj polovici, obiteljskom pastoralu pridaje sve veću važnost, jer je obitelj izložena velikim društvenim promjenama, čak je u pitanju obiteljski identitet koji je stoljećima izgrađivan. Današnji govor o braku i obitelji mora proizlaziti ne samo iz dogmatske i teološke baštine Crkve, već treba tu obitelj promatrati u točno određenom vremenskom prostoru. Relativiziranje temeljnih moralnih vrijednosti odnosno o sustavnoj marginalizaciji njihova kršćanskog utemeljenja, što u prvome redu ugrožava same temelje obitelji. Pastoralne djelatnike sve više počinju zahvaćati tzv. negativne računice koje se očituju u naglašavanju bespomoćnosti pred sve većim teškoćama s kojima se obitelj suočava. U tom se kontekstu sve manje vide i neke njezine ‘svijetle strane’, odnosno širi se uvjerenje da više nema kršćanske obitelji, da ona nije više u stanju živjeti po načelima koje Crkva predlaže i sl.

1. Dokumenti crkve o braku i obitelji

Prva enciklika posvećena braku i obitelji je tek iz 1880. godine (Arcanum divinae sapientiae - Leon XIII.). Otada, posebice s pontifikatima Pavla VI. i Ivana Pavla II., počeli su se množiti crkveni dokumenti o tom pitanju i pokrenute su vrijedne inicijative i organizacije.¹ Današnja naša obitelj nije više patrijarhalna, koja je imala svoju jasnu ulogu i čvrsto mjesto u društvu, nego obitelj novoga, civilnog društva, tj. obitelj koja nije prihvaćena i shvaćena kao datost “naravi” niti kao nužna zajednica društvenog života. No, i u današnjem društvu obitelj se pokazuje kao nenadoknadiva i osnovna jedinica društva i osobnih odnosa. Ona je i danas prva, najizvornija i najtemeljnija ljudska zajednica. Ni iznimno ubrzanje povijesnih procesa u naše vrijeme ne može nadoknaditi mo-

ralne vrednote i afektivne izljeve ljubavi kojih je ona čuvarica.

Moramo priznati da se u povijesti Crkve i njezine teologije o braku i obitelji naglašavala pravna i ekonomska ideja bračnog suživota, koji se previše shvaćao kao isključivo usmjeren na rađanje djece. Time se skrio osnovni obiteljski pojam, da je obitelj zajednica života i ljubavi, zajednica koja se inspirira na odnosu ljubavi između Krista i Crkve. Takva obitelj imala je veliku izvanjsku, društvenu važnost, ali gotovo nikakvu unutarnju. Današnja Crkva započela je novi govor o obitelji, a posebice se naglašava “evangelizacijska” uloga obitelji. Danas govor o obnovi crkve znači govor o obnovi obitelji te možemo reći: »obnova Crkve počinje s obnovom obitelji«.2

Kazuistički govor o braku bio je dugo godina prenaplašen u Crkvi. Pa čak i danas u rješavanje određenih obiteljskih problema kreće se od kazuistike, što je dozvoljeno a što nije. U svakodnevnom radu na crkvenom sudu obiteljsku problematiku rješavam kroz kazuistiku. Ne možemo je odbaciti, ali ona nastupa tamo gdje ponestaje ljubavi. Potreban je evangelizacijski pristup obitelji. Potreban je obitelj vratiti u Božje naručje, ponovno u nju udahnuti duha životvorca kako kod stvaranja Adama. Potreban je oživiti obitelji iznutra božanskom objavom. Današnji čovjek je frustriran pred ovim svijetom, kao i Adam, dok nije dobio smisao svog postojanja u Evi. Materijalno koliko je izvor blagostanja za čovjeka toliko je i frustracije ako sve posveti materijalnom.

Godine 1968. Pavao VI. izdaje encikliku o braku i prenošenju života *Humanae vitae*. Ivan Pavao II. 1981. apostolsku pobudnicu *Bračno zajedništvo* (Familiaris consortio), 1994. godine *Pismo obiteljima*, a uvelike govori o obitelji i u enciklici *Evangelium vitae*, 1995. U tim svojim dokumentima Crkva postaje svjesna da temelj braka u očima modernog čovjeka može biti samo pojam bračne ljubavi i odgovornog očinstva, a ne tradicionalni pojam o ciljevima ženidbe. Tako se Crkva opredjeljuje za “novu” teologiju i u bračnoj ljubavi vidi pravo značenje braka, i to tako da sve druge bračne dimenzije treba smatrati tek vidovima ili zahtjevima prave bračne ljubavi. Ta ljubav ima svoj izvor u samome Bogu. “Prava narav bračne ljubavi otkriva nam se ponajviše ako je gledamo u njezinom vrhovnom izvoru - Bogu koji je ljubav (usp. 1 Iv 4,8), Otac od kojega svako očinstvo u nebesima i na zemlji ima ime” (usp. Ef 3, 15).

2. Nova evangelizacija

Danas se u teologiji govori da evangelizatorska misija Crkve spada u samu njezinu bit i posebice se naglašava potreba "nove evangelizacije" u "pokršćanskom" zapadnom svijetu. Naime, današnja je ekleziologija svjesna da je Crkva trajna misija ili nije Crkva. Papa Pavao VI. jasno veli: "Evangelizirati je milost i pravi poziv Crkve. To je njezin najdublji identitet. Ona postoji zbog evangelizacije."³ Sam pojam evangelizacije postao je znatno širi jer se ne shvaća više samo kao naviještanje ili propovijedanje evanđelja već i kao promicanje čovjeka, kao borba za pravdu i mir i kao međureligijski dijalog. "Evangelizirati za Crkvu znači donijeti blagu vijest u sve slojeve čovječanstva, i, preko njezina utjecaja, preobraziti ga iznutra tako da postane novo čovječanstvo." To znači da Crkva mora "evangelizirati kulturu i čovjekove kulture."⁴ Crkva mora evangelizirati sve oko sebe. Ponekad se dogodi da Crkva bježi od svijeta i da svijet prepušta nekom drugom i toga osuđuje kako čini i djeluje protiv naravnog zakona. Mnogi naši vjernici upijaju ideje svijeta jer dovoljno ne poznaju nauk Crkve. Treba nadići samo sakramentalnu katehezu te unijeti evanđeoski duh u sve pore društva, čovjekovog bivstvovanja. Crkva je označila i vidove i načine evangelizacije. To su: prisutnost i svjedočenje; služenje ljudima, djelovanje u društvenom promicanju i u oslobađanju čovječanstva; liturgijski život, molitva i kontemplacija; međureligijski dijalog; propovijedanje i kateheza.⁵ Sve to spada u evangelizaciju i poslanje Crkve. Drugim riječima, potrebna je prisutnost, služenje, dijalog, navještaj i sakramentalizacija. S Ivanom Pavlom II. započeo je i govor o "novoj evangelizaciji", koja se odnosi na novo stanje u svijetu. Naime, zadaća Crkve da evangelizira savjesti i kulture danas poprima nove izazove jer veliki dijelovi svijeta jesu primili navještaj evanđelja, ali su se udaljili od evanđelja i kršćanstva. Stoga prva evangelizacija znači navještaj evanđelja Isusa Krista svim ljudima, da bi ih oslobodili, obratili, krstili i tako posvuda zasadili Crkvu.

3. Obitelj - mjesto nove evangelizacije

U naviještanje i svjedočenje Krista, u vraćanje nove nade u srca ljudi našega vremena, tako da se kršćanski duh unese u srca naših suvremenika, u život i djelovanje, u zakonodavstvo i u sve stukture društva, pozvana je i kršćanska obitelj. To je velika novina u govoru današnje Crkve kad je riječ o obitelji. "Ona živi svoju proročku ulogu prihvaćajući i navješćujući Božju riječ: tako ona, svakim danom sve više, postaje zajednica koja

vjeruje i evangelizira."⁶ U kršćanskoj obitelji odvija se dvostruka evangelizacija: svi članovi istovremeno evangeliziraju i bivaju evangelizirani. Stoga Ivan Pavao II. poziva da se u tome založe: »Vi se pak, kršćanske obitelji, ne ustručavajte – posebno svjedočeći načinom vlastitoga života – predlagati istinski Božji nam o obitelji kao zajednici života utemeljenoj na ženidbi, to jest na postojanome i vjernom zajedništvu muškarca i žene, međusobno vezanima javno očitovanom i priznatom svezom«.⁷

Ivan Pavao II. ističe da je "obitelj srce nove evangelizacije" i poslanje supružnika i obitelji ima osobito mjesto, "i to snagom milosti koju su primili u sakramentu. To poslanje valja staviti u službu izgradnje Crkve i kraljevstva Božjega u povijesti. To zahtijeva i poučljiva poslušnost Kristu Gospodinu. On, naime, ženidbom krštenika, koja je uzdignuta na dostojanstvo sakramenta, podjeljuje kršćanskim supruzima posebno poslanje apostola, i šalje ih kao radnike u svoj vinograd, a na sasvim osobit način".⁸

Crkva postaje sve svjesnija svih opasnosti koje ugrožavaju obitelj, ali i činjenice da snagom evanđeoskog rasuđivanja može ponuditi »usmjerenje koje omogućuje da se spasi i ostvari sva istina i puno dostojanstvo braka i obitelji«.⁹ Ivan Pavao II. smatra da će se moći govoriti o »vrednovanju braka i obitelji«, kako to čini Drugi vatikanski koncil,¹⁰ samo »ako istine o slobodi i zajednici osoba u braku i obitelji opet steknu svoj sjaj«, što je uvjet za pokretanje izgradnje civilizacije ljubavi.¹¹ To je zadatak nove evangelizacije, koji je izuzetno zahtjevan jer postoje neki pokazatelji da suvremenom čovjeku evanđelje ne predstavlja neku novost. On misli ili si umišlja da sve zna, a ustvari u većini slučajeva način na koji zamišlja kršćansku vjeru i kršćanski pogled na obitelj samo je svojevrsna karikatura evanđelja.

Još je papa Pavao VI. u dokumentu *Evangelii nuntiandi* istaknuo da „obitelj kao i Crkva mora biti mjesto gdje se evanđelje prenosi i odakle ono zrači. U krilu, dakle, takve obitelji, koja je svjesna svoga poslanja, svi njezini članovi evangeliziraju, a ujedno su svi evangelizirani“.¹² To učenje prihvaća i *Direktorij za obiteljski pastoral Crkve* u Hrvatskoj u kojemu piše: „Služba evangelizacije koju ostvaruje obitelj ukorijenjena je u jedinstvu poslanja Crkve i proizlazi iz njega pa se kršćanska obitelj uključuje i u navjestiteljsko poslanje Crkve unutar župne zajednice“ (br. 24). Posebno obzirno valja napomenuti da je papa Benedikt XVI. na zagrebačkom Hipodromu upravio riječ obiteljima i naveo tvrdnju pokojnoga pape Ivana Pavla II.: „Prava obitelj, utemeljena na braku, sama je po sebi dobra vijest za svijet... U naše vrijeme sve su brojnije obitelji koje aktivno sudjeluju u evan-

gelizaciji. U Crkvi je dozreo trenutak obitelji, a to je također trenutak misionarske obitelji.“

Ova nezamjenjiva uloga obitelji u poslanju Crkve dovodi to toga da se mijenja način razmišljanja, djelovanja i strukturiranja župske zajednice. Potrebno je da se zajednica više identificira s obiteljima i po obiteljima te da obitelj prizna kao primarni subjekt evangelizacije i svjedočenja evanđelja u svijetu.

Ljestvica vrijednosti nije ista u braku kao prije pedeset ili sto godina. Ono što je nekad bilo primarno gotovo je danas na dnu te ljestvice. Prof. Pero Aračić donio je jedno istraživanje što je danas važno za jedan kvalitetan i uspješan brak. Bitne vrijednosti za kvalitetan brak:

1. Vjernost 97,2%
2. Međusobno poštovanje i uvažavanje 96,2%
3. Razumijevanje i tolerancija 93,9%
4. Spremnost raspravljati o problemima koji se pojave u braku 92,4%
5. Djeca 88,5%
6. Redovito razgovaranje o zajedničkim interesima 88,3%
7. Provođenje što više zajedničkog vremena 80%
8. Dobar seksualni odnos 78,9%
9. Dobri stambeni uvjeti 75,4%
10. Primjereni prihodi 74,6%
11. Uzajamno obavljanje poslova u kući 71,3%
12. Život odvojen od roditelja 68,8%
13. Vjera 51,6%
14. Isto socijalno podrijetlo 43,3%
15. Isto nacionalno podrijetlo 41%
16. Zajednička molitva 33,1%

Prikazani podaci potvrđuju da su tradicionalne vrijednosti danas pri dnu liste ponuđenih vrjednota (zajednička molitva, vjersko, nacionalno i socijalno podrijetlo) dok na vrh liste dolaze do izražaja vrjednote koje su bitno okrenute na same supružnike i njihovo ponašanje, međusoban odnos te na samu kvalitetu življenja bračnog života. Istraživanje pokazuje kako hrvatski građani smatraju ključnim za uspjeh braka one vrjednote koje se tiču ljubavi.

Zaključak

Postavimo zato sebi pitanje znamo li prepoznati radost? Jesmo li spremni otkrivati radost u svakome trenutku svoga života? I pobudnici «Evangeliu Gaudium» papa Franjo poziva nas na ponovno otkrivanje radosti. Poziva svakog vjernika osobno, ali se obraća i cijeloj Crkvi tražeći da preispita svoju misionarsku i pastoralnu ulogu, svoje strukture, svoju otvorenost u naviještanju Božje riječi današnjem depresivnom, rastrganom i iscrpljenom čovjek. Papa ističe da pastoralno i misijsko obraćenje ide uz bok istinske radosti otkrića da smo ljubljani, što je moguću doživjeti jedino u osobnom susretu s Gospodinom. “Isus Krist te ljubi, dao je svoj život da te spasi, i sada živ korača uz tebe iz dana u dan, da te prosvijetli, osnaži, oslobodi”, piše Papa. Za radost je potrebno malo se potruditi. Potražiti je. Zatražiti jer je dar Duha Svetoga. Zanimljivo, zar ne? Emocija poznata svim ljudima svijeta dar je Duha Svetoga. ■

Priredio: mr. sc. Ilija Jakovljević

Bilješke:

1 **Drugi vatikanski sabor** - Dok *Lumen gentium* 1962. govori o braku kao o sakramentu, *Gaudium et spes* 1965. opisuje što je brak, koje mjesto pripada ljubavi te govori o odnosu ljubavi i plodnosti.

Humanae vitae - Enciklika o regulaciji začeca (1968.)

Persona humana (1975.) - S obzirom na određene nejasnoće Kongregacija za nauk vjere dala je izjavu o nekim pitanjima spolne etike. Riječ je o predbračnom odnošaju, o samozadovoljavanju i homoseksualnosti. Jasno se ustvrdilo da koliko su god različite spomenute stvari, one su, svaka na svoj način, prema crkvenom nauku nedopustive.

Familiaris consortio (1981.) - Papa Ivan Pavao II. sažima nauk Crkve o ljubavi, braku, obitelji u jednoj velikoj sintezi i pritom obrađuje i bolna pojedinačna pitanja dušobrižništva.

Mulieris dignitatem - U ovom je dokumentu riječ o teološkom promišljanju o ženi u svjetlu Svetoga pisma i nauka Crkve. Dobrom savješću možemo ga razumjeti barem kao dio katoličkog odgovora na feminističke upite. Čini se, doduše, da njegov domašaj nipošto još nije »stigao« do ljudi!

»**Otkupljenje tijela**« i »**Ljudska ljubav**« (1985.) - Svojom osobitom darovitošću za biblijsko-teološka promišljanja papa Ivan Pavao II. u ovim svojim takozvanim »Nagovorima srijedom« tijekom četiri godine tumači crkveni nauk o braku. Čitatelj će se iznenaditi što sve Papa pronalazi u tekstovima Biblije i kako je crkveni nauk s tim u suglasnosti.

Donum vitae - Naputak o poštivanju ljudskog života u nastanku i o dostojanstvu rađanja (1987.)

Katekizam Katoličke Crkve (1994.)

Veritatis splendor - Enciklika samo neizravno dodiruje pitanje bračnog morala..

Pismo Ivana Pavla II. kršćanskim obiteljima (1994) - U Međunarodnoj godini obitelji, papa Ivan Pavao II. napisao je pismo svim obiteljima u kojem kršćanski nauk tumači u smislu kulture ljubavi.

Pismo pape Ivana Pavla II. ženama (1996.) - U ovom se pismu papa Ivan Pavao II. prije Svjetske konferencije o ženi u Pekingu pozabavio potrebama žena. Osobito su ga u tome zanimali mnogostruki oblici ugnjetavanja žena.

Evangelium vitae (1995.) - S obzirom na razvoje kojima se peta zapovijed na dramatičan način dovodi u pitanje, enciklika tumači dotični nauk Crkve i ugrožavanjima ljudskog života suprotstavlja »evanđelje života«.

Ljudska spolnost: istina i značenje. Priprava na sakrament ženidbe (1996.) - Dokument sažima bitne elemente dobre priprave za brak, osim toga potiče na praćenje mladih brakova u prvim godinama. Obraća se biskupskim konferencijama koje to trebaju prilagoditi svojoj situaciji.

2 »**Obitelj – put Crkve i naroda**«, Pastirsko pismo hrvatskih biskupa u povodu trećeg apostolskog pohoda pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj, u: Kana XXXIV (2003.) 5, Kanin prilog, str. 2

3 PAVAO VI., *Evangelii nuntiandi*. Apostolski nagovor o evangelizaciji u suvremenom svijetu (u daljnjem tekstu: EN), KS, Zagreb, 1976., 14.

4 Isto, br. 18 i 20.

5 Usp. LUKA TOMAŠEVIĆ, *Crkveni dokumenti o evangelizacijskoj ulozi obitelji*, u: Crkva u svijetu, 36, br. 4, 2001, str. 441.

6 FC, br. 51.

7 *Propovijed pape Ivana Pavla II. na Misi za obitelji* (u povodu trećeg posjeta Hrvatskoj), Rijeka, 8. lipnja 2003., u: IKA, br. 23/2003., str. 43. Ivan Pavao II.

8 FC, br. 51.

9 IVAN PAVAO II., *Familiaris consortio* (Obiteljska zajednica) - O zadaćama kršćanske obitelji u suvremenom svijetu (u daljnjem tekstu: FC), 4. Pozitivna je i činjenica, naglašava Ivan Pavao II. sudionicima Europskog simpozija sveučilišnih profesora (okupljenih u Rimu od 24. do 27. lipnja 2004., na temu: Obitelj u Europi. Temelji - Iskustva - Perspektive), da nove generacije privlači ideal tradicionalne obitelji, premda su u isto vrijeme nesposobni preuzeti njene odgovornosti na adekvatan način. 1

10 *Gaudium et spes* (u daljnjem tekstu GS), 47

11 *Pismo obiteljima pape Ivana Pavla II.* - Godina obitelji 1994., IKA, Zagreb, 13.

12 PAVAO VI., *Evangelii nuntiandi*. Apostolski nagovor o evangelizaciji u suvremenom svijetu (u daljnjem tekstu: EN), KS, Zagreb, 1976., 71.

O rastavi uz trajanje ženidbena veza

Preuzeto iz: *Službeni vjesnik Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije*, br. 1. 2014., str. 27-28.

Nerijetki su upiti i različita praksa na terenu o slavlju sakramenta pokore za rastavljene osobe uz trajanje ženidbena veza. Kako postupiti u sakramentu svete ispovijedi? Dok jedni u tome ne vide nikakve zapreke i redovito podjeljuju sakramentalno odrješenje, drugi uskraćuju odrješenje. Stoga se osjeća potreba za tumačenjem crkvenih odredaba i ujednačenjem prakse u našim biskupijama (Vidi članak DRAŽENA KUTLEŠE, *Crkva na kamenu*, 7/2005., str. 18-19).

1. Pojam – Valja razlikovati rastavu – *separatio* od razvoda – *divortium* ili razvrgavanja ženidbe prema civilnim zakonima. Crkva ne poznaje razvoda. Nema uopće riječi *divortium* u Kodeksu. A kada se govori o rastavi, posrijedi je razdvajanje koje sa sobom ne donosi razrješenje ženidbenog veza, nego samo privremenu obustavu ili konačan prekid *zajedničkoga ženidbenog života*. Ovdje se radi samo o prekidu ženidbenog života, ali se ne dira u sakramentalni vez, tj. crkveno sklopljena ženidba i dalje je valjana. Prema tome u tim se slučajevima ne pruža mogućnost za sklapanje nove crkvene ženidbe.

Postoji *potpuna ili trajna rastava* supružnika, koja uključuje: prekid zajedničkog života pod istim krovom – rastava od *stanovanja*, zajedničkog stjecanja i trošenja materijalnih dobara – rastava od *stola*, i prekid bračnih spolnih odnosa – rastava od *postelje*. *Nepotpuna ili privremena rastava* odnosi se na prekid samo u jednom od triju navedenih slučajeva, npr. od stanovanja, tj. da zajedno ne stanuju.

2. Dužnost i pravo zajedničkog ženidbenog života kan. 1151. – Supružnici imaju pravo i dužnost živjeti zajedno. Oni ne mogu, bez opravdana razloga, živjeti odvojeno. Ako ne bi živjeli zajedno, odstupali bi od same svrhe ženidbe. Ako žive odvojeno bez ikakvog razloga i provode neovisan život, oni također negativno djeluju i na zajednicu u kojoj žive. Postavlja se pitanje kako mogu u takvom stanju pružiti svojoj djeci dostatan obiteljski odgoj?

Opravdani razlozi zbog kojih supružnici mogu živjeti odvojeno jesu: studij, posao, služenje vojnog roka, bolest, zatvor i slično.

3. Razlozi koji opravdavaju rastavu kann. 1152-1153. – Dva su slučaja:

- **Trajna rastava** – zbog *preljuba*. Razlog zbog kojeg se može tražiti trajna rastava je *preljub*, i samo preljub, jednog od supružnika, čime se nanosi velika povreda ljubavi i ženidbene vjernosti i duboko ugrožava život supružnika, čineći često nepodnošljivim međusobne odnose. *Zakonik* preporučuje da nevinna stranka oprostí nevjernost drugoj strani, ali joj ne uskraćuje prava na prekid zajedničkog života. Oproštenje se na izvanjskom području pretpostavlja ako je nedužna stranka tijekom šest mjeseci očuvala zajednički ženidbeni život i nije se utekla crkvenoj ili svjetovnoj vlasti.

- **Privremena rastava**. Kodeks u kan. 1153 navodi općenito:

Prvo, ako jedan od ženidbenih drugova dovede u veliku duševnu ili tjelesnu pogibelj drugog ženidbenog druga ili djecu. Ti bi konkretni razlozi bili: ako jedan supružnik navodi drugog na krađu, ubojstvo, uporabu i prodaju droge, na izvršenje pobačaja, onemogućivanje prakse vjerskog života i slično.

Drugo, ili ako na drugi način čini preteškim zajednički život. Ti bi konkretni razlozi bili: zlostavljanje, tučnjave, mržnja, opijanje, kockanje itd.

4. Vlast koja odlučuje o rastavi. – Najprije o *trajnoj rastavi*. Ako postoji preljub i nedužna stranka nije izgubila pravo na rastavu, do rastave se može doći na dva načina. Nedužna stranka može *svojevoljno* prekinuti zajednički život. Ali bolje je ako preko župnika podnese *mjerodavnoj crkvenoj vlasti* – biskupu zahtjev za provedbu rastave. I u slučaju da nedužna stranka samovoljno prekine zajednički život, u roku od šest mjeseci treba kod crkvene vlasti pokrenuti parnicu za rastavu. Stranka, iako nedužna, ne može samoinicijativno određivati pravdu u trajnoj rastavi i tako živjeti dugi niz godina. Normativa takvih postupaka, sudska ili upravna, sadržana je u kann. 1692-1696. *Privremena rastava*: Ako se radi o drugim razlozima, rastavu treba zatražiti od mjesnog ordinarija. O provedbi rastave odlučuje dijecezanski biskup, a ako je potrebna kakva sudska istraga i da se nešto dokaže, presudu o rastavi donosi sudac biskupijskog suda. Ako prijeti pogibelj zbog odgode rastave, drugi je supružnik može provesti vlastitom odlukom, a kasnije se obratiti mjerodavnoj vlasti.

Zajednička je dužnost roditelja brinuti se

za djecu, i zajedno i pojedinačno. *Zakonik* poziva, bez obzira na razlog rastave, da nedužna stranka uvijek može svoga ženidbenog druga primiti u ženidbeno zajedništvo i time se odriče prava na rastavu (kan. 1155).

5. Što učiniti s onima koji se ne obraćaju mjerodavnoj vlasti? – Do sada smo govorili o rastavi uz trajanje ženidbena veza i o supružnicima koji žele pokrenuti postupak rastave. Danas ima dosta slučajeva gdje jedan supružnik napusti drugu stranku, nekada i bez valjana razloga, i tako žive dugi niz godina. Navodimo da se s takvima postupa različito od biskupije do biskupije, tj. u nekima se dopušta primanje sakramenata bez ikakvih uvjeta, dok se u drugima traže uvjeti za primanje sakramenata. Postavlja se pitanje: mogu li oni unedogled živjeti tako da se ne obraćaju crkvenoj vlasti? Nisu li oni loš primjer drugima, mlađima? Ako idu stalno na sakramente, netko može misliti da je to normalno stanje. Takve supružnike svrstavamo u dvije kategorije.

- *Rastavljeni* jesu oni katolici koji su, uz postojanje valjana ženidbenog veza, prekinuli ženidbeni suživot i s vlastitim bračnim partnerom ne dijele više „krov, stol i postelju“. To su muž i žena koji su crkveno vjenčani, a ne žive skupa i ne traže ni crkvene ni civilne rastave.

Ako jedno od supružnika živi u takvu stanju, da se ne bi doživljavale neugodnosti u ispovijedi, i da se može nesmetano pristupiti sakramentu ispovijedi i pričesti, rastavljena osoba treba *prvo* u sebi oprostiti bračnom sudrugu koji ju je, po njezinu mišljenju, namjerno povrijedio

ili ostavio. I, *drugo*, treba se obratiti mjesnom ordinariju da se sredi takvo stanje.

- *Civilno razvedeni* jesu oni katolici koji su, uz postojanje valjana crkvena ženidbena veza, prekinuli ženidbeni suživot, zadobivši mogućnost „sklopiti“ drugu „ženidbu“ na civilnom sudu, ali tu mogućnost nisu ostvarili. Drugim riječima, to su oni katolici koji više ne žive s crkveno vjenčanim bračnim partnerom i od kojega su civilno razvedeni, a nisu sklopili civilnoga braka s nekom trećom osobom.

I ovdje se razlikuju dva slučaja: Prvo, *onaj tko trpi rastavu*, tj. *onaj koji je ne želi*, a poštuje ženidbenu vjernost i, ako je zauzet u odgoju djece i živi kršćanskim životom, zaslužuje punu potporu od svoje katoličke braće i sestara. Tko je nedužan i trpi rastavu i ponaša se kako je gore rečeno, može se pripustiti sakramentu ispovijedi i pričesti. Ipak ovdje se živo preporučuje, radi moralne sigurnosti, da se obrati mjesnom ordinariju radi dopuštenja primanja sakramenata. Drugo, *onaj tko traži i dobiva civilnu rastavu* ne može se pripustiti sakramentu ispovijedi i pričesti prije nego svoje stanje sredi kod mjesnog ordinarija.

Velečasni, u svakom je slučaju bolje, preporučljivije i sigurnije da stranku u svetoj ispovijedi posavjetuješ da sastavi molbu i, od župnika preporučenu, uputi na biskupski ordinarijat na sudsko ili upravno rješenje. Ne rješavaj osjetljive teme samovoljno i ne nosi tuđih grijeha u svojoj savjesti!

Srdačan pozdrav i Božji blagoslov na sve vas. ■

Ratko Perić, biskup

<p>Uprava Vojne biskupije Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj</p> <p>Ksaverska cesta bb HR - 10 000 Zagreb tel: +385 1 4670 660 (centrala) tel: +385 1 4670 659 (centrala) faks: +385 1 4670 662 www.vojni-ordinarijat.hr uprava@vojni-ordinarijat.hr vojni.ordinarijat@morh.hr</p> <p>Mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij</p> <p>O. Jakov Mamić, generalni vikar tel: +385 1 3784 489 jakov.mamic@morh.hr</p> <p>Don Josip Stanić, biskupski vikar za pastoral tel: +385 1 4670 660 mob: 091/4554 648 (specijal 82648) josip.stanic@morh.hr</p> <p>Robert Stipetić, kancelar tel: +385 1 4670 660 robert.stipetic@morh.hr</p> <p>Dragan Logarušić, ekonom tel: +385 1 4568 572 mob: +385 99 5793 911 dragan.logarusic@morh.hr</p> <p>S. M. Gordana Miškić, tajnica Vojnog ordinarijata tel: +385 1 3784 389 gmiskic@morh.hr</p> <p>Marinko Nikolić, osobni tajnik vojnog ordinarijata tel: +385 1 4568 587 marinko.nikolic@vojni-ordinarijat.hr</p>	<p>Samostalni odjel za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH)</p> <p>Vojni ordinarijat u RH Odjel za potporu Vojnom ordinarijatu Ksaverska cesta bb HR - 10 000 Zagreb tel: +385 1 4670 660 faks: +385 1 4670 662</p> <p>Bojnik Petar Klarić, voditelj Odjela tel: +385 1 4670 657 perica.klaric@morh.hr</p> <p>Vladimir Krpan, osobni tajnik generalnog vikara tel: +385 1 4568 580 vladimir.krpan@morh.hr</p> <p>Mladen Čobanović, viši stručni savjetnik za organizaciju tel: +385 1 4670 660 mladen.cobanovic@morh.hr</p> <p>Marija Vukovojac, stručni savjetnik tel: +385 1 4670 660 marija.vukovojac@morh.hr</p>	<p>Samostalna služba za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP)</p> <p>Policajska akademija Avenija Gojka Šuška 1 HR -10 000 Zagreb tel: +385 1 2391 525 (specijal 26525) faks: +385 1 2391 496 (specijal 26496)</p> <p>Josip Zagorščak, voditelj Službe tel: +385 1 2391 525 (specijal 26525) mob: 098 470 781 (specijal 84484) jzagorscak@mup.hr</p> <p>Mato Topić, policijski službenik za međunarodnu vjersku suradnju tel: +385 1 2391 527 (specijal 26527) mob: 091 4554 649 (specijal 82649) mtopic@mup.hr</p> <p>Mario Dokmanić, policijski službenik za međunarodnu vjersku suradnju tel: +385 1 2391 523 (specijal 26523) mob: 099/7031 578 (specijal 85620)</p> <p>Branko Šarkanj, policijski službenik za organizaciju i potporu tel: +385 1 2391 528 (specijal 26528) mob: 091/4563 958 (specijal 82958) bsarkanj@mup.hr</p> <p>Darko Šantek, policijski službenik za organizaciju i potporu tel: +385 1 2391 529 (specijal 26529) mob: 091/4565 464 (specijal 82644) dsantek@mup.hr</p> <p>Sanja Vrkljan Horvat, administrativna tajnica tel: +385 1 2391 525 (specijal 26525)</p>
--	--	--

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA	KONTAKT UREDA	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
„Gospa Snježna“ 5. kolovoz	MORH I GSOSRH Stanićeva 6 Zagreb	tel: 01/486-1345 faks: 01/456-7986	fra Marko Medo mob: 098/9044-000	stn Srećko Zmalec srecko.zmalec@morh.hr tel: 01/456-8080 mob: 091/7635-866
„Bl. Alojzije Stepinac“ 10. veljače	Zapovjedništvo HKoV Karlovac	tel: 047/626-388 (536) faks: 047/626-456	p. Vladislav Mandura, dekan Karlovac vladislav.mandura@morh.hr mob: 091/586-3400	stn Dražen Čulig drazen.culig@morh.hr mob: 091/8811-862
„Sv. Leopold Mandić“ 12. svibnja	Zapovjedništvo ZOD „FKF“ Osijek	tel: 031/236-623 faks: 031/236-841	o. Ante Mihajević, dekan Osijek ante.mihajevic@morh.hr mob: 098/269-599	prč Darko Boban mob: 091/799-1789 darko.boban@morh.hr
„Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta“ 11. rujna	2. motorizirana bojna „Paučić“ vojarna „Kralj Zvonimir“ Knin	tel/faks: 022/617-841	fra Ilija Mikulić mob: 098/432-607	voj Marko Buzuk marko.buzuk@morh.hr mob: 091/533-8266
„Sv. Martin Tourski“ 11. studenoga	BSD Delnice	tel: 051/652-806 faks: 051/652-940	p. Mirko Vukoja mob: 099/6226-236	stn Anton Zic anton.zic@morh.hr mob: 098/917-0427
„Sv. Petar i Pavao“ 29. lipnja	Zapovjedništvo HRZ I PZO Zagreb	tel: 01/6228-862 faks: 01/6228-484	o. Viktor Grbeša mob: 098/9737-473	voj Lorenc Tomkić mob: 098/946-7773
„Sv. Nikola Biskup“ 6. prosinca	Zapovjedništvo HRM Split	tel: 021/354-913 faks: 021/354-323	don Branimir Projčić branimir.proj@morh.hr mob: 098/510-737	ds Manda Sartori tel: 021/354-323 mob: 098/9554-177
„Sv. Nikola Biskup“ 6. prosinca	Pomorska baza Split Split	tel: 021/354-160 (650) faks: 021/354-650	o. Jozo Mravak mob: 091/579-4868	sk Darijo Rajčić mob: 098/744-330
„Sv. Antun Padovanski“ 13. lipnja	Dom Glavnog stožera Zagreb	tel: 01/6631-299 faks: 01/6631-397	o. Ivan Magdić mob: 091/8870-374	nprč Damir Sedlar mob: 091/943-0134
„Sv. Petar i Pavao, apostoli“ 29. lipnja	VOB Ogulin	tel: 047/627-483 faks: 047/627-483	p. Mirko Vukoja mob: 099/6226-236	Nenad Veriga mob: 098/906-0816
„Sv. Ilija Prorok“ 20. srpnja	Logistička pukovnija Petrinja	tel: 044/562-149 faks: 044/562-230	don Milenko Majić mmajic@morh.hr mob: 098/924-1483	prč Mario Barišić mob: 098/886-306
„Kraljica svete Krunice“ i „Sv. Ivan Kapistran“ 7. listopada	GOMBR Vinkovci	tel: 032/348-460 faks: 032/348-460	vič. Alojz Kovavek alojz.kovavek@morh.hr mob: 091/251-0821	stn Adam Dakić adam.dakic@morh.hr mob: 091/725-8290
„Uzvišenje svetog Križa“ 14. rujna	Gardijska motorizirana brigada Knin	tel: 022/617-810 faks: 022/617-722	fra Božo Ančić mob: 098/760-979	sžn Borislav Lapenda mob: 091/172-8512
„Sv. Franjo Asiški“ 4. listopada	1. motorizirana bojna „Vuković“ voj. „Eugen Kvaternik“ Gospić	tel/faks: 053/577-201	vič. Ivan Blaževac mob: 098/9084-983 iblazevac@yahoo.com	
„Sv. Anđel i čuvari“ 2. listopada	Inženjerska pukovnija Karlovac	tel: 047/626-603 faks: 047/626-622	p. Vladislav Mandura, dekan Karlovac vladislav.mandura@morh.hr mob: 091/586-3400	nar Daniel Radinović 098/186-3426 tel: 047/626-621
„Bl. Ivan Merz“ 10. svibnja	SBO poligon „Eugen Kvaternik“ Slunj	tel: 047/626-824 faks: 047/626-846		
„Sv. Valentin“ 14. veljače	Počasnno-zaštitna bojna Zagreb	tel: 01/4566-344 (367) faks: 01/4566-368	o. Zdravko Barić, dekan Zagreb mob: 091/576-2764	stn Dolores Rečić-Vragović drecic@morh.hr mob: 091/5570-112
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	HVU „Petar Zrinski“ Zagreb	tel: 01/3786-004 (272) faks: 01/3784-657	p. Zoran Vujčić mob: 098/337-162	prč Marijan Puljiz mob: 099/2486-662
„Sv. Gabrijel arkandeo“ 29. rujna	93. zrakoplovna baza Zadar	tel: 023/358-209 (239) faks: 023/358-209	o. Ivo Topalović, dekan Split mob: 098/423-533	npr. Vinka Rogić vinka.rogic@morh.hr mob: 098/532-045
„Sv. Ivan Krstitelj“ 24. lipnja	SzO i DL Požega	tel/faks: 034/245-117	vič. Željko Volarić mob: 098/340-798	stn Antun Mandić amandic@morh.hr mob: 091/786-1333
„Sv. Obitelji“ 28. prosinca	ZZP Zagreb	tel: 01/6631-318 faks: 01/6631-296	vič. Slavko Rajić slavko.rajic@morh.hr mob: 098/1632-359	
„Sv. Nikola Tavelić“ 14. studenog	Središnja EI Zagreb	tel/faks: 01/6631-422	vič. Željko Savić mob: 099/873-2239	npr. Ranko Vrban mob: 098/969-6794
„Sv. Sebastijan“ 20. siječnja	Pješacka pukovnija vojarna „Dračić“ Đakovo	tel: 031/839-166 faks: 031/839-156	p. Drago Majić mob: 098/186-6901	

„Majka Božja Kamenitih vrata“ 31. svibnja	MUP PU zagrebačka Petrimjska 20 10 000 Zagreb	tel: 01/4563 295 (293) faks: 01/4563 699	vlč. Marin Drago Kozić mob: 099/6042-567 (spec. 86084)	Mišo Josipović mob: 099/2292-432 (spec. 25 293) mjosipovic@mup.hr
„Sv. Mihovil arkanđeo“, podružnica Split 29. rujna	MUP PU splitsko-dalmatinska 2. policijska postaja 21 000 Split	tel: 021/215-659 faks: 021/307-512	fra Žarko Relota Mob: 099/4965-535 (spec. 86867)	Luka Galić tel. 021/307 511 (specijal 40 511) fax. 021/307 512 mob: 098/9591-333
„Sv. Mihael arkanđeo“ 29. rujna	MUP Policijska akademija Av. G. Šuška 1 10 000 Zagreb	tel/faks: 01/2391-490 (specijal 26 490)	fra Frano Musić mob: 099/2584-982 (spec. 86011)	Luka Norac Kevo tel. 01/2391 526 (specijal 26 526) mob: 091/4563-866
„Sv. Vid“ 15. lipnja	MUP PU primorsko-goranska 1. Policijska postaja 51 000 Rijeka	tel: 051/430-495 faks: 051/430-687	p. Mirko Vukoja mob: 099/6226-236	
„Sv. Mihael arkanđeo“ 29. rujna	MUP Zagreb Sjedište i Ravnateljstvo Av. gr. Vukovara 33	tel: 01/6122-712 (715) faks: 01/3788-653	o. Stjepan Harijač, dekan mob: 099/2113-891 (spec. 84048)	Vinko Bakula tel: 01/3788 853 (specijal 88 853) mob: 091/4563-805
„Sv. Mauro“ 21. studenoga	MUP PU istarska Trg Republike 1 52 100 Pula		vlč. Ilija Jakovljević mob: 099/4965-534 (spec. 86866)	
„Sv. Jura“ 23. travnja	MUP PU varaždinska Ivana Milčeca 10 42 000 Varaždin	tel.: 042 372 392 (spec. 86 087)	vlč. Ivica Horvat tel/faks: 042/749-400 mob: 099/2680-732 (spec. 86088)	
„Sv. Matej“ 21. rujna	MUP PU bjelovarsko-bilogorska Vlahe Paljetka bb 43 000 Bjelovar	fax: 043/886-955	preč. Damir Vrabec mob: 099/4965-536 (spec. 86868)	
„Sv. Jeronim“ 30. rujna	MUP PU osječko-baranjska Trg Lavoslava Ružičke 1 31 000 Osijek	tel.: 031/237-553 faks: 031/237-267	p. Željko Rakošec zrakosec@mup.hr mob: 099/7065-885 (spec. 85682)	
„Sv. Luka evanđelist“ 18. listopada	MUP PU šibensko-kninska Velimira Škorpika 5 22 000 Šibenik		don Darko Poljak mob: 099/2680-733 (spec. 86089)	
„Sveti Filip i Jakov, apostoli“ 3. svibnja	MUP PU zadarska Andrije Hebranga bb 23 000 Zadar		o. Ivo Topalović mob: 098/423-533	
„Sveti Marko Križevčanin“ 7. rujna	MUP PU koprnivsko-križevačka Trg Eugena Kumičića 18 48 000 Koprivnica		vlč. Ozren Bizek mob: 099/2680-731 (spec. 86087)	
„Sveti Hrvatski mučenici“ 9. rujna	MUP PU ličko-senjska Ulica Hrvatskog sokola 2 53 000 Gospić		vlč. Ivan Blaževac mob: 099/2680-729 (spec. 86085)	
„Sv. Josip“ 19. ožujka	MUP PU karlovačka Trg hrvatskih redarstvenika 6 47 000 Karlovac		vlč. Andrija Marikač mob: 098/213-393	
„Sv. Vinko Palloti“ 22. siječnja	MUP PU požeško-slavonska Josipa Rumanina 1 34 000 Požega		vlč. Željko Volarić mob: 098/340-798	
„Sv. Kvirin Sisacki“ 4. lipnja	MUP PU sisacko-moslavačka Rimska 19 44 000 Sisak		don Milenko Majić mob: 098/924-1483	
„Sv. Euzebij i Polion“ 29. svibnja	MUP PU vukovarsko-srijemska Glagoljaška 27b 32 100 Vinkovci		p. Željko Rakošec zrakosec@mup.hr mob: 099/7065-885 (spec. 85682)	
„Sv. Marko evanđelist“ 25. travnja	MUP PU brodsko-posavska Ivana Mažuranića 9 35 000 Slavonski Brod		vlč. Davorin Anđić mob: 099/4965-533 (spec. 86865)	
„Sv. Vlaho“ 3. veljače	MUP PU dubrovačko-neretvanska Dr. Ante Starčevića 13 20 000 Dubrovnik		don Ivan Borić mob: 099/2680-735 (spec. 86091)	
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	MUP PU krapinsko-zagorska Matije Gubca 53 49210 Zabok		vlč. Marin Drago Kozić mob: 099/2680-728 (spec. 86084)	
„Sv. Franjo Asiški“ 4. listopada	MUP PU međimurska Jakova Gotovca 7 40 000 Čakovec		vlč. Ivica Horvat mob: 099/2680-732 (spec. 86088)	
„Bl. Alojzije Stepinac“ 10. veljače	MUP PU virovitičko-podravnska Trg bana Josipa Jelačića 19 33 000 Virovitica		vlč. Ozren Bizek mob: 099/2680-731 (spec. 86087)	